

Ir manī mijies
balts un melns.
Nav snaudis Dievs,
nedz arī Velns.

*Māras Pirmenes
Dienasgrāmata*

Mārdadzis

Māra Rikmane

Mārdadzis

*Māras Rikmanez
Dienasgrāmata*

UDK 821.174-94

Ri 546

Grāmata izdota, pateicoties Valsts kultūrkapitāla fonda
un Rīgas domes finansiālajam atbalstam

Natalijas Kugajevskas vāka grafiskais noformējums

Atbildīgā redaktore *Renāte Neimane*

Literārā redaktore *Dzintra Birnbauma*

Korektori *Linda Lejiņa, Edžus Zakss-Salputra*

Maketētāja *Daina Viķele*

Grāmatas noformējumam izmantotas *Māras Rikmanes* grafikas

© AS "Latvijas Mediji", izdevums latviešu valodā, 2018

© Māra Rikmane, teksts, grafikas

© Andrejs Eglītis, Egils Plaudis, dzeja, AKKA/LAA

ISBN 978-9934-15-469-0

Par mākslu un sevi

Ja vārdi glezniecība, grafika saistās ar vairāk vai mazāk izsmalcinātu amata prasmi, tad vārds māksla ir tas, kas stāv pāri amatam un suģestē cilvēku pat tad, ja klasiskie amata prasmes noteikumi tiek pārkāpti. Pārkāpti nevis to nezināšanas vai nonievāšanas dēļ, bet vēloties dot brīvību Radošam Garam, kas, dzimis mākslinieka dvēselē, tiecas atspoguļoties sev radniecīgās formās bez nosacījumiem.

Kā dzīvē, tā mākslā man tuvi tie cilvēki, kuros izpaužas domas neatkarība, kas pārsteidz ar personīgu atklāsmju svaiģumu, negaidītu skatījumu uz apsūbējušām lietām, kas neatkārtō dzīvības sulu zaudējušas patiesības.

Tas nenozīmē, ka man būtu tuvs nihilisms vai šo seno vērtību noliegums, bet, apzinoties katra personīgo unikalitāti, ir prieks tikt ar cilvēkiem, kas to apzinās un prot izmantot, rodot savus īpašos saskarsmes punktus ar Gara pasauli, kas spēģ tur atrasto pārceļt materiālā plānā sabiedrībai pieņēamās formās, krāsās, skaņās vai vārdos, kā kaut ko jaunu un iedvesmojoģu, apeģot tā sauktās laikmetīgās mākslas zemģostas “lopisma” izģausmes.

Paturot prātā šo vadmotīvu, es zinu, ka viens no svarīgākajiem noteikumiem, lai ietu šo ceļu, ir – būt patiesam pret savām emocijām.

Tās atspoguļojas manā mākslā no sakāpināta sentimenta līdz asam dramatismam, pat sarkasmam.

Atrazdamās šo emociju centrā, jūtot tās līdzīgi svārstam riņķojot man apkārt un tomēr neļaujot tām sevi pakļaut, spēju tās novērot un vairāk vai mazāk veiksmīgi attēlot. Un, lai spētu to veikt, es cenšos tik izdaudzina to mākslinieka “radošo nemieru”, kas man ir nepanesams nervozs stāvoklis, vērst radošā mierā, kad zinu, ko gribu, un zinu, kā to veikt. Katra no šīm emocijām, šķiet, tapusi par vielisku būtni, kas vēlas savu portretu.

Es, no savas puses, iesaku tai “pozēt” mierīgi, lai to neizķemoju.

Savas izpausmes mākslā es varētu iedalīt vairākos veidos, kas ir stipri dažādi. Ja tos nevienotu ritma un kompozīcijas stils, varētu domāt, ka tos veikuši atšķirīgi mākslinieki. Runājot par kolorītu, mani nekas netraucētu gleznot līdzsvarotus, tonāli saskaņotus darbus, kuros būtu ievēroti glezniecības pamatprincipi, silti vēso toņu gradācija, lai glezna nebūtu toņos tik pārsiltināta kā tikko cepta pankūka vai auksta kā vaskadrāna, plus citas klasiskās glezniecības receptes.

Jā, ja būtu gleznojusi šādi un visai noturīgi, tad droši vien mūsu tēlotājmākslas laukā man būtu sava vāga, kuru varētu atpazīt pēc noteikta rokraksta.

Tomēr mana māksla ir kā atvērts vēdekļis, kura sastāvdaļas pat disonē, būdamas atšķirīgas kā izpildījumā, tā satura

ziņā. Un, tā kā mana dzīve kopumā ir veltīta galvenokārt mākslai un viss pārējais ir bijušas tikai vieglāk vai smagāk pārdzīvojamas piedevas, man jāpieņem sevi tādu, kāda esmu. Šīs atšķirīgās tēmas ir:

1) garīga satura darbi, kuros paužu savas pārdomas gan par “Būt vai Nebūt” jautājumu, gan par citas dimensijas tēliem, kas to manā iztēlē apdzīvo. Piemēram, gleznas: “Silfīda”, “Mēness Dieve Selēna”, “Zemes māte”, “Sfēru mūzika”, “Eņģelis atpūtā”, “Eņģelis ar vārnu”, “Sīzifs”, “Pegazs”, “Fēnikss”, “Satikšanās ar savu ēnu”, “Ēnas izgaismošana”, “Baltā ēna”, “Skumju kauss”, “Pravietis”, “Saucēja balss”, “Noktirne” utt.;

2) skarbā un reizē kuriozā realitāte, kura man kā māksliniekam nepaiet secen un no kuras tās spilgtuma dēļ nevaru abstrahēties, izpaužas tajā sadaļā, ko esmu nosaukusi par “Sociumu”. Piemēram, gleznas “Latvija ielec Eiropā”, “Asā slota”, “Zilniece”, “Pasaules jumts”, “Akts ar citplanētieti”, “Svara vērotāja”, “Gerdas portrets” (meitene panks), “Meitene ar žurciņu”, “Bada deja” utt.;

3) izsaku savas estētiskās izjūtas ar to līniju un formu kārtojumu, kas manā izpratnē raksturo eleganci gleznās: “Zilā pērle”, “Sieviete ar kausu”, “Melnais runcis”, “Meitene ar papagaili”, “Pelēkais profils” utt., kā arī ar grafikas darbu ciklu, ko nosaucu par savu “Art-Deko XXI” stilu;

4) portreti (B. Delles, I. Žūriņa, L. Zikmanes, A. Gulbja, A. Kaldunasa, L. Dravnieces, V. Zatlēra, A. Pentjušas, A. Kaluči, E. Plauža, M. Marksas, A. Šņēveles u. c.);

5) arlekīni, klauni (“Klauns ar rozi”, “Arlekīns ar savu draugu”, “Reveranss pa labi”, “Reveranss pa kreisi”, “Deja ar klaunu”, “Pavisam laimīgs”, “Kolumbīne”) u. c. personāži;

6) ainavas, dažāda cita satura darbi (“Vilks ar savu brāli”, “Bads”, “Pelde novembrī”, “Trīs ugunis”, “Bailes” u. c.) un sietspiedes;

7) grāmatu grafika, stājgrafika – litogrāfijas, oforti, sietspiedes, tušas zīmējumi, pasteli. Ilustrēto grāmatu skaits ir ap simt divdesmit, varbūt pat vairāk, jo neesmu tās visas piefiksējusi, un daudzas pat aizmirsusi. No tām nozīmīgākās ir: “Antīkā komēdija”; N. Gogoļa “Pēterburgas stāsti”; Turgeņeva “Dzeja prozā”; Kārļa Skalbes “Dzīvības siltums”; Egila Plauža “Sudraba māsa, melnā māsa”, “Pelnu deļa”; Rūtas Skujņas “Spārni”; Ļeva Tolstoja “Anna Kareņina”; Dantes Aligjēri “Dievišķā komēdija”; “Pulcētājs”; Sofokla “Ajants”; Oskara Vailda “Pasakas”; Rainera Marija Rilkes “Dzeja” un ap trīsdesmit latviešu autoru darbu ilustrācijas izdevniecībā “Lauku Avīze” un “Latvijas Mediji”.

Ja atskatos aiz apvāršņa grimstošā pagātnē, ko daru diezgan nelabprāt, tad esmu dzimusi uz tumsas un gaismas robežšķirtnes, 26. decembrī, Rīgā gleznotāja Jāņa Rikmaņa un viņa sievas Mildas ģimenē. Bija tikko sācies Otrais pasaules karš, tam sekoja pirmie smagie padomju okupācijas un represiju gadi. Mani vecāki, būdami nepraktiski ļaudis, kuriem laukos nebija neviena rada, kas pilsētniekiem varētu piepalīdzēt pārtikas jomā kaut vai ar kartupeļu maisu, nonāca trūkumā, un diezgan spilgtā izpausmē.

Tēvs, kas bija absolvējis profesora Jāņa Tilberga figurālo meistardarbnīcu un Latvijas brīvvalsts laikā apliecinājis sevi kā veiksmīgu lielformāta figurālo kompozīciju gleznotāju un portretistu (Kārļa Ulmaņa portrets (Dauderu muzejā), Latvijas sūtņa Anglijā Kārļa Zariņa un viņa meitas Mariannas por-

trei (mantinieku īpašums), ārsta A. Alkšņa meitas Austras Liepiņas, Antas Klints, kā arī tuvinieku portreti utt.), pēckara periodā palika bez jebkāda ienākumu avota, jo kas gan tajā laikā varēja domāt par gleznu iegādi vai portreta pasūtīšanu. Šo brīvvalsts laika portretēto valstsvīru dēļ mani vecāki dzīvoja pastāvīgās bailēs, ka jebkurā agrā rīta stundā pie mūsu durvīm var piestāt tā sauktā “melnā berta” ar čekistiem. Reiz arī piestāja, bet uz Sibīriju aizveda mūsu kaimiņieni, piecpadsmīt gadu veco Ilzi Martinsoni, mākslas skolas audzēkni, kurai iegādijās būt par radniecī “Jaunāko Ziņu” advokātam Mārtiņam Antonam, kuru austrumu okupanti bija jau nošāvuši Centrālcietumā.

Tomēr šim drūmajam, baisajam fonam pāri klājās kaut kas gaišs, smalks un tīrs. Šo sajūtu es spēju atsaukt atmiņā vēl arvien. Tā bija manu vecāku savstarpējā mīlestība un cieņa vienam pret otru. Neskatoties uz asām trūkuma izpausmēm, kas laulātajos draugos parasti izraisa strīdus vai vismaz pārmetumus, es nedzirdēju nevienu skarbāk pārmitu vārdu. Dažkārt pat šķita, ka viņi viens otru mīlēja vairāk nekā bērnus. Tomēr, kaut arī mani īpaši neglaudīja un neucināja, es zināju, ka mani noteikti mīl, jo citādi nemaz nevarēja būt. Apģērbta biju šā tā, un reizēm skolā izjutu pazemojumu “sapucēto” meiteņu vidū. Bet tam bija savs attaisnojums, jo māte, kļuvusi bārene no četrus gadus vecuma, pieņemta patvērumā pie dažādiem ļaudīm, nebija ievadīta nedz Kaučmindešes kulinārijas smalkumos, nedz “brudierēšanas” iemaņās.

Mani vecāki, būdami smalkjūtīgi un taktiski ļaudis, manā audzināšanā nelietoja nekādas administratīvi stingrākas metodes, nemaz jau nerunājot par sodiem. Netikdami galā ar

manu normām un noteikumiem nepakļāvīgo dabu, noguruši, pat izmisuši no veltīgiem ieteikumiem, ļāva notikumiem risināties pašplūsmā, paļaudamies uz augstākiem spēkiem.

Es biju ieguvusi nenovērtējamu brīvības sajūtu un varēju to likt lietā pēc saviem ieskatiem.

To es arī lieliski izmantoju gan labā, gan apšaubāmā veidā, dažkārt izbrīnot vai šokējot vecākus, jo iniciatīvas kā uz vienu, tā uz otru pusi man netrūka.

Pamatskolā (tajos gados tā bija septiņu klašu izglītība pirms iestāšanās vidusskolā vai kādā specializētā mācību iestādē) mācījos vidēji, izņēmums – literatūra, domraksti, zīmēšana, bet matemātikā bez gudrāku skolas biedreņu palīdzības neiztiku.

Ar šādu bilanci gūt tālāku izglītību un panākumus tur, kur prevalē eksaktās zinības, man droši vien neizdotos. Iespēja to turpināt bija, nokārtojot eksāmenus, iestāties vai nu Rīgas Rozentāla mākslas vidusskolā, vai Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā.

Tēvs, piedzīvojis smagos pēckara gadus, negribēja, lai es pievērstos glezniecībai. Bieži dzirdēju tēvu sakām:

– Glezniecība ir smaga lieta, sievietei to grūti panest – būs bada maize.

Un tā, lai mācītos “daiļajos amatos”, es iestājos Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā – agrāk sauktā par Daiļamatniecības skolu – Keramikas nodaļā. Blakus mācībām jau pirmajā kursā uzsāku savas ilustratora gaitas. Sadūšojusies aizgāju uz žurnāla “Bērnība” redakciju un lūdzu darbu. Līdzī bija paņēmusi pabiezu mapi ar tušas zīmējumiem.

Man uzticēja, neko iepriekš nesolot, Laimoņa Pura dzelīti “Pavasaris”. Priecīgi pacilāta devos uzdevumu izpildīt, zīmēju gan mājās, gan skolā to stundu laikā, kas nesaistījās ar praktiskām nodarbībām. Īsti apmierināta nebiju ne ar vienu. Bažīgi izklāju redakcijas galvenā mākslinieka Arnolda Dimiņa priekšā visus, kopā septiņdesmit, zīmējumus. Dimiņš noteica:

– Nu, ja tik daudz, tad kāds jau derēs.

Sarežģījumi radās ar honorāra saņemšanu, jo man vēl nebija pases. Tomēr kaut kādā veidā saņēmu četrus rubļus un piecdesmit kapeikas un steidzos iepriecināt vecākus, nopirkdama sviestu un cukuru. Vai kaut kas palika pāri pašas vajadzībām, tagad vairs neatceros.

Pirmā publikācija, pateicoties Arnoldam Dimiņam, iedrošināja mani doties uz žurnālu “Zilīte”, “Bērniņa”, “Sieviete”, “Zvaigzne” redakcijām.

Maz pamazām mani pūliņi attaisnojās, un sākās, varētu teikt, pat hiperaktīvs ilustrēšanas laiks, tas turpinājās, iestājoties Mākslas akadēmijā. Īpaši laikrakstā “Literatūra un Māksla”, izdevniecībā “Liesma”, “Zvaigzne” u. c.

Laikrakstā “Literatūra un Māksla” mani zīmējumi parādījās tik bieži, ka kļuva gandrīz vai apnikstoši.

Tāpat kā vēlāk glezniecībā, arī grāmatu ilustrēšanā biju galējību cilvēks – vienlīdz atdevīgi varēju iejusties dzejas liriskajos un bērnu grāmatu maigajos pasaku tēlos, kā arī Pjuzo “Krusttēvs” drāmā (žurnāls “Zvaigzne”), nemaz jau nerunājot par Dantes Aligjēri “Dievišķās komēdijas” ilustrēšanu, visas trejas daļas – Elli, Šķīstītavu, Paradīzi – iztēlē caurstaigājot.

Tagad, kad esmu iegājusi savas dzīves “finiša taisnē”, apziņos, ka nekad, neskatoties uz asiņiem, pat traģiskiem notikumiem, neesmu sevi uzskatījusi par nelabvēlīgu apstākļu upuri. Man pat ir tāda sajūta, ka tieši šādu dzīvi es esmu izvēlējusies pati, un mani mīļie vecāki bija uzņēmušies šo klapatu – laist mani pasaulē, kad pasaule bija bailēs aizmūrējusi elpu un pamalē jau sadzirdējusi lielgabalu dunu. Bija sācies Otrais pasaules karš. Vienīgais, ko nožēloju, ka tik bieži viņus sarūgtināju un vēlāk, kamēr viņi vēl bija šajā pasaulē, nevarēju to izlīdzināt ar dāsnāku atbalstu un izpratni.

Par daudz ko un daudziem esmu pateicīga, būtībā man ir pateicībām pilnas kabatas. Savā dzīvē esmu satikusi lieliskus, talantīgus un, pats galvenais, sirsnīgus un atsaucīgus cilvēkus. Pat tagad, kad, kā Rainis saka: “Tu kļūsi vientulīgāks gads pēc gada. No tevis atšķelsies pēc drauga draugs...”, man vēl arvien ir apkārt labi, uzticami draugi, kas palīdzējuši pārkāpt pāri arī visdramatiskākajam notikumam manā dzīvē – dēla Mārtiņa zaudējumam.

Jau no agras bērnības man apkārt bija mana brāļa, dzejnieka Otomāra Rikmaņa (brālis bija par mani 11 gadu vecāks), draugi dzejnieki: Tāļivaldis Brička, Harijs Gāliņš, Ēvalds Vilks, Valdis Rūja, Harijs Heislars, Laimonis Līvzemnieks – vārdu sakot, liels pulks jaunu, talantīgu, asprātīgu un bohēmisku ļaužu, starp kuriem diemžēl bija arī čekas ziņotājs Zigmunds Skujiņš, kurš pielika ļoti treknu punktu, lai manu brāli, savu draugu un vienaudzi, uz pieciem gadiem izsūtītu uz Mordovijas soda nometni Komi apgabalā.

Tā kā mums blakus dzīvoja tolaik slavenais gleznu rāmju

meistars Pauzers, tad pie viņa pasūtīt glaunos kokā grebtos rāmjus nāca Valdis Kalnroze, Leo Svemps, Konrāds Ubāns, Nikolajs Kūlainis u. c. Bieži viņi paciemojās arī pie mana tēva, un es sešu septiņu gadu vecumā saklausijos visādas divainības, tostarp gleznotāju amata parupjo žargonu.

Piemēram, prasīju tēvam, ko nozīmē Kalnrožonkuļa teiktais – cāļa dzeltenais un mācītāja brūnais. Tēvs atbildēja:

– Nu, tie taču eļlas krāsu nosaukumi – dzeltenais stroncijs un dedzinātā umbra!

Pieminot mācību periodu lietišķajā skolā, jāpateicas direktoram Imantam Žūriņam. Iepriekšējais direktors Meijers Fūrmanis mani bija izmetis no skolas otrā kursa, jo uzskatīja mani par galveno iniciatoru pašizdotam žurnālam “Tautieši”. Žurnāls bija naivuma kalngals, bet patriotisks, Lolita Zikmane bija uzzīmējusi portretu ar tautisku vainagu un nosaukusi “Latviete”, viņas māsa Gundega sacerējusi dzejoli “Sentēvu pili”, un es arī debitēju ar dzejoli “Pumpuram un Dzimtenei” – protams, ne jau Padomju Dzimteni apdziedāju. Un tajos laikos tas varēja beigties daudz bēdīgāk par izmešanu no skolas.

Bet togad Fūrmaņa vietā nāca direktors Imants Žūriņš. Un viņš paņēma mani tajā pašā kursā atpakaļ, izliekoties, ka noticis pārpratums. Vēlākos laikos kļuvām labi draugi, jo ideoloģiskā un estētiskā jomā atradām kopsakarības.

Arī tālākais dzīves plūdums mani savedis kopā ar spoži apdāvinātiem cilvēkiem – Valdi Bisenieku, Lilitu Postažu, Liliju Dineri, Edgaru Imantu Siliņu, grāmatas “Lielo patiesību meklējumi” autoru, dzejniekiem Egilu Plaudi, Knutu Skujenieku. Neaizmirstami bija dzejnieku, mākslinieku saieti pie Egila Plauža, kur allaž virmoja asprātību piruetēm piesātināta radoša, bohēmiska gaisotne.

Apprecoties ar arhitektu Oļģertu Kraukli, iepazīnu savu vīramāti aktrisi Almu Ābeli kā gaišu, dvēseliski tīru, apgarotu būtni, ap kuru pulcējās gan Dailes teātra ļaudis, gan Rēriha biedrības biedri un viņa ezoteriskās mācības piekritēji. Tas manā dzīvē nospēlēja īpašu lomu, jo ieskatījos Indijas kultūras, Vedantas, Upanišadu un savas vismiļākās garīga satura grāmatas Bhagavadgītas dziļajos plašumos, atrodot tur sev vispieņemamāko skatījumu uz lietu būtību, lai izveidotu savu personīgo attieksmi pret sevi un pasauli.

Atgriezoties pie tēlotājmākslas tēmas, vēlos pateikt, ko uzskatu par šī lauka tīrradni. Tas neatbilst sauklim: “Māksla tautai”, lai gan vairums ļaužu zem tā parakstītos vēl šobaltdien. Mākslas tīrradnis aizklāts ar “Māksla mākslai” noslēpumaino plīvuru. To daudzi centušies pacelt, bet viss palicis interpretāciju līmeņos, kurus spožāk vai blāvāk izgaismo katra intelektuālie dotumi.

Protams, arī es to nepacelšu. Pat nevēlos to darīt. Kādēļ pieskarti mimozai, lai tā atteiktos no sajūtu apmaiņām, kam plīvurs nav traucēklis.

Un šīs sajūtas ir tādas, kas fascinē ar neparedzamības aicinājumu – ieskatīties savā ēnā, savā šīs pasaules tuvākajā, bet neizprotamākajā līdzgaitniecē. Un, jo vairāk tajā ieskatās, jo vairāk zūd kopsakars ar visu pieņemto un pašsaprotamo. No saskarsmes ar šo ēnu dzimst tīrradnis jeb Māksla mākslai – tas, ko mākslinieks bez nosacījumiem un pastarpinājumiem spēj izcelt gaismā. Ne vienmēr tas ir pieņemams un bieži sagādā gandarījumu tikai māksliniekam pašam, bet viņš var teikt: es biju patiess pats pret sevi un nenoliedzu savu ēnu.

1954. gada 25. septembris

No Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas, kurā tikko biju iestājusies Keramikas nodaļā, mūsu kursu aizsūtīja lauku darbos uz Varakļāniem, citas nodaļas – uz citu Latgales malu. Mizojot kartupeļu kaudzi vakariņām kopā ar Nelliju Derkēvicu un Aiju Zīli, pamanījos pārdomāt dzīvi un vēlū vakarā pierakstīju. Kad tikām atpakaļ Rīgā, skricelējumu pārrakstīju. Jutu, ka šimbrīžam esmu pret sevi patiesa. Tas uzlaboja garastāvokli.

Kā lai pārveido savu dzīvi? Kā lai nolūkoju daudzmaisnu, nelikumotu ceļu, līdz tā beidzas? Un, galvenais, kā lai noturos uz tā?

Neviens nespēs šiem jautājumiem atbildes dot, un, ja arī dos, tad tās būs derīgas tikai devēju personīgai dzīvei, bet ne manai.

Manī nav viengabalainības, domas traucas uz visām pusēm, nav konkrētu uzskatu, neko nevaru apgalvot ne sev, ne citiem. Un tomēr es kaut ko apgalvoju, jo esmu kašķīga. Ko ar to lai dara? Nekašķēties gandrīz nav iespējams, jo stulbi man tie, ar ko kašķējos, liekas. Es, protams, mīlu dzīvi kā jebkurš, kas ir dzīvs, kā suns, kaķis, zaķis, putns, zivs. Bet es arī nīstu dzīvi, nīstu sīko kaislības, pelēcības, vienmuļības un nenozīmības nojausmu tajā ar galveno mērķi sevi atražot. Vai arī es tāda būšu?

Vai ļauties tās plūdumam, pie kā pienes, to nobauda, un tā uz priekšu? “Ķep, ļep” līdz beigām. Vajadzīgs taču kāds augsts mērķis! Tēvs mani mudināja:

– Meit, esi cīnītāja!

Prasīju ar kašķīgu pieskaņu:

– Ar ko tad lai es cīnos? Ar vēju?

Tomēr tēva teiktais man iespaidās smadzenēs, un es meklēju pretinieku, ar ko cīnīties. Vai tas būtu okupants, kas te masveidā ielīdis un uz mājām netaisās, tikai izbrīvējis sev vietu, manas tautas gaišākos prātus iznīcinādams? Vai arī skrāpēties augšā mākslas stikla kalnā? Tas, ka par mājsaimnieci ar siltu ģimenes ligzdiņu negribu būt, tas nu man ir pilnīgi skaidrs. Arī par mietpilsonisku kundzīti ar nopūderētu degunu ne.

Nē, nē, tad man liksies, ka garām paiet pati karaliene Dzīve, es gribu traukties tai līdz, un, ja vēlos personīgu laimi, tad īstu un krāšņu, un iztikšu, ja tajā nebūs cakiņas, cukurgailīši un izšūti spilventiņi.

1954. gada 11. oktobris

Valdiņš

Zeltaini brūnas acis, sejiņa maiga kā meitenei, samtaina firziņa krāsas āda, taisns deguns un ieslīpi šiki uzlikta skolnieka cepure – tas ir Valdiņš.

Viņš stāv pie skolas uz stūra un, ieraudzījis mani, pienāk klāt:

– Sveicināta!

Laipni, silti dzirkst acis, un sārtās, pilnīgās lūpas smaidā paver mirdzošas zobu pārles, un te der vienīgi šis banālais salīdzinājums, jo zobi tiešām mirdz. Mums kopā jāiet uz referātu, iznāk nosojot krietnu gabaliņu no lietišķās skolas Dzirnāvu ielā līdz Ļeņina ielai 39. Izmantojot gadījumu, it kā būtu nejauši satikušies, norunājam pēc referāta iemanīties kādā kinoteātrī,

jo pases nav abiem, un noskatīties kādu pieaugušu ļaužu filmu. Tas nav mūsu pirmais gājiens uz šādu iestādi, tomēr tie arvien man sagādā prieku. Apzinot, cik jauki un naivi ir šie kino apmeklētāji. Sēžam blakus, Valdiņš paņem manu roku un tur savās siltajās plaukstās, līdz iedegas gaisma un jāiet ārā.

Ar Valdiņu iepazīšos, braucot uz kolhozu, un tagad, atgriežoties Rīgā un skolā, esam kļuvuši labi draugi. Viņš bieži tāpat vien pārnāk pāri tiltam, un bieži gadās, ka nepieteiktas nāciens ir veltīgs, jo mājās esmu reti. Bet viņš ir pacietīgs un mierīgs dabas.

Valdiņš ir pavisam jauniņš, lai gan tikai gadu jaunāks par mani, bet priekš vīrieša cilvēka tas ir tīrais bērns. Protams, viņš patiks ne vienai meitenei vien, un pat ļoti. Es nevaru iedomāties, kāda būs viņa dzīve, tikai žēl, ka mans viņš nebūs nekad. Man trūkst kaut kādas īstas intereses par viņu. Man vienīgi patīk tas, ka viņš ir tik daiļš, kā rokoko porcelāna princis, tāpēc vēlos, kaut man nebūtu lemts redzēt, kā viņa meitenīgajā sejiņā Liktenis ievilks dažādus robus un svītras, un zeltaini brūnās acis vairs neglabās laipno mirdzumu.

Bet labāk par to nedomāt, rīt atkal man pretim nāks Valdiņš – vienkāršs, jauks un sirsnīgs. Mēs iesim uz kino, un visu seansa laiku viņš cieši jo cieši turēs manu roku savās siltajās plaukstās.

1960. gada 10. jūlijs

Mākslas akadēmijas studentu vasaras prakse Salacgrīvā. Man tā ir pirmā. Te ir Bruno Vasiļevskis, Lolita Zikmane, Hilda Padrezova, Maija Tabaka u. c. Zīmējam, gleznojām, braucām ar zvejniekiem jūrā, ēdam zušus un citas jūras delikateses, esam

palaiesti zaļā pļavā, jūtamies brīvi saulainas, krāšņas vasaras vidū.

Dienas bieži ir pat tveicīgas, bet vakari silti. Un dzidra ir gar mūsu mītnes logiem šalčoša upe, kuras krasti apauguši bieziem kalmju un meldru puduriem. Meldri ir tik gari, ka mēs vēlos vakaros tur mazgājamies gluži kailas.

Tā ir Salaca, kam pieder dzidrais vilnis, tumši zaļie meldru puduri un skaistas, sirdij dārgas kādas mīlestības atmiņas. Paies gadi, un citas rūpes un prieki, citi ļaudis būs ienākuši manā dzīvē, tomēr šī vasara paliks sirdī ar mūžam skumju un reizē mīļu smeldzi, kādu cilvēkam sniedz nejauši pēc gadiem dienasgrāmatā ieraudzīti sakaltuši, izbalējuši, gandrīz jau sabirzuši neaizmirstuļū stiebri.

1960. gada 15. jūlijs

Kluss, tveicīgs vakars gulst pāri pamalei, stāvu uz augstas krasta kraujas un saspringti klausos, vai pāri upei otrā krastā neieklaudzēsies airi, atsitoties pret laivas malu. Cauri klusumam no tālajām pļavām atskan ķīvīšu klaigas. Ķīvītes klie dz žēli un uztraukti, tomēr pamazām klie dzieni kļūst retāki, līdz apklust pavisam. Aiz attāla pakalna pret saules atblāzmu debesmalā iznirst tumšs, slaida, bet plecīga auguma vīrieša siluets. Cilvēks nāk arvien tuvāk un tuvāk, un es jau, pirms to samanīju, zināju, ka tas ir Viņš – Rauls, jo ķīvītes bija man to pavēstījušas.

Es gaidu tā, kā, šķiet, nespēšu gaidīt nevienu citu, nekad, jā, nevienu citu.

Nākamajā rītā uzrakstījās šādi panti:

Upe šūpo lēpju lapas,
Kalmju smaržā reibis krasts,
Un no meža malas panāk
Klusums mulss un neparasts.
Bet līdz uzlēks zvaigzne pirmā,
Mežā čiekurs nokritīs,
Un uz takas, ko zin' stirnas,
Sausi zari pārlūzīs.
Pāri rasas klātai pļavai
Mīļotais pie manis nāk.
Un es nevēlos, lai kādreiz
Kaut kas būtu savādāk.
Rīts klāj pāri miglas alvu
Un no aira lāses krīt.
Mūsu stāsts ar kaijas spalvu
Šajos viļņos ierakstīts.

1960. gada jūlijs

Kādā no jūlija dienām, kad Salacgrīvā zied liepas, Rauls ņem mani līdzī vėžot.

Agrā rīta stundā gar Salacas krastu, kas ceļ vēsu rīta miglu pret debesīm, es dodos uz pilsētiņu. Rauls jau mani gaida. Sēžamies autobusiņā, kas iet uz Limbažu pusi, un mūsu ceļojums ir sācies, kādā pieturā kāpjām ārā. (Iespējams, to vietu sauc – Oļķu līcis.)

Kāda bagātība visapkārt! Kā smaržo pļavas! Katra puķe, šķiet, sniedz no sevis to labāko. Varbūt tā jūtos es kā pilsētniece, bet ik zieds, ik radība, ko mēs satiekam ceļā, vieš manā sirdī gaišu vasaras līksmi. Rauls rāda uz attālāka pakalna

divus milzīgus kuplus kokus. Pieejam tuvāk. Tās ir liepas! Pilnas ziedu, pilnas bišu! Un viss apkārt pilns smaržu, liepas ir tik kuplas, ka to zari noauguši līdz zemei un saskaras ar zāli.

– Vai tu visu to atcerēsies kādreiz? – jautā Rauls.

Es neko nesaku, bet zinu, ka cauri gadiem iznesīšu šo liepu ziedu smaržu un mīlestību uz cilvēku, kas stāvēja man blakus uz baltā lauku ceļa, kopā klausoties bišu dziesmā.

Es varētu siki un smalki aprakstīt šīs dienas notikumus, bet vai tas būtu tik svarīgi. Rauls saķēra vēžus, no kādas krasta sakņu savijuma apakšas izvilka īstu milzeni, iekūra uguni, no tuvākām mājām palūdza katliņu, izvārīja gan vēžus, gan arī vēžu diļļu zupu. Tā gan iznāca drusku pasāļa, bet tas nekas, tas tikai apstiprināja, kā tautā runā, ka cilvēks iemīlējies. Tikai man pēkšņi kļuva žēl melnos, slapjos upes iemītņiekus, kas, astītes ierāvuši, karstajā ūdenī kļuva sarkani un nekustīgi. Rauls ir zvejnieks un mednieks, tāpēc viņam manas izjūtas nebūs saprotamas, tās paturēju pie sevis.

Tā pagāja laiks, un ap pulksten četriem otrā rītā nolēmām cauri mežiem gar upes krastu uz Salacgrīvu doties kājām, ja ceļā gadās kāds dumbraināks gabals, Rauls nes mani uz rokām. Rauls, viņa platie soļi man blakus, lauki, bērzu puduri, priedes, rīta migla – viss tas ir kaut kas viens kopīgs un nedalāms. Un tajā brīdī es sapratu, ka neviens nekad Raulu nešķirs no šīs apkārtnes, tajā viņš ir ieaudzis uz mūžu. Un varbūt tas arī labi. Viņš parāda man meža balodi, vietu, kur ziemā dzinis pēdas sermulim. Katra vieta, taciņa te viņam pazīstama un izstaigāta.

Gar ceļmalām saaugušas lielas, kuplas zīleņu mētras, kas pilnas ogu. Es apsēžos uz celma, un Rauls pilnām sauļām nes tās man klāt. Mans mīļais, cik aizkustinošs tu esi pašreiz!

Ja sakārtēsi ziedi senie,
lab prajam nemitē es to s.
lai lai atpazīst Debes dāvanos,
ja mēs tās nodreivē satīnātos.

1960. gada 18. jūlijs

Strauji rit dienas. Es esmu laimīga. Piedod, mana dienasgrāmata, tev man neatliek laika. Droši vien atcerēšos tevi tikai tad, kad sāpēs sirds, kad rudens ar skumju, dzeltenu lapu piekļauvēs pie mana loga.

Un drīz arī piekļauvēja...

1960. gada 30. augusts

Vēls rudenīgs, lietains vakars ar stipru vēju, kas pūš no jūras puses. Tumsa sabiezē un kļūst arvien necaurredzamāka.

Es lasu grāmatu, man priekšā logs ar pavērtu aizkaru, un aiz tā nemierīga melna nakts bez zvaigznēm, jo pāri debesīm traucas zema blīvu mākoņu masa. Drīz man jādodas uz Rīgu, sāksies otrais studiju gads.

Krūtīs iezvēlies kaut kas smags un skumjš. Es gribu palikt te, kur ir Rauls. Viss cits izgaisis, kļuvis mazsvarīgs, bet notiks taču tieši šis mazsvarīgais.

Karu mājas ir pašā Salacas krastā, ja būtu gaišāks, es varētu saskatīt pāri upei viņa māju, varbūt pat redzētu, kā viņš iekāpj laivā, lai pārbrauktu pāri upei, un, kas zina, sadzirdētu, kā viņš uz mutes ermoņikām, kā vasaras vakaros, uzspēlētu kādu vācu vai Ulmaņlaiku sentimentālu mīlas dziesmiņu – “Mans mīļais draudziņ, kur esi tu...” vai “Logā likst ceriņi zili...” nu, vārdu sakot, kaut ko tādu, kas iederas tikai te, mūsu īsajā novelē.

Karu mājinieki rikojas pa virtuvi, un tas rada siltuma, tādu kā atvieglējuma sajūtu. Saimniece aicina mani vakariņās, tās ir mazliet aizkavējušās, tāpēc visi sēžas pie galda ar sakāpinātu

apetīti un ēd ilgi un pamatīgi. Kad atnāku atpakaļ, loga rāmī iesprausts mazs, pelēks pilādža zars. Tātad tomēr... neskato-ties uz lietu, vēju un pusnakts tumsu! Nekas jau arī nebija konkrēti norunāts, bet es gaidīju tik un tā. Miļlais mans... Es jau skrienu, drīzāk lidoju pāri galīgi šķīstos mālos izmirkušai sli-denai takai, gar upi, gar slapju krūmāju audzi, gar nodzeltējušo kalmju vējā locīto lauku... un tad kāds mani satver un piekļauj vēsu, mitru vaigu, mati viņam pavisam slapji, un jaka arī galīgi piemirkusi. Viņš taču gaidījis mani krietni ilgi, kamēr es tupu siltumā pie galda. Mans miļlais draugs, es laimīga esmu. Es ne-gribu vairs ne jaunu dienu, ne sauli, jo man ir viss.

1960. gada 28. oktobris

Sen jau kopš sākušās mācības, sen pagājusi arī vasara. Rauls ir Salacgrīvā. Es esmu šeit, Rīgā, un stingri nolemju par viņu nedomāt. Viņš nav tā vērts. Kas, galu galā, man var būt kopīgs ar šo cilvēku? Vai man trūkst vīriešu kārtas paziņu, kas labi ģērbjas, labi dejo, kas ir pietiekami izglītoti, lai ar viņiem nebūtu garlaicīgi, kas ir manas sabiedrības un manas paaudzes cilvēki. Jā, kas gan ir Rauls? Bet, ja viņš ir vienkāršs un parasts, tad tāda nav mana mīlestība. Mana mīlestība skatās uz viņu un visu redz daudz jūsmīgāk, siltāk, nekā varbūt tas patiesībā ir. Un tās balsi apklusināt es nespēju. Viss, ko gribu iebilst pret Raulu, ir tikai dusmu, aizvainojuma izvirdums. Rauls no manis atteicās. Pāris reizes viņš bija atbraucis uz Rīgu, un es redzēju, cik slikti viņš pilsētā jutās. Te jau varot elpot tikai ar pus plaušu, un sajūta esot kā skudru pūznī. Tad saņēmu vēstuli, kurā viņš solīja mani milēt mūžīgi un neaizmirst nekad. Es būšot viņa dvēseles sapnis līdz kapa malai, bet... Lūk, šis BET!

Viņš nevarot izpostīt manu nākotni. Ja gadīšoties bērns, būtu jāprecas, jo bērnus pa pasauli viņš apkārt nemētāšot. Bet gadu starpība esot par lielu, tie ir veseli divdesmit. Pēc laika es būšot vēl jauna, bet viņš, iespējams, nevarīgs vecis, jo jau tagad šad tad iesāpoties celis. Dzīvei uz laukiem es neesot piemērota, es salūzīšot drīz vien un vainošot viņu. Un vēl – zvejošanu, medišanu viņš nepametīšot un esot ievērojis, ka es želojot pat kukaiņus (laikam viņš domāja vēžus, jo būs tomēr pamanījis, ka tiešām man tos bija no visas tiesas žēl), un ko es darīšot, kad viņš atgriezīšoties no meža ar beigtiem medījumiem, piemēram, stirnu buku, es pagībšot. Vai es gribot tādu dzīvi? Bet tur jau tā lieta, ka es negribu tādu dzīvi, bet gribu viņu pašu. Tāpēc es te mokes un nezinu, kur tverties.

1960. gada 30. oktobris

Raža paliek zem sniega. Visiem studentiem un arī rūpnīcu strādniekiem uz CK aicinājumu jādodas palīgā glābt, kas glābjams. Piecdesmit jaunāko kursu studenti norīkoti darbā uz Dobeles biešu laukiem.

Garais brauciens pārpildītājā vilcienā, kur ik pa brīdim no augšējiem plauktiem uz sēdētājiem vēlās dažāda lieluma paaunas, beidzot ir galā.

Esam Dobeles stacijā, kolhozu kravas mašīnas mūs jau gaida. Smaga rudens tumsa guļ pāri laukiem. Sakravājamies kulbā un braucam.

Zēni dzied, un tā droši vien viņiem ir siltāk. Indulis Folkmanis, tēlniecības nodaļas students, no ceļa somas izņem mutes ermoņikas, un nu jau viņiem skan pavisam labi. Mutes ermoņikas bija vācu un latviešu armijas karavīriem, gandrīz

katram. Tās varēja dzirdēt vēl ilgi pēc kara, tās spēlēja vācu karagūstekņi, latviešu puīši savos saietos, kur vienmēr skanēja arī dziesmas. Tā bija mūsu zēnu priekšrocība, viegls līdzī nēsājams instruments “dūšas uztaisīšanai”, ko “atbrīvotāji” nevarēja atļauties jau tāpēc vien, ka balalaiku vai “garmošku” kabatā iebāzt nevarēja.

Zemgale, tad tāda tu esi. Braucam jau labu laiku, bet līdzenums stiepjas līdz apvārsnim tāds pats kā sākumā, mājas tajā izskatās tik vientulīgas. Vai to var salīdzināt ar Vidzemes jūrmaļu, ar Salacas likloču tecējumu starp augstiem krastiem, starp ielejām un pakalniem. Zemgale, atvaino, zinu, ko tu nozīmē Latvijai, gan brīvības cīņās pret krustnešu bandām, gan gaišo prātu dēļ, gan savas auglīgās zemes dēļ, bet es mīlu citu malu.

Auksts vējš spiežas līdz pat sirdij. Mūs ieskauj melna nakts, priekšā redzams tikai mašīnas uguņu izgaismotais ceļa posms. Beidzot esam galā. Te ir kāda māja, šeit acīmredzot mēs mītināsimies. Kravājamies ar visām paunām ārā un telpā, kuras grīda izklāta pamitriem salmiem, kas pārklāti ar tādām kā bērnu flaneļa segām, taisāmie uz guļu. Esmu atlaidusies sev saklātā vietā, Indulis pašlaik stāv ar muguru pret meiteņu pusi. Viņš ir liela auguma, platiem pleciem, valkā pelēku rupjvilnas džemperu, un kājās viņam ir gari zvejnieku “gumijnieki”. Pieveru acis un vēroju Induli. Es iedomājos, ka tas ir Rauls, tas ir viņa augums, viņa ietērps, kabatā taču ir arī “blūmizers”. Tas ir viņš, kas nejauši man pagriezis muguru...

1960. gada 31. oktobris

Otrā rītā mums ierādīja darbu. Mēs ieraudzījām bezgalīgu, pusapsnīgušu biešu lauku ar pirmā sala skartiem ledainiem

zemes kukuržņiem. Es sapratu, ka te ir kaut kas man neiespējams. Blakus šo ainu vēroja mana sirdsdraudzene Lullis (Lolita Zikmane), kas bija trauslāka, vēl tievāka par mani. Arī pārējie bija samulsuši, bet tad, dibeniem gaisā, metās laukā iekšā. Mēs ar Lulli saskatījāmies un bez vārdiem sapratām, ja negribam dabūt priekšlaicīgu galu, jālaižas lapās, un nekavējoties. Es nezinu, kura pirmā to izteica vārdos, kura apstiprināja, bet mēs turpat uz vietas pagriezāmies par 180 grādiem, metāmies uz mājām, savācām somas, kas, paldies dievam, nebija lielas, un atkal bridām pāri milzīgam pusapsalušam, pusapsnigušam klajumam, lai tiktu uz braucamā ceļa, kur varētu “nostopēt” kādu braucamo, kas aizvestu mūs līdz Dobelei.

Tā te uzskatāmi apstiprinājās Raula vēstulē rakstītais, ka smagajam lauku darbam mana “zarņa ir par tievu”.

Līdz autobusa atiešanai uz Rīgu bija jāgaida līdz vakaram, lai gan ar “stopēšanu” paveicās un Dobelē tikām ātri, taču rīta puses transports jau aizgājis. Dobeles šķita maza pilsētiņa ar likumotām ieliņām, ēdnicām, veikaliņiem, diezgan nekaunīgiem pusaudžiem, toties iespaidīgām pilsdrupām.

Autobusā brīvu sēdvietu nebija, bet mums izdevās iekārtoties uz motora aizmugures daļas. Tā bija nodalīta ar aizkariem, es tos sabīdīju kopā, un jutāmies kā atsevišķā kupejā. Novilkām mēteļus un centāmies viena otru neapgrūtināt ar runāšanu. Tas ir labi. Var padomāt kaut ko personīgu. Tā ir Lolitai piemītoša īpašība – lieki vārdus nebārstīt, tā ir klāt pie citām vērtīgām, man tikamām viņas rakstura iezīmēm, tāpēc es Lolitu kā draugu mīlu. (Man ne visai patīk vārds “draudzene”, piedēklis “dzeņe” kaut kā sasaucas ar dzeņa kalšanu vai tādu kā kundzišu tarkšķēšanu par pupu mizām.)

Atkal vēl viens vēls vakars. Klusi pa šoseju trauc zilais

autobuss cauri rudens naktij, vezdams veselu baru snaudošu cilvēku ar Dievam vien zināmiem likteņiem, Dievam vien pieejamām Dvēselēm. Zem mums, mūsu mēteļiem un somām ritmā pukst motora sirds. Ir silti. Un tumsā aiz mums šad tad aizvijas spožs dzirksteļu vijums.

1960. gada 11. decembris

Laiks dziedējot visu, bet kāpēc tu paliec pie manis un neizbalē, nesadzeltē kā veca fotogrāfija un neaizlido pa vējiem?

1961. gada 6. janvāris

Tagad tikai darbs. Desmitos no rīta esmu akadēmijā un desmitos vakarā pāri Daugavas jaunajam tiltam eju mājās. 11. janvārī beidzas semestris, un nopietni jāgatavojas darbu skatei. Vakar savācu vienkopus atrādāmos darbus, šodien noņemos ap plakātu. Kamēr žuva ieklātā krāsa, abas ar Hildiņu uzdancojām čarlstonu. Šī divdesmito gadu *Art Deco* laika deja atkal nākusi modē. Ārstējos no savas mīlestības, kas jau izskatās pēc apsēstības, tāpēc rīt ar ļoti simpātisku cilvēku Raimondu, kas atzīts par labu esam no visām trijām manām draudzēnēm, iešu pēc akadēmijas izklaidēties uz *Lido*. Uz bāru ne, jo gribu būt divatā un mēģināt ieskatīties viņā nopietnāk, kaut gan nevis Rauls izbalējis kā veca fotogrāfija, bet visi vīrieši ap viņu – līdz pat pamalei. Raimonds ir gara auguma (tas man ir ļoti svarīgi – patīk vīrieši, kas garāki par metru astoņdesmit un tumšmataini), sportists, tenisists, un stipri rādās, ka ir ieskatījies manī, kaut, piemēram, Inga (Kambala) ir daudz smukāka par mani un abi ar Raimondu izskatās atbilstoši.

Tā kā mana apsēstība nav apdzisusi, tad mēģināju pat Raimondu “pastumt” uz Ingas pusi, bet viņš “nestūmās”.

1962. gada 1. augusts

Epilogs totālai apmātībai, bet varbūt tomēr neprātīgai Mīlestībai.

Pie Karu mājas dārza klētiņas, kas iegrimusi baltu, garu un kuplu flokšu smaržīgā mākonī, kluss troksnis. Tam jābūt Raulam. Iečikstas lievenīša dēļi. Paveras durvis, un ar pieliektu galvu, skardams klētiņas griestus, manā priekšā stāv mans mīļotais...

Rauls mani aicina pavizināties ar laivu. Es sēžu viņam pretim, kad vēlāk ļaujамies upes tecējumam lejup, sēžam apskāvušies viens otram blakus un, šķiet, abi izbaudām kaut ko ļoti smeldzīgi sāpīgu.

Gaiss vēl pilns vasaras smaržām, sienāžu dziesmām, kā melni zibšņi zemu pāri mūsu galvām šaudās sikspārņi, un tomēr vakars ir dīvaini kluss.

Cik savādi tas viss liekas pēc divu gadu starplaika, pēc divu gadu ilgām, divu gadu domu apsēstības ar viņu.

Atkal laiva, divu spēcīgu roku vadīta, slīd pret straumi gar garajiem, zaļajiem meldriem, gar lielo pelēko akmeni pašā upes vidū, kur atpūsties uzmetas kaijas, gar kalmju audzēm, gar krastiem, kur nu jau vientuļas un skumjas, kā no manis atšķirtas atsevišķas būtnes, klīst manas skaistākās atmiņas.

Un kaut gan viss ir tāpat kā toreiz – Rauls, kalmju smarža, klusas maigas melodijas skaņa pāri mēnessgaismas skartajiem teiksmainajiem krastu ielokiem un tās vizmojums upes plūdumā –, ir smagi.

Mīlais, varbūt tomēr būtu bijis labāk tevi gaidīt un... nesa-gaidīt? Nerast savām kaislajām, pārkaršušajām domām piepildī-jumu, jo tomēr kā uz burvja mājienu iegūtajā pazūd brīnišķais.

Pazūd tas, kas mūsu, zemes bērnu, jūtām pievieno mūžības jausmu, padara tās zvaigznēm rada...

Kāda sūra iekšēja balss, līdzīgi svārpstam, urbjas mani:

– Met mieru, met mieru visai šai lietai! Jums katram savs ceļš ejams. Neatkārtojies, zaudēsiet abi, sapostīsī viršu vai-nagu, kas vēl pagaidām turas kopā kā vienreizējs brīnums.

Bet vai tad taisnība būtu tiem, kas apgalvo, ka pasaulē mī-lestības nemaz neesot, ka viss skaistais un izmisīgais, kas pār-dzīvots, ir tikai jūtu māns? Bet kas tad paliek pāri? Pelēki oļi?

Nē, mīlestība mums, cilvēkiem, nepieciešama, pat tik muļ-ķīga kā manējā. Un, ja mums tās nav, mēs to izdomājam. Iz-domājam tik reljefi un patiesi, ka tās dēļ esam gatavi uz visu...

Varbūt arī es to izdomāju, un, ja tā, tad es to izdomāju brī-nišķīgu, kā gleznu, kam laika sūbējums piešķirs tikai vērtību.

Vēl atceros savas mātes teikto (kad kāda viņas draudzene stāstīja, cik aplami Erna (?) rīkojusies savā aklā mīlestībā, ne-juzdama ne kaunu, ne godu):

– Jā, ko tu mīlestībai padarīsi. Mīlestība neaizmirstuļu kur-pēs staigā, kur viņai pašai tik.

1964. gads

Skapis

Iestājoties Mākslas akadēmijā, divas jauniešu straumes bija saplūdušas vienā. Galvenokārt tie bija Rozentāla mākslas vi-dusskolas un Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolas absolventi.

Bijām plus mīnus deviņpadsmitgadnieki, jauni, ambiciozi, rosmes pilni, un, neskatoties uz intensīvo studiju programmu, enerģija mums palika pāri atliku likām. Un šo bagātīgo pārpalikumu, ar retiem saprātīgiem izņēmumiem, mēs tērējām uz nebēdu. Visi bijām topošie mākslinieki, un tieksmi pēc vieglprātīgas bohēmas, kas vislabāk taču pietāv tieši aktieriem un māksliniekiem, mantojām no iepriekšējām paaudzēm, par kuru asprātībām un krāsainību bija saglabājušās leģendas. Arī laiks divainā kārtā bija mūsu rīcībā neierobežotā daudzumā, jo, kaut gan cītīgi apgūvām mācību vielu un arī klausas (par klausām saucām politiskās propagandas muļķības), varējām dirnēt arī kafejnīcās un bārā. Mūsu iecienītās kafejnīcas bija trīs, ar iesaukām “Kaza” Vaļņu ielā, “Dubļi” Kaļķu ielā (tur varēja dabūt dubulto kafiju) un “Putnu dārzs” – vasaras kafejnīca, kas bija pieplakusi pie bijušā Oto Švarca restorāna mūra Kaļķu un Vaļņu ielas stūrī. Bet bārs bija viens, un tas bija “Skapis” viesnīcas “Rīga” paspārnē ar ieeju no Padomju (tagad Aspazijas) bulvāra puses.

“Skapis” bija mākslinieku īpaši iecienīta vieta. Tur mēs jaunie, zaļie – Andrejs Ģērmanis, Gunvalds Eleris, Malda un Ivars Muižuļi, Lolita Zikmane, Inga Kambala, es un daudzi citi – satikāmies ar vecāko kursu un jau akadēmiju beigušiem māksliniekiem. Te iegriezās Gunārs Cilītis, Vilis Ozols, Henrijs Klebahs, Herberts Siliņš, retāk Boriss Bērziņš, Aleksandrs Stankēvičs. Leo Kokle te pavadīja laiku, sagaidot savu nesen apprecēto jauno, skaisto sievu Terēzi iznākam pēc izrādēm no Operas un baleta teātra. Ienāca arī akadēmijas mācību spēki, tādi kā Artūrs Apinis, Leo Svemps, Vladimirs Kozins. Viņi gan sēdēja nošķirti no mums, pie bāra letes, mēs savukārt pie rindā gar sienu saliktiem sešstūru galdiem uz mīkstiēm atzveltņiem.

Kafejnīcās vecākās paaudzes mākslinieki nenāca, tur pulcējās vienaudži, tāpēc “Skapis” bija interesantāks. No vecākās paaudzes “Putnu dārzā” biežāk iegriezās vienīgi Rudolfs Pinnis, un arī tikai tāpēc, ka turpat blakus, Vaļņu ielā, atradās viņa darbnīca.

Protams, “Skapi” atbilstoši katra spējām un apzinīguma pakāpei tika lietoti dažāda stipruma dzērieni, sākot no tā sauktajiem skābuļiem (galvenokārt sausais sarkanvīns *Gamza*) līdz Kubas rumam, kas līdz ar Kubas cigāriem bija ieviesies jo plaši sakarā ar Hruščova kvēlo draudzību ar Fidelu Kastro.

Mans tēvs, pamanīdams šo to aizdomīgu, brīdināja:

– Alkoholam ir velnišķīgs tvēriens, ja tas cilvēku sagrābj, tad vīriešiem dažreiz izdodas no tā izrauties, bet sievietes iet bojā.

Kaut gan biju nepaklausības paraugs, šis tēva teiciens iesēdās dziļākos apziņas slāņos. Un nodzeršanās nebija paredzēta manos nākotnes nodomos, bet “plezīram” gan vieta bija atvēlēta pat ar skaidru apziņu. Es apzinājos savu uz pesimismu un filozofiskām apcerēm tendēto smago Mežāža dabu, kas bieži noveda pie nošķirtības un ieilguša sadrūmuma, redzot pasaules ačgārnību un nabago ļaužu postu, par kuru nez kāpēc man bija jādomā, tādēļ būt cilvēkos, kur dzirkstī asprātības un humors, kur cilvēki vienkārši, pat vieglprātīgi priecājas par savu esību, man bija nepieciešams kā tādām, kas no tumša, brikšņaina meža iznācis ziedu pļavā.

Bet, lai mans prieks nebūtu teļa prieks ar bēdīgām beigām, kā tēvs mani bija brīdinājis, man izdevās gan uzlikt sev ierobežojumus attiecībā uz iedzēramā daudzumu, gan no jebkuras ilgākas aizsēdēšanās laikus atpestīties un pāri Daugavas tiltam doties kājām uz mājām, lai pulkstenis noteikti būtu pirms divpadsmitiem, kad kāpju pāri sliekšnim.

Visu mutuļojošo bāra publiku kā gādīga mājas māte pārvaldīja Valija – simpātiska, gaišmataina un respektabla būtne. Mēs viņu cienījām un saucām par mīļo Valiju. Viņa mūs pazina kā raibus suņus, zināja, ko katrs malko un cik aptuveni liels ir katra mērs. Ja mērs tika acīm redzami pārsniegts, Valija prata pārmēra cienītāju un tādu, kura prāts nesās lietišķi pierādīt savu taisnību, pieklusināt un bez liekas pretošanās ierosināt doties mājup.

Atceros gadījumu, kad pie blakus galdiņa sākās karstāka vārdu pārmaiņa. Tur sēdēja Henrijs Klebahs, Muižuļu pāris un Herberts Siliņš, un vēl kādi, kurus neatceros. Strīds bija par mākslu, un skaidri redzams, ka Herberts ir noskaities ne pa jokam – ja viņš noņem brilles, ieliek tās žaketes krūšu kabatā un slienās kājās, no pieredzes zinu, gaidāms “kreisais āķis” vai kas tamlīdzīgs. Siliņš ir maza auguma, sīku miesas būvi, bet nīprs un ātri sadusmojams. Mērķis ir Ivars Muižulis, kuram, šķiet, pat tišām paticies viņu nokaitināt, Muižulis savukārt ir prāva auguma, platiem pleciem, tāpēc viņš Herbi (tā draugi viņu sauca) saķer zem paduses un novelk atpakaļ uz sēdekļa. Tagad abi stīvējas viens uz vienu pusi, otrs uz otru, Herbem “kreisais āķis” tik zemā pozīcijā neizdodas, un boksa mačs vairāk izskatās pēc virves vilkšanas – kurš kuru, un virsroka rādās būt Ivara pusē. Bet to ir pamanījusi Valija, viņa dodas pie strīdniekiem, taču sakāmais attiecas uz visiem klātesošajiem, jo pulkstenis ir ap vienpadsmitiem, divpadsmitos bārs tiek slēgts:

– Mākslinieku kungi, mākslinieku kungi, laiks doties mājās, rīt nāksiet atkal!

Šai uzrunai ir maģiska iedarbība, un mākslinieku kungi un kundzes tīri rāmi pošas prom, lai rīt nāktu atkal.

Šo teicienu mēs atcerējāties gadu gadiem, kad satiekoties pieminējam mīļo Valiju – mūsu jaunības dienu pārmērību liecinieci.

P. S. Sev pašai par kaunu tomēr jāpiemin gadījums, kas atvēsināja manu interesi apmeklēt “Skapi”, līdz tā izzuda pavisam. Pēc pāris gadiem, ejot tam garām uz izdevniecību “Liesma” ar kārtējo ilustrāciju mapīti padusē, tas vairs mani neuzrunāja, bārs šķīta pat tā kā pamiris, atstādams vienīgi izbrīnu par to, kas gan savulaik tajā bija šķītis tik magnētisks.

Tātad – gandrīz cauru nakti biju nosēdējusi pie ilustrācijām kādai grāmatai, kuru neatceros. (Tās dzīves garumā sakrājušās plus mīnus ap simt divdesmit.) Uzlikušai modinātāju uz astoņiem, lai pāris stundu nosnaustos, jo izdevniecībā jābūt desmitos un ne vēlāk, darbs jānodod tipogrāfijā, laicīgi izdodas piecelties. Nolemju šodien “nobastot” mācības akadēmijā un atgriezties mājās, mazliet atpūsties, varbūt pagulēties. Jūtos sanīkusi. Ejot ārā, ienāk prātā doma, ka tikai, darbu nodevusi, neielieņu “atpūsties” “Skapī”, jo ceļš uz izdevniecību “Liesma”, kas atradās bijušajā Valtera un Rapas namā, ved gar bāru. Nē, to nu gan ne! Lai varētu vieglāk izpildīt nodomāto, sameklēju gandrīz tikai kā piemiņu saglabātu, no Amerikas tantes sūtītu vecu, bet reiz skaistu uz zīda uzšūtu mežģiņu blūzi, kurai bija krietni atirušas vīles abu elkoņu rajonā un izvilkušies diegi. Tas būs mans bruņukrekls pret kārdinājumiem, jo tādā blūzē cilvēkos rādīties nevar, tas skaidrs kā diena. Pāri būs lietusmēteli, kuru izdevniecībā varu nost nevilkt, un tad atpakaļ taisnā ceļā pāri tiltam uz Kalnciema ielu 2b, dzīvoklis 8.

Viss paveicās labi. Desmitos esmu klāt, nododu zīmējumus, piekasīgais redaktors nepiekasās, un es ar atvieglojuma sajūtu steidzos mājup. Pie viesnīcas stūra redzu, ka bāra durvju ailē ieplanē Malda un Ivars Muižuļi. Došos tik garām. Bet viņi nekur tālāk nav tikuši, jo šveicars, iekšā laidējs, kaut kur aizklīdis.

Ivara sauciens:

– Kur tad tu tā nesies? Griezies šurp!

– Nevaru, nevaru, uz mājām, uz mājām! Un naudas arī nav.

– Tikko dabūjām honorāru, Malda tev izmaksās! (Te jāpiebilst, ka Maldai vecāki, tāpat kā man, ceļamaizei nebija iedevuši nekādu atspēriena ķieģelīti, izņemot Radošo Garu, ar kuru mums pašām vajadzēja sarunāt, kā kulties cauri studijām un arī tālāk. Malda vēl turklāt bija liepājniece, un bija jādomā, kur rast Rīgā kaut cik lētāku mājvietu. Tomēr skopums bija mums svešs vārds, arī citos draugos to tuvumā nemanīju, un revanšēties, kaut tas netika pieprasīts, bija goda lieta.)

Es:

– Šoreiz ne, man ir būtiski iemesli.

Ivars:

– Kas tie var būt par iemesliem? Tad pasaki, kādi tie ir?

Pieēju tuvāk, ātri norauju “plašķi” un paceļu abus plīkos elkoņus.

Es:

– Nu, saprati, ka nevaru!

Ivars:

– Kas tad tas par iemeslu? Mietpilsone esi, vai!? Par modes dāmīti taisies būt!?

Šie lamu vārdi – mietpilsone, dāmīte – trāpīja mani kā svēto Sebastjanu bultas. Es taču biju sevi nostellējusi uz augstākiem

apvāršņiem. Lamu vārdi bija jāizdzēš ar tintes gumiju. Un izdzēsu ar. Devos draugiem līdzī, sakrustotām rokām apķērusi elkoņus, ar “plašķi” padusē, it kā tā būtu virsjaka, garām garderobei uz bāra tālāko, tumšāko galu. Gaisotne bārā labu labā, jo vesela prominencu buķete ir mūsu kaimiņi. Tur sēž Vilis Ozols, Aleksandrs Stankēvičs, Gunārs Cilitis un retāk še redzēts personāžs – Boriss Bērziņš. Sarunas sākumā ir pieklusināti lēnīgas, bet pamazām, pateicoties Ciliša pāri plūstošam temperamentam, kļūst skaļākas un jautrākas. Pie mūsu galdiņa piesēžas Gunvaldis Elers. Neatceros, vai mums izdevās izkustināt smagos bāra galdus, vai saspiedāmies ciešāk uz mīkstajiem dīvāniem, bet tagad bijām vienota fronte. Beidzās ar to, ka Boriss mani lūdza uz deju, kas nu nemaz nebija viņa garā, un piedevām es nemaz nebiju viņa tips, Boriss milēja gruntīgas sievietes. Savas caurās piedurknes biju aizmirsusi un trausos augšā pretī Borisam. Bet bārā dejojot nebija atļauts, tāpēc braši soļojām uz kristāla lustrām izgaismoto lielo zāli, kur orķestris rāva vaļā kādu krievu virpuļdejas motīvu, un es, pieplakusi kā ods Borisa varenajam kolosam, virpuļoju līdzī viņa apgriezienu spējām. Vēlāk, cīnoties ar sirdsapziņas pārmetumiem, tos nedaudz varēju pieklusināt ar to, ka zālē bija dejojāju ka biezs. Un mēs, lai arī visai dīvains pāris, nebijām tik viegli nopētāmi.

Būtu jau labi, ka ar to šī epopeja beigtos, bet bija jāuzliek tai vēl kronis. Aizejot atpakaļ, redzu – nav mana necilā “plašķa”. Tā vietā atstāta arī necila, apvalkāta vīriešu ādas jaka. Tā esot Gunvalža jaka, jo viņš uzspīlējis mugurā manu mēteli, izņēmis kabatā ietūcīto bereti ar bumbuli, uzlicis galvā un teicis, ka aiziešot līdz mājām iepriecināt sievu, lai tā iedotu viņam uz krīta kādu grasi. Būšot drīz atpakaļ. Muižuļus arī vairs neredzēju. Bet nu man beidzot bija diezgan.

Uzrāvu mugurā Gunvalža veco, plato jaku un metos no bāra ārā, pāri tiltam uz mājām – lai tagad staigā ar knapu sieviešu “plašķi” un bereti ar muļķīgu bumbuli galā.

Nākamajā dienā akadēmijā tiri rāmā garā apmainījāties ar garderobēm un nolēmām, ka pāršauts pār stripu, jo iepriecināt sievu Gunvaldim arī neesot izdevies.

1974. gada 13. februāris, ceturtdiena
Egils Plaudis

Viss šajā dienā bija neiedomājami krāsains. Viss palīdzējis, lai es paceltos tūkstoš metru virs zemes.

Iznākusi Egila ceturta dzejas grāmatiņa, kuras rakstnieka paša gribētais nosaukums būtu bijis – “Sudraba māsa, Melnā māsa” –, kas būtu ļoti atbilstošs, dabisks nosaukums visam tam, kāda ir viņa pašsajūta, viņa melanholija, bet izdevniecība, gribēdama “labu”, ieteikusi citu variantu – “Zili sili zīgu zagu augs”. Tas nekas, dzeja jau tā pati.

Eju (bet vai eju?) pa pilsētu, un galvā šīs dzejas saceltais reibonis.

Paldies dievam – lai planētu virs zemes, man nekādi papildlīdzekļi nav vajadzīgi, pilnīgi pietiek ar pašas dabisko, emocionālo skurbumu. Katra lieta kļuvusi daudzšķautņaina, skatāma reizē no vairākām pusēm, viss vizuālo kā Egila dzejas negeidītie pārsviedieni attālinātās, bet trāpīgās asociācijās:

Gan mani meļņi stāvus slējās,
Gan sviedru vietā pilēja vīns;
Holmsam, kad Vatsons apprecējās,
Palika tikai kokaīns.

Neesmu es Holmss
Un nemāku atrast.
Neesmu es atradis gluži neko:
Tikai lāsi zem palodas katras,
Kura dzied dziesmu visskumjāko.

Un piedevām kā parādība manā priekšā uznirst Pauļuku Jānis – cildens, jūsmīgs, pat skaists. Nekas no tā pretīgā tipa, kad ir piedzēries. Smaragdzaļa tumša hūte, labas kvalitātes ulmaņlaiku angļu stila garš, melns mētelis, eleganta pelēka vilnas šalle, sirmi, vēl kupli mati un, šķiet, tāda kā spoža zvaigzne pierē. Fēnikss riktīgais! Viņam arī nez kāpēc ir paci-lāts noskaņojums.

Mēs ejam pa pilsētu, nē, lidojam kā divi putni. Protams, viņa lidojums dižāks, bet es pieķeros pie viņa plandošā mē-teļa stūra un tieku līdzī.

Pirmdien, ja nebūs nejauku starpgadījumu, iešu pie Jāņa uz darbnīcu skatīt gleznas – tā būs otrā reize pēc septiņ-padsmit gadiem, toreiz man bija septiņpadsmit. Lūk, kāda diena!

1974. gada 26. aprīlis

Abi ar Knutu (Skujenieku) dodamies apciemot “manu dzejnieku” – Egilu Plaudi. Es viņu redzēju pirmo reizi. Kāds viņš būs? Nez kāpēc man liekas, ka viņa fiziskais veidols pār-raus to stīgu, kas manī skan, viņa dzeju līdzī nēsājot. Ir jau zi-nāms, ka viņam ir sakars ar narkomāniju un šizofrēniju, bet, šķiet, vieglā formā.

Uzkāpjam slimnīcas otrajā stāvā – pretīga mūsdienu slimnīcas gaisotne, iestāvējusies zāļu smaka, netīrs, māsa nelaipna. Ceturta palāta. Ieskatos pa puspievērtām durvīm un noskurinos – pretī nāk truls vecis ar aziāta ģīmi. Nē, tas nav viņš! Kaktā satuntuļojies, uzgriezis pārējiem muguru, guļ Egils.

Knuts saka, lai es uzgaidu koridorā, jo nevar zināt, kādā stāvoklī viņš ir. Varbūt sazāļojies par stipru.

Pēc laika abi iznāk. Iepazīstamies.

Esmu pārsteigta. Biju viņu apcerējusi kā latviska tipa cilvēku – tādu izstīdzējušu, bālu inteligentu ar brillīti uz deguna. Zināju, ka viņš mil Spāniju, spāņu literatūru, dzeju, valodu, un domāju, ka šī kaislība uz šo zemi nāk no paša rakstura un izskata atšķirības, tā teikt, kā pretmeta pievilcība. Bet manā priekšā, kaklā iekārtu, ieģipsētu roku, savādi klievētu acu skatienu, stāvēja tieši spāniska izskata vīrs.

Apsēžamies slimnīcas dārzā pie vārgas strūklakas zem balti kaļķotām ābelītēm. Egils runā maz. Šad tad īpatnējā vieglā, lēnā žestā paceļas maza, trausla, varētu teikt, pat kusla roka. Ievēroju, ka abiem ar Knutu viņiem ir smalkas, bālas, sievišķīgas rokas – šķiet, ka no viņu ķermeņiem izaugušas tādas kā balto hiacinšu krāsas piecstarainas puķes. Ļoti interesants profils. Nekas no tā skaistuma, kas man pie pretējā dzimuma patīk, tomēr iekšēji esmu saspringta, jo dzejnieks izstaro fascinējošu pievilcību. Tās nedaudzās frāzes, kuras viņš izrunāja, bija spilgtas un liegas, jā, tieši liegas. Pāris reižu uz mani vērsās viņa izkļiedētais skatiens. Nevaru paskatīties pretī, jo acu izteiksmē ir kaut kas neizdibināms, aizplīvurots un pat biedējošs.

Atvadāmies. Esmu pilnīgi šī cilvēka iespaids pārņemta. Ieejam ar Knutu “Daugavas” bārā, paņemam melnu kafiju un piecdesmit gramus konjaka. Runājām nedabīgi saskrūvētas,

gudras runas, izsūdzējām arī ģimenes krenčkus. Bet bāra melnajā samta aizkarā, kas piesedz kādu kaktu, redzu Egilu. Viņu vien. Jātaisa viņa portrets.

Dievs Tēvs, stāvi man klāt, lai tas izdotos!

1974. gada 7. maijs

Atkal esmu pie Egila. Zīmēju. Pamazām iepazīstu viņa seju. Skaistas acis. Plakstiņiem ar tumšajām skropstām nav pārkārusies pāri virsplakstu āda kā man, viņam tie ir glīti veidoti, uzacis slīpas, zemas. Tukls kakls, spurainas ūsas. Maiga, tīkamās līnijās veidota mute, spānisks deguna izliekums, kā spāņu renesanses portretos. Mūsu sarunas rit lēni un nepiespiesti. Ar laužto ieģipsēto roku tomēr esot mēģinājis kaut ko rakstīt un šo to arī uzrakstījis. Atceras savu jaunību, tēvu...

1974. gada 8. maijs

Nodzēšu darbnīcā gaismu, uz brīdi piespiežu vaigu nepabeigta, bet jau apžuvušai bildei. Eļļas krāsu smarža – dievīgā smarža no manas bērnības. Kā kino lente tā izvelk cauri smadzenēm spilgtas tēlu virknes – noslēpumaino ielavīšanos tēva darbnīcā. Mazs, zilganos vēsos toņos uzmests pastelītis “Zēns ar vijoli” kaktā pie loga, gleznu krāvumi, petrolejas trauks ar otu duci tajā un bagātīgi krāsu pilieniem notašķīta grīda ap molbertu...

1974. gada 21. maijs

Uztaisīju Egila portretu. Kad gleznoju, šķīta, ka beidzot viens darbs būs jēdzīgs. Tagad skatos uz audeklu ar bažām. Laikam

iznākusi manu jūtu pārspilēta bilde. Vēl šo to pielabošu, bet principā – draņķis. Jātaisa vēl viens, krāsaināks un brašāks.

Bet Egils man paliek. Lasu viņa dzeju un esmu viena no daudzajām, par kurām viņš raksta:

Tu šūpojies zālē
Ar manu grāmatu rokā,
Ar tādām acīm,
It kā es to būtu rakstījis
Tev vienai.
Es jau arī rakstīju tev vienai,
Bet, redzi, – vēl otra un trešā,
Kam arī acis
Zāles krāsai pieskaņotas –
Lasa un domā,
Šī grāmata domāta man.

Tagad kādu laiku Egilu nesatikšu, jo nākamnedēļ viņš dodas atkal uz slimnīcu, kur par jaunu stellēs kopā roku ar sudraba naglu. Egils stipri sakreņķējies, viņam šķiet, ka sirds to neizturēs. Bet es ceru, ka viss būs labi. Slimnīca ir patālu – Saurešos.

1974. gada 31. maijs

Nekas nesanāk. Vakarā taisīšu maizes darbus, ilustrācijas pliekanam gabalam.

Vakar pirmo reizi devos pie Egila uz viņa istabiņu Avotu ielā. Nopirku puķes, zīmējamais papīrs, nostiprināts uz cieta

pamata, padusē. Aizdomājusies paskrienu garām vajadzīgajam numuram.

Ar trīsošu sirdi sameklēju viņa durvis (10a).

Vai viņš būs mājās vai trako namā? Aptuveni norunāts bija, bet vai viņš atcerēsies? Zvanu.

Priecīgi pārsteigta dzirdu diezgan raitus soļus, un Egils smaidīdams stāv uz sliekšņa, saukdams:

– Esmu brīvs! Brīvs! Izrakstīts no trako mājas un no Ģimnastikas ielas slimnīcas.

Roka gan vēl ģipsī.

Nez kāpēc lietusmēteli mugurā? Izrādās, esot palicis resns un nederot drēbes, esot kauns man rādīties.

Pie sienas mana tēva darbs – Egila tēva, dzejnieka Jāņa Plauža, portrets. Ar šo darbu saistīta mūsu ģimeņu iepriekšējā pazīšanās pa mūsu abu tēvu līniju un arī kāds traģisks notikums.

Jānis Plaudis portretu pasūtījis, tēvs to uzgleznojis. Portrets paticis, un viņš lūdzis, lai tēvs to aiznes uz dzīvokli. Dzejnieks norēķinājies un izņēmis no skapja kortelīti, jo abi gribējuši mazliet parunāties... Pēkšņi ienāk sētnieks un paziņo, ka viņa sieva (Egila māte) izlūkusi pa logu un guļot uz ielas beigta.

Bet tagad man pretim sēdēja Egils nebūt ne laimīgāks kā viņa māte – mirusī meitiņa, šizofrēnija un pašlaik šī lauztā roka, kura nedzīst un nedzīst.

Diemžēl nevaru viņu uzzīmēt. Man vienkārši sev jāatzīstas, ka esmu viņā neprātīgi iemīlējusies, un tas stindzina manas domas, liekot rokai vilkt absolūti greizus gājienus.

Egils lasa savus dzejoļus, bet es galīgi neuztveru to jēgu, saturu – šķiet, kaut kur krīt bezgala dzidras un skanošas lāses.

Ritms gan sabiezē, gan graciozi izklīst. Klusums. Un atkal

sidrabotas skaņas. Un pats Egils manā acu priekšā pārvēršas par savādu baltu putnu, kas satriecis pret mūsu pasaules cieto apvalku gan spārnu, gan dvēseli.

Te nu viņš sēž putekļainā, piesmēķētā istabelē starp nemazgātiem traukiem, grāmatu kaudzēm, izvandītā gultā ar lietusmēteli mugurā un noksirona vai nambutāla (nezinu, kā tās īsti sauc, tikai zinu, ka tās ir narkotikas, nezinu arī, vai tās vieglas vai ne, bet ieņemtas tās tiek samērā bieži) tabletēm puspievārtā atvilktnē.

Tas viss atbilst viņa dzejas rindām:

Es visu mūžu ēdis sapņu maizi,
no tādas maizes karotāji mirst... –

Laiku pa laikam viņš paceļ smagos acu plakstus ar tumšajām apmalēm. Šajā skatā ir kāda tāla, skumja, pieklusināta kaisle, kaut kāda vēsma no koka, kurā aug mīlestības augļi.

1974. gada 11. jūnijs
Pie Vitauta Ļūdēna

Kopā ar Knutu uzkāpjām Avotu ielā pie Ļūdēna. Vitauts mūs sagaida rakstainās mājas čībās. Miļš, korpulents cilvēks. Uzliek puspuddeli “Rimļansoje” vīnu un marmelādes konfektes. Istaba šķiet kaila, nemājīga, bet pats Vitauts visu vērs omulīgu un siltu. Abi dzejnieki lasa savus jaunākos darbus. Tie ir, kā Knuts saka, ar blīvumu. Abi nokreņķējušies, ka darbus met atpakaļ. Knutu nedrukā tikpat kā nemaz, Ļūdēnam no nākamās grāmatas izņemta krietni apjomīga balāde.

Knuts par savu stāvokli bēdājas mazāk, drīzāk ir apmier-

nāts, ka noskaidrojušās attiecības, Vitauts pēc dabas acīmredzami jūtīgāks cilvēks, tāpēc krietni noskumis.

Norunājam piektdien apsveikt Egilu dzimšanas dienā, ja tikai jubilāra veselība to ļaus.

1974. gada 15. jūnijs
Egila dzimšanas diena

Šodien Egila dzimšanas diena.

Vitauts, Knuts un es sēžam viņa mazajā istabēlē.

Vitauts ārkārtīgi smalkjūtīgs, maigs cilvēks, Egils – sava veida “velna pulveris”, ko liktenis smagi sitis, Knuts – spoža prāta apdvests, viņa elektroniskās smadzenēs zibsnī tāluma un tuvuma kombināciju spēles. Tomēr Egils ir man vistuvākais – mīļš un traks.

Egils grib redzēt portretu, kuru uzmlēju, lai būtu uz dzimšanas dienu. Nez ko nu teiks? Attinu vaļā.

Egilam portrets, lietošu vārdu “briesmīgi”, iepatikās, jo izskatījās viņš tur tīri smuks, pēc spāņu romantiska “idalgo”. Knuts un Vitauts arī, vai nu pieklājības pēc, vai patiesi, izteicās atzinīgi, esot skaists krāsās un ļoti “egilisks”.

Savādi, kad zīmēju vai gleznoju no dabas, man nekas prātīgs nesanāk, bet mājās tēls it kā apvienojas un paliek būtiskais un raksturīgais. Tiešais dabas spilgtums mani izsīt no sliedēm.

1974. gada jūnijs
Pikniks ar Egilu

Nu Egils grib, lai es nāku un nāku pie viņa. Tātad laikam es neapgrūtinu savus tuvākos cilvēkus.

Iesaku, ka mums vajadzētu kādu dienu izbraukt ārā no pilsētas, kaut vai uz pāris stundām redzēt jūnija kokus, dzirdēt putnus...

“Jā,” Egils saka, “bet tūdaļ pat!”

Darbu man līdz kaklam, biju domājusi šo braucienu ieplānot savos ikdienas zigzagos, bet lai nu paliek...

Kamēr meklēju taksi, Egils daudz maz sakopies, uzmetis plecos mēteli, uzāvis kurpes; domāju, ka tikai nebrauc gauži savādās mājas drēbēs un iešļūcenēs bez zeķēm.

Palīdzu iekāpt taksi. Nezinām, kurp nu doties. Nolemjam stūrēt uz “Sēnītes” pusi, tad jau redzēs, un izkāpjam pie Gaujas. Vieta nav no tām labākajām.

Pārsimts soļu attālumā drāžas automašīnas, pie ugunsgrūdiem vietām ekskursantu pamestas pusapdegušas dražas, korķi un citi šādi tādi atkritumi.

Tomēr lejā tek Gauja, kalnā stāv ražens ozols, un Egils ir bezgala priecīgs. Viņš izņem no azotes savas tabletes, es – mazo suvenīra konjaka pudelīti, un mūsu pikniks ir sācies. Egils sēž man priekšā, sakrustojis kājas kā austrumu gudrais ar roku ģipsī, lasa dzejoļus, šķiļ asprātības un beigās dzied spāniski.

Izrādījās, ka laiks, kas šķita apstājies, mežonīgi joņojis uz priekšu, tīri vai krēsla metas, bet izbraucām taču rīta pusē.

Bet viss beidzās labi, laimējās apturēt uz šosejas kādu armijas “vilīti”, un ātri vien bijām atpakaļ pie vietas.

Jūtos lieliski, rīt varēs labi pamālē.

1976. gada 11. decembris

Vēlu vakarā pēc mana tēva izstādes atklāšanas Mākslinieku nama zālē zvanīja Egils, esot atkal Tvaika ielā. Vēloties mani satikt. Jāaiziet rīt.

1976. gada 12. decembris

Egils izskatījās ļoti sapriecājies par manu atnākšanu. Aiznesu viņam cigaretes. Domāju, ka viņš zvanījis galvenokārt tādēļ, lai dabūtu nambutālu, tāpēc sagrābstīju pēdējās paliekas no tā, ko viņam aiznesu iepriekšējā reizē. Nambutālu izprasīju no savas draudzenes Rutīņas, jo Egils laikam ir neglābjams narkomāns un šizofrēniķis, tikai, paldies dievam, kaut kādā labā līdzsvarā ar savu talantu un bez eksciesiem.

Vienmēr drīzāk nomākts, skumjš, bet ļoti simpātisks, un ne jau man vienai viņš tāds rādās. Viņa dzejas pielūdžējas ir daudzas. Jā, arī man viņš ir viens no vismiļākajiem dzejniekiem.

Egila dzejai piemīt vārdu maģija, kas pieskaras Dvēseles dziļākajiem slāņiem. Knuts (Sk.) un citi mana laika dzejnieki vairāk žilbina ar intelekta spozmi, tomēr maģija piemīt tādiem kā Poruks, Ādamsons, Egils Plaudis (kuriem jau nu arī intelekta spozmes nepietrūkst, tikai tā nedominē) un droši vien vēl kādiem, kas pašlaik neienāk prātā, arī dzejniecēm sievietēm – Aspazijai, Strēlertei... Tomēr, šādi izrakstoties, negribu ne smilgas ēnu mest uz Leonīda Breikša, Friča Bārdas un vēl, un vēl manas tautas dzejnieku dzejas pērlēm. Es te tikai domāju par to, ka var salikt visvienkāršākās zilbes un uzjundīt kaut ko neiedomājami tīru un smalku, piemēram, populārā Poruka dzejoli – “Balts sniedziņš snieg uz skujiņām”. Lūk, cik it kā banāli vārdi, bet sirdī ieskanas vijole.

Paldies dievam, Egils pēc tabletēm netaujāja, bet bija tik laimīgs, mani redzot, ka nedaudz samulsu. Prasīja māsiņai, lai izlaižot viņu ārā. Atstāju kā ķīlu savu pasi, un gājām pa trakomājas dārzu pastaigāties.

Egils sāka trīcēt pie visām miesām, jo slimnīcas nodilušais virsvalks nesilda nemaz un pašlaik ārā kā nekā decembris. Gribēju vest viņu iekšā, bet Egils atteica, ka labāk trīcēt un staigāt nekā iet atpakaļ. Esot visu vasaru par mani domājis. Rakstījis man dzejoļus. Tagad arī esot paņēmis šo to līdzī, ko nolasīšot. Vienu brīdi gan esot iemīlējies kādā sievietē, bet tā esot runājusi ar viņu kā ar audzināmu bērnu un tik šabloniski, didaktiski un kopsummā garlaicīgi, ka tā arī visa mīlestība izplēnējusi. Prasīja, vai es neesot dusmīga.

Teicu pus pa jokam, ka kaut kā pārdzīvošu un nesabrukšu. Egils nosmējās.

Te pāris viņa nolasītie dzejoļi, kurus bija mazliet neērti klausīties. Gribēju tos nostumt no sevis uz nezināmo sievieti, bet, tā kā tika pieminēta pindzele, neko darīt, jāuzņem viņa sakāpināto emociju karteča uz sevi.

Degu kā pārdedzis diegs.
Aiz pagalma suņi kauc,
Vairs nenāk vasaras prieks,
Un pazudis atmiņu daudz.
Nāc dzeltenā smiltī lec,
Kā bērni pēc lietus lec.
Un es kaut slim un vecs,
Vēl neesmu izravēts.

Degu kā pārdedzis diegs,
Bet zilā vakarā šalc

Magoņu reibuma prieks,
Un pārlido mākonis balts.

Trīs balodis balts,
Lec žurka kāra.
Tu iznāc no savas pasaules ārā
Un, klausoties ziemas gaudošanā,
Kā vējš tu iebrāzies pasaulē manā.

Lai baloži trīs,
Lai žurka lec,
Es zinu, mūžam nebūšu vecs.
Un, tavas pindzeles apgleznots,
Es palikšu zilām vizbulēm dots.

Tevi mērca traukā trakā
Mēness spožums sārts.
Man pa mēļiem sapņiem braukā
Atgriešanās vārds.

Grēku gaidu katru dienu,
Ausīs mēness spīvs,
Līdz ar spožo pavedienu,
Teikšu – esmu dzīvs.

Iedzersim pa peņģerotam,
Trakums acīs kāps,
Nevedīšu līdzī, protams,
Teikšu vien – man slāpst.

Nāca tālas senas dienas,
Rudens vītums gurds.
Pašā ziemā strauji strauti,
Skurbi strauti urdz.

1977. gads

Egils Sauriešu slimnīcā

Pēc ilgāka laika nolemju viņu apciemot. Vienā rokā turu sarkanu rozi, otrā cienasts. Egils ārkārtīgi priecīgs. Tūdaļ klāj vaļā savas dienas un nedienas, laiku pa laikam tiek ieņemta tablete. Acis viņam spīd, tas, kā noprotu, zāļu iespaidā. Skatos viņa tīrajos acu ielokos, bālajos miklajos deniņos. Viņš ir slimnieks, smags slimnieks. Mani pārņem neizsakāmas skumjas.

1975. gada 27. novembris

Vakar Lolita Zikmane, Inga Kambala, Leo Mauriņš un es satikāmies “Dieva ausī”. Tā ir kafejnīca, kas iebūvēta pareizticīgo baznīcā. Celtne totāli izķēmota, skaisto ieejas durvju vietā pie biežajiem sienas mūriem piestiprinātas stikla plāksņu durvis, krusti uz kupoliem nozāģēti utt. Iekritām pārāk dedzīgos strīdos par mākslu. Tūkstošo reizi pārliecinājos, ka mākslinieki spējīgi klusībā augstu novērtēt tikai paši sevi, bet ārēji tos, kas tiem līdzinās. Mauriņš, labs gleznotājs strādnieks, lēns un ietiepīgs, kā jau tas latvietim piedienas. Tomēr viņa problēmu loks ir plašāks – tā ir “Pasaules māksla”. Leo ir izteikts intelektuālis – prāts un kombinācijas pāri visam. Emocionālais, spontānaus viņam svešs un nepatīkams. Runāt ar viņu tomēr ir interesanti, un, ja ieciklēties, tad tikai savās prātulās, ne aizgūtās. Viņš apgalvo, ka “taisīt mākslu” tikai tad ir vērts, ja var attīstīt tālāk glezniecības līdzekļus. Mani viņš centās aizvainot, teikdams, ka man patīk viss. Es esot tik objektīva, ka zaudējot savu Es.

Ko lai saku? Varbūt viņam taisnība.

Arī es piederu pie fantazētājiem, štukotājiem, sava personīgā ceļa gājēju pulka un vīriem, kas ar krāsu kastēm sēž ziedošos Latvijas pakalnos, blakus neturos. Tomēr mana sirds priecājas, ja kādi to dara, kas, Mauriņprāt, ir tīrā niekošanās. Nē, tam es nepiekrītu! Velns parāvis! Kāpēc katram nepiešķirt izvēli darīt to, kas tīk, it īpaši mākslā? Kāpēc, ja viņa ceļš ir cits vai pat pretējs, viņš ieskaitīts muļķos?

Esot tikai septiņi pasaules skaistuma brīnumi, bet cik stulbuma brīnumu? Iepriekšminētais ir no stulbuma puļa.

Varbūt man, esot savējo, t. i., mākslinieku, vidū, nevērt muti vaļā, jo bieži kāds paliek uz mani dusmīgs. Tiklīdz kāds, aizgūtnēm aizrāvis, nepamana, ka slavē pats sevi un sev līdzīgos, velns mani dīda izcelt un apspīdināt kā rampas uguņīs, pēc runātāja domām, to vismizerablāko pārstāvi no pretinieku pulka.

Šādu pārbaudītu paņēmienu lietodama, jo velns mani sakūdīja, sāku teikt, cik apdāvināts un spožs vīrs ir Indulis Zariņš – cik viņam smalka muzikālā dzirde, kā viņš māc nosvilpot Mocarta “Mazo nakts mūziku”, cik viņam laba atmiņa, kā viņš atceras citu dzejnieku dzeju un uz fikso sacer pats savu, kā piemēru arī noskaitīju, kas man bija atmiņā aizķeries:

Uz sīkām sārtām rozītēm,
No skaistām, smalkām dozītēm,
Es pūderiņu nokaisos,
Te atnāk Lielais Klabata,
Kam mūžam tukša kabata,
Tas sāk ap rozēm ošņāties,
Kas tagad vairs tām klātu ies...

Tā kā, tīšu prātu slavēdama, biju iegājusi, kā tautā saka, “rāža”, tad uzliku vēl visam kroni pa virsu, teikdama: neskato ties uz to, ka tādi gleznotāji kā Boriss Bērziņš, Vilis Ozols u. c. viņu nekādā vērtē netur, viņš tomēr ir labs diezgan un ar sparū, ar kādu viņš raujas uz augšu, visus apsteigs; kā pirms gadiem viņš man kādā sarunā izteicās, kad bija tikai kurpes purngalu ielicis akadēmijas durvīs kā sagatavošanas kursu vadītājs:

– Tu vēl piedzīvosi, ka starp visiem, kurus tu te pazīsti, tikai es braukšu ar sešiem zirgiem!

Pati nopriecājos par savu slavas dziesmu. Bet, ak tu mīlā pasaulīt, kā es biju nokaitinājusi Mauriņu! Jo, pēc viņa domām, nav lielāka murmuļa par Induli Zariņu.

Viņš esot ļauns, atriebīgs, nenovīdīgs, varas un slavas kārs, draugu, kas būtu talantīgāks un viņa karjerai aizstājies priekšā, viņš varētu kādā vārtrūmē nomušīt – vārdu sakot, kaut ko ne-jēdzīgāku es viņa acu priekšā nevarēju izvilkt. Un tā gleznošana arī esot vairāk partijai d...ā lišana un netalantīga ķēpāšanās, špikošana no pārējiem, tādiem kā Boriss, Stankēvičs, Cilītis...

Ai, Leo, nemaz jau negribēju tevi tā nokaitināt, vienkārši tā sanāca.

Ja par Zariņu, tad viņš tiešām nu brauc ar sešiem zirgiem un sēž kariatē – viņš pats, kāda no sārtām rozītēm un uz bukas Ļeņina prēmija.

Kādā akadēmijas ballē, ar viņu dejodama (atkal kāds mani sakūdīja), iečukstēju viņam ausī:

– Maestro, maestro, Ļeņina prēmija būtiski atšķiras no Nobela – jums jāpacenšas!

– Vellata! – viņš atbildēja.

1975. gada 4. decembris

Dzirdēju, ka Maskavā atvērta Franču mākslas salonu izstāde, ne seno, bet pēdējo divu gadu glezniecības darbi. Zinu, ka krievu valdība būs atlasījusi tos reālistiskākos un arī pēc savas politiskās pārliecības, tomēr vēlēšanās redzēt kādu stariņu no mīļās Francijas tik liela. Lai arī nemaz nav naudas, aizņemos un braucu.

Diemžēl esmu ieradies vienu dienu par vēlu. Milicis Puškina muzeja priekšdurvē man paziņo, ka izstāde vakar noņemta. Jūtos nomākta. Klīstu pa Maskavu un, tā kā nevienu paziņu neesmu brīdinājusi, ka ieradišos, tad esmu gluži viena milzīgā, pelēkā, slapjdraņķī izmirkušā pilsētā.

Ieeju dažos antikvariātos, bet, tā kā naudas nav, neko nepērku, tikai apskatu. Vēroju maskaviešus. Ļoti daudz skaistu seju, sevišķi sievietēm, bet trūkst kāda kopīgas inteliģences piesitiena. Viendabīga plūsma, tomēr skaistums tajā pavīd, un tā taču ir kāda dievišķa balva par kaut ko. Tomēr gribētos ieraudzīt arī kādu izsmalcinātu "porcelāna tasīti" ar individuālu rakstu. Rūpīgāk ieskatoties, redzu, ka ir arī tādas, bet vecākiem ļaudīm. Ieraudzīju vienu brīnišķīgu tantiņu, kuras seja pauda dziļas skumjas, kas padarīja viņas tēlu nevis nomācošu, bet ļoti pievilcīgi skaistu. Viņa izskatījās kā iepriekšējā gadsimta aristokrāte, kas noteikti prot franču valodu un jaunībā vasaras pavadījusi Nicā vai Parīzes literātu pulciņos. Noklimtu viņai pakal, ilgu laiku un viņas lēnās gaitas dēļ pārsalu.

Gribēju pat uzrunāt, bet atturējos, lai kaut ko trauslu nesavainotu. Nez kāpēc ienāca prātā Ivana Buņina "Tjomnije aļeji" (latviski laikam "Tumšās alejas"), kas jālasa krieviski, kaut gan tur nav runa par vecām tantiņām, bet gan par jaunību un mīlestību. Tomēr, lūk, kā viss tas savijās kopsakarībās!

Tomēr mūsdienu Maskavu raksturo Krievijas Federācijas izstāde manēžā. Mani pārņem šausmas. Visa milzīgā zāle pilna portretiem, kuru krūtis nokārtas ordeņiem, sejas varonīgi pievērstas tālumiem, skatot gaišo nākotni, kuru viņi jau redz. Gleznošanas veids, ar šādam saturam trenētu roku, vulgārs un tukšs. Bet bija darbi, kas man patika, galvenokārt ainavas. Kad piegāju tuvāk, lai uzzinātu, kas tās darinājuši, ievēroju, ka tie ir vecāki cilvēki, kuri dzimuši ap 1905. gadu.

Tātad viņu jaunība iekritusi 20.–30. gados – krievu mākslas renesansē ar citādu vērtību izpratni.

Pēc tam izdevās pievienoties kādam tūristu vilcienam, un par puscenu aizbraucu uz Ļeņingradu. Aizgāju uz Ermitāžu un nomierināju nervus.

Tur redzēju arī nesen atklātas sienu freskas, kas nākušas no tagadējās Uzbekijas teritorijas. Pilsēta nesen uzzieta un atrakta. Tik lielisku kaut ko tiešā trāpījumā nebiju redzējusi, bet jāpiebilst, ka, izņemot reprodukcijas visam tam, kas atrodas plašās Padomijas nostūros un ārpus tās, neesmu skatījusi. Tas Kremļa dēļ (*ne at sjuda tudā, ne at tuda – sjudā!*). Nevienu neizlaist no savām krampjainām skavām pāri robežai un nevienu, neko (mākslu, mūziku, literatūru) no turienes neizlaist. Un, protams, nav jau arī līdzekļu, lai apceļotu kaut vai šo pašu svešo, plašo Matušku.

Labi, ka var aizsniegties līdz Maskavai un Ļeņingradai.

Bet sienu freskas atgādina indiešu senmākslu. Tās arī nosauktas par Indiešu un Zilo zāli. Par tautu pārvietošanos tajā rajonā man nav ne jausmas. Varbūt kāds uzbeku bejs ir bijis indiomāns, tāpat kā es. Bet baudījumu, uz tām skatoties, šķiet, varētu saprast izsmalcināts gardēdis, kas bauda īpašu garšas ekskluzivitāti.

1976. gada novembris

Šodien visu dienu kārtāju lietas, kas saistītas ar tēva gleznu izstādi. Biju aizgājusi uz Gorkija ielas muzeju. Satiku fondu glabātāju Savicki. Kopā “snaikstījamies” gar noliktavas plauktiem. Muzeja otrā stāva zāles pārvērstas par glabātavu gleznām. Šajā gaisotnē kaut kas skumji bezcerīgs. Skaistu, vecu rāmju vizmojums uzvēdi domas par nīcību, par mākslas divdabību – no vienas puses, tās nepieciešamība kultūrvides pastāvēšanai, no otras – tāds raksts smiltīs vien ir. Sameklējām tēva darbus. Caur plauktu spraišļiem samaniju Valdemāra Tones gleznu – kādu Čakstes, mūsu brīvvalsts prezidenta, tuvinieces portretu. Šī iemesla dēļ to izstādīt nedrīkstēja, tāpēc redzēju to pirmo reizi. Tīši aizkrāmētā plauktā, lai tas nekristu acīs kādam okšķerim no Centrālkomitejas, ja tam te pagadītos ievandīties, saskatījos ar gleznas tīkami uzirdināto, pastozo virsmu un jutu garīgu strāvojumu, kaut redzama bija tikai sejas apakšdaļa. Tones gleznotām sieviešu ģimētnēm ir savāda suģestējoša izteiksme, it kā šīs būtnes zinātu kādus dziļākus esības likumus. Šķiet, viņas ir noslēpumaina rituāla dalībnieces. Nav zināms, ko tas sumina, tikai jaušams, ka tas virzīts uz saskaņu, uz mazliet skumju, tomēr laimīgu Dvēseles stāvokli.

Vēl šodien nopirku Pola Valerī grāmatu “Apcerējumi par mākslu”. Krievu valodā, izdevniecība “Iskustvo”. Satiku Henriju (Klebahu). Parādu viņam grāmatu, un viņš iesauca:

– O! Tā būs tā pati grāmata, ko pirms gadiem latviski tulkoja Maija Silmale un Kurts Fridrihsons, un par to tika izsūtīti uz piecpadsmit gadiem Sibīrijā.

Jā, varu iedomāties Kurta Fridrihsona izbrīnu, ieraugot aizliegtu grāmatu brīvā pieejā visā Padomijā.

Maija Silmale nevarēs pat pabrīnīties, jo ir jau mirusi.

Pagaidām nevaru šajā sacerējumā ielasīties. Nepatīk viņa piekasišanās Flobēram, bet varbūt šis tas būs baudāms. Jāpālasa vēlāk.

1976. gada 20. novembris

Vakar apskatīju 1976. gada “Rudens izstādi”. Savādi lūko-
ties uz izliktajiem darbiem pēc tik ilgas prombūtnes.

Šī ir trešā šāda veida izstāde, kurā nepiedalos. Šovasar
nestrādāju gandrīz nemaz. Visu laiku un domas aizņēma kāda
intīma draudzība, kuras smago un zināmā mērā traģisko izsi-
kumu pārdzīvoju vēl arvien ik dienu, ik stundu.

Izstādē darbi sakarināti pārblīvēti. Daudzi tāpēc sašutuši,
īpaši paši autori. Labākajās vietās izlikti korifeju darbi, un ne
jau tie vērtīgākie, bet tā laikam tas būs vienmēr – brēcošie,
valdību slavējošie priekšā, klusākie kaktos.

Bet par pārblīvējumu gan nav ko uztraukties. Kuru tad lai
met ārā? Nē, lai tik glezno uz nebēdu un rāda.

Daudz bravūras, ārišķības, cenšanās izpatikt ambīliem no
valdības mājas, lai tie nopērk. Vai te būtu samanāms kāds
mākslinieks ar citādu pārlicības izpausmi, nekā atļauts?

Vai te būtu kāds dziļu reliģisku jūtu spārnots cilvēks, kura
darbi ar savu formu to paustu? Vai te būtu kaut vai kāds pa-
tiess ateists, mistiķis, vienalga kādas pārlicības mākslinieks,
kam būtu savas formas atslēga pie šī satura. Dveš kaut kāda
gara nabadzība, nospiestība.

Un tomēr ir arī labi darbi. Un tā jau tas ir dabīgi, jo katrā
utenī var atrast ja ne Aladina burvju lampu, tad vismaz izvilkst
no krāmu kaudzes kādu senu, kaut ieplisušu porcelāna tasi,

kas pauž dvēseles un izpausmes samērību. Tad tiksmē iesmel-
dzas sirds.

Izstādē piedalās arī Jānis Pauļuks. Pašlaik, septiņdesmit
gadu vecumā, viņš no valdības puses gan pabailīgi, tomēr tiek
celts gaismā. Grūti jau tiem partijas večiem ir ar Jāni. Nevar
zināt, kurā brīdī viņš iesauksies, ka mīl Ļermontovu, nevis
Ļeņinu. Jānis, neapšaubāmi, ir pats leģendārākais māksli-
nieks no dzīvajiem. Viņam piemīt visa māksliniekiem piemī-
tošā krietnības un nekrietnības buķete kopumā.

Viņš dzer, ārdās, svelpj, divus pirkstus mutē iebāzis, kār-
tīgi izlamājas, pārbola acis un lielās, ka ir glezniecības karalis.

Nākamajā dienā viņš tīrā kreklā, sirmos matus vējā plivinā-
dams, trauc pa Rīgas ielām kā spārnots virspasaules iemītnieks.
Ko? Esot dzēris? Bļāvis? Svilpis? Nekas tamlīdzīgs! Murgi!

Trīs viņa darbi izstādē ir lieliski, tomēr tā viegluma un vir-
tuozitātes pakāpe, kas raksturīga viņa agrākām gleznām, te
nav. Tomēr darbi spoži un zeltaini.

Arī Borisam Bērziņam darbs zelta mirdzumā.

Vakarā ciemojos pie Jāņa un nevarēju saprast, kāpēc viņš
pēkšņi sāka drausmīgi gānīt Borisu, ka viņš Mākslinieku namā
esot uzlaidis viņam ūdeni uz galvas, Borisa darbnīca ir vienu
stāvu augstāk, virs Jāņa celles. Tas notika pirms četriem gadiem.
Toreiz Jānis Borisam piedeva un teica, ka Boriss nav vainīgs, bet
gan padomju vara, kas radījusi bardaku un nevižojot noregulēt
spiedienu ūdens caurulēs. Mākslinieks grib nomazgāt apķe-
pušās rokas, bet ūdens nav. Gaida, gaida, noberž rokas tāpat,
aizmirst aizgriezt krānu un aiziet mājās. Naktī ūdens gāžas ar
varenu spēku, izlietne nespēj to “aprīt” – lūk, Pauļuka darbi ap-
lieti. Bet nu pēkšņi Boriss vainīgs – pēc četriem gadiem?!

Sāku domāt, kur ir tas “āķis” tik novēlotām dūsmām. Un

saprātu – izstādē Borisa darbs laistās zeltainā gammā ar velnišķīgu spēku un savā varenā vienkāršībā aizēno Pauļuka vizmojumu. Jānis to sajutis un sakreņķējies.

No jaunākā gadu gājuma “skunstniekiem” patīkama Baklāna glezna, tāds beļģu-franču impresionistu otas piesitiens. Tā ir viņa trešā glezna, kas mani uzrunājusi. Viņš ir kolorists, un kolorists glezniecībā ir tas pats, kas mūziķis ar absolūto dzirdi.

1976. gada 28. novembris

Izlasīju Anšlava Egliša grāmatu “Trešais zvans”. Tā ir par Amerikas un Kanādas latviešiem. Darbīga, rosīga un, kā Anšlavs saka, cerīga tauta. Tas ir apbrīnojami, lai kur arī latvietis būtu, Sibīrijā vai Amerikā, viņš ir savas mazās Latvijas patriots. Tur, Amerikā, savas darbīgās dabas un augstā intelekta dēļ viņš tiek cienīts un godāts. Tur viņam nekā netrūkst, varētu aizmirst šausmu ainas, ko sagādāja austrumu kaimiņš, un dzīvot cepuri kuldams, tomēr viņš meklē savas saknes Tēvzemē paaudžu paaudzēs, jo latvietis nav stepes zāļu vīkšķis, ko sauc par kūleņotāju (krieviski laikam *perekaži poļe*), kas kā pelēks kamols, vēja nests, veļas pāri klajumam, aizķerdamies tur, kur viņam labāk un ērtāk.

Bet es dzīvoju milzu kūleņotāju barā. Kad izeju Rīgas ielās, gar veco namu pakājēm masveida straumē plūst šie “atbrīvotāji”. No bērniņas atceros, ka pirmais kārais kumoss, laupot izsūtīto un čekā nomocīto cilvēku dzīvokļus, viņiem bija tepiķi. Es te nerakstu par vācu okupāciju. Par to es varu spriest pēc rakstiem un nostāstiem, bet krievu okupācijas pirmo gadu šausmām kopā ar vecākiem biju aculieciniece. Pat tik ilgi pēc kara viņu pazīšanas zīme ir tepiķu rullis pār plecu.

Tos, šķiet, kaut kur pa stūriem pārdod, un tad nu jāstiepj mājās un jāklāj uz grīdas, uz gultas, uz sienas un uz gurķu mucas istabas stūrī, kā to pati savām acīm redzēju īsi pēc kara apakšpulkveža Kudrjavceva dzīvoklī, kur viņš bija “iekortelējies” Centrālcietumā nošautā Benjamina advokāta Mārtaņa Antona savrupmājā. Rīgā bija platā straumē ieplūdusi Āzija. Un jurtu sindroms te parādījās jo koši.

Dīvaina ir mana Rīga. Es iros šajā straumē un gribu saskatīt kādu brāli, kādu domubiedru, kādu līdzinieku. Dažu ebreju sejas glabā zināmu inteligences zīmogu, bet viņiem jau tikai savas darišanas prātā. Gadās tomēr arī kāds krievu jauneklis, kas ar grāmatu sainīti padusē izspraucas no antikvariāta. Bet krievu kultūras pārstāvji tomēr koncentrējušies ap Ļeņingradu un Maskavu, jo katram taču ir skaidrs, ka te viņi nav lūgti viesi. Mums ir darišana ar kūleņotājiem no Āzijas plašumiem ar svešu mentalitāti un viņu pēcnācējiem.

Mēs, latvieši, pamatā esam viensētnieki. Un šajos laikos pulcēties kādās domubiedru grupās ir pilnīgi neiespējami, ja negribi iepazīties ar čeku pat tiro sīkumu dēļ. Tomēr varbūt šajā viensētniecībā un reizē divkosībā ir iemontēts kāds mazas tautas saglabāšanās instinkts.

Piemēram, bēgļu straume plūst atkarībā no uzbrucēja vai nu uz rietumiem, vai austrumiem, bet pēkšņi Pēteris ar savu kulbu, sievu un bērniem nogriežas no straumes mežā iekšā. Rezultātā bēgļus sabombardē, bet Pēteris dziļi mežā jau kašā zemi, kur iestādīt kartupeļus, arī zemnīca top.

Un divkosība arī noderējusi – Andrejs pieslējies krieviem, Indulis – vāciešiem. Un, ja viens no lielajiem uzvar, izdzīvo arī līdzskrējējs. Lepni jau skanētu: “Vācieties ratā, okupanti

nolādētie, kā zilpelēkie, tā utainie, un lieciet mūs mierā!” Bet pamēģini noturēties, ja pāri gāžas lavīna.

Un tomēr jābrīnās, diez vai pasaulē būs daudz tik mazu tautiņu, kas, tik sistemātiski dragātas, vēl varētu eksistēt, saglabāt savu valodu, savu kultūras mantojumu un domāt, ka Providence sodīs un padzīs varmākas. Tāpēc es savu tautu, līdzīgi ebrejiem, uzskatu par izredzētu, pat par īpaši izredzētu, jo mēs esam pratuši pastāvēt, dziedāt savas dziesmas, rakstīt un runāt savā valodā, būdami izsūtīti, aplaupīti un kalpināti, bez naudas un jebkāda materiāla pamata.

Uzlabošu garastāvokli un vēl šodien iešu uz Pils muzeju apskatīt no Kauņas atvesto 20. gadsimta sākuma beļģu glezniecības izstādi. Būs beidzot arī skatāma mūsu beļģu gleznu kolekcija (Opsomers u. c.).

To mūsu brīvvalstij pirms okupācijas dāvinājuši beļģu mākslinieki. Gleznas ir brīnišķīgas.

1976. gada 11. decembris

Vakar atklāja mana Tēva izstādi. Sākumā satraucos, vai sanāks pietiekami daudz cilvēku, vismaz tik daudz, cik tēvs ar savu vienīgi glezniecībai veltīto mūžu, visu citu atstājot ārpus tās, būtu pelnījis.

Katram taču tik daudz pašam savu darišanu, tomēr viss noritēja labi. Māte saņēma lielu puķu klēpi. Bija sanākuši īstie cilvēki. No Tukuma ieradās Ansis Artums. Un spāņu valodā, kuru apguvis visai cienījamās gados, izteica atzinību mana tēva mākslai. Sirsnīgus vārdus tēva māksla saņem arī no Alfeja Bromulta. Arī Šēnbergu pāris bija atnācis. Pats Šēnbergs ir

īpatnējs vīrs. Tālu pāri pierastībai lidojošu domu lēcieniem. Viņš sacīja, ka patīkami redzēt istu gleznotāju, koloristu, kādu nav daudz, jo tagad iestājies spilgto pleķu laiks, gleznas klieudzot kā vulgāri izkrāsotas ielasmeitas, lai pievilinātu profānu uzmanību, kuriem kamertoņi nav pieejami.

Uzteica arī plašo diapazonu, gan ainavu, gan portretu, gan zirgu tēmu, figurālo glezniecību, jo vairums mākslinieku vai nu iestrēguši tikai jūrā, labākā gadījumā jūrā ir arī jahtas, vai gleznojot tūristu peizāžas vai pasūtījumu portretus, vai metot tikai pleķus ar lielu švunku. Asi spriedumi, bet, tā kā viņš ir izcils meistars savādnieks, tad vārdiem ir zināms pamatojums un svars. No Mākslinieku savienības ieradusies arī Džemma Skulme, par kuru gan ne visi labi izsakās, jo ir partijniece, tomēr latviešu mākslā viņai ir pozitīva loma, un to vajadzētu arī citiem saprast, jo, būdama augstā amatā, notur sev aiz muguras veselu spietu viduvēju krievu mākslinieku, tā sauktos “peredvižņikus”, kas būtu nomākuši mūsu Rietumeiropas (franču, beļģu) tradīcijām līdzīgo glezniecību un Maskavas lielajās izstādēs pārstāvētu nevis mūsu glezniecību, bet paši sevi. Mēs ne ar ko neatšķirtos no kopējā brālīgo tautu bara. Ir arī Centrālkomitejas pārstāvji, bet tie pelēki, bīstami un neinteresanti. Jā, un vēl patīkamo gaisotni kuplināja Pauļuku Jānis. Arī, tā teikt, tauta bija kuplā skaitā. Iznāca labāk, nekā biju domājusi.

1977. gada 29. aprīlis
Atskaite sev

Pagājušas Mākslas dienas. Grafikas ekspozīcijai uztaisīju litogrāfiju “Kāpnes”. Kā litogrāfija šis darbs, šķiet, šoreiz ir zem mana asprātības līmeņa, tomēr noskaņa mūsdienīgi satram-

dīta. Glezniecības izstādei nogādāju darbu “Ritmi”, par kuru oficiālā kritiķe Skaidrīte Cielava man sadeva pa mīci, turklāt centrālā laikrakstā “Cīņa”, 24. aprīļa numurā. Uzstājos pa radio un centos gudri tērzēt par mākslu, pie viena uzteicu jauno mākslinieku Ati Ieviņu par viņa sietspiedēm un jaunu novatorisku pieeju tām.

Pašlaik darbojos ap litogrāfijām, kuras ceru dabūt gatavas uz Tallinas grafikas triennāli.

Uzgleznoju mājās “Kristu”, protams, zem deķa, jo tēma aizliegta, var sanākt nepatīkšanas. Portrets iznāca patumšs, bet garīgais strāvojums man patīk. Par Kristu esmu daudz domājis, tāpēc ota mani pievilt nevarēja. Tas ir portrets man pašai, izlikt to nevar nekur.

Cik daudz interesantas tēmas sprakšļ manā paurī! Kā gribas tās ieraudzīt uz audekla vai papīra.

Es jau tagad apjaušu savu “vājo vietu”. Ja es pilnībā nodotos vai nu glezniecībai, vai stājgrafikai, vai tikai grāmatu ilustrēšanai, droši vien būtu izurķējusi kādu dziļāku grāvīti mūsu tautas mākslā, kura malās varētu samanīt prāvāku atzinēju pulku.

Tagad, tik plašā frontē rosoties, mūsu specializācijas pārņemtajā laikmetā stumjos uz priekšu kā kurtis mālainā augsnē. Bet tas nekas, paldies dievam, es esmu spējīga koncentrēties kādā punktā, kas stāv pāri klasifikācijām, tur rodu iedvesmu un spēku.

Mākslinieku nams

Tā sauktais Mākslinieku nams (toreiz Komjaunatnes krastmalā 35, tagad 11. novembra krastmalā 35), kas pašlaik atgādina noplukušu, izļodzītu krievu laiku bezstila bufeti, pa kuras

atvilktnēm (stāviem) lodā ķirmji – dažādas nozīmības un arī nenozīmības klerki – jā, šis sapostītais, nolaistais nams reiz mutuļoja kā raganu katls.

Te tika gleznots, zīmēts, kalts, austs, darināti oforti, augstspiedes un dobspiedes, veikti valsts pasūtījumi interjeriem un Padomiju slavinoši maizes darbi – sērijveida vadoņu portreti gan kalti granītā, gan gleznoti. Un kā jau tas dažkārt notiek tur, kur valda tik spraiga rosība un tik spilgti raksturi rod savu izpausmi, bieži arī tika pāršauts pār strīpu, ko droši varētu nosaukt par sulīgu mākslinieku bohēmu.

Par katru šī kaleidoskopa stikliņu varētu uzrakstīt ar asprātīgu humoru un pagājības skumjām piepildītu apjomīgu stāstījumu.

Te savās radošajās darbnīcās rosījās no vecākās paaudzes Alfejs Bromults, Jānis Pauļuks, Otto Mednis, mans tēvs Jānis Rikmanis, Kurts Fridrihsons, Dzidra Ezergaile, Lea Davidova-Medene, tad Leo Kokle, Herberts Siliņš, Boriss Bērziņš, Pauls Duškins, Kārlis Cīrulis un mēs, tikko akadēmiju beigušie – Malda Muižule, Artūrs Ņikitins, Lolita Zikmane, Baņuta Ancāne un vēl daudzi citi, kuriem vēl atsevišķu darbnīcu nebija, toties bija tiem laikiem labi aprīkota kopējā telpa, kuru pārraudzīja augstas raudzes litogrāfijas meistars Laimonis Lejnīeks.

Mākslinieki Padomijas laikos skaitījās sabiedrības prominentākā daļa. Un naudas maka biezumam nebija tas piezemes velkošais smagums, kas šajos laikos. Tam vispār nebija, ar nelieliem izņēmumiem, īpašas nozīmes, jo pat augsti partijnieki baidījās zagt bargo sodu dēļ. Tomēr nevar noliegt uzbudinātu rosni ap valsts pasūtījumiem. It īpaši tas bija svarīgi tēlniekiem, jo tas, kas dabūja šādu valsts varu slavinošu pa-

sūtījumu, paveicis šo kļaušu darbu, varēja atlicināt līdzekļus, lai pievērstos paša sirdij tikamam. Arī gleznotāji bija samērā rosīgi šajā jomā. Akvarelistiem un grafiķiem bija iedalītas vietas pēdējās rindās, un tiem bija jāiztiek ar sīku pārpalikumu.

Atceros kādu kopsapulci, kurā šī valsts pasūtījuma Zelta aunāda tika dalīta tēlnieku, gleznotāju, grafiķu starpā, un, kad tēlnieki un gleznotāji gandrīz visu bija sadalījuši, cēlos augšā un prasīju – vai tad grafiķiem arī daudzmaz kaut kas pāri paliks? Partijas sekretārs Miķelis Ivanovs, izteiksmīgi noplātīdams rokas, noteica: “Nu jums jau tas “daudzmaz” arī būs.”

Bet šis “daudzmaz”, kas bija nelielas atbiras no kopīgā katla, neradīja nenovīdību mūsu starpā. Mēs bijām samērā saliedēta, draudzīga kopa. Un arī “lielās zivis” (tēlnieki, gleznotāji), kas tādas mailītes vien bija salīdzinājumā ar mūsdienu kampaņiem, pret mums izturējās labvēlīgi.

Gadiem ejot, arvien spožāk izgaismojās šajā namā mītošo mākslinieku personības, kas toreiz likās tik pašsaprotamas un pierastas, jo bijām aizņēmti paši ar savu uznācienu un spārīgo rosīšanos.

Atceros gleznotāju Alfeju Bromultu, kura darbnīca ceturtnā stāva koridorā atradās pretī mana tēva darbnīcai. Allaž smaidīgs, allaž draugu pulka, varētu teikt, “apsēsts”, viņš tomēr paspēja dienas lielāko, labāko un gaišāko daļu veltīt glezniecībai, bet, kad tuvojās krēslas stunda un Mākslinieku nama administratīvās daļas darbinieki bija devušies mājās, Bromulta darbnīcā sāka skanēt timpāni, ierībējās arī bungas. Tad darbnīcu pāršalca bohēmiska gaisotne, jautrība un muzicēšana. Gleznotājs pats nebija nedz uzdzīvotājs, nedz grādīgā cienītājs, apkārt vairāk rosījās draugi, jo viņa gandrīz vai nemanīgā, labā oma pievilka cilvēkus kā magnēts.

Māksliniekiem dažkārt bija tik spilgti, krāsaini un “ēvēģēlīgi” izteicieni, kas paliek atmiņā gribot negribot. Piemēram, jau pieminētais Alfejs Bromults, kuram mans tēvs teica, ka viņam nu nemaz negriboties iet pie kāda augsta uzpūtīga partijas ierēdņa, bet lieta neatliekama, un jāiet vien būs – dod viņam šādu padomu:

– Ej, Jāni, droši, atver durvis, zemu klanies, bet pie sevis domās skaiti – “Mats tev dirsā, mats tev dirsā!” Redzēsi, panākumi garantēti, pats to lietoju, un vienmēr viss veicies.

Tāpat atceros, kādu rītu tā paagrāk ejot uz Mākslinieku namu, kāpņu telpā redzu Jāni Pauļuku, ķemmējam savus kādreiz kuplos, bet tagad jau paplānos, toties garos, sirmos matus.

Saku:

– Labrīt, Jāni, ko tad tu tik agri te dari?

Viņš atbild:

– Es ķemmēju no matiem ārā mazos komponistiņus, kas saviesušies ka biezs. Lūk, Jānis Ivanovs, tas ir komponists, kad viņu klausies, tad visi Latgales pakalni un ezeri apkārt sastājas un skan.

Vai atkal šāda epizode Grafikas estampa darbnīcā. Tā kā Pauļuks pats sevi bija pasludinājis par glezniecības karali, tad manas paaudzes mākslinieki to arī viņam par patikšanu respektēja, pievērsdami viņam un viņa teiktajam cieņas pilnu uzmanību. Bet jaunākā gadu gājuma akadēmiju tikko beigušie savā nodabā priecājās paši par sevi.

Grafikas darbnīcā rit spraisgs darbs, tiek kodināti oforti, veidotas litogrāfijas, darbinātas spiedes. Ienāk Pauļuks. Malda Muižule pārtrauc darbu pie sava daudzkrāsainā oforta, Lolita Zikmane iznāk no kodinātavas nodalījuma, arī es pievēršos viesim.

Bet Kirils Šmeļkovs, Māris Ārgalis un pāris citi jaunie cāļi par ienācēju neliekas ne zinis. Smejas un zirgojas savā starpā.

Pauļuks pamet skatu apkārt un, nogaidījis mazu atelpu jauno čalās, saka:

– Jā, jā, jā, tā jau tas ir, kad parādās karalis, tad pat dzīvnieki to jūt, bet blusas – tās tik lec un lec...

1979. gada 9. aprīlis

Pēc ilgāka laika apciemoju Birutu Delli. Viņai atkal grandiozi plāni – Torņkalna gubernatores vēriens.

Arkādijas parka vidū jāatjauno Torņkalna tornis, kurā varētu būt mākslas muzejs. Jaukā koka mājiņa, kurā reiz dzīvojis Akuraters, jāpārtaisa par Jāņa Pauļuka muzeju.

Ūdensdzirnavās pie Māras diķa jāierīko Torņkalna zīmēšanas skola bērniem, kuru pati vadīs, un līdz ar to kāda daļa dzirnavu varētu būt viņas darbnīca.

Šis pēdējās ieceres labā jau tiek kaut kas darīts.

Biruta ar saviem draugiem Hubertu un Pēteri, suni Čapeku un meitiņu Mārīti ved rādīt veco ēku. Tas ir laika zoba apskrubināts divstāvu nams uz paša diķa krasta. Otrajā stāvā jau noorganizēta bērnu zīmējumu izstāde.

Droši vien tik plašiem plāniem bez graša kabatā ir sava jēga, jo ideja jau var pati par sevi pagādāt, ja ir kas to nes kā karogu pa priekšu.

Piebilde, šo pierakstu no izbalējušas burtnīciņas pārdrūkāju 2011. gada 14. maijā.

Daudzi plāni sabrukuši, laiki mainījušies, arī draudzība ar Birutu izbalējusi tāpat kā vecā burtnīciņas lapa. Izbalējusi, jo

es Birutu ļoti cienīju un kā cilvēku mīlēju. Pelnot sev iztiku, skraidot pa redakcijām ar zīmējumiem, centos palīdzēt tīri praktiskā veidā ar ēdamo. Un tā ar apjomīgu somu aizbraucu līdz Arkādijas parkam, kur mazā namiņā viņas ģimene toreiz mitinājās, ejot gar atvērtu verandas logu, dzirdu Birutu sauca Hubertam:

– Vāc visu nost no galda, tā Rikmane nāk!

Savādi! Kāpēc jāvāc ēdiens no galda? Vai tad es tāpat nebūtu izbērusi savus pirkumus turpat blakus? Es jau nenācu pie “tās Delles”, bet pie drauga. Pēc šī falšuma atsalu...

1979. gada 28. aprīlis
Randiņš ar Laumu Reinholdi

Vakar piezvanīja Lauma Reinholde. Esot mani vairākkārt nesekmīgi meklējusi – nu beidzot dabūjusi rokā. Norunājām randiņu Benjamiņa mājas kāpņu telpā.

Gribu kaut kā būt tālāk no cilvēkiem, it īpaši no viņu ģimenes padarišanām, bet, kā par spīti, arī Lauma par savu uzticības personu izvēlējusies mani. Kopā ar viņas māsas dēlu Imantu Reinholdu gleznoju Mākslinieku savienības studijā (sauktu arī par Mūrnieka studiju) aktus, laikam tas noderējis par iemeslu.

Lauma man cieši iekrampējas elkonī, un mēs dodamies līku ločiem pa Vērmaņdārza celiņiem.

Atkal man jau zināmais juceklīgais stāsts par viņas bērību, par izdevniecībā nepieņemto atmiņu vēstījumu, jo viņai revolūcijas šausmas rādījušās abpusējas, nevis partejiskas, kā tās bija jāredz. Atkal manu acu priekšā iznirst šis neapšaubāmi talantīgās ģimenes traģiskais gājums.

Arī Imants ir ļoti apdāvināts, spējīgs jauns cilvēks, labs gleznotājs, bet dzer, lieto vēl šo to, terorizē abas vecās dāmas (savu māti un tās māsu Laumu), un abas vecās dāmas droši vien dzen izmisumā arī viņu.

Tomēr nenozēloju šo tikšanos ar Laumu, jo tajā dzīves plūdumā, kurā nemitīgi viss mainās un mūsu acīm zūd, es varēju teikt šai būtnei mierinošus vārdus. Viss viņas tēls raisīja mani siltu mīlestības vilni. Tik daudziem uz nerviem krītošā, dažādu iedomu un dīvainību pārpilnā sievietē ar nošķiebtām trīsdesmito gadu kurpītēm kājās, ar sagriezušos kokvilnas zeķi, melnā krokotā mētelī, kuru rotā aizmūžos pirktā sermulniņādas apkakle, zaļiem, plaukstas iekšpusē uzirušiem adītiem pirkstaiņiem rokās, diviem lakatiem – viens siltumam, otrs – skaistumam – ap galvu, tāda viņa man mīļa.

Viņas dzīve tik nemiera pilna, daudz iedomu, daudz pazemojumu, klāt pie visa vēl pārsista uzacs. To dzēruma trakumā esot izdarījis radnieks. Ak, Dievs, mēs nabaga cilvēki! Cik labi, ka vismaz īsu brīdi varu sniegt viņai atbalstu un tā, elkoņos saķērušās, aprīņķot Vērmaņdārzu.

Es uzklāstu tavu bēdu stāstu, Lauma. Es nevaru tev palīdzēt. Tu gribi, lai es Imantu atrunāju no dzeršanas, bet vai tad tas ir iespējams?! Es jau nevaru Imantam nodoties ar pilnu spēku, jo tad jau man vajadzēja būt pratušai glābt savu apdāvināto, bohēmas pārņemto brāli, kur stiprā dzira rakstnieku un dzejnieku saietos plūst aumaļām.

Bohēmisti jau smejas, it kā kādas augstākas gudrības pārņemti, par to naivajiem vārdiem un centieniem, kas viņus grib pievērst iežogotai ikdienai un kārtībai.

Sākumā domāju, ka tu, Lauma, mani izsitīsi no sliedēm, ka pagaisīs visi mani plāni un nodomi, bet, redzot tevi tik savādu

un bezcerīgi enerģisku, sajutu, ka tieši tevis dēļ mana diena ir bagāta, kaut gan šī bagātība – sirdi nospiedošas skumjas.

1989. gada 9. jūlijs
Kolekcionārs Jansons

Atkal tas pats. Kabatā svilpo vējš – ne krāsām, ne zeķēm.

Bez pēdējām var iztikt, jo kā nekā vasara, bet citas nepieciešamības rada nomāktību. Truli un bez padoma skatos pretējā sienā, pa kuru vientuļi rāpo kāds man nepazīstams sīks kukainis. Ne uts, ne blakts tas nav – lai jau rāpo, jūtu pat tādu kā radniecību ar to.

Pēkšņi iezvanās telefons. Kolekcionārs Jansons grib kaut ko nopirkt. Vislabāk kādu aktu eļļā. Sāku nez kāpēc atrunāties, jo iedomājos, ka atnāks, izvandīs kaktus, nekas nepatiks, aizies, un man paliks vēl sliktāk.

Ir jau piedzīvots – uzrodas kāda kundzīte un, neatradusi ne puķīti, ne rozīti, ne gulbīti ezerā, aiziet, atstādama labu smaržu vēdas. Diena pagalam. Nu, jā, nekādi dekorī jau nu man te nav. Drūmas man pašreiz tās bildes.

Kolekcionārs neatlaižas. Norunājam sešos vakarā.

Atnāk liela, gara auguma vīrs melnās drēbēs. Esot plaša kolekcija mājās, gandrīz visa latviešu glezniecības būšana, pat baltvācu pagājušā gadsimta gleznotāju darbi.

Tā kā zinu, ka kolekcionāri ir skopi un nekādi naudinieki nav, vairāk nodarbojas ar savstarpējām maiņām, veidodami iecerētās tematikas, tad noskaņojos uz gauži pieticīgu cenu. Turklāt nevaru sadūšoties pateikt to pašu – varbūt arī tā būs par augstu. Un es varēšu palikt sēžot un vērot, cik tālu ticis kukainis uz sienas. (Piemēram, igauņu kolekcionārs – dīvainis Matti

Miliuss – savu kolekciju izprasījis tīri par velti. Arī mani darbi tur ir.) Beidzot nosaucu par prāva formāta aktu – 100 rubļus.

Viņš liekas tāds kā iepriecināts un teic, ka gribot vēl kādus, un tad varbūt, ja nolaidīšu cenu, paņemšot vairākus. Viņš izvēlas piecus aktus un vienu pasteli. Samaksā četrus simtus rubļu. Uz kaulēšanas neesmu spējīga, kaut gan zinu, ka esmu pārdevusi nožēlojami lēti. Bet galu galā jūtos apmierināta, kaut kādai laipai pāri grāvim pietiek. Garais, melnais vīrs tomēr šobrīd tāds kā debesu sūtīts. Turklāt kolekcija, pēc nostāstiem – laba.

1992. gada 14. novembris

Spogulis

(Padomi sev pašai pēc meditācijas)

Visa ārējā pasaule – pagātne. Tas ir Lielais Spogulis, kurā tēli reljefi parāda to, kas tu pati esi bijusi, ko darījusi savā daudz dzīvju karmiskajā ceļojumā, ko pārdzīvojusi tava Dvēsele.

It īpaši pievērs uzmanību tiem, kas tavā tuvumā zīmējas reljefāk. Gan tas, kas tev mīļš, gan tas, kas tev netīkams, pat riebīgs, ir tavu tuvāko reinkarnāciju atspoguļojums. Ja skatīsies uz šiem tēliem ar Augstākās Apziņas izpratni un tie tiks apzināti kā pašas atspulgs, tad attieksme mainās gribot negribot, un, ja tēls netīkams, tad tas drīzāk izraisa līdzjūtību, nevis nicinājumu. Rodas vēlēšanās atvainoties un nožēlot, ka tev kādreiz tā gadījies. Ja tas izdodas, tad tiek atrisināts kāds karmas mezgls, un spoguļattēls kļūst tīrāks un gaišāks. Negatīvais atspulgs sāk bālēt un izgaist, it kā paejot nost no daudz gaišākas ainas, kuru bija aizēnojis.

1996. gada 24. jūlijs
Jāņu diena Dzērbenē

Jāņu diena. Aizbrauca viesi, palikusi tikai Rudīte (Ozola) un mēs, mājinieki. Līgo vakars šogad lietains, tāpēc līgojām pa veco riju un māju. Vidvuds Eglītis (Viktora Eglīša brālis), kā tas allaž novērots, bija vakara nagla. Asprātīgs, draisks, nenogurdināms, kaut gan viņam, šķiet, pāri astoņdesmit. No viņa neatpaliek arī Valdis Bisenieks.

Tāpat tukšos plankumus lieliski aizpilda Taņa Suta, kuras stāstījums par tēvu un dzimtu kopumā, tāpat kā par jebkuru citu tēmu “iz kultūras dzīves”, ir neparasti tēlainis un krāsains. Klausos abām ausīm. Biruta Baumanē toties ar vienu mazliet nesadzird, tāpēc iznāk dažādi kuriozi. Tomēr viss turas draudzīgā kopumā, varam pat jēdzīgi palīgot, jo priekšdziedātājs mums labu labais – Juris Ģermanis, arī Oļģerts dzied braši, iespaidīgi, un pa vidu skaisti, kā dzidri zvaniņi, skan vibrējošā Rudītes balss. Pārējie mēreni pievelk līdzī un kopskaņu nesabojā.

Viesi ir tādi ierasti, gadu gadiem satikti, tādēļ valda brīva gaisotne. Klāt pienācēja tikai Rudīte, kas, izrādās, nadzīga kroņu pinēja, pļavu zāļu zinātāja un pīrāgu cepēja. Galds “lūst” no pašu taisītiem un savestiem cienastiem.

Ciemiņi tādi vecāka gadagājuma ļaudis, tāpēc tiem dažādas kaites. Taņai un Rutai ausu vaina, neesmu tikai iegaumējusi, kura katrai tā dzirdīgā auss. Edgars Riekstiņš nesēn pārcietis sirds operāciju, Rudītei krika mugurā.

Vispār aina puskomiska, pusnopietna, bet jutoņa jautra un omulīga.

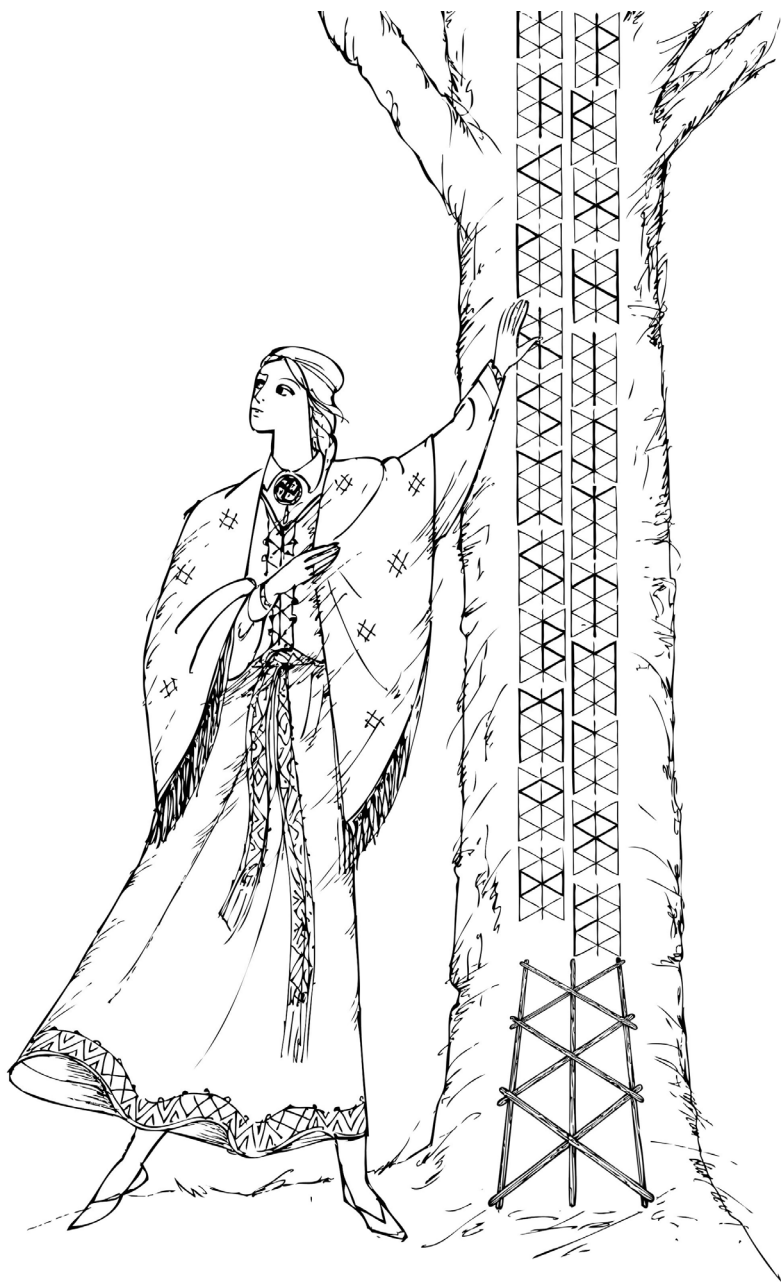
Saulgrieži man svēta lieta – Zemes Mātes un Debesu Tēva vistuvākās tikšanās brīdis. Bet tādi tie nav maniem kaimiņiem –

baptistiem Gigai Gaismai un viņas atvasēm. Astoņi mazbērni prot skaisti dziedāt par krustnešu dievu, bet ligo dziesmas aizliegtas. Nepazīst latvju Balto Tēvu un Zemes Māti, bet kolonizatoru iepotēto. Tāpēc viņi ar visu kulbu jau laikus devušies prom, lai nesagrēkotu.

Jūtos labi ar savu latviešu Dievatziņu, jo neesmu nodevusi savas tautas ticību. Esmu pētījusi kopš agras jaunības gan Bībeles lietas, gan patiesā mīlestībā nodevusies Bhagavadgītai un budisma paveidiem – rezultātā esmu pateicīga visam, ko esmu apguvusi, salīdzinājusi, izsijādama Dievišķu atziņu par savas mazās tautas kristālskaidro Dievestību. Ne tajā ļaunu garu, dēmonu, ne vampīru, ne sātana. Balta un tīra mūsu Dieva celtne, saistīta ar dabas un saules ritiem, kur nakti no maina diena un ziemu vasara ar savu Saulstāvju degpunktiem, kas saskan mats matā ar debesu kalendāru. Un mūsu pravietis Rainis ir Balto Tēvu nosaucis par Tūkstošveidi, tātad svarīgi, kuru no Visuresošā īpašībām tauta uzrunā, dainas savukārt norāda, ka tai vajadzētu būt Mīlestībai Vieduma aizsardzībā.

Nepiekopdama nekādus īpašus rituālus, neapmeklējuma dievturu saietus – kā jau katrā lielākā cilvēku pulkā, tur varētu sanākt kāda lieka spriedelēšana vai matu skaldīšana, paturu to sevī un jūtos ar tīru, gaišu Dvēseles stāvokli.

Domājoties par šo tēmu, ienāca prātā vārdi, kas pārvērtās par Māras lūgšanu. Vārdu “Māra” nedomāju kā vienīgi savu, šaurā personiskā nozīmē, vairāk kā pašu latvju tautu.

1986. gada 25. jūnijs
Māras lūgšana

To lūdzu savam Vienīgam,
No Kopīgā man dāvātam,
Sirds milestībā atklāto.
Par Balto Tēvu saucu to,
Ne svešu varu ieviesto,
Bet Tēvu zemē mītošo,
Ar Sauli kopā godāto,
Šīs debess zvaigznēm greznoto,
No senču senčiem mantoto,
Kur Zemes Mātei vārds tiek dots,
Viss ārs tās roku izdaiļots,
Un Svētās Dainās paskaidrots,
Kā Mazs ar Lielo vienots tiek.
Te šaubām vietas nepaliek,
Jo Baltā Tēvā sakausēts,
Tas, kas patiesi dārgs un svēts,
Un spēki Viņā iekļautie
Ir dižākie no dižākiem –
Tur Viedums tas Visaugstākais,
Un Mīla, tā Visdzidrākā.

Es lūdzu Tevi Dievišķo.
Kā sēklu sevī atrasto,
Kas uzrunāta sakuplo,
Lai Tavu balsi sadzirdu,
Pēc padoma kad taujāju,
Ar prieku lai tam sekoju,

Un savās gaitās ieauzu
Ar mīlestību vienotu,
Lai ne vien domās dižākās,
Bet arī gluži dienišķās,
Man maldu vagas aizberas,
Un viedā takā pārvēršas,
Kur slēptais lai ir saskatāms,
Un kas ir vērtīgs, paceļams.
Vēl lūdzu mani atvaino,
Ka izvēlējos Augstāko,
Un sevī rasto Dziļāko!
Vien gribētu, lai citi ar
Caur Mazo Lielo redzēt var,
Jo sīkās sēklas kodolā,
Ir milzu spēks kā atomā.
Vispirms tas sevī atrodams,
Tad apkārt visur saskatāms,
Kā burvju kods tas lietojams,
Kad Visums priekšā atveras,
Lai zināms, kas tur meklējams,
Kā zemes gaitās lietojams.

Ir Dvēselēm tas saprotams,
Bet prātam reti pieejams,
Un muļķīšiem pat apsmejams.

P. S.

Ja nebūtu es latviete,
Un cita būtu Tēvzeme,
To tieši tāpat mīlētu,

Tai savas dziesmas dziedātu,
No svešiem elkiem sargātu,
Kaut tos par dieviem godātu.
Tie nes tik varu, viltību,
Lai tautas spēku salauztu,
Par aitu baru pārvērstu,
Un liegtu Gara brīvību.

1996. gada 20. septembris
Spiritisma seanss

Vakar pēc Rotari kluba sanāksmes Lilita Postaža uzaicināja dažus biedrus uz savu darbnīcu Stabu ielā. Starp tiem bija Vidvuds Eglītis, Valentīna Zeile un es. Lilita atvedusi no Kalifornijas garīga ezoteriska satura grāmatas un vairākus taro kāršu komplektus ar interesantu vizuālo apdari. Tā kā uzaicinātos viesus saista iracionālas lietas, vakars solījās būt interesants, un tāds tas arī izvērtās. Kad tie, kas šeit pirmo reizi, bija apskatījuši Lilitas darbnīcu ar augstiem griestiem, izcili skaistu kamīnu ar reljefiem keramikas podiņiem, vecmeistaru gleznām pie sienām, starp kurām ir Lilitas pašas, Pētera Postaža un dēla Pauļa gleznas, un izjutuši mājīgo gaisotni, pievērsāmies ezoteriskām lietām. Vidvuds Eglītis šajos jautājumos ir uzkrājis lielu pieredzi plašā lokā. Viņš ieminas, ka šī ir piemērota vieta spiritisma seansam un ka vajadzētu izsaukt kādu garu. Vidvuds to saka tā pa pusei nopietni, pa pusei šķelmīgi, vērodams, ko pārējie teiks. Mēs šaubāmies, bet Lilita ir bezbailīga un vienmēr gatava neparastiem izaicinājumiem. Arī man nav nekas iebilstams, tāpat Valentīnai. Šaubos tikai par dažiem, jo smīkņātāji gaisotni var izjaukt,

un, lai cik apšaubāma var likties šī nodarbe, zinu, ka astrālā un Gara pasaule pastāv, un, ja tai neveltī cieņu, var saņemt sodu. Vidvuds min, ka vajadzīgs apaļš vai vismaz ovāls galds. Tāds atradās. Uzzīmējām burtu un ciparu apli. Domājam, kuru garu aicināt un ko jautāt. Nolemjam, ka jautāsim, vai okupanti kopā ar pašmāju čekistiem beidzot saplaks, izdils un netraucēs Latvijai atkopties. Tā kā Lilitu interesē skaitļu maģija, tad viņa iesaka izsaukt Pitagoru, kas arī pasauli balstījis uz skaitļu sakarībām. Mēs varētu uzzināt pat gada skaitli, kad saplākšana notiks. Es domāju, ka labāk aicināt Finku, kurš jau ir pareģojis un iezīmējis, kur ir īstās okupantu robežas un ka paverdzinātās tautas sacelsies cita pēc citas, un ar varmācību sakniedētais monstrs sadrups. Viņš arī zemes noosfērā ir tuvāk, gluži vai tepat. Tā arī bija, Pitagors neatsaucās, kaut bijām uzlikuši rokas uz šķīvīša, tas palika uz vietas. Bet telpā iestājās absolūts klusums, un man kļuva šermulīgi, jo personīgi es, ja gribētu aprunāties ar kādu man dārgu un mīļu Dvēseli, to darītu, un esmu to jau darījusi pilnīgā vienatnē. Un tikai tad, ja jūtu pret tā cilvēka Dvēseli Absolūto Mīlestību.

Tomēr Finks atsaucās, šķīvītis sāka joņot, un atbildi mēs saņēmām. Tā bija mums pozitīva. Varbūt tas bija (to saku tikai kā iespējamību) manis dēļ, jo esmu apmeklējusi vairākas reizes viņa kapu un darbnīcā man ir viņa vecumdienu portrets (pastelī), kad viņš dzīvoja pie Arkādijas parka, atgriezies no izsūtījuma Sibīrijā. Viņa Dvēsele man tuva. Būdam čigānu tautības, viņš mīl latviešus un Latviju un paredzējis mums atpestīties no varmākas. Tas bija savāds vakars.

Kādā citā reizē, ciemojoties pie Vidvuda, viņš man pastāstīja, ka allaž aprunājušies par lietām, kas pastāv ārpus

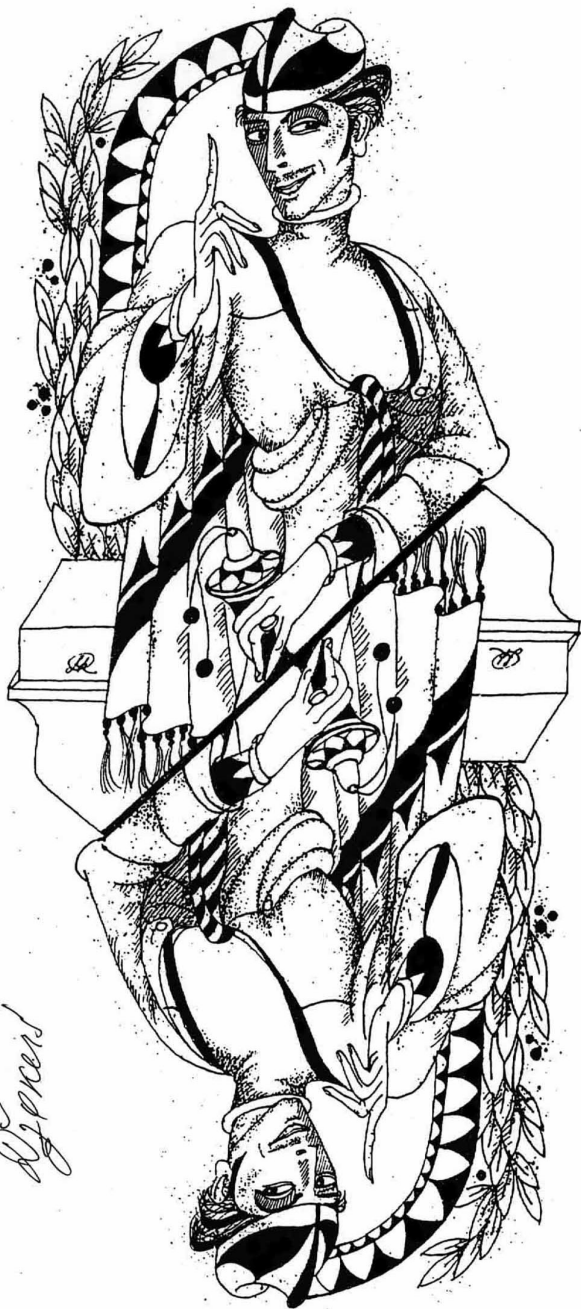
taustāmības robežām, ar Mirdzu Ҙempi. Mirdza tolaik dzīvojuši Ҙeņina (tagad Brīvības) ielā, tur bieži tikušies, jo netālu bija divi antikvariāti, kas Vidvudu interesējuši, un tas bija pa ceļam.

Reiz Mirdza lūgusi, lai viņš atnāk pie viņas un paliek pa nakti, jo viņu pārņēmušas bailes un neziņa, ko darīt. Katru nakti pēc divpadsmitiem pa abām istabas sienām noskanot tādi kā gari pātagas sitienu plikšņi. Sākumā pieņēmusi, ka māja vienkārši krakšķ, mainoties gaisa temperatūrai. Bet nu jau tas notiekot regulāri. Un mokot arī kāds sapnis, kas arī bieži atkārtojoties. Gultas kājgalī stāvēt kāds liela auguma cara laika ģenerālis pilnā uniformā un uz viņu skatoties. Viņa it kā sapratusi, ka uniforma esot no krievu-turku kara laika un pats ģenerālis no Pleskavas.

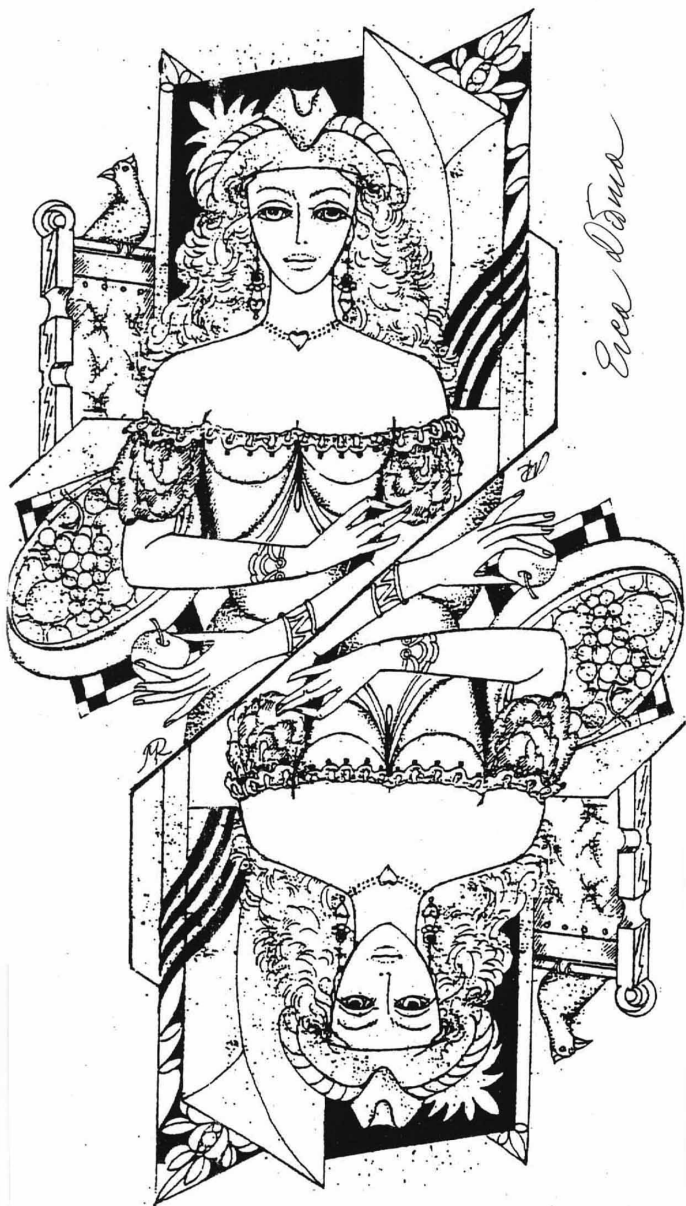
Vidvuds arī aizgājis un tiešām pātagas plikšņus dzirdējis. Abi nolēmuši, ka tas saistīts ar sapni. Kāda dvēsele kaut ko grib tieši no Mirdzas.

Tad Mirdza devusies uz Pleskavu un jautājusi, vai apkārtnē nav kādi seni cara armijas apbedījumi. Gājusi uz arhīvu. Un, tā kā viņa bija “partijas sieva”, tad pielaista pie dokumentiem un norādes atradusi. Aizbraucot uz norādīto vietu, viņa redzējusi, ka tur pilnā sparā tiek bruģēts ceļš pāri kapu kalnam, un kapu plāksnes izmantotas būvniecībā.

Mirdzai izdevies, paļaujoties uz intuīciju, ģenerāļa kapa plāksni izpestīt un vietējai partijas vadībai iestāstīt, ka tas nav tautas apspiedējs baltgwards, bet Dzimtenes aizstāvis. Līdz ar to viss biedējošais, tostarp pātagas sitienu trokšņi, beidzies, un Mirdza sajutusi patiesu atvieglojumu.

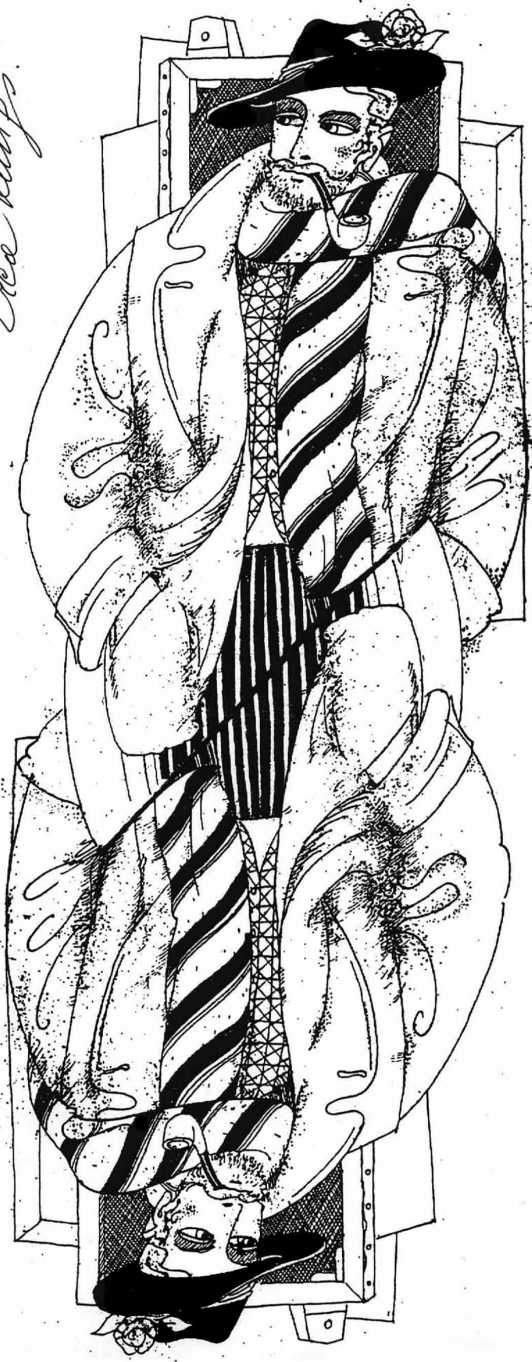

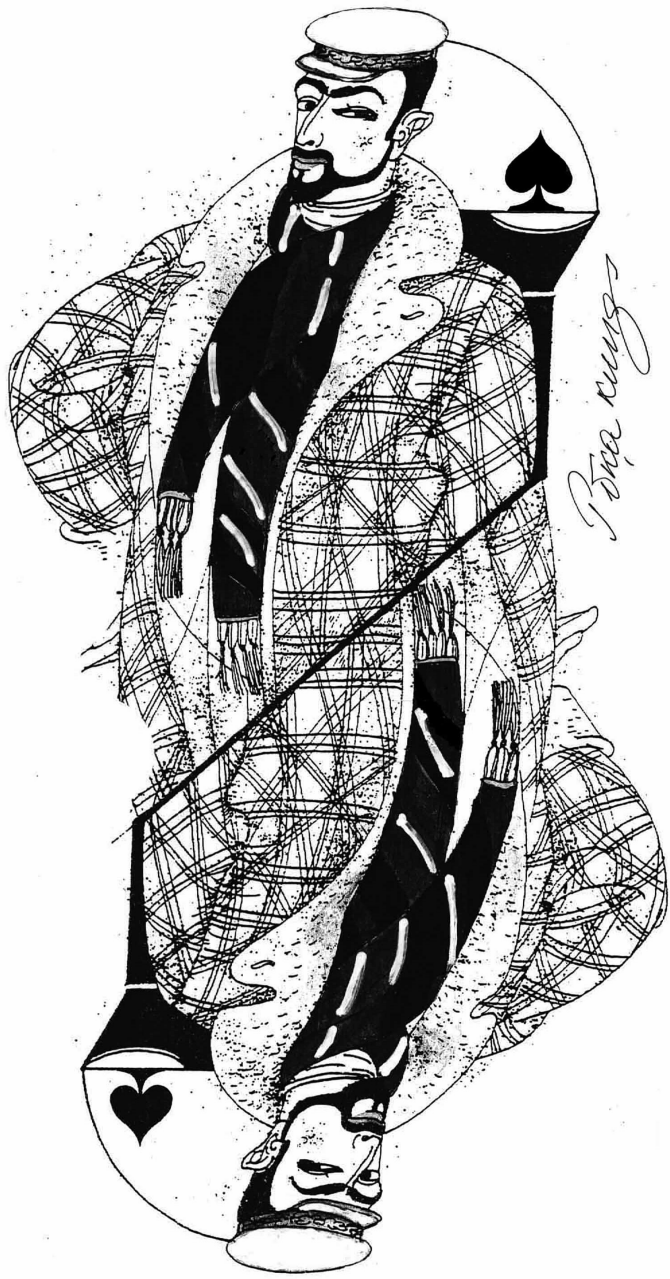
Agnes

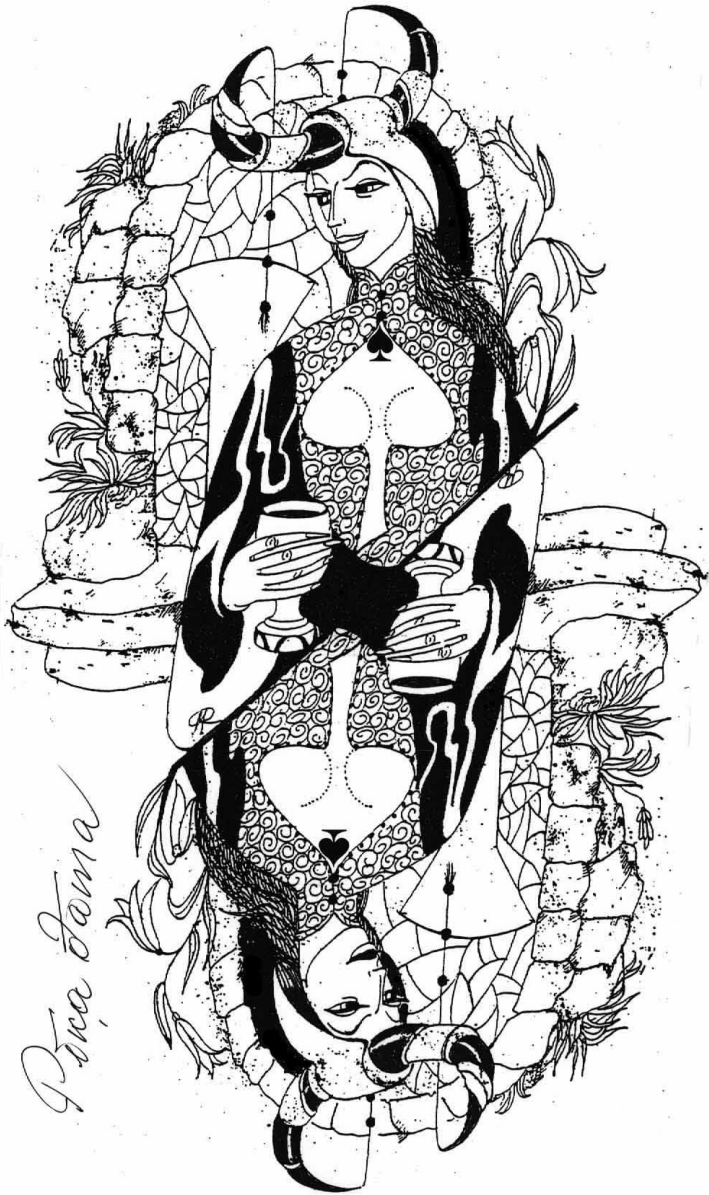
Eva Dama

Eca kump

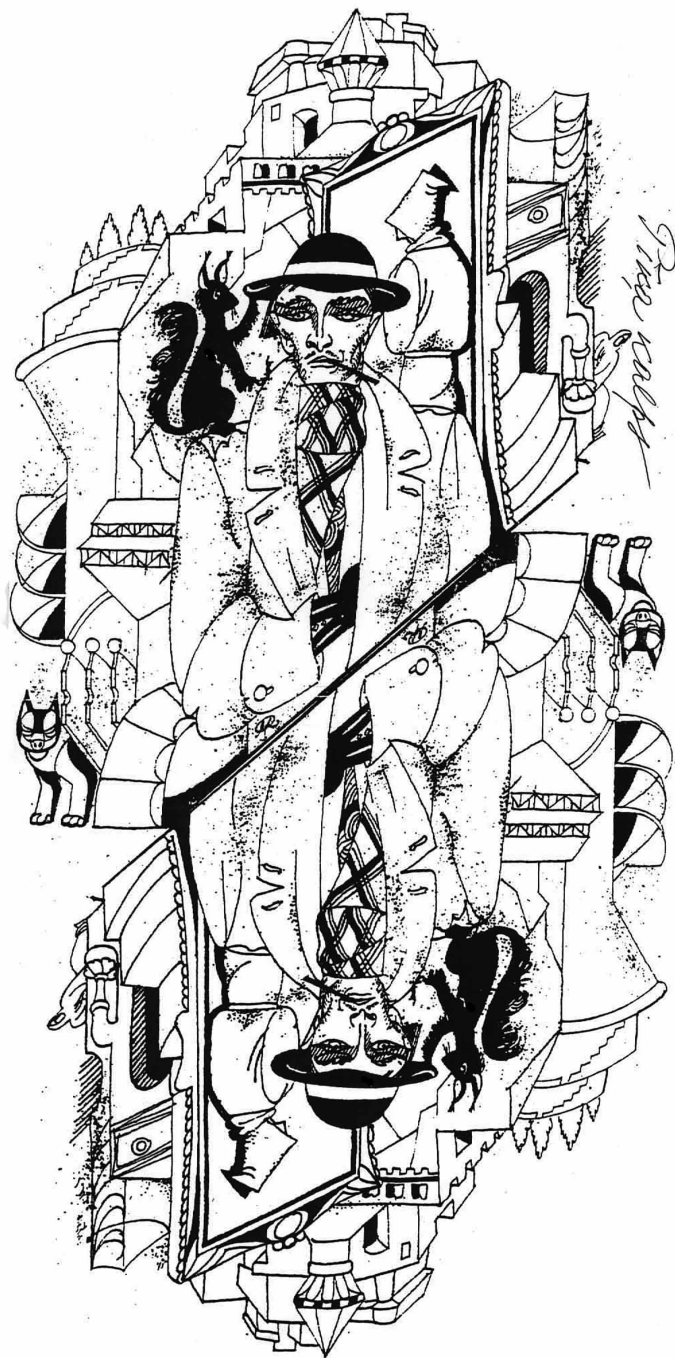

Pina Cruz

Pina Loma

1996. gada 11. oktobris

Vidvuds Eglītis šodien atklāj savas kolekcijas izstādi J. Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzejā Pils laukumā (tagad Rakstniecības un mūzikas muzejs). Vidvuda kolekcija ir lieliska, kaut arī te ir tikai daļa no tā, ko viņa draugi redzējuši dzīvoklī.

Galvenokārt te ir Hildas Vīkas gleznas, izlikts arī viņas gleznotais Vidvuda brāļa rakstnieka Anšlava Eglīša portrets un arī dzejnieka Viktora Eglīša – Hildas Vīkas vīra un abu dēlu, Anšlava un Vidvuda, tēva portrets.

Gaisotne uzjundī smeldzīgas reminiscences par kādu zudušu kultūras slāni, par to laiku, kad es vēl nebiju, bet kas tomēr man caur manu māti un tēvu, vecāka gada gājuma cilvēkiem un atstāto mantojumu, kāda ir arī šī izstāde, ļauj nojaust tā krāšņumu, izsmalcinātību un atbilstību civilizētai rietumu pasaulei, pirms sāka ārdīties austrumu briesmonis, pirms dzejnieks Viktors Eglītis tika noslepkavots Centrālcietumā, nerunājot par visu pārējo šausmu jūru.

Arī cilvēki, kas atnākuši uz atklāšanu, ir izkāpuši kā tādi veļi no aizsaules. Vienkāršas, bet gaumīgas, neuzkrītošas drēbes, intelligentas sejas, kas acīm redzami nerod nekādu saskarsmes punktu ar šīsdienu uteni, kas pludo tiem apkārt. Daudziem arī gadu nasta uz muguras.

Pēc tam plastmasas trauciņos tiek pasniegta kafija un *Gold Krone* (brendijs). Visi esam draudzīgi, iesiluši un katrs savu iespēju robežās arī asprātīgi, bet Vidvuds šajā ziņā ir nepārspējams, viņš asprātības nebārsta saužām, bet, ja paber pat kripātu, tad tas ir humors ar pipariņu, kas paliek atmiņā.

Pēkšņi Vidvuds dodas uz manu pusi un saka:

– Mīļais Mežāzīt, atļauj tevi noskūpstīt!

Vispārējā burzmā, šķiet, nepamanīti arī viegli saskūpstā-
mies, kā divi viens otram garām slidoši gari. Skūpstis ir die-
višķīgs tādā ziņā, ka ne man kaut kas vajadzīgs no Vidvuda,
ne viņam no manis. Mūs saista vienīgi šad tad kāda dziļāka
satura saruna, interese par ezoteriskām lietām un tas, ka viņa
sirds mīlotā sieva Lilija arī bija Mežāža zvaigznāja cilvēks.
Varbūt Vidvudam veidojās asociācijas, un es šajā atmiņu va-
karā kā starpniece varēju nodot viņam miļā Mežāža, Lilijas,
skūpstu no blakus dimensijas.

1997. gada 4. janvāris
Jautras lietas

Svētki nosvinēti. Biju saaicinājusi ļoti raibu publiku, tāpēc
arī vakars (18. decembris) iznāca raibs.

Vidvuds Eglītis lieliski uzturēja kvalitatīva satura gaisotni.
Vidvudu gan ar filozofiskām runām un latīņu citātiem pār-
māca Andris Melbārdis, kas, neskatoties uz savu skaļumu, ir
ļoti jauks cilvēks.

Klusa un daiļa sēdēja gleznotāja Lilita Upeniece. Labi ju-
tās arī (Bi) Ruta Baumanē, kas teica, ka es darot ko labu, ša-
jos mēra laikos pulcinādama ļaudis. (Mēris – kultūras pagrī-
muma ziņā.)

Paula Duškina atraitne Valda atnāca mazliet iereibusi – ap-
vainoja dažus labus un “nolūza” uz mana vienīgā mīkstā dīvā-
niņa.

Grāmatu kolekcionārs Egons Pauzers (viņš kolekcionēja
vienīgi latviešu grāmatas un presi) ar savu jauko kundzi Irmu
arī labi iekļāvās kopīgajā gaisotnē un nemaz tik ļoti nestei-
dzās uz mājām, kas mani, protams, iepriecināja.

Ar Taņu Sutu gribēju aprunāties par gaidāmo braucienu uz Parīzi, tomēr pārējo viesu dēļ nespēju uz to koncentrēties.

Vēl bija mani tuvie draugi Paula un Rolands Masaļski, Anita Šnēvele, jauna, simpātiska advokāte, Valdis Bisenieks, kurš nesen bija cietis no huligānu uzbrukuma un guvis galvas traumu, kā arī Andrejs Linkēvičs – Upanišadu tulkotājs.

Laikam vissliktāk jutās mans vīrs, kuram, atšķirībā no jaunības laikiem, vairs nepatīk skaļas runas, dziedāšana utt.

Vēl bija mana mīļā brāļa sieva Ārija ar tā saukto mūzikas Veltu, kurai līdzī akordeons.

Tagad viss noklusis. Jāteic, ka Žurkas gads tomēr nebija slikts, ņemot vērā, ka pagājušā gada sākumā man dāvātājā krājkasītē – diezgan apaļīgā māla cūciņā – bija sakrājušās finanses, kas piepalīdzēja uzrīkot šo jauko “baļļuku”.

P. S. Krājkasīti bija žēl sasist, un Paula ar plata naža palīdzību izdabūja laukā nepieciešamo daudzumu latu – kopā 40, atstājot šo to ziedam.

1997. gada 7. janvāris

Trīs epizodes

Šodien saņemu draudu vēstuli no Ivara Poikāna, ja neatdošu parādu, tad piedzišot tiesas ceļā. Vai jāatdod darbnīca.

Nolēmu nesatraukties un būt labā garastāvoklī.

Atnāk Jana R. Stāsta, ka universitātē sastapusies ar Dievu Brahma Kumaris. Ģērbusies baltās adītās drēbēs, cepure arī balta, vienīgi zābaki tumši brūni. Tā kā man piesitusies melnā

un pelēkā krāsa – viņa balta, liela augumā, es – maza, tad nu jūtos kā darvas piliens baltā pienā.

Aicina arī mani tur tikties ar Dievu, un, kad es saku, ka savu Dievu esmu satikusi pati sevī un ka Dievs, būdams visur, ir arī tur, kur cilvēks pats, ja vien cilvēks attopas to atcerēties, viņa mātišķi laipni skatās kaut kur tālumā, likdama saprast, ka es nesaprotu kaut ko no tā, ko viņa saprot.

Taisnība jau ir, ka nesaprotu, bet vai viņa saprot, kas man liekas saprotams pašai savā ceļā. Un tā nu iznāk viens kalam-būrs. Tā kā esmu rūdīta pret uzbāzīgiem Dieva privatizētājiem dažādos reliģiskos apcirkņos, tad ar godu tieku cauri.

Arī viņa atnākusi pēc parāda. Tā vietā uzdāvinu, pareizāk sakot, atdodu, divus savus darbus – “Noasa šķirstu” un “Tau-reni”. Noasa šķirsts Janā rada aizdomas – vai tā neesot Bībeles tēma, jo tā esot novecojusi ticība (labi, ka te klāt nav kāds ausīgs kristietis, tad būtu liela šmuce vai jautrība). Nomierinu Janu, ka Noasa šķirsts jāuztver simboliski – vecais nogrimis, jaunais nupat būs klāt – tieši tas, ko saka Brahma Kumaris Dievs. Jana aiziet laimīga ar bildēm padusē uz divstundu meditāciju savā pulciņā.

Vispār jauki! Kaut gan uzrakstītais ir mazliet ironiskas dabas, būtībā esmu laimīga, ja citi ir laimīgi, un novēlu, lai nebūtu vilšanās ne man manā mīlestībā uz Dievu, nedz viņai savā.

Gaidu Oļģertu, jāaiziet pie gleznotāja Georga Šēnberga kundzes, manas skolotājas Lietišķās mākslas vidusskolā. Viņa man mācīja porcelāna apgleznošanu.

Tagad viņa ir dziļā postā, zvanija un teica, ka jaunajā gadā trīs dienas neesot bijis maizes. Un tas tik tiešām ir baisi. Kaut

varētu izturēt drūmo satikšanos. Kaut es neaizripinātos nelai-
mei līdzī, jo ar to jau nekas nebūs līdzēts, drīzāk otrādi.

Jāaiznes šis tas ēdams un jāiedod arī kāds lats, ar pāris la-
tiem jau Poikānam parādu nenomaksāšu, jo tas ir 2500 latu.
Skaisti!

Es jau arī nebūtu tādos parādos iekritusi, ja nebūtu visu
Kēnigšteinā, Frankfurtē pie Mainas galerijā, kur man izpirka
gandrīz visas gleznas, nopelnīto naudu ieguldījusi akcijās
krāpnieka Krisberga firmā “Auseklītis”. Dariju to patriotisku
jūtu vadīta, jo reklāmās Krisbergs kaisli aicināja atbalstīt pašu
latviešu biznesu. Un es atbalstīju.

Vēl man parādā ir izdevējs par Dantes “Dievišķo komē-
diju”, par kuru esmu saņēmusi piekto daļu no kopējās sum-
mas – bet arī tur man nekas nespīd.

1997. gada 4. septembris
Vērojumi un sašutumi

Dodos uz TV pie Rozītes Stiebras. Esmu tāda kā galvenā
māksliniece multiplikācijas filmai “Uzpasaka”. Bet kurš tad te,
šajā darbu jūrā, ir galvenais? Bez neviena nevar iztikt.

Gaidu 20. trolejbusu, vēroju apkārtējo publiku un nodo-
māju, cik neinteresantas ir gaumīgi ģērbtas kundzītes, viss
rūpīgi saskaņots, tomēr garlaicīgs, tad jau tās ar uzkrītošiem
bimbuļiem un brendu emblēmiņām amizantākas.

Kas man ir? Ko piesienos? Vai tāpēc, ka pati esmu nepa-
manāma pelēka pele? Bet trolejbuss uz TV iet ar lieliem starp-
laikiem, tāpēc vērošana turpinās.

Garām brašā soli aizslāj dūšīgs, blonds gleznotājs, stiepdams

apjomīgu uz ķīlāmja uzvilktu audeklu. Saulē viz un plīvo viņa kuplie biezie mati un iespaidīgi grozās apaļā dupša puslodes.

No jaunā censoņa dveš spēks un pārliecība, ka izvēlētais ceļš ir pareizs un šķēršļi tiks saspārdīti.

Tepat, tikai uz citu pusi, saliecies uz priekšu kā zivju gārnis, tenerīgā solī aizsteidzas manas darbnīcas kaimiņš Pēteris Pētersons.

Trolejbusā lasu “Neatkarīgo (protams, atkarīgo) Rīta Avīzi” un saprotu, ka Berijs – Bankas Baltija likvidators – smalki vai, gluži otrādi, rupji apstrādājis Repši, kas savā tiepībā ir tomēr naivs. Berijs licis noticēt, ka ir bez vainas izgaisušo miljonu meklēšanā un izgaišanā un ka tur nekas nav panākams.

Varu derēt, ka tāda Lihtenšteinas cedētāja firma pastāv tikai uz papīra un miljoni ir paša Berija un viņa algotāju kabatās.

V. Z. man pastāstīja, ka blēdis Berijs ieradies audiencē pie Repšes bankā un, kopā ar viņu izsmēķēdams milzīgu čupu cigarešu, sešu stundu laikā nohipnotizējis vai vienkārši tā nogurdinājis Repši, ka viņš kapitulējis un atzinis, ka blēdis Berijs nav blēdis un var turpināt par milzīgu algu aptirīt muļķu zemi bez šķēršļiem, neko nepanākot, neko neatgūstot.

Vēl izlasu, ka Čevers gandrīz jau it kā Baltkrievijā noķēris vēl vienu no trekniem bandītiem – Pārdaugavas kriminālo autoritāti Ļeskovu, tomēr tu-tū... tas aizbēdzis. Skatos uz viņu abu fotogrāfijām, un te jau sašutuma vietā smiekli nāk. Čevers tāds lielmanīgs, otrs – īsts Karabass Barabass. Vārdu sakot, neizdevās zostēviņam noķert maitu liju, jo tas taču būtu pretdabiski.

Un tas viss 4. septembrī, mūsu tautas vecā miļā Ulmaņkārļa 120. dzimšanas dienā. Mazliet atslēdzos un domās pieminu viņu.

Klusībā nodomāju, ja viņš to visu redz, tad ir stipri saskumis, ka tauta tā apstulbusi un zaudējusi pamatu zem kājām.

Trolejbuss sasniedzis galamērķi, pietāj pie TV. Cieši samīcu avīzi pikucī, iesviežu atkritnē. Priekšā tikšanās ar “Uzpasakas” personāžiem un Rozīti.

1997. gada 10. oktobris

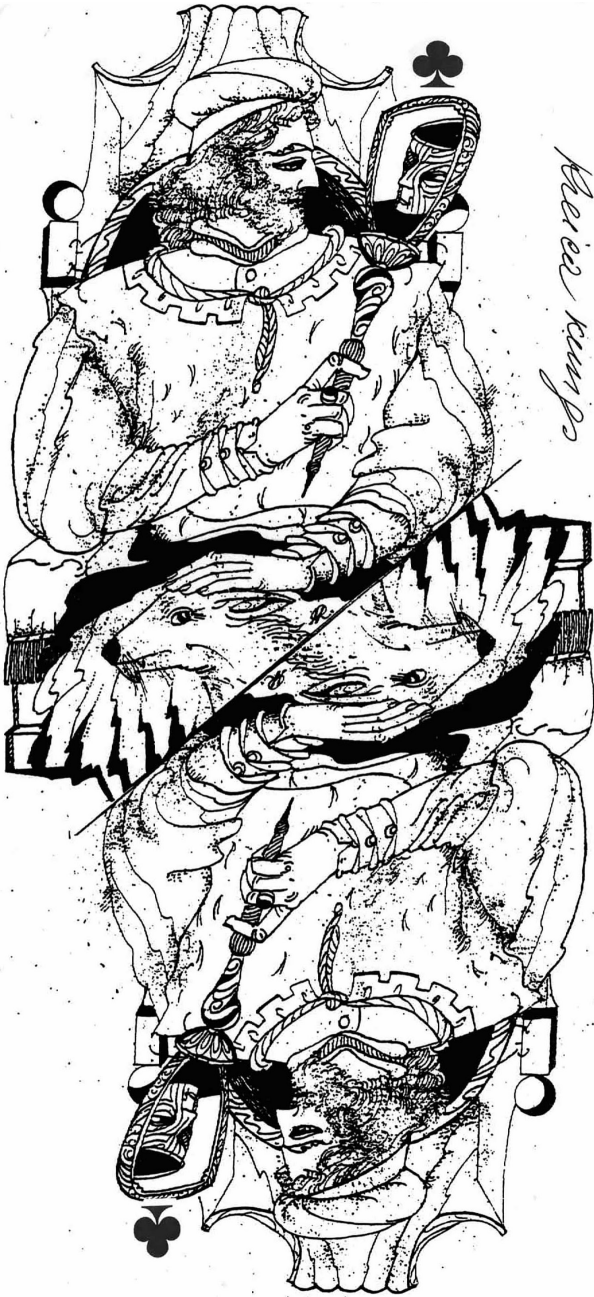
No mājām iznākot, lai dotos uz darbnīcu, redzu – pretī straujā solī, kupliem matiem plīvojot, vairāk “nesas” nekā iet Ruta Baumanē, ciešā tvērienā saspiedusi maza brillaina zēna roku. Tvēriens ir tik ciešs un Rutas monologs tik intensīvs, ka nez vai puisēnam tīkams. Zēns, protams, nevar būt neviens cits kā mazdēls Krišjānis. Un ātrā gaita ir Franču liceja virzienā.

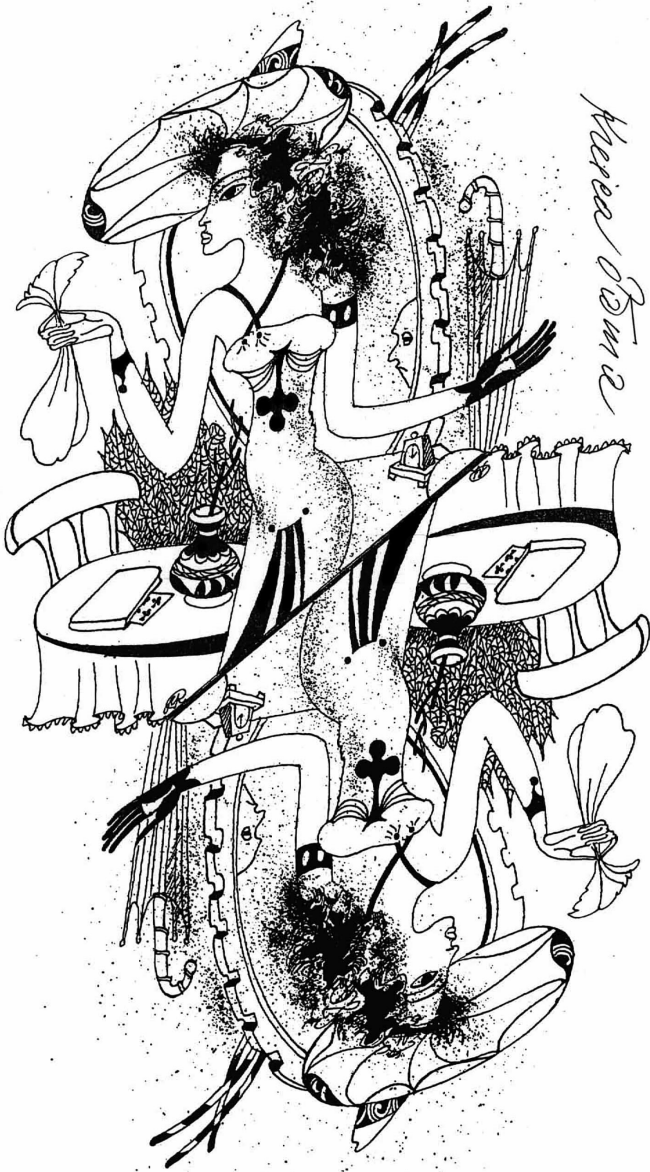
Jā, šobrīd mazais zēns, šķiet, ne par ko citu nedomā, kā vien atbrīvoties no ugunīgās vecmāmiņas tvēriena. Bet kaut kad, varbūt pēc daudziem gadiem, kad vecmāmiņa paradīzes dārzos būs satikusies ar Valdemāru Toni, Romānu Sutu un citiem viņas izredzētajiem, viņa atmiņu datorā uzplaiksnīs kāda intensīvas mīlestības sajūta, kas lieti noderēs.

(Tas bija uz Ēveles ielas, un mani, protams, viņa nepamanīja, bet es jau arī tīri labprāt esmu nepamanāma.)

1997. gada 11. novembris

Braucot tramvajā, redzu cilvēku sejās tādu kā neizpratni, nomāktību, kā aizvainojumu par notiekošo. Šķiet, cilvēku personīgās raizes ir savijušās ar valstsvīru nejēdzībām – visi bija cerējuši uz kaut ko daudz labāku, tīrāku, kopīgāku, nevis vairāk nekā 600 miljonus, uzblīdušu uz izlaupītas zemes – Latvijas.

Karela O'ama

1997. gada 13. novembris

Satiku Vizmu Belševicu. Pareizāk būtu teikt – redzēju, jo, tāpat kā Baumaņruta, viņa mani vairs neatpazīst. Varbūt dzīvoju kādā citā dimensijā? Varbūt esmu spoks?

Arī viņas sejā cēls aizvainojums, kas līdzsvarots ar saņemšanās lepnumu. Lūpas plānas, garas, līdzīgas rakstāmspalvas šņāpienam ar uzspiedumu vidū. Skats koncentrēts, bet vienlaikus nekuriēnē vērsts.

Liekas, ka gaisu šķeļ atdzīvojušies seno acteku skulptūra.

1997. gada 28. decembris

Asi vārdi

Ieeju galerijā “Centrs” un nobrīnos, cik zemu krituši vairums mākslinieku.

Sazarojušies vīriešu un sieviešu kārtas Atzariņi, sacepuši darbus, kas stutējas uz Induļa uzbūvētās karjeras, un gan jau publika pieņems, slavēs, un abi dēli vēl mācīs citus, kā apķēpāt tīru virsmu ar pliku krāsu. Pašu flagmani – Atzariņu celmu Induli – nepamanīju. Tas tomēr no visa tā Atzariņu krūma tas jēdzīgākais.

Tabaka turpina savu vāciski salkano foto reālismu (*Jāt-niece*). Bet būs, kam tas patiks. Latvijas brīvvalsts mākslinieki, tādi kā Tone, Suta, Ubāns, mans tēvs Rikmanis, Kalnroze u. c., orientējās uz beļģu un franču mākslu, bet izvairījās kā no vācu salkanības, tā arī no jūgenda, ko sauca par “tārpaino stilu”, un no krievu paredvižņikiem. Bet tagad ir visi kritēriji čupā, un vēl tā sauktā laikmetīgā māksla kā kaka pa virsu. Ar māksliniekiem izņēmumiem, protams, kas, būdami gan laikmetīgi, gan talantīgi, jūt atbildību par rezultātu. Bet vairums no tiem

šajos juku laikos vai nu pazaudējuši, vai meklē sevi, izkāpdami no biksēm, ubagodami publikas ievēribu ar uzdrīkstēšanos un nekaunību. Uz Tabaku tas gan neattiecas, viņa vismaz turas pati pie sevis, kas māksliniekam, protams, ir tas pats labākais.

Tomēr ir arī labi darbi. Endzeļiņas Līvijas *Maizes klaiņi* kā allaž ar pietāti pret formas vieliskumu, viņas gleznās ir kaut kas sakrāls.

Vilis Ozols, lai gan mazliet vairāk sadrumstalotāks, tomēr braši turas zīrgā. Un viņš jau nemaz nevar nokrist, jo ir gleznotājs pēc būtības.

Gribēju apskatīt arī galeriju "Rīga". Pavēru durvis un ieraudzīju lielu piecstūrainu zvaigzni un, šķiet, pašu autoru. Varbūt tas bija Mitrēvics, Tilbergs vai Ģelzis jaunākais, vārdu sakot, kāds, kurš jau aptvēris, ka mākslas pagrimuma laikmetā, jo zemāk zem ētikas limeņa var nolaisties, šokējot ar prastumu un nekaunību, kurus kāda kuratore slavēs ar putām uz lūpām, jo labāk. Iespējams, ka tas varētu būt arī kāds konvertēts viesu mākslinieks – puskrēslā nesamanīju, jo logi aizklāti ar biezu papi. Vēlāk painteresēšos par šo Demakovas pašmājās balstīto jeb konvertēto "fruktu".

Interesants uzdevums – šokēt publiku, kura jau tā no visa pasaulē notiekošā ir apjukusi.

Pie "Laimas" pulksteņa kolonādes uznāca žāvas, iešu iedzert kafiju.

1998. gada 9. janvāris, piektdiena

Braucam uz Dzērbeni: Oļģerts, Inese, divi no mūsu četriem suņiem – Roko, Nerro – un es. Putina, knapi saredzams ceļš. Kad iebraucam "Kalna Muguros", putenis stājas, un sniegs krīt

lielām pārslām. Neprātīgā mīlestībā mums pretī metas otrais un ceturtais suns – Rego un Argo, gadu veci vilki. No pažobelēm izlien arī trīs kaķi – runcis Ole ar savu mammu Piu un viņas meitu Mīci no nezināma tēva. Ja suņi ir no sirds priecīgi, tad kaķi skaļi pastāv uz to, ka nav ēduši, jo peles viņus galīgi neinteresē. Vakariņojam, tagad visi apmierināti.

1998. gada 10. janvāris, sestdiena

Ārā ziemas pasaka, nekustas ne zariņš, un uz katra balta, mirdzoša sniega kārtiņa. Viss apsegts, melnē tikai koku stumbri. Miers un absolūtais klusums ir tik pilnīgs, ka atbilst manai vēlmei pēc iekšējā miera, it kā šī vēlme būtu pārvērtusies reālā ainā.

1998. gada 11. janvāris, svētdiena

Viss mainījies, līst, skaistums pārvērties slapjumā un dubļos. Vējš drūmi grabinās gar vecās guļbūves pakšiem. Apledojums palicis tikai uz ceļa un taciņām. Rīts, un, kaut pulkstenis jau vienpadsmit, ir tumšs. Jauna, glīta sieviete, kaimiņu saimnieces meita, kas mīl manu vīru, iespējams, komplektā ar jauno divstāvu pirts būvi un vēl šo to, lietišķi, zinoši krāmējas uz brokastīm.

Viņa te visu zina, pat par Oļģerta gultas drēbēm, kur kas nolikts, kur kas atrodams. Viņa ir iekārtojusies mūsu mājas padusē un ir reizē laba un viltīga. Dīvaini, neesmu greizsirdīga, kaut pamats būtu gruntīgs, bet mana dzīve sastāv no citas mozaīkas. Viņa plēšas uz savu nelaimi, bet man ir neērti viņu brīdināt, jo neklausīs un nedzirdēs neko. Tāpēc uz visu

to noskatos no malas. Piedāvāju Oļģertam šķirties, bet viņš ir Konservatīvās partijas aktīvisks un arī ļauj lietām ritēt savu gaitu. Varbūt viņam, tāpat kā Raulam, manai jaunības dienu ugunīgai mīlai, vajadzēja meiteni brīdināt, ka gadu atstatums ir veseli trīsdesmit trīs, par 13 gadu vairāk nekā man ar Raulu, kas diez vai varētu novest pie saulaina rezultāta? Bet vai man, kas pati esmu bijusi traka un neapdomīga, ir tiesības kādu mācīt? Stāvu klusu.

1998. gada janvāris
Gribas stiba

Cik savādi! Laika gaitā esmu novērojusi, ka pilnīgi neesmu spējīga pakļauties tiem ierobežojumiem vai solījumiem, ko pati sev uzlieku. Es izdaru tieši pretējo. Ja solu, ka nedarišu to vai šo, piemēram, neēdīšu gaļu, kas man tiešām ir nepieņemami no morālā viedokļa, ka vairāk nesmēķēšu, jo tas man tik tiešām riebjas, un dažādas citas lietas, ka šodien tīrīšu māju, mazgāšu darbnīcā grīdu, izmēzišu tos mēslus, kas it bieži sakrājas gandrīz ap katru mākslinieku, kas rosīgi nodēvies savam aicinājumam, laikus nepamanīdams atbīras no tā, – tad neko tamlīdzīgu neizdaru, bet pavisam kaut ko citu un neparedzētu. Šie lauztie solījumi mani galīgi nomocījuši.

Uztaustīju tādu kā atbildi. Es taču vairāk par visu alkstu pēc brīvības, arī pēc brīvības no sevis pašas, nenoslogotas ar solījumiem un pienākumiem.

Saprātu, ka nevaru sev neko solīt, jo kāds neparedzēts apstāklis to allaž izjauc. Es nepanesu nekādu spiedienu, bet gri-basspēks ir pilnīgs varmāka. Tas soļo ar stību aiz muguras, gatavs uzšaut pa stilbiem pie pirmās novirzes no iecerētās trases.

Un tomēr es esmu tālu no nesaturīgas, izlumējušas personas. To es apzinos, un arī mani draugi to zina, kas visi ir lieliski cilvēki, un tiem nebūtu ar mani nekā kopīga, ja es būtu pakula vējā.

Tad kas tā ir par lietu? Kā tad panākt vēlamo bez stibas?

Brīvība nesaderas ar nosacījumiem, solījumiem, pienākumiem. Tad jau tā pārvēršas par neizdevušos ģimenes dzīvi, no kuras aizgājusi mīlestība, atstājot nomācošu rutīnu, vārdu sakot, pelēkas mocības.

Bet, ja es nevaru neko solīt, tad iztēle man nav liegta. Es taču varu vēlamo iztēloties, apvijot to ar dažādas krāsas oreoliem. Tā es arī rīkojos un brīnos, ka šis tas piepildās gluži dabiskā veidā.

1998. gada 20. janvāris
Oļģerta vārda diena

Manā darbnīcā zīmējam, pareizāk būtu teikt, skicējam Ievu. Mums ir pozējušas divas Ievas, viena garīga būtne, kas meklē ceļu pie Dieva, otra – Zemes meita. Zemes meitas uzvārdu neminēšu, bet saukšu par Vieglprāti. Te ir darīšana ar Vieglprāti. Piedalās divas manas skolnieces, kuras grib ieskatīties mākslas pasaulē – Zane (M.) un Paula (K.), vēl Inese Liedskalniņa, Ruta Baumannē, Andris Melbārdis, Gunārs Hehts.

Tā kā ir Oļģerta vārda diena, tad ierodas pats jubilārs kopā ar Vidvudu Eglīti un savu jaunības dienu draudzeni ārsti Annu-Anniņu (M.), kura ir krietnās burās. Paula un Zane dodas mājup. Mēs paliekam un svinam vārda dienu, bet vēlāk mums jāparūpējas par Annu-Anniņu, kuras sakarīgums izsīcis. Ieva man palīdz, bet arī sarūgtina, jo viņas kažociņa

kabatā ieraugu nospertus manus indiešu smaržkociņus. Nu kāda vella pēc tas bija vajadzīgs!? Es taču ar prieku būtu tos iedevusi tāpat. Tomēr tas ir vairāk labi nekā slikti, jo biju Ieviņai tā kā pieķērusies un jau atkal ieBRAUKUSI viņas dzīves sarežģījumos, tiem līdzī krenķēdamās. Dieva pirksts mani brīdināja, ka tas ir lieki, jo pati tiks galā. Atausa atmiņā arī tas, ka viņa man nospēra knapi savākto īres naudu, kad vadīju galeriju “M6”. Konvertu, ko gribēju nest Skrābāna kungam, biju atstājusi uz galda. Bet te es dusmoties nevarēju, jo Viegļprāte man atzinās, ka esot nolūzis zobs un bijis jāglābj, kas glābjams. Un tā kā Ieviņa bija ļoti glīta un, neskatoties ne uz ko, man simpātiska, jo bija vispusīgi apdāvināta, tad viņu sapratu, un sapīkums pārgāja – atzinās taču.

Pateicos par Augstāku spēku mājienu arī šoreiz.

Štrunts par smaržkociņiem! Bet Ieva man patiks tāpat, jo kam negadās misēklis, tikai man nav jāiebrauc viņas problēmās, kuras nedz varu, nedz protu atrisināt. Kāpēc atkal gribēju būt bezpadoma padomniece? Fui!

1998. gada februāris

Parāds

Esam ieputināti savās lauku mājās, tomēr cauri putenim jākuļas uz Rīgu.

Man jākuļas uz Rīgu, lai tiktu pilnīgi pamatoti vajāta no Ivara par parāda nenomaksāšanu.

Viņš par darbnīcu ir pieprasījis paprāvu cenu. Cik tā ne-labiekārtota, par to te nerunāšu, jo tik un tā tā ir brīnišķīga, par tādu esmu sapņojusi. Bet esmu samaksājusi tikai parāda daļu. Sasodītais Krisbergs ar savu “Auseklīti”, kurā ieGRŪDU

savu Vācijā nopelnīto naudu, un izdevējs F. ir mani parādnieki, ja tos izkratītu, Ivaram varētu samaksāt un vēl šis tas pāri paliktu.

Bet man ir pilnīgi skaidrs, ka parādniekus vajāt ir bezcerīgi un es neesmu uz to pat spējīga. Tāpēc esmu bezizejā.

P. S. No Poikāna spaidiem mani pēc kāda laika izglāba Alīna, izkārtodama viņam citu platību, kas noteikti bija labāka nekā mani pa pusei izmaksātie bēniņi ar nenosiltinātu bleķa jumtu un presētā kartona grīdu. Tomēr es tur jutos pavisam labi.

P. S. Uz izdevēju F. arī vēlāk pārstāju dusmoties, jo izrādījās, ka viņš pats kuļas kā pliks pa nātrēm, un tomēr mana pirmā ilustrētā Dantes “Dievišķā komēdija” ir daudz gaumīgāka par vēlāk pēc daudziem gadiem “Jumavā” izdoto, kur mani iebil-dumi netika uzklausi un vēl iesaistīts cits mākslinieks – gudrinieks noformētājs. Rezultāts sūdīgāks.

1998. gada 19. februāris

Izstādē Ķīpsalā “Baltazars 98” tuvāk iepazīstos ar Alīnu. Viņa ir burvīga, sievišķīga būtne, ar kuru garāmejojot sarokojos jau agrāk – Franču licejā, kur vienā klasē mācījās viņas meita Ineta un mans dēls Mārtiņš.

Galvā jauka samta cepurīte ar fazāna spalvu rotājumu, mugurā šiks kažoks. Vārdu sakot, rokas niez gleznot portretu.

Viņa nopērk vienu manu darbu. Sasēžamies ap galdiņu manā stendā. Alīna uzsauc dārgu viskiju – *Black Label*. Izstādes organizētājs ir mākslas zinātnieks Santis Puriņš (dēls manam paziņam, pat varētu teikt draugam, Artūram Puriņam,

kas bija baletdejojotājs mūsu operā, gleznotājs un Latvijas brīvvalsts laikā jogas biedrības biedrs, šo praksi viņš piekopa visu atlikušo mūžu). Santis uz brīdi piesēž pie mūsu galdiņa, vēl arī Lilita Upeniece, gleznotāja, un Sandris Rīga, kura vēlēšanās, kā liekas, ir visus sazarojušos kristīgās ticības virzienus apvienot vienā gultnē.

P. S. Tāds bija sākums daudzu turpmāko gadu sirsnīgai draudzībai ar Alīnu, kura mani arī izpestīja no parādu jūga sakarā ar darbnīcu Brīvības ielā 68.

Portretu uzgleznoju.

1998. gada 12. decembris

Gaidu Roznieka kungu, savu seno paziņu no Rīgas Radio. Man 15. decembrī atklās izstādi galerijā “Rīga”.

Dzīvoju laikā, kad valdība atklātā tekstā ņirgājas par tautu. Varbūt vienmēr tā ir bijis, bet tagad to piedzīvoju es – mēs.

Biezādaini nekaunas plosās ap privatizējamiem objektiem. Tautas partija, “Latvijas ceļš”, tautā sauktais “Latvijas strupceļš”, – tāda kā lielceļa laupītāju orda. Vairums no viņiem bijušie komunisti, komjaunatnes aktīvistu, čekisti ar stāžu. Tautā arī kļūst viņu vārdi, tādi kā Inkēns, Birkavs, Brigmanis, Lembergs, Rubenis, Godmanis, Ameriks un vesela virkne tiem līdzīgo, kas sagraibuši varas sviras. Un tautas nojauta par to, kurš ir čekists vai blēdis, 90 procentos gandrīz vienmēr izrādījusies pilnīgi pareiza. Un to es dzirdu no visām pusēm. Žēl, ka mana darbnīcas kaimiņiene Kārina Pētersone arī ieķēpājusies “Latvijas strupceļā” un kļuvusi par kultūras ministri. Viņu man

gribas saukt par Maiju Maijmaizīti – inteligentu kundzīti, kas īsti pat neaptver, ka ir noziedzīgas struktūras dekors.

1998. gada 24. decembris

Iznāku no slepkavu bedres – Matīsa tirgus gaļas paviljona. Izgrieztas mēles, aknu čupas, plaušas, sirdis, vārdu sakot, sadalītas noslepkavotu dzīvnieku miesas svaigu asiņu aromātā. Arī man guvums – cūkas pleca gabals cepetim. Man pa priekšu, smagām paunām apkrāvusies, stumpā, šķiet, kāda sveštautiete (pazīme – augsta spalvainā cepure, mugurā skaists zvērādas kažoks), plastikāta maisiņā dzīvas karpas.

Mēs visi šeit, uz zemes, esam īsti sātānisti. Arī veģetārieši nav nekāds izņēmums, jo es nepazīstu savā tuvumā tādus, kas būtu paņēmuši sev par draugu kādu noklīdušu suņuku vai kaķīti. Tas, starp citu, viņiem nav raksturīgi. Un, ja tas ir tikai savas personīgās veselības dēļ, tad nav nekādā vērtē.

Un līdz riebumam skandētam sauklim – cilvēks ir radības kronis – trūkst kāda ļoti zīmīga un nu jau gandrīz visiem acīm redzama aversa – CILVĒKS IR RADĪBAS KAPA KRONIS florai, faunai un pašam sev.

P. S. Došos uz darbnīcu un gleznošu eņģeli – citas dimensijas būtņi, kurai nepiemīt kuņģa alkas.

1999. gada 10. marts

Rīgas ielas! Rīgas ielas!

Slāj mutantu bari – krievu, latviešu mafijas detaļas. Šos indi-

vīdus var pazīt pēc kaili skūtām galvām, kas it kā bez kakla uzstutētas uz muskuļotiem pleciem, uz krūtīm smagas zelta ķēdes ar krustiem vai citiem bimbūļiem. Apkārt bariņos klīst reāli bandīti. Zināmi pat grupējumu vadoņu uzvārdi. Rīga un viss esošais pieder viņiem, jebkuru politiķi nopirks ar visām panckām.

Tos, kas stāsies viņiem pretī, vai nu likvidēs, vai tiem būs jādanco roku rokā kopīgās valdības ballēs.

Mana mīļā Brīvības iela – centrālā pilsētas artērija ir tīkamāka par visām citām, jo no pārmaiņu laiku palu straumes tomēr iznirst pa kādai pazīstamai, laika nagu apskrāpētai sejai. Piemēram, šodien ašā gaitā kā Tibetas lama, kas apguvis speciāli ātru, it kā pa gaisu slīdošu pārvietošanās metodi, aiztraucas dakteris Jānis Liepiņš – kādreizējais vecāka gada gājuma cienijamu dāmu mulsinātājs.

Savulaik gan viņš nospēlēja nelabu lomu Hildas Vīkas dzīvē, kas pēc vīra, dzejnieka Viktora Egliša, noslepkavošanas Rīgas Centrālcietumā Baigajā gadā, likteņa satriekta, pēc ilgās šaubīšanās tomēr ļāvās šī spruksta mīlestības apliecinājumiem, smagi pievilās un drīz nomira.

Šo skumjo stāstu sīkās detaļās man pastāstīja Hildas Vīkas sirdsraudzene, grafiķe Zelma Tālberga.

Bet Liepiņam, šķiet, labi klājas, jo nesas viņš aizrautīgi. Un, kā šķiet, uz kādu iedvesmojošu mērķi.

Tikko nozib garām ātrskrējējs, tā gluži kā pretmets gar Brīvības pieminēkli līgani peld varens koloss – Aldona Tepfere. Tā kā es esmu samierinājies ar neredzama cilvēka statusu, ko nu jau bieži izmantoju sev par labu, tad novēroju, kā viņa, savas lielās, smagiem plakstiņiem ieskautās acis debesīm pievērsusi, līdzīgi zivīm piekrautai liellaivai, mierīgi un rezignēti sevī iegrimusi, aizslīd uzņemtā virzienā.

Ja tas sprīžu metējs man sakarā ar Zelmas Tālbergas stāstu izsauc nepatiku un gribas viņu nosaukt, kā jau nosaucu, tad Aldona – Čakstes mazmeita – man ir ļoti simpātiska. Pat tā kā žēl, ka viņa no mierīgās Zviedrijas iekūlās Dzimtenes pašreizējā dūkņā un personīgās dzīves smagumā. Tomēr no ne daudzām sarunām nopratu, ka dzīvi viņa uztver samērā stoiciski – tādu, kāda nu viņai pagadījusies.

1999. gada 16. marts

Leģionāru atceres diena. Tauta lielā daudzumā pie Brīvības pieminekļa. Visi klusē, un sirmgalvju gājiens paplukušos apģērbos, gadu nastas un pazemojumu saliektām mugurām, virzās uz pieminekļa pakāji nolikt ziedus. Arī man rokā balta roze. Nebūtu šo vīru un viņu karā kritušo biedru, mēs būtu Kremļa dūkņā iekšā līdz matu galiem. Kaut gan arī tagad deguns tik ārā. Un to pašu mūsu politiķi cenšas aizspiest ciet. Jaunā latviešu politiķu-sivēnu populācija ir stipri deģeneratīva. Krištopans esot leģionāra dēls, bet klusi to pieminēšot kaut kur laukos. Brīnums, nepiebilda, ka aizkrāsne. Lībane esot leģionāra mazmeita, bet pa radio klāsta, ka atcerēties šo lietu vajadzētu, bet godināt gan ne.

Tātad kritušie zēni un krieviem nošaušanai zviedru nodotie leģionāri nav jāgodina? Ļoti īpatnēja leģionāra mazmeitiņa. Domāju, ka vairāk ož pēc polītruka mazmeitiņas.

1999. gada 28. jūnijs

Tomēr interesanti, kas ir Patiesība? Savā rīta apceres stundā uzdūros uz šo vārdu. Ja jau abi, Poncijs Pilāts un Kris-

tus, savā sarunā šo vārdu atstāja karājamies jautājuma zīmē, vai tad es te tikšu pie kādas skaidrības? Varbūt jāpajautā pašai Patiesībai, lai atklāj sevi? Varbūt visi tikai mēģinājuši tai uz-mest savu viedokļu laso, vilkdami katrs uz savu pusi?

Man labajā ausī, laikam no saspringtās domāšanas, uzro-das nepārtraukta sīcoša skaņa. Tā droši vien katram ir gadī-jies, tad saka “zvana ausī”, un esot kaut kas jāvēlas...

– Nu, ja esi piezvanījusi, Patiesība, nāc iekšā, lūdzu!

Varbūt tu tik necilam puteklim kā es tomēr vari kaut ko uzticēt?

Vai tu skaties uz mums, cilvēkiem, ar barga Likteņa acīm vai vilini kā sapnis, kas alkst realizēties? Un, beigu beigās, vai tu vispār esi? Un, ja esi, vai tu vēlies cilvēku satriekt vai celt?

– Es negribu ne graut, ne celt. Es reizē esmu un arī neesmu. Ap mani virmo gadu tūkstoši, kuros man karinātas virsū gan krelles, gan važas. Pēc manis alkst meklētāji, filozofi, ticīgie, no manis bēg noziedznieki un liekuļi, uzurpatori runā manā vārdā, kaut pilnvaru es neesmu izsniegusi nevienam.

Kamēr mani meklē, es šķietos kā kopums, kas visu spēj at-risināt, noskaidrot, bet tikko kāds domājas mani satvēris – es pārvēršos par trauslu mazputna olu, kas jau tvērienā saplīst un iztek caur pirkstiem. Ir tādi, kuri iedomājušies, ka ir mani pri-vatizējuši sev vai savam baram, atstādami pretējo pusi bez ma-nis. Viņi ir tik nomācoši, tiepīgi, garlaicīgi, bet savās īpašnieka iedomās tik apskurbuši, ka nepamana, ka esmu tos izjokojusi.

– Tātad tu esi nežēlīga!

– Jā, es esmu nežēlīga un rokās nedodos ne tiem, kas tērpu-šies zeltītos talāros, nedz arī tiem, kas, apsējuši tikai gurnu au-tus, dodas pa pasaules puteklainiem ceļiem, nedz tiem, kas sit krogos dūri uz galda. Es uzjautrinu par maniem aizstāvjiem

un karotājiem manā vārdā, kas, bruņojušies zobeniem, krus-
tiem, pavārnīcām rokās, metas viens otram virsū.

– Tu man tāda pat ļauna liecies.

– Māra, tu esi apvainojusi savu viešņu, kuru pati uzaici-
nāji. Es gribēju tev atklāt, kas es esmu.

– Ak, atvaino, lūdzu, manas emocijas...

– Tad savāc vienkopus savas emocijas, atceries, ka nodē-
vēji mani par nežēlīgu, ļaunu, un paskaties spogulī, ieraudzīsi
Patiesību. Es tev esmu atklājusi sevi, bet tikko tu gribēsi to
izklāstīt citiem caur šo savu paštēlu spogulī – es sasitīšu to
drumstalās un nosmiešos, kā smejas Patiesība – ne ļauni, ne
nežēlīgi, ne labsirdīgi – mani smieklī ir bez nokrāsas. Tā sme-
jas Tukšums, kas dažkārt iezvanās cilvēkam vienā vai otrā ausī.

– Es, pateicos tev, Patiesība! Es pateicos, ka sadzirdēju ta-
vus smieklus!

2001. gada 3. janvāris

Galerija “M6”

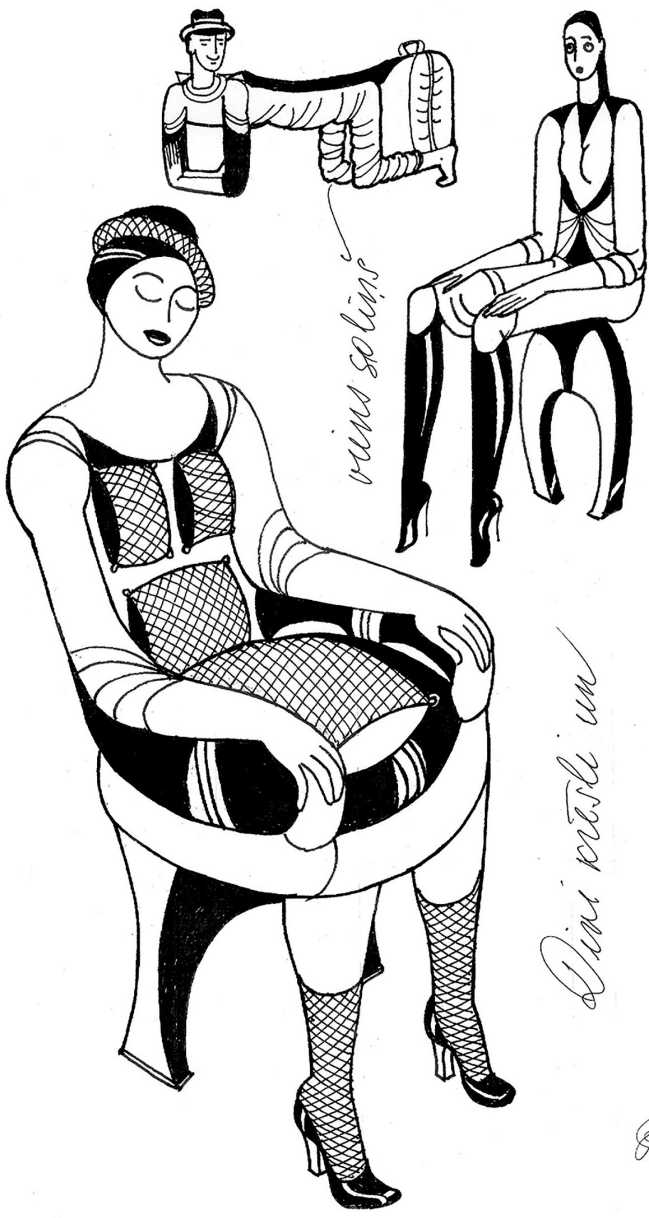
Šodien man jāparaksta līgums ar Juri Skrābāna kungu, ka
ņemu savā pārziņā galeriju “M6” Mārstaļu ielā Nr. 6. No prak-
tisko apsvērumu puses, tas ir pilnīgs neprāts, jo nav nekāda
pamatkapitāla, nav pat pirmās īres naudas. Ir tikai doma, ka
visu dabūšu, kaut gan jau pirmie meklējumi ir pieklājīgi slēpti
atteikumi vai nenoteiktība.

Taivānas vēstniecības kultūras atašejs, kā jau ķīnietis, neteica
ne jā, ne nē. Valdis Gavars – tirdzniecības kameras šefs – izlikās
tik noplukušas un nabadzīgas organizācijas vadonis, ka neesot
ko domāt par kādu atbalstu vai darbu pirkšanu. Vienīgi Alīna
(Pentjuša) piebilda, ka tādi kā minētie jefiņi nav izkustināmi.

Ēnas aizstāvētāna

AR.

vans solins

Dina vudu in

[Signature]

Piuma tiza

vieglaite

Роман. Сяга а бланка. Ганос мотэр? (С тача плува)

*Da nevienus nepatīdīz
kulis pats!*

Un viņa savā sirds dāsnumā un spontanitātē apsolīja pirmā mēneša īres naudu. Bet to es negribētu izmantot, vajadzētu pataupīt kā pēdējo glābšanas riņķi. Man jāatrod kāds cits, kas varētu atbalstīt galeriju, kamēr daudz maz ieiet sliedēs un gūst arī sev kādu labumu gan prestiža, gan mākslas darbu veidā.

Bet kur tāds ir?

Un tomēr mana daba šodien liek līgumu parakstīt.

2001. gada 23. februāris

Mani kuriozie “galeristes” piedzīvojumi

Šodien runāsim ar galerijas “M6” šefu Skrābāna kungu. Runātāji būsīm trīs – Anmaņjānis, viņa palīdzē Elita un es.

Nevaru samaksāt īri, tāpēc, lai dabūtu kādas atlaides, pieaicināju palīgā iepriekšminētos. Varbūt vēl gluži ārā neliks. Skrābāna kungs pēc dabas nekāds plēsējs nav.

Man patīk šīs galerijas telpa pašā Vecrīgas centrā, Mārstaļu ielā 6. Kur nu vēl labāka vieta! Liels skatlogs, kur izlikt gleznas, ieeja tieši no ielas, plaša telpa, laba flīžu grīda. Telpas galā kafejnīca, un, lai tur tiktu, nākas iet cauri galerijai un uz mest skatu kārtējai gleznu ekspozīcijai. Patīk arī nosaukums “M6”, jo sakrīt ar mana vārda sākumburtu un skaitlis 6 ir mans numeroloģijas pamatskaitlis. Bet tas, ka nekāda gleznu tirgotāja neesmu, ka neprotu kārtot kaut kādus papīrus, vest dokumentāciju, arī ir skaidrs. Esmu ieskrējusi ne savā vagā, bet pamest skaisto telpu arī žēl. Draugi solās nākt palīgā un dežurēt par pliku velti. Galerija izvērtusies vairāk par satikšanās vietu nekā tirgotavu.

2001. gada 24. februāris

Skrābāna kungu pierunājām. Teicu, ka galerija taču ir tikai kā interesantas kulises viņa kafejnīcai un par tām nevajadzētu maksāt gandrīz neko. Skrābāna kungs piekrita minimālai samaksai, un dzīve galerijā, gāzelēdamās kā “Malkas Jānis” Daugavas ūdeņos, turpina savu gaitu. Genādijs Suhanovs (labs grafiķis litogrāfs) un mana brāļa sieva Ārija ir mani darbinieki, ja kaut ko pārdodam, tad dalāmies, ja ne, tad viņi tērē savu laiku tāpat, par velti. Genādijs izlikts no darbnīcas, kas atradās kādā pagrabtelpā un bija arī viņa dzīvesvieta. Tātad bomža statusā. Kur viņš pavada naktis – nezinu, bet te viņš ir siltumā un pagaidām priecīgs un labs palīgs, kaut gan Anmaņa palīdzē Elita tur viņu aizdomās par 10 latu izgaišanu no viņas somiņas. Ceru, ka viņa kļūdās un pati tos ir kaut kur pazaudējusi.

2001. gada 29. februāris

Galerijā iebražās Cilišu Gunārs. Mērķis ir kafejnīca. Apkamppjamies, jo Cilīti mīl visi – viņš ir kūsājošs kā alus kauss, labsirdīgs un dāsns. Viņš aicina arī mani kaut ko nobaudīt.

Neatsakos no 50 gramiem balzama un kafijas, bet, kad redzu, ka Gunārs skaita santīmus, piemetu trūkstošos. Gunārs ņem graķīti – šņabi. Abi iegrimstam spožās un arī sērīgās atmiņu plaiksnās, jo daudzi pieminētie jau citā saulē. Laiku pa laikam iemetot skatu galerijā, pavadām jaukus brīžus.

Dienas nogalē izdodas pārdot Jāņa Anmaņa darbu “Dāma ar putnu”. Steidzīgi no procentiem kaut kas jānomaksā par īri, kaut Skrābāna kungs ādu pār acīm neplēš, tomēr jāprotas. Viņam pašam lielo saimniecību uzturēt nav viegli, bet mani

viņš piecieš tāpēc, ka visi iepriekšējie, tā sauktie galeristi, ir bankrotējuši, un viņam apnikusi irnieku nomaiņa.

2001. gada 27. marts

Vakar atlaidu Suhanovu, vairāk tas gan izskatījās pēc padzīšanas. Tomēr viņš bija visus nokaitinājis. Kafejnīcas trauku mazgātāju nosaucis par “kurvu” un zagli, kas apēdusi viņa desu. Ar lejā veikaliņā strādājošo čigānieti Svetu vispār esot bijusi krievu lamuvārdu kauja.

Kad es aizejot mājās, viņš piedzeroties līdz nesamaņai, pīpējot drausmīgas cigaretes un izplatot no ilglaicīgas nemazgāšanās sliktu smaku. Visu to līdz šim laidu gar ausīm, jo kaut kas labs jau arī viņā bija. Pret mākslas darbiem viņš izturējās ar bijību, arī pats taču labs mākslinieks. Bet vakardienas aina bija pārāk asa un spilgta, lai uz to nereaģētu. Pilnīgi piedzēries Gena liknā ap Ivaru Muižuli un viņa atnestām gleznām, bet manā kabinetā sēž tikpat piedzēries, ja ne pārdzēries, viņa draugs ar uzblīdušu zilganu ģīmi un uzpampušu sarkanu degunu, uz galda tā saucamā “Dropes klusā daba” ar aizkostām uzkodām un pudeli. Tīšu prātu ļāvu vaļu dusmām, un ar plecu augstumā izstieptu roku liku vākties laukā pa durvīm nekavējoties. Laikam dusmās izskatījos varenāka nekā esmu, un abi izmetās ārā negaidīti fiksi.

Tomēr pēc laika Gena ir atpakaļ, un beigu epizode nav nekāda jaukā. Viņš ietenterē kafejnīcā, visus sauc par neliešiem, plaši žestikulē, un, galu galā, viņam uznāk epilepsijas lēkme. Nekad nebiju redzējusi, cik tas ir šausmīgi. Atsaucām ātro palīdzību, bet pa to laiku viņš bija jau attapies, izlamāja arī ārstu un sanitārus, atsacījās braukt līdz, kur būtu varējis nomazgāties

un drusku sakopties. Bet nē, paņēma savu pauniņu un aizgāja nez kur.

Biju šokā, bet ko es varēju līdzēt. Biju dusmu un žēluma apjukumā. Kafejnīcas darbinieki saka, lai es neuztraucoties, rīt būšot atpakaļ. Tik viegli no viņa vaļā netikšot.

2001. gada 6. aprīlis

Gena nerādās, kur par viņu interesēties, nezinu, un, ja ziņātu, tāpat nevarētu līdzēt, varbūt pat izraisītu kādu ekscesu. Neskatoties uz postu, kādā iekļuvis, viņš tomēr kā mākslinieks ir cienījams un ar savām apvalkātām drēbēm, garo, bet pašķidro bārdiņu, sīko augumu, kas ir tievāks par tievu un saliecies kā pusizdedzis sērkociņš, izskatās pēc personāža no Dostojevskas romāniem. Ai, Gena, lai tev klājas labāk, un apvaldi arī sevi, ja vari!

Tagad galeriju pieskata viena no manas un Lilitas Postažas "Baltā aplā" grupas dalībniecēm Ausma Liniņa.

Ausma ir apsviedīga un asprātīga. Atnākusi ar savu precī, pītiem bērzu tāss groziņiem un skaistām koka oliņām, kur redzams koka šķiedru raksts. Groziņus pinis Zvirbulis, nevis gleznotājs Juris Zvirbulis, bet izcils grozu pinējs. Šie groziņi ir mazi, ļoti perfekti un skaisti.

Vēl gan neviens nav ieskatījies un nopircis. Tīri rokas niez pašai iegādāties, jo priekšmeti darināti ar acīm redzamu mīlestību.

Ausmas asprātība izpaužas jau tūlīt. Galerijā ienāk garš noplucis vīrs, apstaigā gleznas, nostājas pie vienas un saka:

– Te tādi diletanti vien sakārti.

Ausmiņa sasit plaukstas, sajūsmināti skatās viņam acīs un iesaucas:

– Tik ilgi gaidīju, beidzot satieku īstu meistarū!

Vīrs samulsis dodas prom.

Esmu sasaukusi savus draugus, lai nolemtu, vai vērts galeriju stutēt. Draugi tomēr iesaka vēl neatlaisties un solās palīdzēt dežurēt pilnīgi par velti. Svešākiem maksāju no savas pensijas, kas ir 52 lati un 70 santīmi, pa trīs latiem par pieskaatīšanu, bet es taču nevaru sponsorēt galeriju. Darbus nepērk, Maldai Muižulei tik krāšņi akvareļi un tik lēti, pat kauns nosaukt, cik tie maksā. Bet tagad ir Latvijas izlaupīšanas laiks, “kupi-prodai” (latviski – pārpārdevēju) veiklo vīreļu uznāciens, un par mākslu neviens neinteresējas, bet tiem, kas interesējas, nav naudas. Labi, kaut kā kulsimies uz priekšu un uzturēsim “M6” nevis kā galeriju, bet kā draugu satikšanās vietu.

2001. gada 6. jūnijs

Sēžu galerijā. Apkārt tukšs, kluss. Jūtu, ka daru kaut ko sev galīgi pretdabisku. Man taču jāglezno. Jākustina smadzeņu un rokas tajā virzienā, nevis jākūko te kā bada dzeguzei. Labi, ka smaržo Ausmiņas atnestā lampiņa ar dižegles eļļu. Tas nomierina. Ienāk pāris beznaudas interesenti, kāds vecs fotogrāfs. Piedāvāju, lai nopērk košos Maldas akvareļus. Nē, nepirkšot, jo esot vairāki Maldas darbi no agrākiem laikiem.

Kāda skolotāja no Krāslavas, kas smalki izpēta katru darbu, izprašņā un, protams, nenopērk neko.

Tad vēl viena viesņa no Krāslavas – māksliniece Anna Peiņa, ar viņu vismaz var aprunāties. Tad uzrodas divas enerģiskas, jaunas Jēzus sektantes, kuras mīl pats Dievs debēs, es

arī varētu tikt tāpat mīlēta, ja vien uzklausītu teikto, atnesušas arī ziņu par tuvo pastardienu. Kas tik nav jādzird! Vakar, piemēram, ienāca Diāna U. Jo smalki izstāstīja vēl netapušās gleznas ieceri. Zils zirgs stāvus kāpj debesīs, uz viņa muguras, atlaidies guļus, jātnieks, kam rokas līdz zemei. Negribu aizvainot viņas izjūtas, bet tālākais apraksts liek man apvaldīt iekšēju jautrību. Viņa manāmi iereibusi. Tepat netālu kādā darbnīcā Vecrīgā guļot viņas mīļotais – ļoti spalvains mīļotais, vecā slavenā mūziķa V. dēls – arī bezmēra talantīgs, arī mūzikis, un viss viņam vēl priekšā. Viņa to ļoti mīlot.

Tad noprasa man:

– Nu, vai “ierubīji”?

Satrūkstos par tādu pārsviedieni uz padauzas žargonu. “Tu” draugs jau nu viņa man nav. Viņa neapšaubāmi ir talantīgs cilvēks. Tāds sakāpināta jūtīguma un vulgārisma kopprodukts. Mazliet līdzīga Birutas Delles tipāžam. Īsāk izsakoties, no manis tālu stāvoša zvaigzne. Kaut kas viņas uzvedībā, reizē atraisītā un tajā pašā laikā nevērīgā un paviršā, liek man domāt, ka viņa ir pasmaga nasta tuviem cilvēkiem un arī pati sev.

Gaidu Rolandu (Masaļski), kas zināmā mērā pašlaik man būtu glābējeņģelis. Ā! Tur jau viņš nāk ar visu ģitāru.

2001. gada 18. jūnijs

Nu gan dzīve galerijā uzvirtojusi. Rahmets Redžepovs, turkmēņu izcelsmes gleznotājs, ienesis neparastu dzīvīgumu.

Gleznas viņam dažnedažādas. Dažas puantilistiskas, dažas impresionistiskas, arī romantiski vāciskas, pa vidu turkmēņu motīvi, tās man patīk vislabāk. Pats Rahmets, jautrs, smaidīgs, skatītāju ielenkts, uz ielas galerijas priekšā iznesis molbertu

un pašlaik glezno vecu vīru – invalīdu, kas uz akordeona spēlē ulmaņlaika un vācu laika šlāgerus. Vecā vīra vārds – Ziedonis Grauds. Parasti viņš spēlēja Audēju un Mārstaļu ielas stūrī, bet reiz, kad galerijā biju uzrikojusi krēslu un galdu apgleznošanas akciju, kurā piedalījās Lilita Postaža, Jānis Anmanis, Katrīna Taivāne, Margarita Budze, Evelīna Melbārzdze, Rahmets un es, uzaicināju, lai mums un skatītājiem būtu jautrāk, uzspēlēt klātienē. Tā sadraudzējāmieš. Tagad viņš atstāj galerijā savu akordeonu un saliekamo soliņu, lai nebūtu tik smaga stāipīšana līdz mājām, un, kad ārā list lietus, uzspēlē galerijā. Neskatoties uz atraktīvo rosību, savākt īres naudu pilnā apmērā nesanāk, kaut gan Rahmets cītīgi maksā 25 % no katra pirkuma. Tā ir Rahmeta izstāde, bet nelielā nodalījumā ir arī citu mākslinieku gleznas. Uz atklāšanu bija sanākuši ap 200 cilvēku, tā ka 125 kvadrātmetru telpa dūca kā bišu strops. Gleznas nevarēja ne lāgā apskatīt, ne parunāt par pirkšanu. Murdoņa un jautra glāžu šķindoņa piepildīja telpu. Ļaudis priecājās priecāšanās dēļ. Vienīgi Oļģerts Šabanska kungs par sevi cienošu summu nopērk labu aktu (500 Ls), tad tiek pārdotas vēl trīs mazas glezniņas. Pienesums gauži niecīgs, ja vēl ierēķina viesu pacienāšanas izdevumus, knapi iznāk ko samaksāt pastāvīgai dežurantei, kas nolīgta Genas vietā, par laiku, kad neizpalīdz mani draugi – Rolands (Masaļskis), Valdis Bisenieks, Ausma (Liniņa) un brāļa sieva Ārija, kuri neņem ne santīmu. Ausmiņai un Ārijai reizēm ar varu ieberu kaut ko tašās, bet Rolands un Valdis, pat ja arī ieberu kabatā, met man atpakaļ, jo no kabatas vieglāk sagrābstīt nekā no sieviešu somas, kurās parasti jārakājas kā izmešu kaudzē.

Cauri pūlim uz kafejnīcu izspraucās Miervaldis Polis un

Henrihs Vorkals. Miervaldis esot tikko pabeidzis savā foto-reālismā darināto “lumpeņmiljonāra” (tā tautā sauc Domes deputātus, šeftmaņus no nekurienes, bez miljonāru ciltskoka izsprāgušos naudas maisus – bārmeņus, tulpju tirgotājus utt.) Leiškalna portretu par 5 tūkstošiem latu. Polim ir iemesls būt apmierinātam. To pauž viņa sevi cenošā stāja, jo “nauda cilvēku glauda”. Blakus viņam Henrihs gan izskatās tāds saīdzis un neapmierināts. Viņš, būdams talantīgs mākslinieks, varbūt materiālo apstākļu spiests, dienē pie Ķirsona un taisa viņa pieprasītos kičus ēdnīcām. Tas var brīvmākslinieku krenķēt. Ieejot kafejnīcā, redzu, ka tur temperamentīgi žestikulē Cilišu Gunārs un stāsta, ka vakar arī esot bijis izstādes atklāšanā pie Jura Ģērmaņa, kas ieilgusi līdz pat šai dienai. Līdz mājām vēl neesot ticis. Tīrie brīnumi, jo saguruma pēdu nekādu.

2001. gada 19. jūnijs

Abi ar Rolandu pēc galerijas slēgšanas aizbraucām uz Rakstnieku savienību Kuršu ielā 24. Tur notika Egilam vel-tīts dzejas vakars. Bija paredzēts, ka spēlēs Andris Kārklīšs – mūsu flamenko meistars. Tāpēc arī Rolandu kā viņa skolnieku un cienītāju aicināju. Bet Kārklīšs neieradās. Man likās, ka Rolandam ir mazliet garlaicīgi, jo viņš jau Egilu nepazīna, un šķiet, ka viņš mūziku mīl vairāk nekā dzeju.

Pēc tam Knuts Skujenieks, Biruta Baumanē, Valdis Bise-nieks un es devāmies uz tīri omulīgu, mazu kafejnīcu, bet tur saķildojāmies, jo pamatīgi “saflammējāmies” par latviešu tautas būšanām. Knuts klāsta savus objektīvos (tā viņš domā) uzskatus, kas ir pilnīgi subjektīvi. Un, lai gan viņš, nevienu pie vārda nelaizdams, klāstīja savu teoriju, ka bez krustnešu –

vāciešu – iebrukuma latvieši kā tauta nebūtu saformējušies, mēs abas ar Rutu nolemjam, ka viņš pieder pie tā saukto gudro mulķu šķiras. Šķiet, ka viņam, neskatoties uz raženu dzejdarību, nav īstas mīlestības pret savu tautu, jo, kur pagadās publiski klāstīdams šādus uzskatus, glaimo mūsu paverdzinātajiem. It kā tas būtu tīri vai labdarības pasākums, ka viņi mums uzbrukuši, aplējuši asinīm, nospieduši uz ceļiem, padarīdami par aītām un kalpiem gadu simteņiem, un tādējādi radījuši latviešu tautu. Iznāk, ka mēs esam viņu radīts kalpu un aitu bars. Vai tad citas varbūtības tapt par tautu nebūtu bijušas? Taisni riebjas klausīties. Saku, lai mācās no ebrejiem, kā jāpastāv par savu brālību kā izredzētu, kurai nedrīkst pieskarties pat ar smilgu. Viņš būšot par tiem gudrāks, jo esot objektīvs. Stulbs kas stulbs, grib būt gudrāks par ebreju!

– Nevajag ticēt pasakām!

– Kam tad lai tic, pasakās tak' liela gudrība ielikta, un tie tautas formētāji taču arī uzkuļušies ar savām svešzemju pasakām, – tā es atsaku.

Bet Knuts jau otru nedzird, tas zināms jau no sendienām. Ko iedomājies, to iecementējis savā prātā. Bet es šajā jautājumā esmu līdzīga ebrejiem, līdzko jūtu, ka latviešus grib nomicināt kā tautu, noskaišos ne pa jokam. Un tad man nav svarīgi, kas to saka.

Ruta, Valdis arī tā kā nosvērušies uz manu pusi. Sapīkuši un pūcīgi izklidām pa mājām.

2001. gada 30. jūnijs

Apmeklētāju tagad netrūkst, trūkst pircēju. Tomēr es garlaidkojos, jo ir pilnīgi skaidrs, ka tirgotāja neesmu, tāpēc nolēmu

izklaidēt sevi un varbūt arī kādus citus. Izsludinu, ka vienā galerijas stūrī otrdienās un trešdienās (dienās, kad pašai te jāpieskata notiekošais) no plkst. 16.00 līdz 18.00 mākslinieki gleznos aktus – nu ne gluži plikus, bet gandrīz, jo tomēr publiska telpa, liels skatlogs.

Iesākums cerīgs, pieaicināju dažus māksliniekus, kas labprāt atsaucās. Modelis labu labais, vārdā Marina – Majola (franču tēlnieks) formas.

Atnāca Andris Melbārdis, Gunārs Hehts, Lainīte Baumanē, Vadims Zorins, Rahmets Redžepovs un es.

2001. gada 27. jūlijs

Pirms vairākām dienām galerijā ienāca smaidīgs, bet pašapzinīgs cilvēks, kas izrādījās operdziedātājs, viņš pašlaik “strādājot” Vācijā. Esot vajadzīga par nelielu naudiņu dāvana kādam vācu diplomātam. Piedāvāju gan šo, gan to, arī krāšņos Maldas Muižules akvareļus. Jā, patīkot, tikai atnāksot dažas dienas vēlāk kopā ar draudzeni. Dažas dienas vēlāk tiešām atnāk. Jā, abiem patīk, tikai atnāksot vēl drusku vēlāk. Sēžu un gaidu, domās jau redzu, kā Malda priecāsies.

Pēc laba laiciņa, svētlaimīgi smaidīdami, abi atnāk, padusē iepakota neliela glezniņa. Esot pa ceļam satikuši kādu gleznotāju un par trīsreiz dārgāku cenu nopirkuši kāroto dāvanu. Parādīšot. Attin vaļā, un es esmu šokā. Skatos uz operdziedātāja aplaimoto ģimi un uz galīgu mēslu – pretīgā jēli oranžā laukumā ar falšu bronzas krāsu, kam vajadzētu izskatīties pēc zelta, savilkti rimbuliši un pašā vidū mazs kukaiņveidīgs ķēmiņš, māksliniece teikusi, ka tas esot eņģelītis. Paskatos uz draudzeni un jūtu, ka viņai patīkšana krietni vien jāpietēlo.

Nu, jā, divi tik stubi vienā reizē jau nevar būt. Vizuāli iedomājos interjerā Maldas krāšņo akvareli un blakus jēli oranžo laukumu bez vibrācijas, kā nokrāsotu sētu, un vidū patumšo traipiņu. Nodomāju – tā tev vajag! Knapī noturējos, nepiebīldama, lai brīdina vācu diplomātu, ka kleksītis vidū nav ne blakts, ne tarakāns, kas apstājies savā gaitā, bet eņģelītis.

Vēlāk uzzināju, ka operdziedonis ar lielu sparpu nodevies kādai konfesijai, un, ja māksliniece kleksīti attapīgi nosaukusi par eņģelīti, tad gaumei, cenai un darba izskatam nav bijusi nozīme.

2001. gada 27. augusts

Bankas prezidents Einārs Repše grib dibināt labēji centrisku partiju. Pieprasa, lai viņam tauta un sponsori saziēdo pamatīgu summu, lai viņš varētu būt drošs par savu un savas partijas vadības stāvokli. No vienas puses, tas ir godīgi pateikts, lai dod ar labu, un viss ir kā uz delnas, jo pārējie sazog pa kluso.

Tomēr tauta grib, lai apzog pa kluso, un izsmej Repši. Sāk saukt viņu par citplanētieti. Es Repši cienu viena iemesla dēļ, jo viņš tajos burlaku laikos, kad draudēja fiziskas represijas, ar Latvijas karogu rokās devās no Brīvības pieminekļa garām “stūra mājai” (čekai) uz Brāļu kapiem. Tas varoņdarbs viņam paliek uz mūžīgiem laikiem. Tomēr manā un citu mākslinieku acīs viņš izgāzās kā satrupējusi sēta. Tas notika galerijā “M6”, tajā pasākumā, kad biju saaicinājusi māksliniekus uz krēslu un galdu apgleznošanas publisku akciju. Jānis Anmanis, Lilita Postaža apglezno vienu kopīgu galdu, sēžot viens otram pretim, Malda Muižule, Rahmets Redžepovs katrs vienu galdu, Elizabete Melbārzde, Katrīna Taivāne, Margarita

Budze krēslus, es galdu un pāri palikušo krēslu kā ansambli. Ielu muzikants Ziedonis Grauds spēlē mums lustīgas dziesmas. Ārija un Ausmiņa cienā publiku ar piparmētru tēju un “cvībakiem” – pašas no savas kabatas. Cilvēku apkārt daudz, skatās ar interesi, vācam arī ziedojumus. Dažs labs pensionārs iemet trauciņā pa latam vai piecdesmit santīmiem. Man pat neērti pieņemt, jo zinu, ka daudziem pensija ir 48–60 Ls apmērā. Tomēr tieši šī paaudze ir ziedotāji, jo mīl mākslu un māksliniekus.

Ienāk Einārs Repše, stīvi aizsoļo uz kafejnīcu un pēc laiciņa nāk atpakaļ. Ārija ar ziedojuma trauciņu ir klāt un skaidro, ka šeit Latvijā pazīstami mākslinieki rīko akciju, vāc ziedojumus, lai galerija varētu pastāvēt. Repše tikpat stīvi, kā pindzeli norijis, noklausās un tiešām ziedo, lai galerija varētu pastāvēt, – VESELU VIENU LATU.

Es to visu noskatījos no malas un sapratu, jā – galerijai cauri kā pa diegu izslīdējis citplanētietis. Varēja nedot nemaz vai krāšņi, kā pienākas banķierim, kura alga ir piecciparos. Ātrumā neaptvēru, ka latiņš, kas iejuka nelielajā pensionāru ziedoto latu kaudzītē, bija paturams kā suvenīrs, piestiprināms uz prāva sarkana samta laukuma, ierāmējams biezā, greznā, apzeltītā rāmī ar uzrakstu, ka to tādā un tādā gadā un datumā ziedojis lata sargsuns (tā viņu toreiz sauca) Einārs Repše. Pēc gadiem varētu pārdot izolē par lielu naudu, kas atvērtu samta pamata un zelta rāmja izdevumus. Uzraksts būtu “Nenosargātais Lats”.

Dīvainākais ir tas, ka viņš kādā intervijā, izjautāts par vaļaspriekiem, teicis, ka mācoties glezniecību un nolēmis to apgūt profesionāli. Baidos, ka glezniecības Mūza nez vai viņam uzsmaidīs, bet ko var zināt – idiotisms un talants esot brāļi.

2001. gada 4. septembris

Rolands saslimis. Nesaprotu, kas viņam kaiš, jo viņš ir sportisks cilvēks, kas peldas līdz pat ziemai un ziemā lec āliņģī.

Tomēr vasarā, lūk, saaukstējas un dabū augstu temperatūru.

Mans lieliskais palīgs ir izstājies no ierindas, un galerijas būcenīti vientuļi stāv viņa ģitāra.

Rīt avīzēs būs izsludināta jauna izstāde – “Apgleznoti atpazīstami un neatpazīstami priekšmeti”. Nezinu, kā tikšu galā. Kas piekārs darbus? Varbūt Santis (Puriņš)? Labi, ka ir Ausma. Viņa ir jauks cilvēks, tikai (mums katram ir savs “tikai”, jo citādi būtu pārāk daudz eņģeļu) jūtos nogurdināta no viņas stāstiem par man nezināmiem cilvēkiem, brāļiem, brālēniem, dažāda ranga varasvīriem, esošiem un bijušiem, kuros Ausmai “kaut kas riebjas”.

Kad Ausma nosaka savu devīzi “Es tev kaut ko pastāstīšu”, man novīst ausis, aizkrīt slēģi un durvis. Vienīgā doma, neko nedzirdēt, jo stāstāmais ir galīgi garām tam, uz ko būtu jākoncentrējas. Izņēmums ir viņas stāsti par augiem, puķēm, dzīvniekiem, pat vistām. Ausmiņas stāsts par amarilli, kas ar savu negaidīto uzziedēšanu vistumšākā dvēseles skumju brīdī spējis to gaisināt, bija fantastisks – zieds, tā veids, lapiņu kvēlais samtainums, mitrais svaigums, kas pārklāj šo samtainumu –, vārdu sakot, viņas vārdu audzēts, tas uzziedēja manā acu priekšā visā savā amarillja burvībā. Reāls pierādījums, ka Ausmiņa ir puķu cilvēks, bija tas, ka galīgi nonīcis, aizlaista asparāgs, nolemts likvidēšanai, viņas roku aplidots, uzziedēja jaukām ziedu zvaigznītēm. Tāda ir Ausmiņa. Tagad tik jānovirza viņas uzmanība no vēlmes “es tev kaut ko pastāstīšu” uz domām, ko iesākt ar nesakārtoto izstādi. Atklāšana ir rīt.

2001. gada 6. septembris

Viss izdodas labi. Izstāde atklāta. Par kopā salikto draugu naudu pacienājām un arī padzirdījām viesus, starp kuriem pamanu četras tumīgas sievas un vienu kārnu veci – visu iespējamo izstāžu, kurās paredzamas uzkodas un dažkārt kaut kas stiprāks klāt baudāms, apmeklētāju kopu. Izstādi slēdzot, kārnajam vecim, kam uz izstādi, protams, nospļauties, kad tas uzklupa pēdējam uz kodu traukam, neizturēju un teicu:

– Kungs, būsi jau paēdis gana, nu varat doties mājup.

Tas bija teikts gluži savtīgos nolūkos, jo daži draugi, kas paliks, kad galerijas durvis aizvērsies, tiks atstāti pie tukšas bļodas, tostarp es pati. Paliekam neliels pulciņš – Gita Teivāne (zvērināta advokāte), Alīnīte Pentjuša (juriste), kura pamazām kļūst man arvien tuvāka kā draugs, piebiedrojas arī Inta Saačāne (arī zv. advokāte, manai ģimenei tuvs cilvēks) ar savu skaisto, bet dumpīgo meitu, Lilita Postaža ar aristokrātiski smalko draudzeni Ingu Štālhūti, kura beigusi augstas klases psihoterapeites kursus un varot nofotografēt auras, uz ko visi, izņemot mani, arī sparīgi piesakās. Nolemts, ka tas notiks pie Valda Rimeikas. Viņš ir uz Sibīriju izsūtītā fabrikas “Dzintars” īpašnieka dēls. Tur, viņa atgūtajās telpās, trešdien tiekam aicināti.

Valdis no azotes izvelk līdzpaņemt, pietaupītu dziru “Čingizhans”. Un tā ar sataupītām uz kodu paliekām un uguņīgo dziru jautras, asprātīgas kopā būšanas gaisotnē pielikām šim pasākumam punktu.

Bilance ir pozitīva, jo vakar priekšmetus un gleznas sanesa vēl klāt. Ap septiņiem vakarā pēc darba palīgā atnāca Santis Puriņš, un līdz vienpadsmitiem priekšmeti bija izvietoti,

gleznas pie sienām atradušas savu vietu. Kaut kāda nauda, lai galdu klātu, arī bija.

Viens krāsains dzīves mirklis nozibējis, un mans kuģītis “Malkas Jānītis” (“M6”) zvīļu zvāļu kuļas tālāk.

2001. gada 24. novembris

Rahmets

Rahmets galerijā sabija veselu mēnesi. Un, tā kā viņš pēc tautības ir turkmēnis, tad vienā galerijas stūrī uzslēja tādu kā būdiņu, kā jurtu, tikai bez jumta. Tur viņš gleznoja, cik jaudas, pie viena pieskatīdams galeriju, līdz ar to man nevajadzēja domāt, kur ņemt kādu citu cilvēku, jo arī draugus nevar par velti kalpināt bezgalīgi. Vakaros atnāk Rolands un spēlē ģitāru – brīnišķīgi spēlē.

Galerijā tagad apgrozās ļoti daudz cilvēku, jo Rahmeta enerģija un prasme sirsnīgi kontaktēties ar cilvēkiem izklie dējusi latvisko savrupību. Abi ar Ausmu gluži vai sadziedājušies. Un, kad esam visi četri – Ausma, Rolands, Rahmets un es –, tad esam pārsmējušies līdz vēdersāpēm, jo viņiem visiem trim piemīt šī kolosālā Dieva dāvana – asprātība, ko īpaši nevar teikt par mani, jo esmu par asprātībām vairāk sajūsmā, nekā pati tās paužu.

Bet nu šis periods ir beidzies, jo 23. novembrī Rahmets un Rolands dodas prom.

Tas ir neticami, ka mans senais draugs atvadās no savas skaistās sievas, manas draudzenes Pauliņas, pamet labi apmaksātu darbu, jo bizness, pat šis vārds viņam noriebies, kaut gan ir gudrs un apķērīgs un varētu rullēt ne sliktāk kā tie, kas tajā iekodušies ar zobiem un nagiem. Abi ar Rahmetu

viņi vispirms dosies uz Maskavu, un tālāk Rolanda mērķis ir Indija, tieši Kolkata. Esmu tur bijusi, manā skatījumā tā ir drūmākā no Indijas pilsētām. Bet Rolands ir nolēmis kardināli mainīt savu dzīvi. Un, burtiski kā dziesmā teikts – “Es ar savu ģitāru klejoju pa pasauli...”, viņš dodas Augstākās Atziņas meklējumos.

Rolands ir totāli nesavtīgs cilvēks, bet tas ir manā skatījumā. Nezinu, kā Pauliņa uz to skatās, bet mēs jau visi cits citā atspoguļojamies dažādi.

Tā mēs, Ausmiņa un es, saskumušas pavadijām abus tālēs zilajās.

Rahmets uzdāvināja Ausmiņai mobilo telefonu, un līdz Latvijas robežai mēs zinājām, kā zēniem iet, jo viņi brauca ar autostopiem.

Bet tūdaļ, jo “zārks jau nevar palikt tukšā”, mēs tajā pašā dienā rīkojam izstādi fotogrāfam Viktoram Veismanim, kuru sponsorē Saldus dome ar pašu domes priekšsēdētāju Heringa kungu priekšgalā.

Izstādes atklāšana notiek kopā ar Saldus dienām Rīgā, un uz atklāšanu sarodas saldenieki un arī tie, kas tādi skaitās, kaut pārcēlušies uz dzīvi galvaspilsētā, tostarp arhibīskaps Vanags un citas prominences. Saldenieki atbraukuši ar autobusu, līdzīgi paņemot Saldus šampanieti un gardumus, kurus var baudīt tikai Latvijas laukos, šajā gadījumā – Saldū.

Viss vēl turpinās samērā moži. Pēc izstādes, kad balle beigusies, mēs četratā (gleznotāja un man mīļš cilvēks Laila Pāne, Valdis Bisenieks, Ausmiņa un es), iemalkojot *Merkuru*, nostalgiski, tomēr pacilājoši “izkuļam linus”, tad abas ar Ausmu taksīti dodamies mājup, jo ir jau pavēls.

Šodien, 24. novembrī, galeriju pieskatīs Ārija, un tad jau

redzēs, kā ies tālāk. Nezinu, vai Skrābāna kungs līgumu pagarinās, tas šodien noskaidrosies. Un, ja ne, tad šī divgadū “ambrāža” būs beigusies.

2001. gada 12. decembris
“Kungs”

Vakar galerijā ienāca paplucis, bet pieklājīgs inteliģenta paskata cilvēks. Ļoti bijīgi interesējas par mākslu. Liek iesaiņot nelielu vecpilsētas glezniņu par lētu naudu. Ieinteresējas par Maldas Muižules apgleznoto galdū. Jā, 150 Ls esot par dārgu, nolaižu cenu līdz 80 Ls. Nu varēšot ņemt, bet piezvanīšot sievai, lai ar naudu un transportu brauc šurp. Jā, sieva būšot. Šodien dežurē Ārija.

Gaidīdams sievu, cilvēks stāsta par sevi. Meita mācoties par restauratori Mākslas akadēmijā, pēc uzvārda Jansone. Pats strādājis prokuratūrā, sieva notāre. Saku, ja jau notāre, tad labi pelna. Nē, tā neesot vis. Kā tad ne, saku – piemēram, notāre Dobermane nevar spēt vienas dienas laikā gribētājus pieņemt.

– Kā, jūs pazīstat Ināriņu?!

Acīmredzot kaut kāds sakars ar tiesībsargājošām iestādēm apmeklētājiem tomēr ir. Sieva nebrauc un nebrauc. Cilvēks nu jau apsēdies kabineta telpā, šķirsta mākslas enciklopēdiju un dzīvi interesējas par visu. Saku, lai iet skatīties lielajā telpā pie loga, kur gaišāks, varēs redzēt, kā sieva piebrauc. Nē, tepat esot labi.

Es jau rādu Ārijai zīmes, ka ar šo cilvēku nav kaut kas kārtībā.

Tomēr Ārija vītero kā pavasara strazds, atsaukdamās uz viņa jautājumiem un godādama par kungu. Pēkšņi “kungam”

jāiet uz tualeti, tomēr nē, vispirms jāpaskatās, vai sieva nav atbraukusi.

Un “kungs” metas uz durvīm. Es nosaku:

– Kārtējais šizofrēniķis.

Bet Ārijai citas bēdas. Uz krēsla atzveltnes, kur “kungs” sēdēja un dzīvi interesējās par visu, kas nāk prātā, uzkārtā Ārijas jaciņa ar atkārušos kabatu, kurā nu vairs nav maciņa ar manis dotajiem trim latiem un pašas naudu.

“Kungs” pazudis, iesaiņotā glezniņa palikusi, galds gaida citu pircēju, Ārija raud, ne par naudu, bet par mīlo maciņu. Nauda tur bez maniem trijiem bijuši tikai divi lati. Turklāt “kungs” pamanījies kabatu iztaustīt, jo nav paņēmis mājas atslēgas un pensionāra braucamkartiņu ar visu apliecību – tā ka tīri godprātīgs, kā nekā strādājis prokuratūrā.

2001. gada 13. decembris

Abas ar Lilitu (Postažu) nolemjam taisīt darbnīcu un salonu manā darbnīcā Brīvības ielā 68. Tagad meklēsim meistaru, kas veiks remontu. Padomā Pavlovs, kas spējīgs uz perfektu darbu. Remontu sāksim tūlīt pēc Jaungada un 3. februārī atklāsim.

2001. gada 22. decembris

Vakar galerijā “M6” bija manas izstādes atklāšana. Daudz viesu. Pateicoties Gitai Teivānei, galdi nokrauti ar ēdamajiem un dzeramajiem. Bet, tā kā ir atvērta kafejnīca un cauri izstādes apmeklētājiem uz to dodas raiba publika, kam ar mākslu nav nekā kopīga, tad pa starpu manu viesu jautrībai un dzies-

mām kādai meitenei nozagts skaists, jauns mētelis un Gita meitai Laimdotai ekskluzīva somiņa. Izsauktā policija tikai konstatē faktu. Gita mierina meitu un saka:

– Štrunts par somiņu, rīt nopirksim jaunu, tāpēc jau balle nevar beigties.

Un viss turpinās.

Galerijai tā ir pēdējā izelpa. Līdz 1. janvārim kafejnīcai, mākslinieku veikaliņam un gleznu galerijai jāizvācas.

2001. gada 29. decembris

Izvākšanās process. Mākslinieki nāk pēc saviem darbiem. Atnāk gleznotāja Maija Bērziņa ar dēlu. Ārā sniegputenis. Nē, gleznu tīt nevajagot – izturēšot. Un, putenim griežoties, abi aizplīvo kā buru laivā, jo ar gleznu jāuzķer vēja virziens, lai paši neapgāžas.

Atsteidzas Baņutas Ancānes znots ar vijoles futrāli uz muguras, un, kaut gan Baņutas darbus esmu paspējusi iepakot uz to labāko, znots aptin vēl ar līdzpaņemto tinamo un sasien ar brezenta siksnām. Un ar nešļāvām katrā rokā arī ietinas putenī.

Nemierīgi ir manam draugam Miervaldim Zibenim, jo viņa smagos melnās dzelzs kalumus nav kur likt, atstāt arī nevar. Tomēr daļēja izeja rodas, vareno svečturi un kamīna malakas turamo aiznes uz Melngalvju namu pie Spārīša. Vēl paliek divas smagas metāla vāzes un liels trīsstūrveida gaismeklis. Bet tos nav kur likt, un Miervaldis dodas pēc dzeramā. Cienā visus ar brendiju. Viņam, tāpat kā daudziem labiem māksliniekiem, darbus nepērk. Miervaldis ir īsts mākslinieks metālkalējs dzelzkalējs, bet tagad ir parādījušies ārzemju spožie

kičīgie surogāti, graciozi irbulīši. Ir jāpaiet laikam, kamēr pirkspējīgie attapsies, ka īstu dzelzs kalumu vietā sapirkušies glancētus, štancētus mēslus.

Smagais metālkalēja darbs neatmaksājoties. Un viņš, iedzēris brendiju, stāsta, ka pārcelsies dzīvot uz laukiem. Tur viņam esot maza būdiņa un četri hektāri zemes. Audzēšot zemenes, esot jau stādus iestādījis, nākamgad būšot pirmā raža. Miervaldis ir interesants cilvēks ar neaizgūtiem uzskatiem, interesējas par vēsturi, atceras faktus un neputrojas.

Atnāk Lainīte Kainaize (Birutas Baumanes meita). Viņa, neskatoties uz puteni un to, ka neviens darbs, tāpat kā gandrīz arī visiem citiem, nav pārdots, ir ļoti labā omā, saskandina ar Zibeni, izbārsta apkārt optimisma un vitalitātes dzirksteles, paķer padusē gleznas un prom ir.

Galerija kļūst tukšāka un tukšāka. Pie sienām karājas manas gleznas, tās ņemšu nost rīt. Projām jādabū arī apgleznotie galdi un krēsli.

No šīs vietas šķiros bez skumjām, jo kafejnīcas publika, izņemot dzejniekus Amandu Aizpurieti, Andri Bergmani, māksliniekus Gunāru Cilīti, Henrihu Vorkalu, Miervaldi Poli un vēl dažas prominences, kas sāka nākt retāk, kļuva arvien nepanesamāka. Tur sāka pulcēties jaunieši – “ļurbas” – bez satura, bez mērķiem, bez spējām būt asprātīgiem, viņi nevis iedzēra, bet pārdzērās, kļūdami agresīvi, un viņus pat grūti bija atšķirt citu no cita, tā bija masa, kas vienkārši gumzījās.

Tā ka paceļu cepuri un aizeju bez bēdu, pat ar atvieglojuma sajūtu.

2002. gada 1. janvāris

Pierakstīts pirmajā jaunā gada naktī.

Paļaujos uz savu roku, lai viņa pauž tās sajūtas, ko mans loģiskais prāts nepieļauj. Un tā, lūk – doma, ka esmu no citas planētas un citas ticības cilvēks, manī uzplaiksnījusi jau kopš tā laika, kad kā bērns ieraudzīju kara ainas, dzirdēju man tuvo cilvēku veltīgās šīs pasaules Dievam raidītās lūgšanas, kā arī citus visāda veida notikumus, kurus var dēvēt tikai par absurdiem. Šīs pasaules savādie likumi un karsti pielūgtā Dieva soda veidi pār nelaimīgo cilvēku galvām mani ir tikai šokējuši.

Man liekas, ka kāda Dievība no manas planētas, no manas īstās Tēvzemes, ir iedevusi man līdzī personiski lietojamus sirds un dvēseles patiesības svarus, un šie svāri nu nekādi neatbilst šeit lietotām mērvienībām.

Esmu iekļuvusi sev pilnīgi svešos apstākļos, kuriem, it kā tas būtu kāds uzdevums, man būtu jāpiemērojas. Un tomēr es arī nedrīkstu piemēroties, jo justos nosmērējusies.

Dažreiz uzplaiksnī doma, ka tišām esmu iesviesta šeit, lai nosmērētos, tātd apgrēkotos. Apgrēkotos un, to apzinoties, nepārmestu neko līdzcīlvēkiem, jo ko gan līdzīgs var pārmetst līdzīgam? Vārbūt esmu izsūtīta no savas īstās Tēvzemes paštaisnības dēļ, juzdamās pārāka, izredzētāka par cītiem, kuriem, tāpat kā man, vienalga, vai tie būtu arī floras un faunas pārstāvji, ir tiesības būt? Un tāpēc man jāredz, kā pēc šīs zemes likumiem lielākais uzbrūk mazākajam, stiprākais vājākajam, kur žēlsirdība, līdzjūtība lielākos mērogos neko nespēj mainīt. Un kā rīkojas šīs zemes Valdnieks, vismaz Tas, kuru te tik ļoti pielūdž, kura priekšā krīt ceļos un dzied slavas

dziesmas? Droši vien, ja būtu šīs planētas dvēsele, es saprastu, kāpēc tieši tos, kas Viņu, t. i., Dievu, viskarstāk mīlējuši, kā, piemēram, Romas pirmos kristiešus, Jāni Kristītāju, Sv. Sebastjanu, Sv. Katrīnu, Sv. Francisku un tūkstošiem kvēlus pielūdzējus ar kroni Jēzu Kristu, Viņš, Lielais Varenais, bez kura ziņas ne mats nenokrīt no galvas, pielāvis, tātad ar savu ziņu, izbarot lauvām, sašaut ar bultām, uzvilkt uz moku rata, padarīt aklu, nokošērēt pie krusta, it kā pat pats savu dēlu, uz kuru Viņam labs prāts esot. Pie tam tie, kas to darījuši, nu ir vainīgi cauri gadsimtiem, jo Viņš, radīdams cilvēkus pēc sava ģimja un līdzības, nav iedevis tiem līdzīgu saprātu. Esot toties dota brīva izvēle. Vai tad mocekļiem šīs brīvās izvēles nebija? Un viņu brīvā izvēle bija tikt nospīdinātiem līdz nāvei un tā apgrēcināt savus spīdinātājus?

Manas planētas Sargātājam pat prātā neienāktu mocīt savu radību caur neiedomājamām ciešanām un vēl kā uzskates līdzekļus, kā paraugus izkarināt pielūgšanai nomocītus cilvēkus, tā mūžīgi, caur gadskārtējiem rituāliem, atsaucot viņu dvēseles atpakaļ sen izciestās mokās.

Šo aloģismu var iestāstīt tikai tiem, kam ir aitas vai vistas smadzenes, tiem, kurus Viņš ir atstājis bez saprāta, lai viņi spirinās, kā pašiem sanāk, un skaidro cits citam, pat caur augstām institūcijām, ka Dieva neiejaukšanās svēta cilvēka nobendēšanā, ja ir visa vara to izdarīt, ir kaut kas pareizs un uzteicams.

Lūk, tāpēc es ticu Zemes pārvaldniekam, ka Viņš tāds ir, bet es viņam NEUZTICOS. Un Mīlestības Dievs jau nu Viņš nav pavisam, drīzāk tā pretmets.

Un tad kāda brīnišķīga Dievība liek manai rokai rakstīt:

– Nesatraucies, tā ir tikai šausmu filma, skatīdamās to, atceries, ka neesi iejaukta tajā, kaut dažkārt tā šķiet. Bet tu neesi no tās apdraudēta, jo tev ir tavas Mājas, kas ir tevī pašā, tās atrodas istajā Tēvzemē, kur nekas tāds nenotiek un nekas tāds kā asins pilināšana no jebkāda upura netiek pieļauts.

Saaudz ar šo apziņu – tās ir bruņas. Tās ir bruņas, kas nēsājamas viegli kā rītausmas drānas – to vārds ir Zināšana, kas spēj pārtapt Viedumā, kas nāk no ES ESMU.

Vakar biju uz Jāņa Anmaņa izstādi “Vernisāžā”. Drūma telpa ar sliktu apgaismojumu, bet toties plaša un pilna ar Jāņa darbiem. Tauta mīl Jāni un viņa darbus. Apmeklētāju daudz. Uz Anmaņa darbiem skatos ar dalītām jūtām, bieži piesienos, bet tajā pašā laikā nobrīnos, cik droši viņš atklājis savu sentimentu. Viņš nebaidās būt salkans. Un tas vien jau ir labi, ka nebaidās.

Šoreiz viņš izstādījis arī lielus gleznojumus uz kokvilnas auduma. Tie ir vismaz kādus trīs metrus garumā un metru platumā. Man tie patīk. Skaistas, uzrunājošas ir miniatūras uz gliemežvākiem un metāla gabaliņiem. Vārdu sakot, lai Jānim veicas! Vēl gribas piebilst, ka nekad neesmu dzirdējusi, ka Jānis par kādu mākslinieku būtu izteicies slikti, atšķirībā no manis. Šķiet, ka viņš tik aizņemts ar savām idejām, ka pārējie mākslinieki viņa domās neietilpst ne labā, ne sliktā nozīmē. It kā viņu nemaz nebūtu. Izstādē satieku Ritu, kura man izprasa latu, lai Anmanim nopirktu rozi. Sagrābstu pa somu santīmus, šķiet, ka tur vajadzētu būt latam, un neskaitot ieberu Ritai saujā, pilnā pārliecībā, ka tur ir vairāk par prasīto, un nobrīnos, ka viņa, uz samērā lielo vienu, divu un piecu santīmu čupiņu uzmetusi paviršu skatienu, saka, ka lata tur nav.

Neticu un cītīgi pārskaitu – tiešām nav, meklēju vēl. Jā, ko tu ebrejam padarīsi, viņš naudu, cik tā ir, jūt neskaitot. Rozi gan nopirktu neredzēju, bet varbūt dāvināšanas momentu palaidu garām, tomēr, kā redzams, uz zaļa zara vēl nav tikusi. Viņa mani izraudzījusi par savu bēdu stāstu un dažādu iedomu uzklaušītāju, tas bieži nokaitina. Arī šoreiz piestājas un pilnīgi bez pamata sāk lamāt čigānus, arī Svetu, kas strādā galerijas “M6” pagrabtelpā un ir tīri jauka būtne. Es saku, ja cilvēks labs un vēl piedevām strādīgs kā Sveta, kas tur slikts, ka čigāns. Prasu:

– Vai tad tev patiktu, ja sāktu lamāt un kritizēt ebrejus kā tādus?

Te aina mainās:

– Ebreji ir pavisam cita lieta, – viņa atbild. – Tos nevar salīdzināt ar čigāniem.

Saku, ka salīdzināt nemaz nevajag, bet atrast, kur katram piesieties, var. Līdz ar to, šķiet, Ritas acīs pārtopu par antisemitu. Viņa jau nezina – ja būtu slikti un bīstami laiki čigānietei Svetai un ebrejietei Ritai, pie vismazākās iespējas glābtu abas.

Un vispār, ja cilvēks ir daudz maz panesams, tad vienalga, no kuras malas nāk.

2002. gada 9. janvāris

Gleznotāja Alfeja Bromulta kundze lūdza, vai nevaru piedāvāt kādam nopirkt Alfeja gleznu, jo pie manis tomēr nākot vairāk cilvēku nekā pie viņas.

Par laimi, uzrodas cilvēks, kam glezna iet pie sirds. Pircējs – intelīgents, patīkams cilvēks, vismaz tāds ir pirmais iespaids. Jānis Verlis.

Pēcpusdienā ieeju Jāņa Rozes grāmatnīcā. Pacilāju angļu rakstnieka Džona Faulza grāmatu "Burvis". Varētu pirkt. Viņa romāns "Melnkoka tornis" man tīri labi patika. Tulkotāji ir divi, un es tos nepazīstu, būtu Silvija Brice, varētu uzticēties. Pāršķirstu Salmana Rušdi grāmatu. Te nu būtu Silvija Brice kā tulkotāja un mana miļākā izdevniecība "Atēna" ar savu aristokrātisko šefu Pēteri Jankavu priekšgalā. Un tomēr nenopērku. Mazliet ielasoties kādā lapaspusē, konstatēju – lai cik trāpīgas, neparastas ir citu cilvēku izjūtas, mani tās dīvainā kārtā garlaiko. Ar kaut ko esmu pārsātinājusies, bet nevaru saprast, ar ko. Jūtu, ka drīzāk varētu lasīt veco labo bulvāru preses karali Vollesu, kur jau pirmajos četros teikumos lasītājs (un tas mani uzjautrina) tiek sagrābts aiz žaketes pogas un neatlaists līdz pus grāmatai, kamēr katram, pat tam visneizvēlīgākajam, top skaidrs, ka lasa tīrās muļķības, tomēr jāizlasa līdz beigām, jo ir iesākts.

Tur rosās noslēpumaini Dienvidāfrikas kolonizatori, izlaupītāji, angļu noziedznieki, kas ar lielām bagātībām atgriežas Londonā, brīnumdaiļa jaunava, kas jau pirmajā acu uzmetienā salauž Skotlendjarda detektīva, iznesīga džentlmeņa, sirdi kā grifeli, bet ir iesaistīta ļoti aizdomīgos darījumos, un mīklainos apstākļos pazūd tur, kur pazust nav iespējams, un tikpat mīklainos apstākļos kā bambusa asns izsprāgst no zemes cerību zaudējušā mīlnieka priekšā. Viņi krīt viens otra skaujās. Un detektīvs uzzina, ka tur savās rokās pērli – vienu no tikumīgākajām un cēlākajām Londonas jaunavām.

Viss stulbi, banāli, bet raiti, neapgrūtinoši, ar taisnīgām beigām, katrs saņem, ko pelnījis. Un tomēr šiem bulvāru romāniem, kurus izlasīju jau bērnībā, jo tēvs neļāva, tātad bija jāizlasa, un kuri ulmaņlaikos iznāca 20 santīmu brošūriņās,

pāri klājas koloniālās Anglijas smaka, var just, ka to raksta īsts anglis, literārā ziņā galīgi dulls anglis, bet tādējādi arī simpātisks. Tagad ar superīgiem mākslinieka Edgara Folka darinātiem zīmējumiem cietos vākos viņš man mirkšķina preti no plaukta. Vāku dēļ vien būtu vērts nopirkt, bet to arī citreiz.

Jā, kas ar mani ir noticis? Varbūt esmu pārāk iemīlējusies pati savās izjūtās? Gluži nejauši iznāk tām nodoties, izbaudīt tās. Un ieganst tam bieži vien ir ārēji kaut kas pavisam necils. Pietiek uz atlūzušas, sūnām apaugušas jumta notekas ieraudzīt siku bērza atvasīti, lai parādītos vesela izjūtu, asociāciju gūzma, kurā ietverta vai visa manas bērības Pārdaugavas epepeja – Zundas kanālmala, kuģīšu piestātne, mazās, dārzos un ceriņkrūmos paslēpušās, vēl “atbrīvotāju” neizpostītās pusmūžiņas ar dārza baseiniņiem un mazām skulptūriņām pie tiem, sīko ieliņu romantisko namiņu durvju kokgriezumu portāli, dažnedažādi tornīši, verandas ar krāsainiem stikliņiem un dubultlogu apakšās siltumam ieliktiem vates ruļļiem, uz kuriem gan bērni, gan pieaugušie kā izstādē izlikuši savas izdomas darinājumus un mīļlietiņas, ar neiztrūkstošām, kuplām ģerānijām uz palodzēm aiz tiem.

Ak, mūžs! Un vai izjūtas ir izsmeļamas? Tām nav ne gala, ne malas. Tās plūst un plūst kā plaša laika upes straume – tumša, dziļa, mutuļojoša un reibinoša, jo maina virzienu – reizēm atpakaļ, reizēm biedējoši uz priekšu.

Lūk, tā ar bērza atvasīti bez nākotnes uz jumta kores, bet nevajag pat to, ieskaties jebkur, kaut vai sažuvušā, pieliekamajā kambarī aizmirstā kartupelī, kura, atdevīgi sevi ziedo – jot, cītīgi dzītais asns tomēr aizkaltis, lai tu (te es domāju sevi) varētu sagumt izjūtu asociācijās. Tie tādi sērīgi piemēri, bet

varu jau arī ieskatīties sava gredzena dzidrajā mirdzumā – arī te Aizspogulijas valsts visā pilnībā, kur doties klejojumos.

Jā, man laikam pietrūks uzmanības kā Faulzam, tā Rušdi, un es apzinos, ka esmu nepieklājīga pret šiem abiem izciliem rakstniekiem. Mans vienīgais attaisnojums, ka esmu patiesa pret sevi un baudu pati savas izjūtas un vīzijas.

2002. gada 19. marts

Cilvēki nemirst no slimībām, viņus sagrauj nepiepildītās cerības.

Un pats vārds “cerība” gādā, lai paliktu kā cerība, ja tā piepildītos, tā pati mirtu. Tāpēc “cerība” nav nekāda pašnāvniece un gādā, lai allaž rēgotos kā burkāns ēzeļa priekšā, lai tas ar savām paunām ietu Likteņa jeb Dieva iezīmēto ceļu.

2002. gada 10. aprīlis

Atsteidzos uz darbnīcu un uzgleznoju kādu trolejbusā redzētu portretu, bet no mugurpuses. Priekšā sēdošās sievietes vai meitenes mugura mani uzrunāja. Tišām nepagājos garām, lai neredzētu viņas seju, jo noslēpumainība varētu izgaist. Priekšā man sēdēja sieviete mikla. To arī attēloju, un šoreiz askētiskais minimālisms man izdevās. Kas viņa bija? Vai seja skaista, vai parasta un noslēpumu sagraujoša? Varbūt vecāka, nekā izskatījās? Norūpējusies vai mierīga?

Man pašai patika šī glezna. Mēnesi vēlāk tā bija arī izstādē Melngalvju namā, bija arī no kādas mākslas zinātnieces uzteikta, tikai nabadzītei pātari bija sajukuši un mana uzvārda vietā par “Nepazīstamās portreta” autori nosaukta Māra

Kažociņa. Tādi kuriozi ar mani notiek bieži. Grāmatā “Grafika” mana litogrāfija “Logs”, kurā redzamas trīs personas, visas trīs ir ar galvām uz leju – grafika ievietota otrādi. Bet ko var darīt? Nospļāvos un samierinājos. Ar to, protams, nebija diezgan. Uztaisīju ofortu par tēmu “Ikars”. Ikara siluets pret sauli. Bet katalogā ievietotā darba nosaukums nav vis “Ikars”, bet “IVARS”. Lūk, kāds no Rīgas Ivariem uzlidojis tāpat kā Ikars – gandrīz līdz saulei. Atlika vien nosmieties un parādīt draugiem, lai tie arī uzjautrinās.

2002. gada 17. aprīlis

Šodien mēs abas ar Lilitu Postažu manā darbnīcā rīkojam “Baltā apļa” saietu. (Žēl, ka viņa mīlestības vārdā savu skaisto tēva uzvārdu Ozols nomainīja pret vīra uzvārdu.)

Varbūt liktenis būtu vieglāks. Ozols ir Ozols. To pat lielas vētras nevar pieveikt.

Mans krēslu krājums gadu gaitā gājis mazumā. Kādreiz gādātie saliekamie koka krēsli cits pēc cita zem sēdētājiem salīzuši. Īpaši apjukušas bija tās sēdētājas, kuru svars viņām pašām šķita pārāk liels, tomēr vainīga bija krēslu konstrukcija, kas sabrūkot samulsināja arī slaidākas dāmas. Un nu vesela lauza tādu skangalu, sakrautu kaktā.

Kā par brīnumu, zvana fotogrāfs Viktors Veismanis, ne saukts, ne aicināts, teic, ka šorīt, t. i., tieši 17. datumā, braukšot uz Rīgu, līdzī paņemšot instrumentus, lai reiz salabotu krēslus, kurus bija apskatījis un atzinis to par iespējamu.

Tīrā mistika, viņš taču nevarēja zināt, ka tieši šodien piecos tie būs vajadzīgi.

Kamēr Viktors labos krēslus, es varētu gleznot, jo viņš ir

klusētājs un darītājs. Saiets sākas piecos – trīs četras stundas piederētu man.

P. S. Atbrauca Viktors, ne no šā, ne no tā atnesa trīs baltas rozes – no lepnām puķēm, ko mēdz dāvēt jubilejās, man tās ir mīļākās. Salaboja krēslus, neņemot ne santīma, kaut pats kuļas, kā sanāk. Dzīvo viens, pareizāk sakot, divatā ar draugu vilku suni, vārdā Trešais, jo atrasts kā kucēns trešdienā. Nav mums nekādu īpašu attiecību, vienīgi abi esam Mežāži, tātad saprotamies un zinām, kā jūtamies, tāpēc izveidojusies tāda rēna, patīkama draudzība.

2002. gada 7. jūnijs
Pie Baumaņrutas

Vakar kopā ar Oļģertu un Mudīti (Marksu) bijām aicināti uz Baumaņrutas astoņdesmitgades atsvēti. Tiešām atsvēti, jo galvenais notikums ir Rutas izstāde “Arsenālā”. Esam šoreiz tikai pieci viesi, bez mums vēl pianists Valdis Jancis un čellists Valdis Villerušs. Ir arī Rutas mazdēls Krišjānis – sešpadsmit gadu vecs. Jaušu viņā apdāvinātu zēnu, nezinu tikai uz ko, bet viņa esība ir cerīga un patīkama. Abi Valdi, katrs pie sava instrumenta, spēlē Rutas pieprasītos mūzikas gabalus. Kad Rutas apetīte nav apmierināma, abi apgalvo, ka neko vairāk no galvas nospēlēt nevarot un notis aizmirsuši mājās. Tā abi tiek pie galda, un vakars, kas pārtop siltā vasaras naktī, rit spraiģās sarunās un daudzo kopīgo atmiņu atcerēs. Esam seni draugi, daudz kopīgu Jāņu Dzērbenē, saieti manā darbnīcā un, rrokoties dziļāk, kopīga aktu gleznošana Mākslinieku savienības glezniecības studijā ar iesauku “Mūrnieka studija”, jo

Laimdots Mūrnieks bija tās virsvadonis. To kopā ar tēvu sāku apmeklēt kopš piecpadsmit gadu vecuma. Tur tad arī pirmo reizi sastapos ar Rutu, Felicitu (Pauļuku) un daudziem citiem, bet tas ir cits piedzīvojumu stāsts, kam ar šo vakaru ir visai at-tāla saikne. Tāpat viens no senākiem draugiem ir mans vīrs Oļģerts, kuru Ruta īpaši mīl un tur godā, jo piedalījies Rutas meitas Lainītes kristībās, kā arī bijis Rutas vīra, tēlnieka Kārļa Baumaņa, uzteikts students Arhitektūras fakultātē. Ka laiks pagājis, apliecina Krišjāņa klātbūtne.

Pati Ruta ir tērpusies ļoti pieguļošā, ļoti elegantā lašu krā-sas vakarkleitā. Kļuvusi slaida, varētu teikt, pat “figūrīga”, lai-kam tāda, kāda vienmēr gribējusi būt, jo manās atmiņās viņas augums mainījies ik pa laikam, reizēm pasmagnējs, pat du-cīgs, reizēm tāds kā nesavākts, savādos apgērba gabalos ievīs-tīts, bet tagad – pilnīga elegance un skaistums.

Īpatnēji krokotais, bet augumu izceļošais tērps, kuplie, biezie mati, ap kreisās rokas locītavu apvijusies latviska čūsk-veida sudraba rota – viss kamīna uguns uzplaiksnījumos ir neparasti fascinējošs.

Pēc pusnakts viesi izklīst pa mājām, un Pārdaugavas Dārzu ielā, tādā kā nogāzē starp lieliem kokiem, paliek namiņš ar skaisto astoņdesmitgadnieci.

2002. gada 13. jūlijs

Žurnāliste Ludmila atved uz darbnīcu Brīvības ielā 68 kādu daudzskaitlīgu amerikāņu tūristu grupu, līdzī ir arī “Lietuvas Rytas” žurnālists Valdis G.

Amerikāņi izklīst pa visu darbnīcu un, man atļauju neprā-sot, rokas pa visiem kaktiem, ka putekļi vien put. Izvelk darbus,

kurus uzskatīju, ka tie var patikt tikai man pašai un kurus neviens arī īpaši nebija ievērojis. Četri darbi, diezgan palieli.

Divi mazliet apbružāti, tāpēc saku, ka tādus tos nevaru pārdot.

Bet amerikāņi nav nekādi gnīdas. Atstāj Ludmilai prasīto naudu, arī pasta izdevumus, lai es apbružājumus pielaboju un lai Ludmila aizsūta uz attiecīgo adresi Ņujorkā. Tās ir eļļas gleznas “Levitācija” un “Nezināmas civilizācijas priesteris”.

Nu ko? Interesants pavērsiens, beidzot mani nekomerciālie darbi kādu uzrunājuši.

2002. gada 11. augusts

9. augustā tiku uzaicināta uz Vidberga izstādes atklāšanu Mākslas muzejā. Klāt bija piebilde, ka tur būs arī Vidberga sekotāju izstāde – Antimonova, Vīndedzis, Kravcovs, Brastiņš un vēl viens ar V burtu, kuru, tagad rakstot, piemirsu, ielūgumu esmu aizludinājusi pa gaisu, jo iedzēla aizvainojuma velniņš – vai tad muzeja darbinieki ir ar aklumu sisti, ka neredz mani, jo lai nu ko, bet ar līniju dziedāt jau nu gan es māku, un erotikas arī netrūkst. Ambīļi tādi! Tūdaļ arī nomierinājos, jo sekot nevienam nevēlos, un vidberģiste nu nemaz negribu būt. Tā ka labi, ka neesmu nevienam aste. Esmu pilnīgi pati par sevi ar savu pusmistisko, pusreālistisko mākslu, kuru neviens netaisās pamanīt, izņemot cilvēkus, kas nokrīt kā no debesīm, kuriem mana māksla patīk un kuri to arī pārķ, ļaujot ik pa brīžam eksistēt tīri koši. Lielāko tiesu tie ir ārzemnieki, bieži ebreji, jo skatās uz lietām ar zināmu dziļuma uztveri. Galu galā, esmu tīri apmierināta, ka esmu savā Dzimtenē tāda kā māksliniece “zem deķa”. Es pati un mans Radošais Gars taču zina,

ka mēs esam. Te es piekritu Oskaram Vaildam, kurš teicis – ja slava nenāk pie viņa, tad viņš tās dēļ nekustināšot ne pirksta – pakaļ nedzīšoties. Un grūsties instalāciju stalažās ne varu, ne gribu. Un man ir pilnīgi skaidrs, 70 procentu no laikmetīgās mākslas ir “kaku” māksla, kuru kuratori ar putām uz lūpām iestāsta aitām kā dziļas filozofijas apdvestu. Ja man būtu plus mīnus divdesmit gadu, es nomaskētos, nosauktu sevi par Tao Kui, kas ieradiesies no Japānas ar izstādi šovu “Viena sērkočiņa ciešanas”. Sērkočiņš būtu muzejā jāuzmeklē, bet tas tur nemaz nebūtu, tas būtu man kabatā. Cits nederētu, jo īstais būtu ar nolauztu galu, tas nez vai kādam ienāktu prātā. Šova beigās es izvilkto nolauzto sērkočiņu, sakošļātu un apēstu.

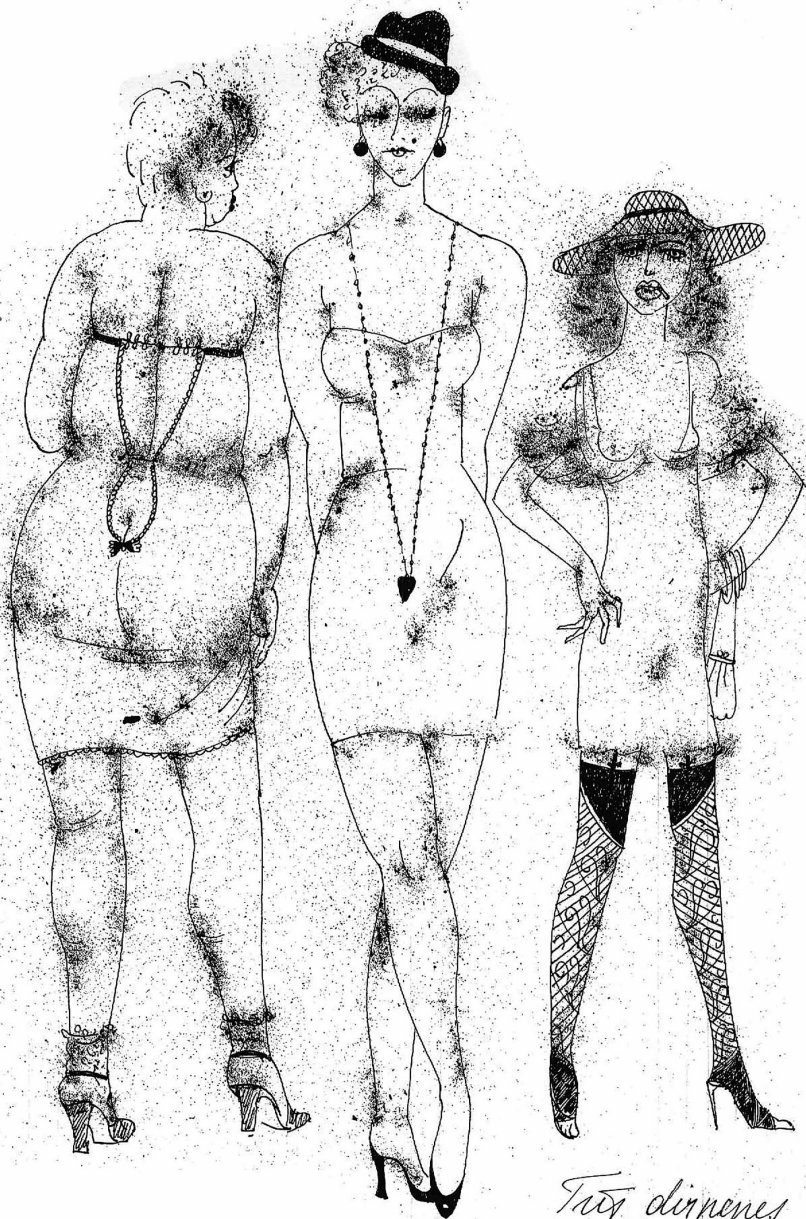
Filozofija ne pa jokam – cilvēks pats sev par skādi iznīcina dabu. Būtu izsludināta balva, ja kāds to būtu uzminējis. Tā varētu noņemties mūža garumā, un atrastos kuratori, kuri dziedātu kā lakstīgalas un gaidītu no Tao Kui nākamo mēslu.

Tā! Esmu novirzījiesies no Vidberga un sekotājiem, bet tie nav nekādi Tao Kui, bet tiešām labi mākslinieki, pat eleganti. Patīk man viņu darbi. Vēl izstādē pamanu Viesturu Grantu, kurš gan ir stipri aizvainots, to var izlasīt viņa sejā. Viņam te tiešām vajadzētu atrasties, ja jau te ir Vīndedzis un Antimonova.

Vai viņu aizvainojuma velniņš drīz palaidīs vaļā? Viņš ir ļoti saspringts, ātri apskrien nodalījumus un prom ir!

Bet Vidbergs man allaž paticis, gandrīz no bērnu dienām. Atceros, ka brālis man parādīja, kur viņa zīmējumā “Versaļas kāpnes” pirmajā izdevumā ieslēpts rupjš vārds “ej...!” bet tā es ieskatījos visās citās grafikās un grāmatu pārlapoju ik pa laikam.

Mājās nolemju pārbaudīt, vai manai rokai nav zudis līniju kaligrāfiskais vieglums, jo esmu noņēmusies ar gleznošanu.

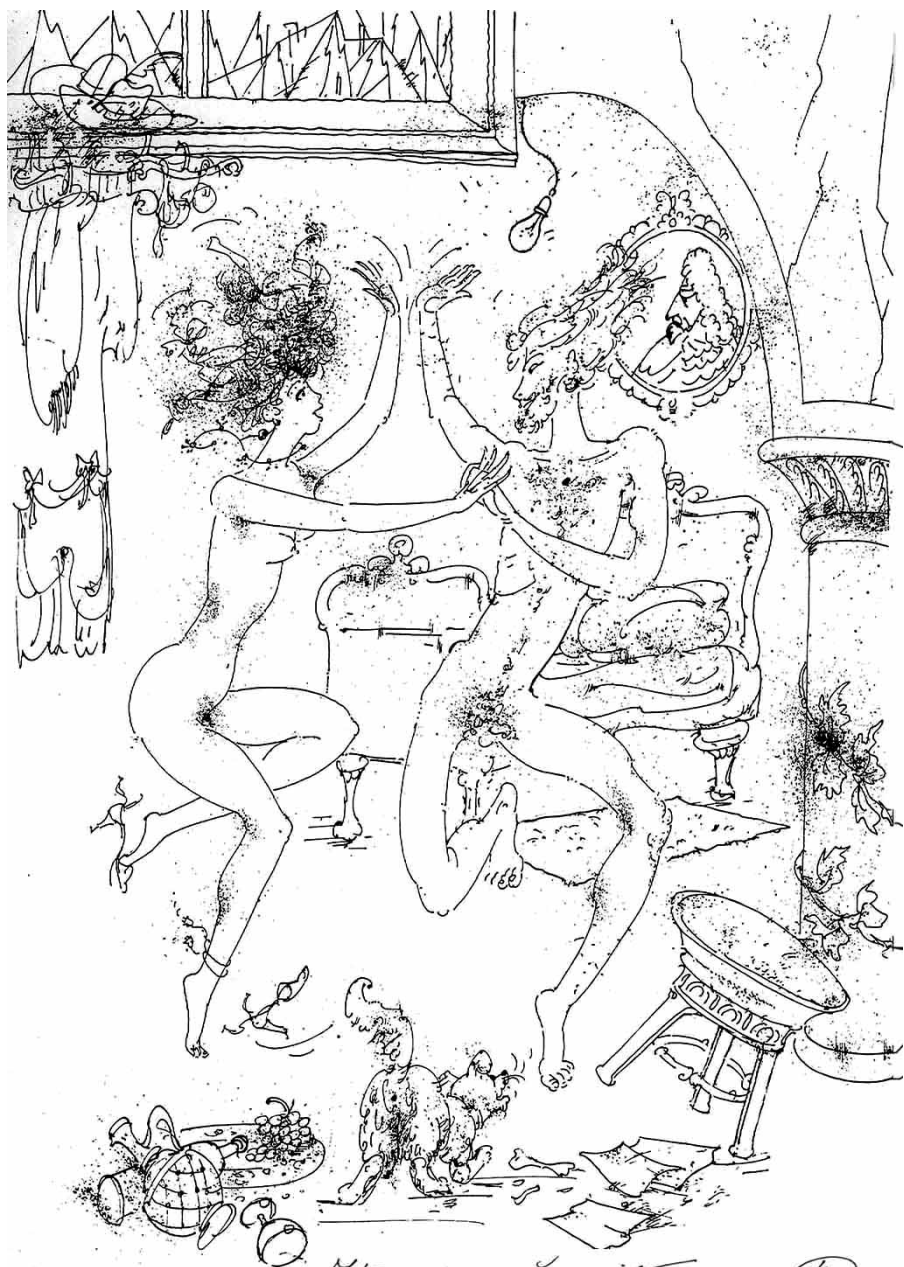

Trois dinéenes
J.R.

Summer

Summer

Kázas scenei piló.

J.R.

Pinneau

Un tā ir cita rokas kustība un cits Dvēseles stāvoklis. Savas grafikas un arī tēlu pieblīvētās litogrāfijas taisīju bez iepriekšējām skicēm, no viena gala sāku un otrā beidzu. Tā arī šovakar paņemu jauku, labu silta toņa papīru ar ūdens zīmogu – tas speciāli, lai pārbaudītu, vai roka nebaidīsies saķēzīt dārgu papīru ar “štruntīgu” vilcienu. Mazs riska moments, un, paladies manai Dievībai (Manam personīgam staram no Visuresošā)..., bez aizķeršanās uztaisu skaistu līniju kaligrāfiju – mana roka nav aizmirsusi nedz dejot, nedz niekoties.

Uz papīra lapas parādās trīs sievietes, tādas kā fejas – vieglas un it kā neko vairāk par vieglumu neizsakošas, un tas man patīk, pati jūtos kā atbrīvota. Lapu tā arī nosaucu “Līniju kaligrāfija”, ar visu datumu un savu parakstu. Vajadzētu tā biežāk atvieglot savu Dvēseli. Jāpateicas Vidbergam un viņa tradīciju turpinātājiem. Forši!

Atceroties

Pēc gadiem izlasot, cik kritiska esmu bijusi, mierinu sevi ar Taņas Sutas stāstīto par tēvu, Romānu Sutu. Aizbraucot uz Parīzi (tagad nevaru apgalvot, tieši kad, iespējams, uz Vispasaules izstādi 1937. gadā), abi ar tēvu staigājuši pa Luvru, iegājuši arī impresionistu zālē. Suta, jau no skatīšanās noguris, drāzies impresionistu darbiem garām, čukstēdams: “Mēsls, mēsls, mēsls... es varu labāk!”

Man varbūt vajadzētu kaut ko labot, izsvītrot, tik asi neizteikties, bet tāda biju. Vēlākos gados daudz kas citādāk rādījās. Uzradusies vēlēšanās visiem, kurus mana asā mēle nav sau-dzējusi, atvainoties.

2003. gada 19. septembris
Maršruts uz darbnīcu

Dodos uz darbnīcu pa savu ikdienas maršrutu, izkāpju pie Vidzemes tirgus no 11. tramvaja, eju garām skvēriņam, kur, smaržīgu puķīšu – alisīšu – ielenkta, atrodas Irbītes skulptūra. Šo pieminekli tauta ļoti iemīlējusi. Arī šorīt uz viņa zīmējuma plāksnītes uzlikts skaists viršu un citu sīku rudens ziedu pušķis. Tas ir skvēriņš starp Šarlotes un Brīvības ielu, pie Dailes teātra. Lielie koki vēl mierīgi elpo, Irbīte smaida, krītiņu rokā turēdams, un alisītes smaržo pāri benzīna tvaikiem. Tomēr dzirdēju tautā runājam, ka Ameriks, kam mafija esot sasaistījusi rokas par saņemtiem kukuļiem un kas jau iztirgojis Rīgas ostas zemi, tagad viltīgi lavierējot, gan piekrītot, gan nepiekrītot un mēģinot noskaņot pašreizējo pamuļkīgo, ambiciozo Rīgas galveno arhitektu Štramu sev par labu, esot uzpūtis šim skaistajam zaļojošajam stūrītim savu iznīcinošo elpu, jo kukulis jau esot saņemts. Te būšot atkal viens sūdzīgs Šarlotes centrs – tāds kā lielveikala un biroju mikslis. Lūdzu Dievu, kaut gan šķiet, ka viņa vietā iesēdies pats Velns, bet tad vienalga, lūdzu to, kam vajadzētu būt tādām spēkam, kas spēj kaut ko vairāk nekā tādi Kehri, Ameriki, Šleseri, Godmaņi, Šķēles ar savām bandām – partijām –, jā, lūdzu Lielo Spēku, lai tas izķēmo viņus tā, ka, paskatoties spogulī, viņi nobītos paši no sevis, un visi, kas uzbrūk kokiem, lai nosprāgst ar aizdusu! Jā, tāds sašutums mani pārņēmis pret tiem, kas izlau-pījuši tautas mantu un pieķēzījuši visas malas ar lielveikalu šķūņiem un bezstila jaunceltnēm.

Jā, Velns lai viņus parauj! Ejot tālāk, drusku nomierinos.

Pāris soļu uz priekšu, pie vēl viena lielveikala *Maxima*, stāv kāda maza, ļoti īpatnēji ģērbta sievietīte, ne vairs pirmajā

plaukumā. Viņa ir vai nu mazliet jukusi, vai arī īpatnēja stila mīlas priesteriene. Viņa stāv tieši tajā laikā, kad eju uz darbnīcu. Katru reizi apbrīnojami tērpta, nevienai modei neatbilstoši, un tomēr izdomā un savādā krāsu salikumā kaut kas pilnīgi pārsteidzošs un mainīgs. Ja aizvakar (vakar viņu neredzēju) viņa bija īsos bruncišos, šņorētos, spožos zābakos līdz ceļiem, zaļās zeķubiksēs, kas spilgti vizuļoja cauri balerīnas tilla svārciņiem, un milzīgā saulsargsēnei līdzīgā melnā mežģiņu cepurē, tad šodien viņa stāv kuplā, koši dzeltenā kombinēzonā ar spilgti sarkaniem, sīki čirkainiem, izspūrušiem matiem. Ap biksēm lielu rajonā platas, gaiši zilas samta lentes, un kurpītes ir ar ažūru pinumu, arī zilas, tikai zilums citādāks nekā lentēm, tāds zaļganāks. Tīrais brīnums! Bet interesanti! Lai viņai veicas!

2006. gada 2. maijs

Kaut kur tuvumā pamanīju ēnojamius Depresijas dāmas apveidus, kas grasījās sabiezēt. Labi, ka laikus!

Savācos. Bet pievakarē tomēr tāds pārdzīvojums, kas mani satrieca līdz Dvēseles dziļumiem.

Piezvana Mudīte un saka, lai es ieslēdzu TV trešo programmu. Tur esot raidījums par mūsu miljonāriem. Tā kā sēžu pie datora un taisu datorgrafiku, tad īpaši negribu pārslēgties uz mūsu tautas “melnajiem caurumiem”. Tomēr pēc laiciņa ziņkārība un vēlēšanās nekaunībai ieskatīties acīs ņem virsroku. Ieslēdzu “mēslu vadu”, jo šoreiz acīmredzot būs runa tieši par mēsliem, un dabūju tos tieši ģīmī. Pretī iznirst ļoti pašapmierināts Kokaļa ģimis, blakus, kā jau pienākas bagātam, uz sagrašanās tendētām vecim, kam droši vien ir jau mazbērni,

jauna, asinsriti uzturoša būtne. Tomēr runa jau nav par to, jo agri vai vēl viņu ķers kaut kas līdzīgs Ķikuļa kunga liktenim “Agrajā rūsā”, jo gadu starpība liks sevi manīt, bet te šoreiz ar lepnumu tiek rādītas fotogrāfijas, kur jaunā būtne parāda jo spilgti, kas viņai iekšā – uzvaroši uzlikusi kāju uz nogalinātas zebras. Mazais zēns, kam vajadzētu mācīt, kā saudzēt dabu un mīlēt dzīvo radību, no mazotnes tiek mācīts slepkavot – viņš lepni stāv pie noslepkavota bifeļa. Un tēvs savā gara gaismas un cilvēcības iztrūkumā uzliela, ka zēns pats to esot “nogāzis”.

Tātad brauc uz svešām zemēm izklaidēšanās pēc slepkavot. Bet iespējams, tos ir atvedis šurp un nogalinājis savā latifundijā? Tā arī varētu būt, jo atausa atmiņā “Privātajā Dzīvē” redzētā fotogrāfija, kur Kokalis lepni tup tādā kā uzkalniņā un priekšā liela nogalinātu fazānu kaudze (ap pāris simtu).

Esot draugiem rīkojis medības savos laukos, kur šim nolūkam audzējot fazānus. Draugi, morālie maitas putni, lumpeņi naudas maisi, vajājuši un apšāvuši šos skaistos karaliskos putnus! Es domāju, ka pat Amerikas miljardieri, par Zviedrijas miljoniāriem nemaz nerunājot, tā neizgāztos tautas priekšā kā latvietis bāleliņš, kas ticis pie naudas un nomāc savu kalpa sindromu ar perversu ālēšanos un plātīšanos.

Izslēdzu TV. Iededzu sveci un lūdzu Dievu, lai Viņš sniedz man kādu mierinājumu, lai varu atgūties un turpināt darbu. Lai sūta man tuvākajā laikā zīmi, ka Karmas likums jeb Providence nav novērsusi savu skatu un rīcību no tiem, kuriem savus grēkus nenāk ne prātā patiesi nožēlot, kur pārmērības vairs nezina robežas un sirdsapziņa, kā uzvedības regulētāja, neeksistē.

Ai, Mudīte, Mudīte, ko tu man nodarīji ar savu telefona zvanu, labu gribēdama, lai es nepalieku informācijas badā,

bet man taču žēl pat kukaiņus, un, ja tie man neuzbrūk, es viņus lieku mierā, lai iet savu ceļu tāpat kā es savējo. Bet te, TV ekrānā, rēgojas rungas otrs – resnais gals –, kuram nav šķēršļu realizēt nešķīstības pret dzīvo radību un, tātad loģiski, arī pret cilvēkiem.

2006. gada 4. maijs

Agrs rīts. Apcere, meditācija, lūgšana

Vakar “Baltā aple” trešdiena. Abas ar Lilitu (Postažu) nodibinājām šādu biedrību. Doma bija pulcināt cilvēkus, kurus interesētu garīgas tēmas, personīgi, neaizgūti viedokļi par dzīvi, reliģiju, vizualizāciju kā domas materializācijas apguvi. Drusku vilāmies, jo no sapulcētajiem cilvēkiem šādu domu apmaiņu nesagaidījām. Cilvēki gribēja vairāk klausīties nekā paust savu viedokli vai dalīties atziņās, kas nav patapinātas no autoritātēm vai svētiem rakstiem. Spraigus filozofijai veltītus saietus no klusētājiem izveidot mums neizdevās. Vai nu cilvēki, kas visi bija inteliģenti, simpātiski ļaudis, savas latviskās, introvertās dabas dēļ negribēja savas domas publiski izteikt, vai arī personīgi pārdomātas atziņas viņi nebija izkristalizējuši, tāpēc vaiga sviedros abas nopūlējāmies, aicinot cilvēkus no malas, lai klusētājus iekustinātu. Tie bija ekstrasensi, dzejnieki, psihoterapeiti, zinātnes pārstāvji, universitātes mācību spēki. Tika aicināti arī kāršu licēji, zilnieki, horoskopu pārzinātāji, numerologi, rīkstnieki un cilvēki, kuri ar cilvēku ciešanām fiziskā izpausmē saskārās dienu dienā – ārsti. Šoreiz biju uzaicinājusi savu Rotari kluba kolēģi Romānu Lāci. Lūdzu, lai pastāsta par savu darbu – sirds ķirurģiju un sirdi kā tādu. Romāns ir ļoti jauks cilvēks, no viņa plūda silts starojums,

ko varētu nodēvēt par ārsta ētikas gaisotni. Tāpēc šo saietu atceros kā vienu no labākajiem.

Pēc lekcijas šaurākā lokā (Lilita, Rolands, Alīna, Ilze, Ausma (Leiko), Romāns un es) vēl saturīgi parunājamies.

Šodien darišu, ko varēšu, pēc labākās iekšējās izjūtas. Māra!
Lai tev veicas!

2006. gada 6. maijs

Meditācija. Noskaidrojās ļoti labas lietas. Tagad tikai jāķeras pie iecerētā.

Uz Brīvības ielu 68 – 43! Pa ceļam nopirkt rāmi grafikai, vajadzīgs spogulis, ja trāpīsies labs pēc formas, nopirkt! Agrā priekšpusdiena gan būs piesārņota ar “pirķelēšanos”, jo vajadzīgas vēl dažas lietas, bet, cerams, tas nesapostīs nodomu dienā gleznot, vakarā mājā uztaisīt grafiku. Lai man veicas!

Rezumē: Pabeidzu gleznu savā “Art Deco XXI” stilā “Kafē Deko” (attēlota bāra dziedātāja). Nopirku spoguli un citas sīkas lietas, arī pavasara kurpes. Vakarā uztaisīju mazu tušas zīmējumu, kas derētu arī gleznas kompozīcijai. Viss izdevās, pateicos Tam, kam jāpateicas.

2006. gada 9. maijs

Horoskopi

Rīta gaišās domas.

Vakar uzmetu uz audekla pamatzīmējumu. Sižets it kā banāls – atkal viena laiska meitene pie spoguļa. Jautāju sev, kāpēc gan man ir šī vēlēšanās gleznot sievietes, kas neko nedara,

kurās nav rūpju, nav stresa vai misijas aicinājuma kaut kur traukties, jo misijas izjūta, ja kāds nav gluži dievcilvēks ar attīrītu apziņu, ne mirkli neliek to mierā, un tas pats neveselīgais stress vien ir.

Jā, kāpēc gleznoju šīs ne ar ko nenoslogotās būtnes? Lai kam, lai, uz tām paskatoties, pati tā justos. Un, ja kāds/kāda šīs gleznas iegādāsies, tad lai arī viņam/viņai no gleznas nāk kāda atspriedze.

Ap septiņiem vakarā pie manis atnāca Rutiņa (Ruta Ruņģe), kurai mana savdabīgā radniece sastādījusi horoskopu, no kura Rutiņai nelabi sameties, un pamatos galīgi aplamu. Esot lielas nesaskaņas ar māti, bet patiesībā liels mīļums un saprašanās, tēvs esot tirāns pret māti, bet, gluži otrādi, abi dzīvojuši saskanīgi. Tagad garastāvoklis esot nomākts, gribot aprunāties. Nolēmu, ka vairāk nevienam neieteikšu savu astroloģi gudrinieci. Atkal gribēju palīdzēt, jo viņai plāns naudas maks, bet man ir daudz draugu, starp kuriem ir tādi, kas labprāt gribētu zināt, ko par viņiem stāsta zvaigznes, un ir arī spējīgi par to samaksāt. Tā kā radniece par Neptūnu, Makaru (austrumu horoskopā tas ir Saturns), Merkuru utt. zina ja ne visu, tad gandrīz visu un piemin tos visur un vienmēr, tad nolēmu, ka te var sanākt viņai un kādam manam draugam abpusēji labumi.

Taču piedzīvoju kārtējo labdarības čiku, jo radniece sastāda horoskopus kā ar vella kāju, rezultātā visiem trijiem, kurus ieteicu, palicis slikti. Šī ir trešā reize, kad sarakstītas aplamības, un tik neatbilstoši melnā mērcē, ka cilvēks saraujas čokurā un paliek dūsmīgs. Tā notika arī ar Anitu Š. un Valentīnu Z. Pietiek! Rutiņa vēlas, lai es pasaku kaut ko

atspirdzinošu, bet es nezinu, ko teikt, jo par gaišreģi sevi neuzskatu, drīzāk par līdzilvēku ar līdzīgām sajūtām. Ja redzu, ka cilvēks saskumis par dzīvi kā tādu, gribas tikai mierināt un uzmundrināt.

Iedomājos viņas vietā sevi, un uzreiz radās vārdi, ko teiktu pati sev, lai atgūtu līdzsvaru. Brīnumainā kārtā tas izdevās, un varu teikt, ka man tas, pašai neapzinoties, ir paveicies diezgan bieži, ja spēju identificēties ar otra cilvēka psiholoģisko stāvokli.

Bet, ja to gribu darīt it kā no malas, izklausās pamācoši un skolmeistariski, no kā pašai šķebīgi paliek. Mācītāja profesija man riebjas.

Gribu piebilst, protams, debesu spīdekļi mūs ietekmē, taču šo zīmju tulkam jābūt gandrīz tikpat gudram kā Tam, kas tos radījis, jo vismazākā kļūda ir darvas piliens medū, kas to padara nederīgu. Ja nu tomēr kāds uzņemas to darīt, tad tam jābūt mīlestībai pret pasūtītāju kā pret sevi pašu. Jo, ja tā pati mana radniece sastādītu horoskopu sev, tad viņa to darītu tā, ka visiem akačiem pāri būtu uzradušās platas laipas, kas viņu pasargātu no ļauna, pat ja tas lemts. Ir labi, ja cilvēki, kas patiešām ir gaišredzīgi, brīdina par šķēršļiem un akačiem, bet prot ieteikt kādu saprātīgu padomu, lai tur neiekristu, jo varbūt Liktenis tieši tāpēc šos cilvēkus savedis kopā, lai glābtu, nevis pamestu nolemtībai un sagrautu.

2006. gada 27. maijs

Man un varbūt vēl kādam būtu svarīgi sev uzdot trīs jautājumus un no Gara gaismas arī saņemt atbildes.

Ko? Kā? Cik?

Ko darīt? Kā to izdarīt? Un cik tam jāpatērē tīras garīgas enerģijas, lai nepaliktu pats sev par vergu? Ja esi palicis pats sev par vergu, uzrodas vergturi arī no malas.

Tie var būt pat tuvi, mīļi cilvēki vai vienkārši apstākļi.

2006. gada 13. jūnijs

Laikam garīgās patiesības esmu sev noskaidrojusi, un, lai man veiktos, atliek tās turēt prātā un sirdī.

Bet dienišķā dzīve rit savu gaitu un prasa savu tiesu.

Pēdējās divās dienās uzradās ciemiņi – Ausma Leiko, starp citu, aktrises Marijas Leiko radiniece pa tēva līniju, Mudīte Marksa un Ieviņa Blaumane no Amsterdamas. Iznāca tādas sparīgas runu pēcpusdienas. Labi, ka rīta cēlienus nepalaidu vējā.

Šodien jāpiekārto darbnīca un līdz puspiciem tur jāpārdarbojas.

Tad atnāks kāds interesants vīrs, vārdā Arnolds Meijers, kurš varbūt uzņemsies atkarot man Mottes nolaupīto iespēju privatizēt savu Vecrīgas darbnīcu Meistaru ielā 21. Ja būtu devusi Mottem kukuli, tad darbnīca jau sen būtu mana – vismaz tā man pirms kāda laika teica Mottes draugs, vēl viens veikls zellis Uldis Kokins. Šie trīs brāļi – Motte, Kokins un bārmenis Leiškalns, kurš pēkšņi pārtapis par mākslas darbu ekspertu un kura norādījumus lumpeņmiljonāri, paši nekā nesaprazdami, uzklausā – rosās uz nebēdu, Godmaņa valsts izlaupišanas programmā iepasējušies. Vienīgi Motte pašlaik tiek tramdīts. Bet salaupītais jau esot pārakstīts uz sievas vārda – līdz ar to, ja nevarēs atkukuļoties, valsts atgūs tikai resnu, uzblīdušu rumpi aiz restēm. Uldis

nosmējās, ka to arī nedabūšot. Vārdu sakot, viss, kas notiks, jau iepriekš zināms.

Piebilde pēc vairākiem gadiem. Vienīgi Likteņa gaitu nevarēja zināt, jo Uldis, kas pēc dabas, ja neskatās uz “rebēm”, pats par sevi tuvplānā bija lai gan bērnišķīgi lielīgs, tomēr patīkams, pat šur tur izpalīdzīgs cilvēks, tagad ir citā dimensijā.

2006. gada 9. jūlijs
Lietu slepenā dzīve

Dzīvojam lietu (formu) pasaulē. Esam cieši saistītās attiecībās ar tām. Mums lietas vai nu patīk, vai nepatīk, vai arī ir vienaldzīgas un nepamanītas. Mūsu attieksme pret tām ir visai virspusēja un reducēta pēc “der”, “neder” principa. Lietu slepenā dzīve ir mums pilnīgi svešs, neapgūts lauks, kas sākas no nezināmas izcelsmes un pagaist bezgalībā. Ar lietām to pašreizējā atveidā mēs saskaramies savu dzīvju laikā un telpā.

Lietas ir mūsu noslēpumainie laikabiedri. Bet ikviena no tām, neatkarīgi, kā mēs to uztveram, ir – kā Imanuels Kants teiktu – lieta sevī. Tajā ir iekodēta informācija, kurai nav saskatāms nedz sākums, nedz gals. Un kodi mums nav atklāti. Varam tikai ieskatīties lietu tagadnē un nesenajā pagātnē, līdzīgi kā savā.

Nav pat svarīgi, vai tās veidojusi daba vai cilvēka radošais gars – tām ir savs dzīves plūdums un mainība. Pat tik gaistoša forma kā aizdedzināta svece mums neredzamā plānā turpina savu ceļojumu kvantu laukā līdz kādai jaunai vieliskuma izpausmei.

Vissīkākajā lietā, vai tas būtu sērkokciņš, gliemežvāks jūras

krastā vai saules starā deļojošs puteklis, ir ierakstīta Mūžības sāga.

Aiz sērkociņa stāv zaļojošs koks, aiz koka mežs...

Aiz gliemežvāka jaušams liedags un šalc jūra...

Bet puteklis, iespējams, ir sācis savu ceļojumu no Piena ceļa un varbūt ir tikpat mūžīgs kā cilvēks savas dvēseles ceļojumos un mainībā.

Ko gribēju teikt? Gribēju teikt vairāk sev nekā kādam citam, cik vienoti mēs esam, cik līdzīgi savā mākoņveida pārveides procesā. Un šī procesa jeb plūsmas izpratnē tādi kā nemirstīgi, kā mūžīgi... un cik maz mēs zinām cits par citu un... paši par sevi. Esam arī tādas noslēpumainas "lietas sevi", kas nav atklājamas, nav izstāstāmas, vienīgi apjaušamas.

2007. gada 7. februāris

Šodien "Baltā apļa" saiets jāvada man. Lilita smagi kritusi uz apledojušas ietves un guļ tagad gultā, gandrīz nevarot pakustēties, traumēta mugura.

Stiprā, visus iedvesmojošā Lilita, mans draugs un domu lietojumu partneris, cilvēks, kas, ja kur gāja, tad pilnām rokām dāsnu dāvanu un saulainu garastāvokli.

Ir cilvēki, kam Lilita nepatīk, bet manā dzīvē viņai ir tikai pozitīva loma. Reiz kādā sarunā Lilita sūdzējās, ka nesaprotot, ko tādu būtu nodarījusi, ka viņai ausīs nākot ne mazums pret viņu vērstu indīgu, naidīgu baumu. Tas sākumā viņu šokējis un satraucis, bet tad viņa nolēmusi:

– Lai tad arī esmu tā sliktā, ja jau neredz manī neko labu.

Es, šķiet, saprotu viņas dabu, jo aiz ārējās spēkpilnās maskas, lai nebūtu kurnētāja, viņa slēpj norūpējušos māti – saviem

bērniem, viņu ģimenēm, mazbērniem, no kuriem gandrīz visi ir mākslinieki un kuri grib “tikai gleznot”. Atklātā tekstā to esot paudis Paulis. Arī Lilita gribētu “tikai gleznot”, bet ģimenes spieta dēļ viņai vajadzēja visādiem azartiskiem paņēmieniem pelnīt naudu, lai meitai un znotam nosiltinātu māju, Paulim ar sievu sagādātu dzīves telpu un būtu dāsna vecmāmiņa saviem pieciem mazbērniem. Un tas vienam māksliniekam, it īpaši sievietei, ir par traku. Un tomēr viņa to velk. Bet nu Paulim būs jāpalīdz sev pašam, un pienāktos arī mātei palīdzēt, lai viņa varētu “tikai gleznot”, jo ir jau liels diezgan. Bet kur nu, tikko Lilita spēs pakustēties, gādās un skries sava Paulīša dēļ, kuru gandrīz vai dievina, cik vien spēs.

Bet Paulim vajadzētu saprast un dievināt savu māti, nevis stāvēt aiz muguras un mācīt, kā jāglezno, domādams, ka ir liels gudrinieks, taču tikai sastindzina Lilitai roku, jo viņa kā māte klausu, kaut gan abi ir pilnīgi atšķirīgi temperamenti. Paulis glazē (tīšām nesaku lazē) savas gleznas kā karameles, līdz tās sastingst kā iebalzamētas mūmijas, bet Lilitai ir vējš rokās, taču tās tiek pamācoši bremsētas. Protams, būs, kam patiks Pauļa māksla, tomēr žēl Lilitas mīlestības dēļ zaudētās neatkarības.

Nezinu, kādēļ tik negatīvi uzrakstīju par Pauli, laikam jau tādēļ, ka arī mani draugiem viņš atstāj vīzdegunīga cilvēka iespaidu, taču iespējams, ka tā arī ir tikai maska, kas slēpj mākslinieka iekšējos procesus un kolīzijas.

Bet bērni ir bērni, un tie ir paši par sevi un ar tiem man nav nekā kopīga. Lilita – tāda atšķirta no klana – ir man mīļa.

Kaut viņa izkultos sveikā!

2007. gada 8. februāris

Vakar "Baltais aplis" bija nodots manā ziņā. Cilvēku manas darbnīcas priekšelpai par daudz, jātur vaļā durvis uz trepēm, jo visiem nav vietas. Saieta nobeigumā lūdzu vienoties kopīgā meditācijā un sūtīt Lilitai spēku, lai viņa ātrāk atkal tiek uz strīpas.

Parasti, ja ir Lilita, tad es lekcijās nepiedalos, bet, nošķīrusies savā darbnīcas pusē, gleznoju.

Bet tagad sagaidu lektori Margaritu Putniņu un klausos, ko viņa stāsta. No apjomīgās lekcijas izkristalizēju kaut ko atbilstošu savai atklāsmei par Brīnumpunktu. Zintnieki esot nonākuši pie secinājuma, ka punkta viduspunkts nav nosakāms nekādiem paņēmieniem, ja to skata nevis plaknē, bet dimensijā.

Nu re, nonākuši pie tās pašas idejas, jo manā atklāsmē Brīnumpunkts, kas ir bezgalīgs kā vismazākā, cilvēka prātam nepieejamā daļiņa, pāriet lielajā kosmiskajā izplatījumā, kas attēlota kā čūska, kas saskaras ar savu asti, tā sauktajā Mūžības aplī, kurā visi esam iesaistīti. Mani tikai interesē, kad zinātnieki to ir atklājuši, šķiet, ka Vēdās un Upaniṣādās tas atspoguļojies jau no aizlaikiem.

Apskatu lektores izdalīto grāmatiņu par cilvēku savstarpējām komunikācijām un izmantotās literatūras klāstā ieraugu Dalailamas grāmatu "Universs atomā". Acīmredzot arī viņš raksta par mazāko vienību, kas fiksējama vienīgi cilvēka apziņā kā atoms vai vēl kas mazāks, taču nav pakļauts nekādiem izpētes līdzekļiem kā eksistējošs fakts, jo ir kvantu plūsmas netveramā sastāvdaļa, no kurām viss top un gaist, un pārmaiņās rodas no jauna.

Lektore uz mani atstāja jauku iespaidu. Dzejiska, trausla būtne – it kā tāds burvīgs mazputniņš, bet patiesībā ir varēna sieva, maģistre, pasniedzēja Stradiņa universitātē, angļu valodas speciāliste, jo grāmatiņa par komunikācijām ir angļu valodā, un viņai ir vēl citi nopelni, kurus neuzskaitīšu, lai kaut ko nesajauktu. Bet plašajā ar Tibetu saistītajā literatūras klāstā, kas minētas kā atsaucis viņas grāmatiņai, neredzu sava mīļā slavenā Tibetas pētnieka lamas Anagarika Govindas vārdu. Un, kad Putniņas kundze piemin vienu no Tibetas Dievībām – Avoliketīšvaru –, parādu viņai minētā lamas grāmatas “Tibetas misticisms” un “Balto mākoņu ceļš”.

Pirmajā grāmatā caur senā Čaparangas klostera mandalu saprotami un uzskatāmi atklāta Izplatījuma uzbūve un Tā izpausmes pamataspekti.

Savādi, viss, ko rietumu zinātne atklāj, austrumos jau ir priekšā.

Putniņas kundze lūdz atļauju grāmatu izlasīt un nokopēt, ar prieku viņai uzticu. Ja pat viņa šo grāmatu neatdotu, tad tā ir nonākusi pareizās rokās, jo Čaparangas klostera mandala, pateicoties lamam Anagarika Govindam, ir atklājusi man uztveramu kosmisko modeli ar manu Brīnumpunktu jeb “Es Esmu” vidū. Un to es esmu pamatlīnijās un savu spēju robežās iegaumējusi. Grāmata var ceļot, kur tai tīk.

2018. gada 9. janvāris

Pārlapojot savu dienasgrāmatu krāvumu, lai izdrukātu fragmentus, atradu pirms vienpadsmit gadiem veiktu pierakstu, kur pieminēta Margarita Putniņa, kas toreiz, kad abas ar Lilitu Postažu domu apmaiņai pulcinājām cilvēkus “Bal-

tajā aplī”, atstāja uz mani patīkama, zinoša, izglītota un apdāvināta cilvēka iespaidu. Viņas interešu loks ietver arī Tibetu un ar to saistīto budismu. Es toreiz nodomāju, ka tikai ietver, nevis satver. Gribēju zināt, kā viņai tagad klājas, jo tik spilgts cilvēks nevar tā vienkārši pagaist.

Internetā kaut ko, iespējams, sameklēšu. Un sameklēju.

Sameklēju kārtējo mušīņu, kas pielipusi pie mušpapīra – gadsimtos izkoptas sistēmas, bet tomēr sistēmas. Es domāju, ka viņas augstais izglītības līmenis būs izveidojis personību, kas uzticas pati sev, apzinoties, ka mērķis, uz kuru jātiecas, ka Lielais Es jeb Dievs, kas, būdams visur, ir viņā pašā un ka no visām sistēmām ir jāiegūst zināšanas un par tām jāpateicas, bet nav jākļūst par to kalpiem, jo jebkura sistēma cilvēku savāžo ar sakramentiem un rituāliem. Tā kļūst par narkomānijas paveidu, kas ievēl cilvēku arvien dziļāk. Un turklāt mazpamazām vieš nepatiku vai, labākā gadījumā, šaubas par citu sistēmu atbilstību “īstajam ceļam” pie Dieva. Bet īstais ceļš pie Apgaismības, kas ir viņā pašā, pa kuru viņa (Margarita Putniņa) varētu iet, būdama neatkarīga, zinoša un mīloša, ir aizkrāmēts ar sistēmas atribūtiku un autoritātēm.

Margarita Putniņa kļuvusi par budistu mūķeni un savu Nameja grezenu pārkausējusi kādā budistu amuletā. Tagad viņa sēž spožu austrumu priekšmetu un guru fotogrāfiju ielukumā.

Kā sistēma budisms man ir tuvs, jo tā mērķis ir gūt Mieru un to kā starojumu izplatīt visai pasaulei. Es pilnībā tam piekrītu, bet vai Miers cilvēkam nav jāuzmeklē pašam? Pašam jāpasmel veldze no Avota, nevis jāgaida, kad tas pa vienas vai otras sistēmas vadiem un caurulēm, kas ne vienmēr ir tīras, iepilēs saujās? Bet, ja cilvēkam ir bail būt neatkarīgam, tad

jāmeklē sistēma, kas to aizstāvēs, taču, ieplūstot sistēmā, jāapzinās, ka būs aitiņa, ko vadīs sistēmas uzraugi un gani.

Tādam cilvēkam šķitīs, ka sistēmas uzraugi ir tuvāki Dievam – apgaismībai – nekā viņš pats, jo ir aizmirsis vai nespēj saprast, ka Visur Esošais ir arī viņa Dvēselē visā pilnībā, skaistumā, tāpat kā visur citur, tas tikai jāapzinās un jāizjūt.

Veltīts tiem, kas uzticas visa veida starpniekiem, bet ne sev.

Ir pasaulē vēl tik daudz aitu,
Nav iespējams tām aplēst skaitu,
Kas sargupētas ticībās
Un tūkstoš sektu glupībās.
Tās tic, ko priekšā klāsta auns,
Un domāt pašām bail, pat kauns.
Te nedrīkst prātu asināt,
Un citas aitas musināt,
No apmātības modināt.
Te ir pat šausmas iedzītas,
Kas, ja ko tādu uzdrīkstas,
Pats aunu auns to nosodīs,
No aitu bara atskaitīs,
Uz pekli cepties aizsūtīs.

Bet ko lai dara tāda aita,
No aploka, ja sprukusi,
Un vēl no aunu augstās varas
Pat nolādēta tikusi?
Nu, lūk, tad laiks ir pienācis,

Raut stulbo aitas masku nost,
Sākt Brīva Gara telpu post,
Jo katram viņa Dvēselē,
Dievs savu sēklu dēstījis,
To atklāt katram vēlējis,
Un, lai tā augtu, svētījis.
To saprotot, kļūst cilvēks drošs,
Jo Dievs ir viņā klātesošs.
Nu mazo sēkliņu tik spēt
Par brīnumpuķi izaudzēt!

P. S. Te gan jāpiebilst, ka budisms nav tik uzbāzīgs kā citas, gan laicīgas, gan reliģiskas institūcijas, un ar uguni un zobenu nevienu pakļaut nav devies, vismaz es neko tādu neesmu dzirdējusi. Tas ir kluss un mierīgs, tomēr tā arī ir sistēma ar saviem rituāliem un pielūgsmes objektiem.

2007. gada 12. februāris

Nodomi:

- 1) uzsākt gleznu “Undīna” – ūdens stihijas personificējumu. Ideja ieguvusi saredzamību;
- 2) izdarīt to, ko apsoliu Lilitai Dravniecei;
- 3) vakarā uztaisīt piekto ilustrāciju Mairitas romānam “Vecais mērkaķis”;
- 4) piezvanīt Lilitai P. uz slimnīcu;
- 5) un bez sakreņķēšanās paveikt sīkdarbus, kas jaucas plānam pa vidu.

Māra! Lai tev veicas! Ja dzīve ienesīs korekcijas, tad tas nekas!

Rezumē: nodomus gandrīz visus izpildīju. Pievakarē atnāca ciemos mans draugs (bet ne mīļākais) kopš jaunības laikiem, Rolands Parts, ar kuru ir gandrīz vai bauda parunāties par filozofiskiem, politiskiem, valstiskiem jautājumiem. Tajos mums nav domstarpību, pati par sevi brīnos, jo esmu diezgan kašķīga un to neslēpju.

Nelielās devās iemalkojam Rolanda atnesto *Black Label*. No visa tā palika labs noskaņojums. Gājām uz mājām, jo virziens ir viens, viņam tikai drusku tālāk uz Čiekurkalna pusi.

Pa ceļam runājoties, izvēdinājās galva, un pirms pusnakts piektā ilustrācija bija gatava. Ja tā ies, tad arī pārējās ilustrācijas, kā allaž, būs gatavas laikus. Pateicos Tam, kam jāpateicas!

2007. gada 16. februāris

Caur meditāciju – apceri – mēģinu nonākt līdz labsajūtai, kas man nepieciešama, lai gleznotu.

Pretējā gadījumā, ja tādu negūšu, lai mana ūdens meita – “Undīna”, kas cerīgi iesākta – atpūšas un krāsas apžūst.

Pēc tam varētu klāt pāri lazējošu slāni, kam apakšējais vīdētu cauri.

Pa radio dzirdu, ka tikko kā aizgājis Gunārs Cilītis. Viņu mīlēja visi, nezinu nevienu, kurš, viņu pazīdams, būtu pretējās domās. Savas dziļākās jūtas viņš, šķiet, paturēja pie sevis un pret saviem darbiem bija aplami paškritisks. Būdams talantīgs, pie tā jau laba darba piestrādāja vēl un vēl, domādams, ka nav labs diezgan. Draugu pulkā Gunārs bija vai nu pavisam kluss un cītīgi klausījās, ko citi runā, vai pāri visiem

sadzirdams ar plašiem itāliskiem žestiem sava pāri malām plūstošā temperamenta dēļ, taču šī dominante nebija nomācoša, bet sabiedrību uzsildoša.

Tagad viņa nav, būtu jāiet pavadīt, bet nevaru ciest mācītāju pļerkstēšanu. Viņiem aizgājējs patiesībā ir pie vienas vietas, un nobeigumā Gunārs tiks sūtīts uz nezināmu tālumu, kaut kur pie Dieva, gulēt rāmi un gaidīt pastardienas bazūnes. Taču Dievs, būdams arī tālumā, ir tepat, kur esam mēs, tātad arī visi mūsu mīļie ir tepat, Zemes Mātes atmosfērā jeb noosfērā aiz plāna plīvura, un mēs varam ar iztēles spēku šo plīvuru pavilņot nost, ja mūsu mīlestība pret aizgājēju vēlas ar to tikties Gara plānā.

2007. gada 17. februāris

Uz Gunāra bērēm tomēr biju. Arī Gunārs nav gribējis, lai viņu apstāv no simtiem apstāvēšanu saguris mācītājs, kuru viņš nepazīst – ko tur divi sveši cilvēki atvadīsies viens no otra. Mēs esam kupla Gunāra draugu kopa, ieskaitot Rutu Baumani, Laimoni Šēnbergu, Jāni Reinbergu, Sašu (Aleksandru) Stankēviču, Pauli Putniņu, Vili Ozolu, visus nemaz nav iespējams uzskaitīt. Runā draugi, un tās ir īstas sirds runas, izņemot vienu.

No beņķa augšā ceļas un gari un garlaicīgi runā gandrīz vai Baltais Tētiņš – Zigmunds Skujiņš, nezinu, cik un kādu, arī augstas valdības balvas (virsnieka vai komandiera?) saņēmējs. Bet patiesībā čekas ziņotājs, kura dēļ viņa draugu, manu brāli dzejnieku Otomāru Rikmani, izsūtīja uz Mordoviju (Komi apgabalu), kur viņš politieslodzīto nometnē kopā ar kriminālistiem sabija piecus gadus. Redzēju dokumentus

ar pilnu tekstu, ko Skujiņš bija ziņojis, tāpēc to varu apgalvot. Tie juku laikā bija nonākuši Otomāra meitas rokās. Latvieša cūcības paraugs: kad Skujiņš atgriezās no vācu armijas palīgdienesta, viņam nebija Rīgā kur dzīvot, un, baidoties no izvešanas uz otru pusi, viņš dzīvoja pie mums, Kalnciema ielā 2, ēda, tā teikt, mūsu trūcīgo barību no vienas bļodas ar manu brāli. Viņi bija gandrīz pusaudži, viengadnieki, Skujiņš vienu gadu vecāks, tāpēc vācieši viņu bija iesaistījuši palīgdienestā. Kopā sāka arī literātu gaitas. Bet, lūk, ziņojumā pat literāri izvērsti teksts, kurā teikts, ka mans brālis musinājis Skujiņu ar laivu laisties uz Zviedriju. Vārdu sakot, ziņojums nebija sauss, bet literāri izdaļots ar to, ko varēja noklusēt, ja neprasa. Vienīgi, gods godam, teksta noslēgumā teikta pilnīga patiesība, kad kāds augstāka ranga čekists prasa Skujiņam:

– Vai jūs varat rakstīt, ka Otomārs Rikmanis ir padomju pilsonis?

Skujiņš:

– Nē, Otomārs Rikmanis nav padomju pilsoņa vārda cienīgs.

Līdz ar to mana brāļa liktenis bija izlemts. Kad pēc daudziem gadiem viņi nejauši satikušies uz ielas, Skujiņš izrādījis lielu sirsniību, un brālis, kaut skaidri zināja, kurš apracis viņa vislabākos jaunības gadus, izlikās, ka neko nezina. Brālis nebija ļaunatminīgs.

Skatos uz tautas mīlēto sirmgalvi un domāju, ka zem daudzām sirmām bārdām un matiem slēpjas nenožēloti grēki, nav jau “šitais”, balvu un goda zīmju apkarinātais, vienīgais.

Labi, ka beigās vārdus saka Juris Ģērmanis, un tie ir tādi, kādus mēs visi, kas Gunāru esam milējuši, gribētu viņam teikt.

2008. gada 23. februāris
Vēja Māte

Sinoptiķi solīja vētru. Un naktī tā bija klāt, pamodos no spēcīgām brāzmām, kas kopā ar lietus šaltīm gūlās manos desmitā stāva logos. Gaiss šalca kā sabangota jūra, lejā koki dažādos virzienos locīja savus zarus, un pa jumtu, kā šovbiznesa draiskules, grabēdamas dejoja skārda atlūzas.

Un atkal es pārtapu pagānā, kas pielūdz Balto Tēvu Tūkstošveidi (Raiņa ģeniālais apzīmējums visur Esošam, visā Esošam Kosmiskam Viedumam), šoreiz kā Vēja Māti, sirdij gan godbijībā, gan mīlestībā sitoties krūtīs, lūdzu Vēja Māti apsaukt savus dēlus. Šķiet, tie bija tādi kā Ziemeļu vai Rietumu vēji, jo virzieni mainījās. Sākumā likās, ka Viņa mani nedzird, jo vēji tikai ievilka elpu, lai ar jaunu sparū mestos logos, tā ka domāju, vai nav jāpārvācas kaut kur dziļāk dzīvoklī, jo guļu tieši pie loga, un rāmji sāka krakšķēt.

Tad sakoncentrēju savu lūgšanu uz Vēja Mātes (gaisa stihijas) pašu būtību jeb centru un lūdzu, lai nenodara postu manai Tēvu zemītei un arī, protams, man personīgi.

Vēji strauji, pat gluži pēkšņi pierima. Kad no rīta pamodos, viss bija kluss un samērā mierīgs. Šur tur mētājās pa kādam nolauztam zaram, lielie koki bija tikuši sveikā cauri, varbūt tāpēc, ka nebija kuplās vasaras lapotnes, kur vējiem ieķerties.

Ja kādam sāktu stāstīt par saviem sakariem ar Zemes Mātes spēkiem, loģiski domājošs cilvēks mani ierindotu stabili plānprātiņu kategorijā. Paldies dievam, to apzinos. Tāpat kā apzinos, ka tiklīdz pārkāptu kādu ļoti smalku robežu, kur brīnumainā spēja mīlestībā izjust un saskaņoties ar stihiju gariem pārvērstos par manas varēšanas demonstrēšanu, Vēja Māte mani aiznestu pa gaisu gaisiem ar visām panckām.

Tāpēc lūdzu Balto Tēvu Tūkstošveidi (šoreiz kā Vēja Māti), lai nekad un nekur es šo smalko saskaņošanās, uzticēšanās, goddevības un Mīlestības robežu nepārkāptu sava ego dēļ. Jā, to lūdzu tādā kā bērna sirds skaidrībā – tātad naivumā, par kuru Baltā Tēva priekšā nekaunos, bet cilvēku gan.

Un, lai “neiebrauktu auzās”, paturu prātā arī otru varbūtību, ka tas man tikai tā izlikās.

Lai vai kā tas būtu, šī rīta lūgšanā es pateicos Vēja Mātei, un man kļuva gaiši un jauki ap sirdi.

2009. gada 22. februāris

Sociums

Pamodos ar sociuma drazām galvā. Ar riebumu un šaušalām domāju par valdības kretīniem un augoņiem kampējiem, par idiotisko, uzblīdušo pilnvarnieku un padomnieku armiju.

Un cik ātri pēc Dziesmotās revolūcijas nodibinājās kliķe, lai konsultētos par valsts izlaupīšanu. Tie pulcējās dažādos klubos. Īpašs bija “Klubs 21”, kurā pa vidu ložņāja Birkavs un citas par momentmiljonāriem kļuvušas personas. Redzēju šo odžu midzeni pulcējamies Reiterņa nama pagrabstāvā Mārstaļu ielā. Tur arī tika likti pamati zelta aunādas sadalīšanai. Kad provizorisks aunāda bija sadalīta, klubs likvidējās bez pēdām.

Pacēlās baisā Privatizācijas aģentūra, šefa Jāņa Nagļa kanoris, caur kuru pie šķēlveidīgiem kampējiem aizplūda fabrikas, nami, mežu platības, Sporta pils, ostas un ostu zemes, izpirktās zemes platības zem daudzdzīvokļu namiem, tur dzīvojošiem par afēru nemaz nenojaušot, vārdu sakot, visa tautai piederošā bagātība saplūda afēristu kabatās. Kā buboņu mēris

Estimenu laics datijs

mulosana
Abanes

Zagienat
no Borau
G.

cilvēka mūžu. Latvijas vēstures šajā periodā viņš sevi projicējis kā melno caurumu, kurā pazūd savulaik Kārļa Ulmaņa sarūpētās trīs labas cukurfabrikas, kuru jaudu varēja uzturēt galvenokārt pašu cukurbiešu audzētāji, nu cukuru importēs no Dānijas un citurienes, sašķobijās piensaimniecība un izputēja citas ražotnes. Sākās mežonīgais šķēlšleserlemburga “KUPI–PRODAI” jeb “PĒRC–PĀRDOD” periods, kurā pašmāju ražotņu saglabāšana un attīstīšana noziedzīgām struktūrām, kas saaugušas ar valdību kā vienas olšūnas dvīņi, vairs nerūp, pat gluži pretēji, traucē “rebes”.

Uz skaitliski nelielas tautas pleciem tup nenormāli uzblīdis miljonāru pūznis, no kura tikai kādi 5 procenti nav piedalījušies genocīdā pret Latvijas tautu, kam nav soda noilguma.

Ir tādi, kas vēl brīnās, ka mēs ES esam kādā no pēdējām vietām tautas labklājības jomā, ka mūsu bērniem un pensionāriem ir tik nožēlojams atbalsts, ka klājas tik slikti, kaut nav bijis ne karš, ne postošas dabas stihijas.

Bet progresīvo nodokli neieviesīs neparko, tam nebūšot lielas nozīmes. Tātad ne graša tautai no laupījuma. Un nelieši rullē vēl šobaltdien. Bezpadoma padomniekiem, valstsvīru draugiem un paziņām maksā un maksās milzu algas, mērāmas tūkstošos. Spilgts piemērs, gluži vai attiecīgā perioda etalons, ir Ekonomikas fakultātes trijnieku karalis Kehris, kas ar mokām beidza fakultāti un kuram maksāja milzu algu kādās vienpadsmit padomēs. Kad žurnālisti viņam jautāja, kurās padomēs tad bijis un kādus padomus devis, tad viņš nevarēja atcerēties ne iestāžu nosaukumus, ne izcilos padomus, kurus devis. Protams, visi saprata, ka gluži visa milzīgā naudas summa viņam nepalika, bet bija jāieeļļo attiecīgo blēžu partijas kases sviras.

Tas, ka nonāca tik tālu un sāka sist Saeimas logus, ir jūsu nopelns, deputāti, kuri kopumā atgādina nevis simt gudrās, bet simt aklo dunduru galvas. Kāpēc nemaksājat kārtīgas algas zinātniekiem, skolotājiem, medicīnas personālam, kuri ir Latvijas valsts pamats un balsts, bet gan visādiem zorgeviciem un citiem augstiem ierēdņiem, kuriem valsts labā jāstrādā tāpat kā skolotājiem, nevis hipertrofēto algu dēļ. Kas ir svarīgāks Latvijas valstij, vai izvirtušu blēžu kopas un kaut kādi zorgevici, mottes, vai vesela izglītota jaunā paaudze? Kāpēc, aklie dunduri, radījāt tādu bedri starp neliešiem no jūsu vidus un tautu, bez darbīgas, rosīgas vidusšķiras, kas nepieciešama katrai plaukstošai valstij?

2009. gada 12. marts

Rīta meditācija apmēram stundu divas. Tad domas, ko šodien vēlētos:

1) pabeigt melnbalto grafisko gleznu ar zelta putnu “Sapņu spilvens”. Tas būtu vēl viens darbs pie mana personīgā stila “Art Deko XXI”, kas tišu prātu attāli sasauca ar pagājušā gadsimta 20.–30. gadu *Art Deco*, kas man tuvs formu skaidrības un elegances dēļ. Man ir šai stilā grafisks cikls, sešas gleznas – “Sapņu spilvens” ir sestais. Ja neapniks, tad gleznošu un “grafīkošu” vēl tādā garā;

2) vakarā aiziet uz Rotari klubu.

Novēlu sev veiksmi.

Rezumē:

1) gleznu pabeidzu, un tai jau uzradās pircējs. Gribēju gan savākt vienkopus šī stila darbus, bet laikam nesanāks;

2) aizgāju uz Rotari klubu. Tur oda dzēliens manam ego – Visockis, Gailītis, Bisenieks priecīgi stāsta par Dantes biedrību pie Itālijas vēstniecības, kur bijis brīnišķīgs vakars, veltīts Dantem, bijis arī kāds itāļu dziedātājs, bet mani, Dantes “Dievišķās komēdijas” ilustrētāju, nezaicināja. Es būtu varējusi parādīt ilustrāciju tapšanas skices. Bet nekā!

Tomēr nobrinījos, cik maz tas mani skar. Un, ja būtu uzaicinājuši, varbūt pat neaizietu, jo būtu jāstaiipās ar darbiem, jānes turp un atpakaļ. Kāpēc? Dīvaini, ar tādu kā azartu “vāros pati savā sulā”. Esmu pati sev interesanta, gaidu, kas nu vēl ienāks prātā, lai pierakstītu, uzgleznotu vai uztaisītu “ento” tušas zīmējumu. Un, ja pati sev apņiku, tad saraujos čokurā, kamēr pāriet un var atkal atritināties.

2009. gada 17. marts

Šorīt ir tāds noskaņojums, kas liek paskatīties uz lietām no tumšās puses.

Kā tad ir?

1. Man ir sešdesmit deviņi gadi.

2. Dēls, kuru jūtu kā dzīvu, laimīgu un klāt esošu, pasaulīgiem vārdiem runājot, ir aizgājis 39 gadu vecumā.

3. Dzērbenē manā vīrā ir neprātīgi iemīlējusies 33 gadus jaunāka sieviete, kura, iespējams, dzīves uztveres ziņā ir viņam tuvāka nekā es. Romāns velkas jau vairākus gadus.

Nespēju uz šo sievieti dusmoties, jo, kad viņa skatās uz mani, viņas acīs ir tukšums – es neeksistēju viņas prātā, tas ir tāds pats prāta aptumsums, kādu pati piedzīvoju neprātīgajā mīlestībā uz Raulu. Man pasaule bija pārstājusi eksistēt, bija tikai Viņš. Tagad, kā tas izskatījās, varu noskatīties no malas.

Savādi, manī nav greizsirdības, un nav jau arī tiesību tādai būt.

Redzēs, kā tas beigsies, jo viss reiz beidzas.

1. Esmu tā sauktās mazās pensijas – “reņģēdāju” pārstāve. Birkavs tā nodēvēja paša aplaupītās tautas pārstāvjus, jo viņš bija valdībā, kad notika šie noziegumi. Pārāk gan nevaru dusmoties, jo ceptas, žāvētas, tā sauktās rudzu, reņģes man garšo labāk nekā jēlais lasis.

2. Lai dabūtu kādu papildinājumu pie reņģēdājas pensijas un neiekristu nepārejošā depresijā, iedvesmoju sevi, cik spēju, pievērsties Gara pasaulei, pārdodot savus mākslas darbus un lūdzot naudu no nekurienes, jo realitātē neredzu, no kurienes tā varētu uzrasties. Man varētu pārnest, ka bieži pieminu šo naudas vajadzību, bet utainais jau vienmēr sapņo par pirti, ja saprot, kā tas domāts. Ja būtu rakstniece, man pietiktu ar rakstāmpiederumiem, telpu, kur novietot galdu, krēslu, gultu. Vismaz sākumā, kamēr ierakstos. Bet mana izvēlētā nodarbe prasa sāpīgas investīcijas. Un tās ir jāuzbur no nekurienes. Ja kāds gribētu sākt mācīties gleznot un ieietu māksliniekiem paredzēto preču veikalā iepirkties, viņš saprastu, par ko es te runāju.

3. Manam tuvākajam draugam, sunītim Nerītim, Ļaunais gars uzsūtījis vainu kājiņai, un nu viņš klunkurē uz trijām, un mana sirds asiņo, viņu vadājot.

Dažreiz liekas, ka visur un visā Esošais un reizē mans personīgais Milošais Dievs pārvēršas par Lielo Mēmo Vienaldzīgo.

Es stāvu pie loga, aiz kura ir pelēka, vējaina, slapja sniegpučeņa diena. Es negribu teikt – slapjdraņķis, kāpēc apvainot laiku, es labāk kaut ko nejauku pateiktu Tam, kas, gadu gadiem lūgts, piesaukts un no sirds milēts, pārvērties par Mēmo, Vienaldzīgo, Neatsaucīgo, varbūt pat tīšām, arī par Nedzirdīgo. Bet

ja tā, ko tad teikt tam, kas nedzird, kam vienalga? Tādam saki vai nesaki.

Labi, vari nedzirdēt manas sūdzības par mani pašu, bet Tu nedrīksti mocīt manu sunīti, atver savu aizbāzto ausi, Dievs!

2009. gada 25. marts

Māras diena

Mans tēvs (1968. gadā) aizgāja tieši Māras dienā. Manas tautas gaišākos prātus – dzejniekus, aktierus, rakstniekus, nemaz jau nerunājot par valstsvīriem, par bagātiem, vidējiem un pat trūcīgiem zemniekiem – visus izsūtīja uz Sibīriju tieši 25. martā – Māras dienā. Personīgi man no bērnības zināms spilgts piemērs, kā no Mārupes pagasta izveda Bertas tanti, mūsu ģimenei tuvu cilvēku, atraitni, divu mazgadīgu meitu māti, Celiņu mājas saimnieci, sīkzemnieci, līdz ar mazāko piecgadīgo meitu Ausmu.

Vecākā meita Māra jau bija devusies uz skolu un netrāpījās Sātanam pa ķērienam, paslēpās pie paziņām. Kūti viņai bija pusotra govs – gotiņa ar teliņu. Teliņu viņa nebija uzrādījusi. Bet to bija vajadzējis darīt. Iespējams, ka Bertas tanti “piemeta klāt” skaitam, jo no aprīņa bija jāizved noteikts skaits cilvēku – tautas ienaidnieku. Blakus bija krietni turīgāks saimnieks Kamols, runāja, ka viņš atpircies uz Bertas rēķina.

Tāpēc savu vārda dienu pārceļu uz nākamo dienu.

Dedzu sveci un spilgti iztēlojos savus tuviniekus un visus Sātana nospīdinātos mocekļus dievišķā Absolūtās Mīlestības starojumā, vienalga, vai viņi būtu citā dimensijā vai jau

atgriezušies atpakaļ (ticu Karmai), lai jaunā spēkā un pieredzē turpinātu iesākto radošo darbu Latvijas labā.

2009. gada 27. marts

Vakar nosvinējām manu aizkavēto vārda dienu. Atnāca Rotari kluba kolēģi Jānis Vaivods (šī gada prezidents), Haralds Ritenbergs, Valdis Bisenieks, Inese Priedniece, Edgars Riekstiņš ar kundzi Mārīti, Romans Poļisadovs, Ieva Akuraterē, Jānis Režais un manas tuvākās draudzenes Alīnīte, Laila, Mudīte, arī viens radagabals; visas palīdzēja gan gatavot ēdmaņas, gan saņemt ziedus, un bez viņām nekas nesanāktu. Ieradās Anita Šnēvele-Salmanova ar savu eksotisko vīru Aziru, Inta Saačāne, manas ģimenes draugs kopš gadu gadiem. Anita un Inta – abas zvērinātas advokātes, arī Alīnīte ir juriste: ja apgrēkošos, varbūt palīdzēs izkulties sveikā, nezinu tikai, kur varētu ieķēpāties, bet kam negadās. Lai nu Dieviņš pasargā, tāpat jau grēku nav mazums. Rita Meļķe, Arnolds Garkalns (datorspeciālists), Rolands Masaļskis (super ģitārists, arī draugs kopš leduslaikmeta), Dzintars Bricis, kas šoreiz uzveidās godīgi, neieķēra par daudz, un tad jau viņš iederas pat ļoti smalkās aprindās, jo pārzina savu mūzikas žanru, literatūru (labu, atlasītu savai gaumei – nevis kā es no viena gala līdz otram, no Vollesa līdz Oskaram Vaildam), Anda Lase, rakstniece, tēlniece, kura tāpēc, ka arī ir Mežāzis, man tuva, pat tāda kā saprotama dziļākos slāņos, Helēna Celmiņa u. c.

Dāvanas saņēmu daudz, patiesi izcilas, gan asprātīgas, gan sirsnīgas. Redzu uz dāvanu galdiņa Ādolfā Hitlera “Mana cīņa”, man jautā, vai man patīkot Hitlers? Saku, ka vienīgi tad, ja kāds krievs man kā latvietei sāks slavēt Staļinu, cik

brīnišķīgu impēriju viņš ir uzcēlis uz gulaga vergu kauliem, un, kad tie bija nobendēti, impērija sabruka, un kas, atšķirībā no Hitlera, kurš slepkavoja kara laikā, turpināja to darīt arī pēc kara, turklāt bez izšķirības, kā savējos, tā pretiniekus. Man viņi ir vienas olšūnas dvīņi, tā teikt, abi labi, bāz tik maisā.

Kā diktatorus cienu tikai divus – Periklu, kura valdīšanas laikā neesot bijis neviens raudošs grieķis, un mūsu pašu Ulmaņkārli, kas milēja savu tautu un tauta viņu. Tā tikām galā ar šo jautājumu.

Superdāvanas no Romana, kas nodzied Demona otro āriju, un Valda Bisenieka, kas pašmācības ceļā samācījies dziedāt savā manierē (ko mans vīrs gan nodēvē par akmeņu dunu dziļā gravā) to Demona āriju, kura man patīk, pat fascinē visvairāk. Ieva Akuratere, kā atvaru Ļermontova pārpasaulīgai jutoņai, nodzied Blaumaņa “Vēl tu rozēs plūc...”.

Pēc tam dziedam, kā katrs mākam, un viens jauns jefiņš, laikam Bruno, kurš atnācis kādam līdzi un kuru es nepazīstu, dziedot nebalsī, vareni, plaši un plastiski kustēdamies, diriģē. Labi, ka cauri kakofonijai skan Alīnas novilkta pareizā melodiņa stīga, pie kuras tie, kas ir tuvāk, var pieķerties. Pēc tam visus sasmidina diriģents, kurš, nepamanot, ka viņa izvērstiem žestiem un falšam meldiņam neseko, pēkšņi iesaucas – viņam ir vēl kāds talants, viņš esot dzejnieks. Un Mūza pie viņa triju gadu laikā esot ieradusies tieši tik reizes, lai viņš uzrakstītu divsimt dzejoļu. Visi grib dzirdēt kādu, bet dzejnieks nevienu nevar atcerēties, bet varbūt tomēr... Apklustam, gaidām. Jā, laikam būs:

– Tu esi viens, es esmu viens...

Tālāk tomēr aizmirsies. Visi aplaudējam. Es samierinoši saku, ka tā ir haika, bet kāds piebilst:

– Šķiet, tomēr būs “maika”.

Tādā trakā gaisotnē, kurai tomēr bija labsirdīgas bohēmas elpa, pagāja vakars un arī laikus beidzās, devāmies katrs uz savu pusi. Pulksten 23 abi ar Oļģertu bijām mājās.

Šodien jāiet sakopt darbnīcu.

2009. gada 8. aprīlis

Ja atrastu...

Un tomēr gribētos zināt Patiesību. Gribētos to uziet pašai, vismaz savu, bet lai tā nāktu no kopīgā Gaismas Avota kā tiešs, neviena neskarts stars. Es nespēju noticēt citu stāstiem, citu rakstiem par Patiesību, lai arī tie būtu vissvētākie, visvecākie, vispieņemtākie. Un lai šai patiesībai nestāv priekšā ne Buda, ne Jēzus, ne Marija, nedz arī kādi citi leģendām apvīti personāži, kurus uzdod par patiesības atradējiem un aizstājējiem un caur kuriem pie tās var nonākt, ja paveicas. Tomēr visi tie ir tikai ap Gaismas Avotu tuvāk vai tālāk stāvoši galma ļaudis.

Protams, pieglaimojoties (ar labiem darbiem, upuriem), pietuvinoties, mīlot un godājot kādu no tiem, dabūjam tādu kā protekciju uz lielo iespējamību Patiesībai pietuvoties.

Bet, tiecoties pēc sava mērķa, atrasties lielākā vai mazākā ticīgo pulciņā ar caurspīdīgāku vai blīvāku aizslietni Avota priekšā, es vairs nevēlos. Tomēr jāpiebilst, ka tas ir iziets process, bet nav atmests, un par to laiku, kad soļoju kādā bariņā, jūtot pleca sajūtu, ar aizlienētu spieķi, t. i., rakstiem, sprediķiem, padomiem padusē, esmu pateicīga, jo tas ir palīdzējis ieturēt pareizo virzienu.

Esmu atbrīvojusies no ticību dalījumiem, jūtos brīva. Un vienīgi no kā uzmanos, kaut gan tas man ne vienmēr izdodas,

lai neaizvainoju kādu no ticības segmentu dalībniekiem, jo nevēlos zaudēt saikni ar cilvēkiem, kurus cienu, pat mīlu, ne jau viņu ticības, bet ētisko kvalitāšu dēļ.

Ko es darītu, ja Patiesība man atklātos un es būtu spējīga to uztvert? Vai tas būtu šoks? Vai lēna priekšvara pavēršanās?

Vai tā izsprauktos kā zaļš asns uz cieti nomīdītas takas?

Un ko es darītu, ja tā būtu – sāktu kļūst kā Pāvils vai kāds cits sektants (mūsdienu Ļeģjajevs, piemēram), kas nekaunas ieiet citas tautas vidū, pat dievnamā, un pasludināt savu atklāsmi par pasaules nabu? Varbūt uz savas atklāsmes pamata iedibinātu jaunu dvēseļu pakļaušanas sistēmu, un, tā kā ar putām uz lūpām to sparīgi sludinātu, netrūktu ne aitu, ne viņu cirpēju, arī inkvizīcijas kambarītis atrastos. Cik garlaicīgi!

Ja es atrastu Patiesību pati, bez bikstītājiem un šaušalīgiem paraugiem, uz kuriem skatoties tikai raudāt gribas, jo, Dievam (?) vēsi noskatoties, nospīdzināti ar lielu izdomu, es laikam apklustu un dzīvotu tās Esībā, nevienu netraucētu un nevienam, lai kādos dvēseļu murdos tas būtu notverts, savu atradumu neuzspiestu, jo pēc Gara brīvības alkst retais, murdos ir silti, es traucētu labsajūtu. Es dzīvotu dienišķi Dievišķu dzīvi.

Tad gan, iespējams, kādam tiktu kāds labums no manis.

2009. gada 24. aprīlis

Tāpat vien...

Mani mērķi un nodomi, ja tā padomāju, ir kļuvuši it kā ar tukšu vidu, ar tādu kā melno caurumu.

Es varu tos sasniegt, varu nerasniegt. Tāda amizanta, patīkama izbrīna, atrodoties starp “var Būt un var Nebūt”.

Ja man pajautātu: Māra, kāpēc tu atkal tā trauksies uz darbnīcu, lai pabeigtu, piemēram, šo melnbalto gleznu, ko tradicionāli par gleznu nemaz nevar saukt? Tad no šī mērķa tukšā vidus izpeld vārdi – tāpat vien...

Esmu visu savu līdzšinējo dzīvi pildījusi ar domām, emocijām, spārnotām un saplaukušām idejām, daudz ko iecerējusi, vēlējusies, vizualizējusi, šo to arī uzvizualizējusi un šo to neesmu panākusi nekādā veidā.

Un tieši tas, ko nepanāku “nekādā veidā”, kļūst par maniem rītdienas mērķiem, līdz attopos, ka tiem ir šie tukšie vārdi – tie var piepildīties un var arī gaist, jo zudis šo mērķu un mērķīšu saspringtais blīvums un nepieciešamība.

Jā, vēl arvien vēlos tos sasniegt, bet, ja kāds man jautātu – kāpēc, es godīgi atbildētu – tāpat vien... Izklusās bēdīgi, bet tomēr kaut kā atbrīvojoši, jo zudusi šo mērķu lietojamības jēga un vajadzība. Tie taču bija domāti, lai kaut ko uzlabotu, palīdzētu, iepriecinātu, sakārtotu, atklātu, lai dāsni dalītos, lai viss zeltu un plauktu, lai no visa tā izlobītos vērtīgi graudi.

Izrādās, ka tas viss vajadzīgs tikai tāpat vien, lai būtu aizpildīts dzīves laiks. Nevienam no manis nevajadzēja neko tādu, ko uzskatīju par vērtību.

Un savādi, no šī tukšuma sāka plūst svaiga gaisa strāva, it kā kādai nosprostotai, piedūmotai telpai būtu atrauti vaļā logi.

Cik brīnišķīgi, es esmu šajā pasaulē tāpat vien... Esmu pati izdomājusi savus mērķus, uzdevumus, pati tos apmuļļājusi, pati tajos vīlusies. Mērķu svarīgums tagad pat tāds kā smieklīgs izskatās.

Varbūt pasaulē ir vēl kādi ļaudis, kas nonākuši līdz līdzīgai atziņai. Tie var būt arī ļoti izcili ļaudis ar grandioziem

panākumiem, tāpat kā dažs labs bomzītis, kas nolicies saulītē parkā uz soliņa nosnausties. Un starpību starp šim it kā popularitātem aizpilda tikai cilvēku viedokļi, kas būtībā ir pieneņpūkas vējā.

P. S. Iešu uz darbnīcu tāpat vien... Un tas vairāk uzjautrina nekā nomāc. Ziņkāre arī pastāv – redzēs, kā nu man ies? Bet tai ziņkārei arī tāds tukšs vidus rādās.

2009. gada 25. aprīlis

Palīdzēšanas mānija. Turpinājums iepriekšējās dienas pie- rakstam.

Vakar atnāca Natālija Gaidarova. Viņai gan nekas nav “tāpat vien”. Redzu viņā sevi bērnības un jaunības dienās, līdz “tāpat vien” atklāsmei.

Gribēju trūcīgos, pati knapi paēdusi būdama, pabarot, nabadzīgos, pat skrandainos pēckara bērnus un vecos cilvēkus ietērt siltās un jaukās drēbēs, adoptēt pamestos bērnus vai bāreņus.

Visu to redzēju savās vīzijās kā maza meitene, nākdama no skolas mājās. Un tā aizsapņojos, ka, atnākusi līdz mājas durvīm, griezos ar visu somu atpakaļ un metu lokus ap māju, jo sapni – vīziju – bija žēl pārtraukt, un tikai pagurusi, tādus kā daudzpunktus pielikusi, jo rīt to, protams, turpināšu, pieklauvēju pie durvīm.

Kad paaugos, tas viss turpinājās un pārauga reālās darbībās, es metos palīgā ar pilnu tvaiku, neredzēdama pati savu materiāli bēdīgo stāvokli. Slapju muguru noskraidījos ar savām ilustrācijām pa dažādu redakciju kāpnēm, šo to piepelnīdama

klāt pie stipendijas, saņēmusi honorāru, sapirkusi iespējamus labumus, nesu tos tiem, kam, šķita, bija mazāk nekā man.

Tā arī devos pie draudzenes, kuru cienīju un mīlēju, bet kura bija sevi nostādījusi apdalītās un cietējas lomā, līdz atdūros pret liekulību, jo izrādījās, ka viņas barotne bija daudzkārt treknāka par manu un manu vecāku. Izrādās, es nebiju viņai draugs, biju nonākusi barotnes papildinātājas lomā.

Tomēr mācību neguvu, uzbāšanos ar savu palīdzību turpināju diezgan intensīvi. Dažkārt devos nopakaļ vecām nabadzīgi ģērbtām, salikušām tantiņām, kuras, kā man šķita, tikai aiz kautrības nepastiepj roku, lai ubagotu, un no tā, kas nu kurā reizē man kabatā atradās, atvainodamās piedāvāju kādu grasi. Tā bieži viņas vienkārši aizvainoju, jo starp tām noteikti bija arī kādreizējās ulmaņlaiku lepnās kundzes, kuras pašas varbūt reiz bijušas labdarības biedrības uzturētājas un nekādus grašus uz ielas nepieņems, kaut vai gals klāt.

Tā tas turpinājās un spilgti vainagojās ar manām hiperaktivitātēm, lai Kirai Liedei, tolaik potenciāli labai grafiķei iesācējai, tiktu manas mīļās mirušās mākslinieces Zelmas Tālbergas dzīvoklis, kur bija iekārtota arī grafikas darbnīca ar pilnu aprīkojumu, ofortu kodinātavu, velkmes ierīci, presi utt.

Cīņa bija starp mani un kādu Kultūras ministrijas ierēdni, jo man bija ienācis prātā pastāvēt par loģisku tainīgumu Kiras labā, Zelmas Tālbergas piemiņas labā. Ko tikai es nedarīju, lai jaunajai māksliniecei (man pašai bija tikai daži gadi vairāk nekā viņai) tiktu šī vieta, kas labiekārtota tieši grafikas arodam, lai turpinātu aizgājušās mākslinieces darbu. Skraidīju ar papīriem pa izpildkomitejas kāpnēm un kabinetiem, skaidrojos ar dažāda ranga ierēdņiem, aizbraucu uz Meža kapiem, notupos uz ceļiem Zelmas Tālbergas krustiņa priekšā

un lūdzu, kā mēdz lūgt par sevi, lai Kirai tiek šī iespēja turpināt to, ko Zelmiņa pabeigusi.

Rezultāts – dzīvokli dabūja ierēdnis, izplēsa visas velkmes caurules un likvidēja darbnīcu.

Kad paziņoja Kirai par neveiksmi un teicu: lai kā centos, nekas nesanāca un viņas lūgumu palīdzēt nevarēju izpildīt, viņa vēsā mierā paziņoja, ka viņai no tā neesot ne silts, ne auksts.

Un tas viss, ko es esot viņas labā darījusi, esot bijis vajadzīgs man pašai. No teiktā pirmajā brīdī tā kā apstulbu, jutos aizvainota, sarūgtināta, tāda kā nodota, bet tad apdomājos, ka tie tomēr ir ļoti pamācoši vārdi, jo no tās celtnes, ko biju izbūvējusi kopš bērnības ar uzrakstu “Ienāciet, šeit būs drusku siltāk nekā ārpusē!”, tika izrauts vēl viens ķieģelītis, līdz laika gaitā šī būda sašķiebās un sagāzās, jo dīvainā kārtā mana palīdzība nevienam nebija vajadzīga. Vēl gribēju palīdzēt savai brāļa meitai, kurai materiāli neiet labi, bet šoreiz tikai ar makšķerēm, jo viņa ir jaunāka par mani, un, tā kā es biju sagādājusi labas makšķeres, tad atlika tikai darboties. Tomēr viņa manas makšķeres salauza un aizmeta pa gaisu. Tagad sēž, kur sēdējusi. Tā viņai esot labi, esot harmonijā. Lūk, cik tālu biju nonākusi, grasījos izjaukt kāda cilvēka harmoniju.

Šie dīvainie gadījumi, kur mana palīdzība izrādījusies pilnīgi bezpalīdzīga un pat uzgāzusies man uz galvas vai vienkārši atmesta atpakaļ, acīmredzot liek kaut ko saprast.

Tagad dzīvoju un rosos “tāpat vien...”. Iespējams, ja kāds sauks un es varēšu, palīdzēšu, bet bez tās atdeves kā agrāk, jo īsti neesmu varējusi palīdzēt nevienam.

Palīdzēšu, bet “tāpat vien...”, aiz inerces.

Tāpēc klausos Natālijas stāstījumā un novēlu, lai viņai

veicas un lai nav jāviļas ne savā ticībā, ne rīcībā, jo pārgājusi pareizticībā un ar visu sirdi un dvēseli darbojas labdarības programmās.

Ceru, ka Natālijas palīdzība kādam noderēs, manējā bija lieka.

2017. gada 15. jūnijs

Tomēr vēl nesen rūgtumu sagādāja kāds cilvēks, kuru uzskatīju par mīļu, pat draugu, bet izrādījās, ka es viņai tāda nebiju, un, manu māniju nepazīdama, bija iedomājusies, ka es uztraucos par savu kabatu, nevis par apdalīto stāvokli Latvijā mūsu valsts varas ierēdņu dēļ.

Protams, tukšās kabatas brīžos sabīstos, bet esmu iemānījusies tos ātri pārļaut pāri galvai, un pēc brīža viss atkal atgriežas sliedēs. Sadusmojos uz šo cilvēku, jo, piemēram, ja tu neesi kabatzaglis, bet tevi par tādu notur, sarūgtinājums liels.

Bet atkal redzu savu vainu, jo pirms tiku turēta aizdomās, ka man rūp tikai personīgais stāvoklis, nejauši uz ielas stūra satiku senu paziņu, kura visu mūžu bija nostrādājusi par bibliotekāri. Parunājāties, prasīju, kā ar iztikšanu, atbilde bija:

– Nu, kā jau ar 175 eiro pensiju.

Tajā brīdī es reāli satrūkos:

– Kā, vēl mazāk grašu nekā man! Kā var iztikēt? Kā var nopirkt zāles? Cik izmaksā vizītes pie ārstiem! Kur var aiziet inteligents cilvēks, kuram ir vēlme redzēt izstādes, operu, teātri utt.

No nodoma dalīties ar savu plāno dienišķo maizi uz katra ielas stūra biju gadu gaitā atbrīvojusies, tomēr sašutums par valsts mafijas apkrāptiem godīgiem darbarūķiem palicis.

Tagad dialogs ar draudzeni.

Viņa:

– Biju uz Mākslas muzeju. Tik lieliski par 3,5 eiro to visu var apskatīt!

Es:

– Bet tas ir dārgi!

Viņa:

– Kā!? Tu, māksliniece būdama, žēlo muzejam 3,5 eiro, tad nepērc dārgas cigaretes un ietaupi muzejam!

Tiešām, man piemīt tāds netikums, ka divreiz mēnesī, tiekoties ar draugiem, uzvelku dūmu, un lētas šīs “grēka pagales” jau nu nepirkšu.

Apjuku, viņa domāja, ka uztraucos par savu kabatu! Viņa taču mani galīgi nepazina, jo es muzeju varu apmeklēt rītā, vakarā un vēl pa pusdienas laiku, ja vēlētos, jo esmu Mākslinieku savienības biedre un man ir brīvbiļete. Bet man galvā bija iesprūdusi bibliotekāres 175 eiro pensija, un es zinu, ka viņa un citi, viņai līdzīgie, būs spiesti atteikties no kultūras dzīves izklaidēm, jo jānopērk sirds pilieni, lai daudz maz mierīgi sarēķinātu, kā izvilkt dzīvību līdz nākamajai pensijai.

Es:

– Maznodrošinātiem muzeju apmeklējumiem jābūt par brīvu, un valdībai tas būtu jānodrošina!

Viņa:

– Kā tad!!! Tiem, kam ir, jāatņem un jāizdala nabagiem!

Saprātu, ka viņa manī redz Ķenci, kas personīgi sev kāro viņas – Pāvula – leknākas pensijas plāviņu.

Nodusmojos pati uz sevi. Kāpēc man atkal jādomā par trūkcumcietējiem, jo viņi taču par mani neinteresējas, un tie, kam ir iespēja palīdzēt, tādus nemaz neredz, vienkārši nosauc par

nabagiem vai reņģu ēdājiem un no saviem labumiem neatlicinās ne pili, un, ja kāds to dara, tad tas ir ūnikums.

Man bija žēl šīs draudzības, bet Ūenča statusā palikt nevarēju, tas būtu kaut kas man nepieņemams un pret dabisku, jo nevienam neko atņemt negribu, bet vēlos, lai nabagiem un reņģu ēdājiem varas vīri no sava laupījuma kaut ko pliku kaulu vietā tomēr atstāj.

2009. gada 4. maijs
Artūrs Puriņš

Dziļa, veldzējoša meditācija. Pēc tās uzradās ideja, kā vienkārši realizēt kārtējo mākslas darbu, kas nesēn ienāca prātā, bet tikai kā ola ar apjaušamu, bet vēl neredzamu putnu. Šorīt ieraudzīju putna bērnu, kurš tikai jāapspalvo un jālaiž, lai lido.

Otra lieta, kas uzradās pēc meditācijas, bija tā, ka, iespējams, dziļākā apziņas līmenī esmu atbrīvojusies no savas muļķīgās izpalīdzēšanas mānijas. Ar savu nebūtisko palīdzību es tikai jaucos Dieva plānā. Dodu sikas naudas vienības, meklēju citiem darbu, mēģinu savest kopā cilvēkus, kuri varētu būt viens otram izpalīdzīgi un noderīgi, dodu it kā labi domātus padomus, kas nevienam nepielec un droši vien arī neder, jo, kā bieži izrādījies, šie cilvēki ir daudz apķērīgāki par mani, vismaz praktiskās lietās.

Uzauza atmiņā pirms daudziem gadiem dotais Artūra Puriņa (mākslas zinātnieka Santa Puriņa tēva) padoms. Viņš bija jogs vispatiesākajā izpausmē, kas atspoguļojās viņa dzīves stilā un neatkarīgā, no savas paša būtības smeltā domāšanā. Viņš dzīvoja kā vientuļnieks, piekopdams jogas praksi.

Kad ar viņa drauga, arī Latvijas laika jogas biedrības kolēģa, Jāņa Preisa protekciju pirmo reizi aizgāju pie viņa ciemos, aina bija šāda – logs līdz galam vaļā, ārā sals ar vieglu puteni, Artūrs sēž lotosa pozā vieglā treniņtērpā ar īsām piedurknēm un lielu kakla izgriezumu, pretim nolikts krēsls, uz kura apsēžos, tērpusies ziemas mētelī un ar cepuri galvā. Tā es nosēdēju vairākas stundas, galīgi pārsalu, nesapratu, vai man jāiet prom vai jāpaliek, jo viņš klusēja un it kā nemaz neatradās te, domāju, ka saslimšu un tepat dabūšu galu, pirms viņš sāks ar mani runāt. Tā sākās mūsu pazišanās, kas vēlāk vairs nebija tik mokoša, gluži otrādi, kļuva interesanta un ļoti noderīga.

Domāju, ka viņam gandrīz nav ko ēst, un uz to jau nu es nevarēju noskatīties. Prātodama, ko gan jogs varētu ēst, sapirkos auzu, rīsu, kviešu pārslas, kefiru, burkānus un ar paprāvu somu biju klāt. Viņš visai atturīgi pateicās, bet es jutos labi, biju apmierinājusi savu māniju un nolēmu tā turpināt, vismaz auzu pārslas un šo to viņam sagādāšu. Nākamajā reizē, kad pēc sarunām šķīrāmies, viņš man pie durvīm iedeva četrkantīgu glīti ietītu un apsaitētu prāvu, pasmagu paciņu. Skaidrs, nodomāju – grāmatas. Vēl viņš noteica dīvainus vārdus:

– Atcerieties, ka ar praktisku palīdzību jums šajā dzīvē nav jānodarbojas.

Kad aizgāju mājās, paciņā atradu vīģes, mandarīnus un ananasu, to, ko tajos gados varēja dabūt tikai partijnieki savās iekšējās barotavās vai “zem letes” – veikalnieku paziņas. Mājienu ar sētas mietu biju saņēmusi un auzu pārslas vairs nenesu.

Tomēr, laikam ritot, šis padoms aizmirsās, un es atkal iebraucu vecajās sliedēs, turpināju uzbāzties ar savu izpalīdzēšanu atkal un atkal, neskatoties uz to, ka visu man atsvieda

atpakaļ vai pati redzēju, ka palīdzība galīgi garām. Iekārtoju Mežciema pansionātā savu mīlo porcelāna apgleznošanas skolotāju, kuru namīpašnieks grasījās izmest uz ielas. Sāku apciemot un šo to aiznest, bet tad ievēroju, lai cik aiznesu, tas viss pārāk ātri pazudis, izrādījās, ka viņa baro dēlu, kas pats nezināmu apstākļu dēļ, pilngadīgs un vesels būdams, uz savām kājām neturējās. Sapratu, ka to nepavilkšu, pašai bija nepilngadīgs dēls un visai paplāns, nestabils mākslinieka naudasmaks.

Nākamajā reizē, parādoties durvīs, viņa iesaucās:

– Re, kur nāk mans žēlsirdīgais samarietis!

Viņa bija domājusi to labāko, bet es aizejot apraudājos, jo negribēju būt šis samarietis, un arī neprastu būt, jo tādām jābūt līdz galam, tā ir misija. Vairāk ciemos negāju, par ko lūdzu atvainošanu.

Šorīt sapratu, ja arī inerces dēļ uzvilksu vecās pastalas, tad lai attopos uzreiz, jo apziņā arvien reljefāk veidojas doma, ka palīdzība nav jāatmet, bet jāzina, kam, kad un vai vispār vajag. Un, ja vajag, ja kāds ir nelaimīgs, slimis, bez naudas vai ir dziļā depresijā, tad sūtīt meditācijā attīrītu sirds skaidru vēlmi bez vārdiem, tikai kā enerģiju, kā staru pa kvantu lauku, lai šis cilvēks attopas un uzrunā viņā pašā esošo Dieva Gara spēku, kas dos vispiemērotāko padomu, kas un kā darāms.

Uzskatu, ka arī Artūrs domāja to pašu, tikai vēlējās, lai es pati nonāktu līdz apziņai, kura palīdzība ir noderīgāka un uz kāda veida palīdzību cilvēks ir spējīgs, ar kādu palīdzību jānodarbojas cilvēkiem, kas alkst pēc Gara pasaules likumību izpratnes. Es piederu pie šīs sugas, un viņš to bija saskatījis.

2009. gada 7. maijs
Viesu pēcpusdiena

Izlaboju vakar uzrakstītos neveiklos teikumus, saglabājot tajos izteiktās domas, ka tas izslavētais ceļš “caur ciešanām pie zvaigznēm” ir garš, ērkšķains, pašu un līdzcilvēkus traumējošs, kas noved tikai līdz nāvei, un, ja līdz zvaigznēm, tad tikai viņšaulē varbūt.

Radošs, pozitīvs Gars, ja tas piesaukts iemājo Dvēselē, dod cilvēkam un apkārtējiem daudz tuvāku zvaigžņu sajūtu nekā ciešanās sažņaugta sirds, kas maitā kā cietēja miesu un prātu, tā līdzcilvēkus, kam uz ciešanām jānoskatās.

Ja cilvēks ir noskaņots pozitīvi paust pasaulei to labāko, ko sevī atradis, tad ciešanu burkāns viņa priekšā kā solījums tikt pie zvaigznēm ir pilnīgi lieks. Tas ir nejauks saimnieks ēzelim, kas nes savas nastas labprātīgi:

– Vispirms es tevi ar visām nastām novicošu līdz asinīm, un tad tu dabūsi burkānu.

Bet pašlaik man jādomā, kā, neskatoties uz to, ka šodien iespējama viesu pēcpusdiena, pabeigt iesākto gleznu. Viesi nāks tikai vakara pusē, tāpēc laika ir gana.

Teicās atnākt Valda Grauduma, būs arī abas Lilitas (L. Postaža un L. Dravniece), pieteicās arī Natālija, kas tagad ir pareizticīgā un ar degsmi nodevusies kalpošanai. Es viņai nesu no mājām bērnu grāmatas, viņa tās nogādā bērnu slimnīcā. Lai viņai veicas un lai viņa nepieviļas, ticot Visuresošam un vienmēr Klātesošam caur rituālu šoviem un institūcijām, kas ir pilnas ar slēptām iekšējām pretrunām un šmucēm, tāpat kā pasaule ap tām.

2009. gada 8. maijs

Vakardiena izvērtās garākā pasēdēšanā ar nelielām galvas-sāpēm šorīt – pārdozētā *Hennessy* dēļ, neskatoties uz dziras piecām zvaigznēm, un no pārēšanās.

Kas par daudz, tas par skādi, vienalga, cik laba marka.

Vēlā pēcpusdiena izvērtās par pamatīgu groziņu vakaru – divi vislielākie abām Lilitām, un neatpaliek arī trešais – Valdas – grozs, mans, kā pamats uzklājumam, ir diezgan necils, it sevišķi, ja salīdzina ar milzīgu kilogramīgu Rokforas siera kluci, kūpinātas gaļas gabalu (nevis gabaliņu), mazzālīto lasi, vairāku šķirņu cepumiem, pītu ogu mazi, kafijas paku, ne jau to lētāko, viskiju, Skauga burkānmaizi, cieto desu un trīs pudelēm dārga vīna (*Cesari Amarone*), jo abas Lilitas dzer tikai izcilas markas vīnus. Valdas grozam pa vidu vēl *Hennessy*, manas pārdozēšanas šī rīta sekas, bet ne jau Valda pie tā vainīga.

Atnāk arī Natālija un garāmejojot Rolands ar ģitāru pār plecu. Taču viņš ātri vien aizsteidzas, pirmkārt, tāpēc, ka laikus jābūt uz priekšnesumu, un, otrkārt, tāpēc, ka te tiks apspriesta “Mistērijā” nopublicētā intervija “Nauda, business un garīgums”. Izdzirdējis, ka garīgums minēts kā trešais – tas Rolandam neder.

Abas Lilitas un Valda vairāk runā par biznesa attiecībām ar naudu, un man tur līdzī nav ko čiepstēt, jo visos savos biznesa mēģinājumos esmu tikai izgāzusies. Kas atliek? Garīgums? Bet nejūtu, ka tas manī būtu augstākos grādos nekā pārējās. Savas lūgšanas skaitu un sūtu ar pilnu jūtu atdevi, bet viņas, es domāju, dara to pašu. Naudas makus var samērīt, kam vairāk, kam mazāk, bet garīguma pakāpe, cik augsta tā katram ir Dvēselē, paliek noslēpums. Promejot Lilita D. nopērk divas

neliela formāta gleznas – kādu izdevušos aktu un puķes uz tumša fona –, un, kaut gan puķes nav mans ampuā, tomēr uz sienas tās varētu izskatīties labi. Par to esmu pamatīgi pateicīga kā Lilitai, tā Tam, kam jāpateicas brīdi pa brīdim.

2009. gada 8. jūnijs

Nina Robiņa

Vakar, sarosījusies doties uz darbnīcu, dzirdu, zvana telefons.

Miļa, enerģiska balss uzrunā mani. Aicina ciemos. Tā ir Nina Robiņa. Esot kaut kas sakāms. Gribot pasniegt man dāvanu.

Saku, ka neesmu neko pelnījusi, tomēr Nina visu saprot savā īpatnējā veidā. Es esot pirms kādiem diviem gadiem atnesusi fotogrāfiju izdrukas un datus par Tāļivaldi Strautmani. Viņa sapratusi, ka Jānis (Pauļuks) vairāk turējies pie viņas, patvērumu meklējot, nekā dziļāku jūtu vadīts. Tāļivaldis esot viņas īstā mīlestība, īss jaunības laimes mirklis 1946. gadā Mākslas akadēmijas Tēlniecības nodaļas pirmajā kursā. (1947. gadā Ninu ar vecākiem Sātans izsūtīja uz Sibīriju.)

Tagad viņi tiekoties sapņu pasaulē, un Jānis šīs tikšanās traucējot.

Pauļuka pašportrets uz viņu skatoties un tā jaucot randīņus ar Tāļivaldi, viņa jokojot piebilst. Nina nav sajukusi, viņa adekvāti uztver vielisko pasauli, lasa vēsturiskus romānus. Viņai ir laba atmiņa un gaišs prāts. Bet viņai, kā katram cilvēkam, ir tiesības uz Gara pasaules ainām, ko mēdz dēvēt par sapņu dzīvi. Kura ir īstāka, lai katrs spriež pats. Ņemot vērā Ninas smago likteni, ko viņa nes ar savu stipro, možo prātu,

šo dzīvi salīdzinājumā ar vīziju pasauli varētu nosaukt par murgu. Bet viņa to tā nesauc, jo mazajā koka mājēlē, Briāna ielā 16, vienistabas dzīvoklītī tiek sabalansēts iracionālais un reālais nesajaucoties, tāpat kā nesajaucas elpa un izelpa, uzturot dzīvību. Nina zina, ka es to saprotu, jo arī es tāpat jūtu blakus dimensiju, kurā dzīvo mums tuvās nemirstīgās Dvēseles.

Nina noceļ no sienas Pauļuka pašportretu un uzdāvina man. Otrā pusē uzrakstīts, ka to viņa dara lielā mīlestībā. Nina jūtas atbrīvota, bet es – patiesi pārsteigta. Saku, ka viņa to varētu pārdot un dabūt labu naudu, piesakos pat palīdzēt. Nē, to viņa nekādā gadījumā nedarišot, jo par iztikšanu sūdzēties nevarot.

Lūk, tāda diena! Vēl jāpiebilst, ka Pirmajos Meža kapos, Mākslinieku kalniņā, Jāņa Pauļuka kapu sargā tēlnieces Ninas Robiņas ļoti izcila skulptūra, kas atbilst labākajām, kas šajā miera laukā atrodas. Atkal viens cilvēks – bite, kas vairāk dod nekā saņem.

Šodien Jāņa pašportretu nesīšu uz darbnīcu, cerams, ka tas viņam būs pa prātam.

2009. gada 12. jūnijs

Rīta gaišās domas. Apkārt gan skan krīzes satrauktās balsis – kaut ko atņems, kaut ko nedos, kaut ko nevarēs utt.

Bet, ja sevi noskaņoju un neļauju ieplūst smadzenēs dižķibeles gaudām, jūtos pavisam labi. Par to pateicos. Pateicos par to, ka man ir kur tverties sabangotā vidē. Lai tā ir un lai tā būtu. To novēlu sev un ikvienam, kas uzticas Gara Spēkam.

Saplānoju dienu ar piebildi, ja kaut kas nesanāks, tad tas Nekas! Novēlu sev klusībā labas lietas. Lai man veicas!

Rezumē: Uzsāku jaunu gleznu, nomaksāju rēķinus utt. Bet galvenais, ka biju labā garastāvoklī. Cilvēki krīzes dēļ ir izmisuši un īgni. Arī man, šķiet, atņems kaut kādus nodokļus noniecīgās pensijas. Ja domātu pasaulīgi un loģiski, mālētos ļoti tumša aina. To es nevaru un arī negribu atļauties, jo es savu mīlestību un uzticību esmu nodevusi Gara Spēka rokās un saskaņoju ar to arī zemes jeb dienišķās lietas. Te nav krīzes, un, pateicoties šai koordinācijai, man krīzes izjūtas nav nemaz, pat, gluži otrādi, jūtos labi.

2009. gada 13. jūnijs

Novēlu sev sadzirdēt personīgās Dievības balsi un uzticēties tai. Tas ir tas pats, kas uzticēties pašam sev no negācijām attīrītā veidā.

Silta, lietaina diena. Nodoms, protams, iet uz darbnīcu un gleznot. Man patīk lietains laiks, it sevišķi, ja iedomājos, kā tas patīk kokiem, pļavām, dārziem un katram zāles stiebram, kas bija aizkaltis.

Nejauši, garām ejot, uzmetu acis tā sauktajai modernajai mākslai, kas ar dažiem izņēmumiem, ko var saukt par mākslu, plosās "Arsenālā". Laima Slava slavē. Viņai taču laikam nav nekāda personīgā atskaites punkta. Vai arī viņai trūkst uzdrošināšanās skaidri un gaiši pateikt savu viedokli. Viņa saskārusies ar tik izcilu formas, krāsas un kompozīcijas meistarū kā Boriss Bērziņš, uzrakstījusi grāmatu "Dieva buča". Tātad zina, kādai jābūt mākslai, lai par to runātu tik sakāpinātās emocijās, bet tagad skandē tieši tādas pašas slavas dziesmas

par “kaku” mākslas nekaunībām. Es, šķiet, viņas vietā būtu ar mieru pateikt skaidri un gaiši savu viedokli, kas būtu saistīts ar manu iekšējo izjūtu un gūto izglītību, kaut arī tādā veidā izkristu no “kaku” mākslinieku projektu bīdīšanas iespējām. Bet Laima Slava tik slavē un slavē visu, kas nāk priekšā, jo pasaule, kas pilnīgi skaidri grimst atkritumos, tos atzīst, jo ir tajos iejutusies. Amizanti!

2009. gada 20. jūnijs

Vakar sanāca daudz vairāk ļaužu, nekā domāts. Lilita (Postaža-Ozola), Alīnīte, Ilze, Rolands Parts, Rolands Masaļskis, Dzintars Bricis, Viktors Sarkans, Elga Grīnvalde.

Sarunas vieglas un samērā asprātīgas. Vienīgais smaguma punkts ir kāda persona, kas nevar nosēdēt mierīgi, iet vairākas reizes ārā un atkal atgriežas atpakaļ, līdz dodas prom. Pamazām sarunas pievēršas mākslai. Viktors tīri labi orientējas tajā.

Šodien vēl nav īsta dienas plāna, bet plāns ir vajadzīgs, tas mani tikami virza cauri šim un tam. Un, pat ja es to pilnībā neīstenoju, jūtos labāk nekā tad, ja tāda dienas uzmetuma nav bijis.

Lai arī šodien ir sestdiena, jātiek pie molberta, un tad visu pārējo ar mierīgu prātu, jo svara punkts izpildīts. Ja vispirms daru mazsvarīgāko, samaitāju garastāvokli. Novēlu sev veiksmi.

2009. gada 21. jūnijs

Agrs rīts. Dziļa atslēgšanās vai tikpat labi pieslēgšanās caur personīgo taustiņu Brīnumpunktu (kvantu) laukam jeb Izplatījumam. Vārdu sakot, neapraktāma sajūta.

Cauri dzīvīvajai vīziju pasaulei iestrāvoju Brīvībā. Kad atgriezies “cietvielu” pasaulē, līdzī nāca padoms.

Katru domu, katru sastrēguma sajūtu, kas draud ar nomāktības simptomu, cenšos uztvert jau sākumā un izgaistināt, atceroties, ka manī, kā ikvienā cilvēkā, ir Dievišķā sākotne, kuru, lai labāk uz to koncentrētos, nosaucu par Brīnumpunktu, citi to dēvē par Zero, Nulles punktu, un pēc individuālām izjūtām dažnedažādi. Tur izgaist visas negācijas, atgūstama brīva elpa, var pozitīvi savākties, lai darbotos.

Ir svētdiena. Darišu to, kas nāks priekšā, bet darbnīcai jāļauj atpūsties no manis. Varbūt tikšu pie Kāršu lietas. Gribu tās taisīt un veltīt Tijai Erdmanei, kas man simpātiska, īsts darbarūķis un gaišs cilvēks. Tās sauksies “Dienas Kārtis”. Protams, tās varētu noderēt arī citiem, tomēr veltītas Tijai.

Redzēs, kā veiksies.

2009. gada 23. jūnijs

Vakar izdrukāju no *www.zeitgeistmovement.com* manifestu. Iedevu vienu komplektu Rolandam, kuram šīs idejas par kampēju pasaules deģenerāciju un norietu jau tāpat nav svešas.

Kad gribēju ieinteresēt arī uz Saulgriežu dienu sanākušās draudzenes, tad pirmo “atštauku” saņēmu no savas radniecības. Tie esot jaunie pasaules pārvaldnieku (katrs zinot, kas tie ir) gājieni, jo viņi, jūtot savu cūcību galu, nu acu aizmāšanāsai gudrojot dažādus “viherus”. Mudītes uztverei tas tā kā par sarežģītu un līdz ar to garlaicīgi. Alinīte gan cītīgi lasa, jo

to lūdzu, bet arī viņai apnīk. Toties Alīnīte izdrukājusi kaut ko citu – nerātnās dainas. Tās visiem iet pie sirds, piemērotas arī Saulgriežu laikam. Izraisa smieklus un jautribu. Labi arī tā.

Mani ļoti ieinteresēja šī kustība. Papētišu. Tur aicināts pievienoties, uzrakstot e-pasta adresi. Tomēr kaut kas likās tā īsti manai personīgai labai nepieņemams, jo tur Dieva vietā – zinātne. Pilnīgi tam piekristu, ja tā būtu arī jūtu zinātne, lai neievistos racionāls aukstums, kaut arī labi domāts. Bet tas, ka viss ietverts Kopumā un caur šo atziņu jānonāk līdz saskaņas pilnībai, ir absolūta manas dvēseles tendence, kopš sevi esmu šajā dzīvē apjautusi. Tas nu nebūtu nekas jauns. Jauns ir tas, ka tas tiek arvien plašāk un skaļāk popularizēts. Tam pievienojos, kaut gan cilvēki neuzdrošinās tam ticēt. Zinu to no personīgās pieredzes.

Tā, piemēram, mana Brīnumpunkta ideja (mikrokosma kvintesences apzināšanās cilvēkā – tātad sevī) taču dotu katram individuālu pieeju kosmosa klaviatūrai, unikālas, radošas izpausmes, kas nepieciešamas, lai cilvēks pats justos labi un būtu noderīgs citiem dzīves kvalitātes uzlabošanai, līdz ar to razdams izpratni par vismazākās vienības saistību ar vislielāko kopumu, turklāt ar cilvēku, kas atbildes rod sevī, neviens nevarēs manipulēt.

Tomēr vairums cilvēku ir ar mieru redzēt un cerēt sastapt Dievu visur citur, gan augstos kalnos, padebešos, īpašās vietās, arī kā makrokosmu, nepieļaujot domu, ka pats, kā mikrokosms, ir identisks Dievam, tikpat ideālā un unikālā veidā, ja pēc tā tiecas. Un nekur tālu pēc tā nav jātraucas, ir vienīgi jāatceras, ka Visuresošais ir turpat, kur cilvēks pats.

Ir jāmēģina vismaz pieslēgties tādai domai, iespējams, ka Dievs būs saklausāms, sajūtams daudz labāk nekā kādā pūlī. To var nodēvēt par pasaulīgā izpratni, par sarunu ar sevi, kad cilvēks nemēģina sevi attaisnot, bet cenšas ieklausīties, ko saka sirdsapziņa, ja tā nav norakta tādos dziļumos, ka šķiet, tās nemaz nav. Bet, ja nav sirdsapziņas, nav arī Dieva. Sirdsapziņa nemīt kalnos, kulta celtnēs, svētvietās, tā ir pašā cilvēkā – katrā no mums. Visas svētvietas un kulta celtnes ir domātas tikai tam, lai tie, kam ar sirdsapziņu ir problēmas, to modinātu.

2009. gada 30. jūlijs

Šodien mana dēla dzimšanas diena. Viņam būtu četrdesmit gadu. Bet notika kaut kas pilnīgi pretējs lūgtajam un cerētajam.

Es raudu un apzinos, ka man ir vajadzīga palīdzība, bet starp dzīvajiem šīs dimensijas cilvēkiem nav neviena, pie kā man vērsties, tāpēc pievēršos Brīnumpunktam (Zero) un Laukam. Es lūdzu kādu stimulu, kādu gaišu pozitīvu stimulu, kādu motivāciju savam radošajam darbam, lai varu uzsmaidīt dzīvei un tā man atsmaidītu pretim.

Noslauku asaras. Domās izvēdinu savu namu no negatīvām plūsmām un attīru vietu, kur nākt lūgtajam.

Kaut es varētu teikt ar sirds un visas savas esības apziņu – DIEVS ienāca istabā! Un tas būtu manas tautas Baltais Tēvs – brīnumdaris, kā mans personīgais, tā visiem kopīgais Baltais Tēvs Tūkstošveidis (ģeniālais Raiņa apzīmējums visur un visā esošam Garam).

Rezumē. Diena izvērtās gaiša un laba. Domāju par savu personīgo Dievību – Dievapziņu, kurā ietilpst visa mana Absolūtās Mīlestības valstība. Tajā mājo visi mani sirds mīļotie, bez šaubām, arī dēls. Un tajā nav pirmo un pēdējo – viss ir Absolūtās jeb Dievišķās Mīlestības plašais lauks un dārzs, kurā Brīvībā un Skaistumā mīt tie tēli, kuri dzīvo manā Gara pasaulē.

Tāda ir mana vīzija, kas šķiet reālāka par pasaulīgo, man apkārt esošo. Citi lai domā savas domas par Dievišķo pasauli un, ja nav savas iztēles, lai piekrīt tām vīzijām, ko viņiem izdomājuši citi. Lai domā par blakus dimensijām pēc savām intelekta spējām un Mīlestības pakāpes, vienus sūtot uz augšu, citus – uz leju. Lai piekrīt citu versijām par grēku, grēciniekiem, sodiem un izpiršanas grūtībām dvēseļu ceļojumos.

Tā kā nevaru nedz piekrist, nedz nepiekrist citu izdomājumiem, arī visiem tā sauktajiem svētajiem rakstiem, kur dūmo elles un švirkst soda rīkstes, tad neieļaušos apcerēs, vai tā ir vai nav. Lai katrs atbild par savu iztēles ainu un par tām, kas iestāstītas tiem, kam trūkst savas vīzijas jeb alkas caur mīlestību pēc personīgas sarunas ar Visuresošo Dievu.

Es gādāju par savu Dievišķās Mīlestības lauku un sastopu tur arvien vairāk ļaužu. Un ne tikai ļaudis, tur vieta arī floras un faunas pārstāvjiem – visiem tiem, kas aug, zied, kuplo, smaržo, kas iet, lido, rāpo, peld, vārdu sakot, visam tam, ko ierauga manas Dvēseles acis. Jā, tur ir vieta kokiem, dzīvniekiem, putniem, arī tiem četriem krāsainiem taureņiem, kurus ieraudzīju tieši 30. jūlijā, staigājot ar sunīti pa Lielajiem kapiem. Visu vasaru es redzēju tikai baltus taureņus, jaukus lidoņus, bet tikai baltus, patiesi, kopš pavasara nevienu krāsainu. Likās pat tā kā savādi, ka tieši šodien pēkšņi ieraugu

brīnumkrāsainu lielu taureni paceļamies no kupli sazēlušā nekopto kapu vārpatu lauka, tad paceļas vēl viens, arī krāsains. Es jau pie sevis čukstu: pateicos, pateicos, sveicienu no tevis saņēmu, dēls! Un tad vēl viens – nolaižas priekšā uz takas un atver savus krāšņos spārnus. Mājās pārnākot, atlaižos gultā, lai izjustu piedzīvotā burvību, kad sadzirdu tādus kā daļēji ritmiskus piesitienus pie loga. Kad paskatos – tur ceturtais krāsainais taurenis sitas pie loga rūts. Man izdodas uzreiz to satvert rokā un ar neapraktāmu laimes sajūtu, izejot uz balkona un atverot plaukstu, redzēt, kā viņš, mazliet pārsteigts, uzkavējas un tad metas lidojumā. Un bija vēl daudz labu lietu.

Palīdzību saņēmu, par to pateicos un nodomāju, ka, iespējams, esmu uzklusīta, jo lūdzu pēc tās.

Piebilde. Šeit es runāju par savu Dvēseles redzējumu, bet tas, ko piedāvā mana pasaulīgā redze, mani bieži samulsina. Izeju no šī samulsuma jeb apjukuma es mēģinu, vismaz cenšos, atrast, atstājot to Providences ziņā, tās rēķinos man nevajadzētu iejaukties ar saviem vērtējumiem un tiesas spriedumiem, jo nezinu aizmetņus cēloņiem, kas noveduši pie ciešanām un pasaules šausmu ainām.

2016. gads

Viens no Lielo kapu ēnu stāstiem

(pirms ilgāka laika personīgi piedzīvots)

Domādama savas domas, skatienu esmu pievērsusi pārblīvētajam grāmatu plauktam, pēkšņi pašā stūrī izgaismojas gandrīz vai ar varu iespiestās divas grāmatas par Eiženu Finku.

Mani ar Finku saista kāda kopīga neizprotama stīga, pat nevaru noteikt tās iemeslu, tomēr zinu, ka tā pastāv. Mīļš man viņš ir. Un darbnīcā pie sienas uz tonēta tumša engra papīra atrodas mans, pasteli zīmēts, viņa portrets, no tiem laikiem, kad viņš, vecs un slims, bija atkūlies no Sibīrijas.

Uzausa atmiņā kāds piedzīvojums no padomijas laikiem, kad īsi pirms Mirušo piemiņas dienas nolēmu aizdegt svecīti uz Finka atdusas vietas. Tā atrodas Pokrova kapos, kas saplūst kopā ar Lielajiem kapiem. Biju nolēmusi to izdarīt laikus, jo novembra dienas ir īsas. Aizkavējos. Sāk strauji krēslot, tomēr nodoms ir jāizpilda. Ir uzsnigusi plāna sniega kārtiņa, un es ar skuju zariņiem un svecīti dodos uz zināmo vietu. Bet kapa tur nav. Vai tiešām krievi būtu to nolīdzinājuši, tāpat kā nopostījuši paši savas pareizticīgo baznīciņas, Pokrova kapu iebraucamo vārtu arku un veikuši citus barbariskus darbus šajā miera laukā, darot tos pa naktīm ar buldozeru un piesaistot kareivjus, kuru mītne atradās blakus kapiem. Latvijū Finks mīlēja, tāpat kā es, un okupantiem paredzēja nelabu nākotni. Taču nekādu postījumu pēdu tomēr nav. Sāku meklēt un traušu sniegu no kopiņām sev visapkārt, zinu, ka to sedz cementa plāksne. No zināma satraukuma un kārpīšanās pa kapu kopiņu virsmām pat nosvīstu. Un nu jau ir pavisam tumšs. Visai necīgs apgaismojums ir tikai no Miera ielas tramvaja pieturas vietas. Kļūst neomulīgi, un pārņem tāds kā izmisums, ka nevarēšu izpildīt labi domāto mīlestības darbu. Iztaisnojos un skaļi nosaku:

– Nu, Fink, kāpēc tu negribi manu svecīti?!

Jūtu tādu kā kustību sev aiz muguras, un šķiet, ka mani necilie mati zem beretes slienas stāvus.

Pagriežos, aiz manis stāv prāva auguma vīrs, bet šausmu sajūta noplok, jo blakus viņam ir sunītis. Aptveru, ka ne tās pasaules gars, ne šīs pasaules ļaundaris taču nestaigās ar mazu, mīļu sunīti. Turklāt šeit daudzi vakaros vadā savus četrkājainos draugus. Izrādās, ka šo cilvēku pat pazīstu. Tas ir Kultūras ministrijas ierēdnis Verners. Apsveicinos un saku, ka nevaru atrast Finka kapu, kaut zinu, ka esmu pareizā kapu kopiņu rindā, bet, lūk, nav un viss. Verners saka:

– Bet jūs taču stāvat tam tieši priekšā!

Nolieces, traušu sniegu. Jā, ir! Aizdedzu sveci, izkārtoju skuju zariņus un piecēlusies pagriežos pret Verneru, lai pateiktos. Bet viņa nav.

Skatos visapkārt, brīnos, kāpēc tik steidzīgi devies prom. Bet tālu viņš nevar būt aizgājis. Un es vēlos tomēr saskarsmi ar realitāti un paeju uz ielas pusi, tad uz galveno kapu ceļa un tumstošā tālumā redzu siluetu. Lai pārliecinātos, ka pastāv reālā pasaule, dodos kapos iekšā, domādama, ka atpakaļ uz mājām iesim abi ar Verneru. Tomēr siluetam neredzu sunīti blakus kustamies. Nu manas bailes mijas ar ziņkārību, sunītis varbūt palaists vaļā, tāpēc to neredzu. Pusskriešus tuvojos siluetam. Pret mani pagriežas gara, plecos sakumpusi veca sieviete un bargi uz mani skatās.

– Ko vajag?

– Neko, es pārskatījos, atvainojiet!

Pēc ilgāka laika satiku Verneru un jautāju, kur tik ātri kapos nozudis. Viņš izbrīnījies skatījās uz mani un teica, ka nekādos kapos nav bijis.

Te, manuprāt, ir arī ikdienišķs skaidrojums, jo padomijas laikos katram ierēdnim bija jā rūpējas par savu vietu, lai pār viņu nekristu pat caurspīdīga ēna. Un, tā kā Finka nostāja par

okupāciju bija labi zināma, Verneram ar to nedrīkstēja būt nekādu sakaru.

Tomēr jautājums, kā bija patiesībā, palika karājoties gaisā.

2010. gada 12. jūnijs

Ir priekšjāņu laiks. Kaut gan visapkārt rīb un klab dažāda veida spēkrati un pilsēta demonstrē savus muskuļus, tomēr es izbaudu vasaras smaržas. Pie maza vienkārša koka namiņa loga zied jasmīns, un, ejot garām, tas ietin mani senās dziesmas vīzijā: “Bij Jāņu nakts un kalnos dega liesmas, tev galvu sedza jasmīnvainags balts...” Pie 11. tramvaja pieturas kā gaismas kupena reibinoši saldu elpu dveš kāds krūms, kura trauslos vijīgos zarus bagātīgi no vienas vietas klāj zeltainu ziedu pušķi, aiz avižu kioska zied mežrozīte, un es skatos, cik grezni ap jau uzplaukušo, vienkāršo un tāpēc vēl jo smeldzīgāk skaisto ziedu sapulcējušies nākamie pa pusei pavērušies pumpuri.

Kādas nojauktas mājas krāsmatas apaugušas vībotnēm. Un, ak debess, kā sašūpojas mana pārkrautā izjūtu laiva, kad, ejot ar sunīti pāri šīm krāsmatām, mēs brienam pa baltā āboliņa paklāju.

Pie Mēness ielas Lielo kapu koki dāsnā zaļumā it kā sapspringti gaida, kad tūlīt, tūlīt pāri visam pludos liepziedu smaržu vilņi.

Gar kapu asfaltētiem celiņiem, izslējušās gandrīz manā augumā, asu, spēkpilnu smaržu raida nātres. Tās sākušas ziedēt, un to staltie, brašie stāvi atgādina kopā plecu pie pleca sanākušu tautu, kas zem raupjas vilnas asām seģenēm slēpj savus trauslos, kuslos bērnus – gaišdzeltenas ziedu skaras.

Fantastiski! Un tas viss tepat! Es to redzu un, galvenais, izjūtu!

Rakstot es meklēju vārdus, un man to pietrūkst, lai būtu tuvāk pilnībai, ko pauž ik zieds, ik stiebrs.

Bet laikam jau tā jābūt, jo pilnība neietilpst vārdos, tā staro tiem pāri un apbur tevi, t. i., šoreiz mani.

Un es zinu, no kā esmu mantojusi šo spēju tik vārdos neizsakāmi, rakstos neapprakstāmi baudīt Debesu brīnumus Zemes virsū – tas no manas maigās, mīļās Mātes. Es pateicos Tev, Māt!

2010. gada 2. jūlijs
Māmiņu klubs

Te dažas domas par kādas vakardienas radiopārraides tēmu.

Tā sauktais “Māmiņu klubs” ir man pilnīgi nepieņemams raidījums savas salkanības un kaut kādas perversas pārspīlētas ucināšanas dēļ, jo tāds iespaids, ka tiek dziedāti vārgi asni.

Ieslēdzot Latvijas Radio 1, man izdodas uztrāpīt tieši to laiku, kad “zaķenes” runā par zaķēniem. Šoreiz pieaicināta Rēzija Kalniņa, kāda Diāna, kuru noteikti visi pazīst, bet es – ne, jo ir tik populāra, ka uzvārdu nenosauc, un vēl, protams, kāds cienģtēvs, un nu čubināšanās iet uz pilnu klapi, kur kā mantra cauri skan: “Ak, mēs, Dieva nepilnīgās būtnes, kas esam ceļā uz nesasniedzamo!”

Par to, vai sasniedzams vai nav, man nav ziņu par visiem, it īpaši par “zaķenēm”, bet domāju, ka ir arī pilnību apzinājušies ļaudis, kas redz šo pilnību arī “zaķenēs” un nepilnīgā cienģtēvā, kas visi dīvainā kārtā nākuši no Pilnīgā Dieva, kļuvuši

nepilnīgi un nu ceļo atpakaļ, domādami, ka iet uz priekšu bezgalīgos tālumos pēc nekad nerasniedzamā.

Gribas piezvanīt un pajautāt, kā jūsu pielūgtajam Pilnīgajam Dievam sanācis radīt tik daudz dažādu nepilnību? Netaļantīgs, vai?! Visi vienā balsī skandina – mēs nepilnīgi, mēs nepilnīgi! Tā jau tiešām var palikt nepilnīgi, kā paši apgalvojat – kā sauc, tā atskan. Un pasaule tik tiešām pilna ar nepilnīgiem un pavisam trakiem. Turklāt nepilnīgie cits citam rāda ceļu uz Pilnīgo un, kā jau nepilnīgi vai traki būdami, nerasniedzamās Pilnības dēļ izkaujas.

Tas manī rada patiesu izbrīnu, kā kaut kam pilnīgam var būt nepilnīgas daļas.

Tas būtu tā – ja, piemēram, es vai kāds cits, uzlabotāks variants, esam radīti pēc “Dieva ģimja un līdzības” un ja Dievs ir viss esošais Makrokosmos, tad esam katrs sava veida Mikrokosmos. Un tādā gadījumā, ja es skatītos uz savu kājas īkšķi un teiktu, ak, piedod, ka tu man esi tik nepilnīgs izdevies vai, otrādi, kājas īkšķis domātu – ak, cik es esmu nepilnīgs, kā es gribētu būt par degunu vai par pašu galvu. Katrs nepilnību skandētājs varētu apdomāties un kā Visuma izpausme neatkarīgi no tā, vai ir kājas īkšķis vai deguns, censties izpildīt savas funkcijas un tā būt saskanīgā ritmā ar Kopumu, jo, lūk, ja esam veseli un kājas īkšķis nav apdauzīts, tad viņš mums atbildēs, ka ir pilnīgs kā kājas īkšķis un jūtas pavisam labi savā vietā, un ar degunu mainīties negribētu nekādā gadījumā, jo kā tad tas izskatītos.

Bet, ja tiek iegalvots, ka esi nepilnīgs un gribi būt kāda vietā, tad sākas lielā grūstīšanās, tā sauktā konkurence, un ja par katru cenu grib to, kas pienākas otram, tad sākas bardaks, par kuru paši esam satraukušies.

Domāju, ja katrs apzinātos, ka viņš/viņa kā Visuma izpausme jau no sākta gala ir pilnīga, un redzētu arī citus tādus, tad būtu Paradīze zemes virsū, visi būtu laimīgi un radoši; sētnieks domātu, kā labāk sakopt apkārtni, un gleznotājs – kā perfektāk izpaust sevi uz audekla, un viņi spētu pateikties viens otram par paveikto, apzinoties, ka neviens nav labāks par otru, bet ir pilnīgs savā vietā – tā tad laimīgs. Un, ja cilvēks ir laimīgs, viņš otru negrūstīs.

Lūk, šādu Apskaidrību Debesis gan varētu atsūtīt katram un norakstīt vecos parādus, kas radušies no izkropļotās mantras – mēs esam Pilnīgā Dieva nepilnīgās daļas.

Katrs koks, zieds, zāles stiebrs utt. – viss, ko “Dieva nepilnīgās” daļas uzskata par tādu kā placdarmu, uz kura var ārdīties, kā nu kuram ienāk prātā, būtībā rāda, māca, cik katrs tā elements ir apmierināts ar savu esību.

Pilnībā caurkritusī doma, ka cilvēks ir dabas kronis un reizē nepilnīgs, ir novedusi pie tā, kā pašlaik jūtas pasaules ļaudis – daļa badā, daļa pārpilnību perversijās, vairums depresijā vai karu izraisītā postā. Lojālu, harmonisku cilvēku slānis gandrīz nav samanāms vai arī ir ļoti plāns.

Dabas kronis cilvēks varētu būt, ja apzinātos, ka blakus ir tādi paši kroņi, tikai ozola, bērza vai smilgas izpausmē, ka tā ir Visuma izpausme dažādībās, kur mājo arī Viņš pats.

Jo Visums ir Visā un Visur. Lūk, seno Vēdu teiciens: Pilnīgais (Dievs) atklājas visās šķietamās nepilnībās, bet redzēt to spēj vienīgi Pilnīgais. To pašu saka mūsu dzejnieks Andrejs Eglītis:

Es Tevi redzēju, mans Lielais Dievs,
Ar brūnu kameni,

Tu lēnām staigāji pa sila pureni,
Un, rāsas padzēries,
Tu manī pavēries, mans Lielais Dievs!
Arī mūsu Svētās Dainas apliecina, ja cilvēks elpo kopā ar
visu radību, tad viņš ir sveiks un vesels.

*P. S. Pateicos nepilnīgajam cienīgtēvam un zaķenēm Lat-
vijas Radio 1 pārraidē par iemeslu vēlreiz pārdomāt jau pār-
domāto.*

2010. gada 16. jūlijs

Karstums nemitējas. Tas pastāv jau krietni ilgi un solās
karsēt vēl.

Lielā Saule atgādina, kas te, uz zemes, ir galvenais. Vai da-
žādos morāles kodeksus un baušļus, kas izprātoti gan labā,
gan savtīgā nolūkā, lai savaldītu vai izmantotu pūli, var aizlikt
Saulēi priekšā?!

Vai Sauli var aizstāt kādi reliģiski raksti? Jā, katrs var nest
sevī savu gara pasauli un būt laimīgs ar to, līdz pienāk brīdis,
kad Saule – tā Visuma acs, kas pievērsta mums, bet kurai mēs
neesam pievērsuši savu sirdi, kā to darījušas senās civilizāci-
jas – atgādina par sevi.

Un tagad Viņa atgādina. Karstums Latvijā un tās apkārtnē,
arī Krievijā, ir tāds, kādu cilvēki neatceras bijušu.

Manai tautai, lai kādos nedarbos dažādi kampēji un
iztapoņas būtu piedalījušies, dvēsele nav degradējusies, un
Saulēi tur ir atstāta goda vieta.

Vasaras vidū, kad Lielā Saule ir zenītā, mēs to katrs at-
bilstoši savam attīstības līmenim godinām.

Un svētais Jānis, kuru, šķiet, ne jau pēc viņa paša vēlmes, baznīcas tēvi te, Latvijā, grib aizklāt Saules godiem priekšā, izkūst Ligo dziesmās un ugunsroku liesmās kā sniegavīrs.

Tāpēc, Lielā Saule, ar zināmām tiesībām Tevi lūgt, jo pieradu pie tās tautas, kas cauri gadu tūkstošiem, lai kā apdullināta ar dažādām rakstu, vārdu un spaidu mācībām, ir paturējusi Tevi godā gan tautasdziesmās, gan zemapziņā, gan arī dažs labs skaidrā un milestības pilnā apziņā – es Tevi lūdzu:

Mīļā Lielā Saule! Pretēji sinoptiķu pareģojumiem, lūdzu, pažēlo mūs – cilvēkus, dzīvniekus, putnus, kokus! Nekarsē vairs tik ļoti! Lai Pērkoņtēvs ar Vēja Māti pārstaigā latvju zemi, nenodarot tai postu, kaut arī daudzi savā rosišanās drudzī ir aizmirsuši, ka Saule un Zemes Māte ar saviem spēkiem ir tās galvenās.

Sinoptiķi apgalvo, ka karsēs visu mēnesi, bet svētdien mainīsies mēness (saules spoguļa) fāze. Ja mana lūgšana un, iespējams, ne tikai mana, būs sadzirdēta – laiks kļūs vēsāks.

P. S. Lai vai kā to varētu tulkot, bet 16. jūlijā lūgtais ir piepildījies. Tieši mēness fāzē uznāca pērkonā negaiss ar stipru vēju, kas izgāza ap māju dažu labu koku. Tas uznāca tik pēkšņi, ka tikai lielā steigā ar piepūli spēju aizvērt visur vaļā atstātos logus, jo ar spēcīgām vēja brāzmām lietus šaltis aumaļām gāzās iekšā, papīri gāja pa gaisu, un viss, kas atradās logu tuvumā, tika apliets kā no spaiņa.

Maza atelpa no karstuma bija klāt. Tas notika svētdienā, un pirmdienas rīta stundā lietus vēl nav mitējies.

Un, pieminot kritušos kokus, es pateicos visu to vārdā, kas saņem ilgi kāroto valgmi.

Piezīme tiem, kas lasītu te rakstīto un būtu tālu no noslēpumainās pasaules, ar kuru esmu saskārusies. Es viņiem pilnībā piekritīšu, ka te nav runa par lūgšanu spēku, bet vienkāršu sagadišanos un normāli izskaidrojamu parādību – bija karsts, un uznāca pērkonā negaiss, kas tur mistisks. Un tur jau arī kaķim būtu jāsmejas, ka kāda Māra Rikmane nez ko sadomājusies. To cilvēku priekšā es atkāpjos, viņiem piekriņot, jo nezaudēju sapratni, ka cilvēks ir liels un tajā pašā laikā tikai puteklis starp putekļiem, kas pakļauts likumiem, kas nav no viņa atkarīgi, kur nu vēl ietekmējami.

2010. gada 5. augusts
Laika maiņa

Diezgan bieži ir iegādājies tā: ja ir kādi pārspilējumi dabas vaigā, tad pēc sirsnīgas lūgšanas laiks mainās. Neesmu tomēr tik traka, lai to norakstītu uz savām spējām, bet bieži tā notiek.

Varbūt laiks pats nolēmis mainīties un mana lūgšana ir kādas priekšnojautas vadīta, varbūt tai tomēr ir kāda tauriņefekta nozīme, bet varbūt tai nav nekādas enerģētiskas vērtības un viss iet savu gaitu.

Lai vai kā tas arī būtu, bet šorīt es esmu dziļas pateicības pilna, jo pie mums, t. i., manā apkārtnē, līst mērens, bet nepārtraukts lietus, un katrs zāles stiebrs, katra lapa reizē ar mani uzsūc valgmi, jo bijām nomocīti ar šai zemei neraksturīgu karstumu.

Man tas līdzinājās Indijas sutoņai, ko izjutu, tur uzturoties. Pilnīgi identisks.

Esmu priedīga, ka spēju būt tik naiva uz racionālās,

pārmēra lietišķības pārņemtās pasaules fona. Es taču patiešām ticu dabas un debesu spēkiem. Pērkoņtēvs ir reāls savas sfēras kodols, tāpat daudzās Mātes – Zemes Māte, Vēja Māte ar saviem dēliem, Meža Māte, Jūras Māte... Seno dievību pārvaldītās stihijas, protams, var izskaidrot ar fizikas likumiem un zinātnes definējumiem, bet būtība nemainās, tie ir tikai vārdi, kas lietoti intelekta leksikonā bez cieņas un mīlestības, bez jūtām. Tām cenšas atņemt pat dzīvību, padarot par mehānismiem, tomēr Zemes Māte ir dzīvs organisms un, tāpat kā visas pārējās stihijas, ir iesaistīta kvantu plūsmās kopā ar mūsu dzīvībām.

Visu stihiju pamatkodoli man ir tādi kā enerģētiskie centri, ar kuriem jādzīvo saskaņā. Un saskaņa panākama, ja vispirms panākta saskaņa ar sevi, savu enerģētisko centru. Tikai tad jau ir pieeja tam, kas nemierīgam prātam apslēpts.

2010. gada 7. augusts
Dievam nav reliģijas

(Mani uzskati par reliģiju)

Vakar darbnīcā draugu diena. Pārmēra karstums, kas te valdīja, ir krities, un viss lēnām atgriežas ierastās sliedēs. Esam seši – Alīna, Anita, Mudīte, Viktors, Dzintars. Iznāk runa par reliģiju. Protams, tūdaļ sākas jukas.

Viktors saka:

– Mēs kristieši, mums jāturas kopā pret musulmaņiem.

Lai man nebūtu liekulīgi jārūnā līdzī un jāpiekrit šādam dalījumam, saku, ka nepiederu ne pie mazu, ne lielu ticību virzieniem. Tad jau es neticot Dievam – tā Viktors. Tā kā Vik-

tora Dievs ir Bībeles rakstītājs, tad es tiešām nevis neticu, bet neuzticos Tam. Ja no acīm noņem gadu simtiem uzliktās klapes, ko baznīca, lai savaldītu pūli un svētītu kolonizatorus, ir uzlikusi, tad baisāku “krimiķi” es neesmu lasījusi un nespēju iedomāties. Un tā sauktā Jaunā Derība no sižeta – scenārija – viedokļa nav labāka par Veco, tikai mazāk personāžu.

Visi gaišie cilvēki nežēlīgi nomocīti vai noslepkavoti. Jānim Kristītājam – galva nost, Jēzus sekotāji Kolizejā atdoti lauvām par barību. Lauvu bedrē iemests arī Sv. Jeronīms, kam vienam no retajiem izdevies izkulties sveikā, jo dzīvnieki, jūtot labu cilvēku, apžēloja. Sv. Katrīna uzstiepta uz moku rata. Jēzus mātei eņģelis pasludina par īpaša dēla nākšanu pasaulē, uz kuru Bībeles Dievam esot labs prāts, jo esot Tā mīļais dēls – lūk, viņai jānoskatās, kā šo īpašo brīnumbērnū (es to neapšaubu, jo brīnumbērnū taču dzimst), šo izredzēto “nokošerē” pie krusta. Un Dievs, bez kura ziņas pat mats nenokrīt no galvas, te pēkšņi neiejaucas, bet mierīgi noskatās, kā tiek nobendēti tie, kuri Viņu kvēli mīlējuši, piesaukuši un pielūguši. Un Dēla vieni no pēdējiem vārdiem esot bijuši – “Tēvs, Tu esi mani atstājis!” Lūk, tā!

Un šo asinīm, labo cilvēku asinīm, piemirkušo grāmatu, šo baido “krimiķi” neliek mierā, bet katru gadu izspēlē no jauna, liek Dievmātei atkal un atkal pārdzīvot Dēla traģisko galu, liek katros Saulgriežos piedzimt un pēc trīs mēnešiem asiņot pie krusta. Un visai kristīgai pasaulei, ar klapēm uz acīm, šai drāmā jāpiedalās gadu no gada – jāpriecājas, kad piedzimst, jābēdājas, kad pēc trīs mēnešiem cieš un mirst, tad atkal jāpriecājas, ka uzbrauc debesīs. Un tā atkal un atkal. Un tas viss, lai aitas neizklīst un nesāk domāt loģiski, jo tiem, kas šo šovu organizē, nebūs ne aitu vilnas, ne gaļas. (Tas pats arī

citās reliģijās attiecībā uz vilnu un gaļu, lai gan scenāriji un rituāli atšķirīgi.)

Es te saskatu nežēlīgu perversiju arī pret Kristu, varbūt pat īpaši pret Viņu, jo kāpēc saukt Viņu atpakaļ mokās. Man viņš būtu dzīvs sirdī nēsājams bez pagātnes šausmām. Es pat justos apgrēkojusies, vizualizējot Viņu pie krusta. Lūk, es negribu šajās perversijās piedalīties.

Bet to nevari teikt, jo nesapratīs, bet pārpratīs, turklāt ir uzrakstīts miljoniem disertāciju, kas šo totālo melnumu taisa par totālo baltumu un uz kurām var atsaukties, ja pašam loģiskā prāta nav.

Lūk, tieši Milestība, kurā nav izslēgta loģiskā domāšana, kas arī pieder pie mums dotām Dieva dāvanām, liedz man piedalīties atkārtotās perversijās.

Kāpēc jācīlā šo svēto, nu jau atpestīto, cilvēku traģiskās zemes gaitas?

Lai mani atvaino ebreju dramaturgi ar saviem gara darbiem, lai arī cik ģeniāliem. Lai mani atvaino kristieši, kas gribot negribot turpina ebreju vēstures atvasinājumu ar cilvēka upuri centrā, es no visa tā atsakos. Kāpēc es saku – centrā? Gluži vienkārši tāpēc, ka ne tikai doktrīnā, bet vizuāli tas ir skatāms gandrīz katrā lūgšanu namā, piemēram, baptistu baznīcas centrā, Matīsa ielā, virs krustā sistā tēla ir uzraksts: “Mēs pielūdzam Kristu, krustā sisto!”

Laikam esmu seno Vēdu un savas baltu tautas Dieva uzveres cilvēks, kur nav jānospižina labais, lai caur šādu ļaunumu tiktu pie apgaismības.

Iespējams, ka gan ebreju rabīni, gan kristīgo un citu reliģiju priesteri par ticībās nesadalīto, cilvēkiem, florai un faunai vienu kopīgo Dievu ir iedomājušies, bet katram jāskandina

savi zvani, un atzīt to nevar, citādi zvanu torņi apaugš ar staipekņiem un tajos iemitināsies sikspārņi. Un, ja arī min kopīgo Dievu, tad katrs savas reliģijas vārdā, kuram tad visiem citiem būtu jāpiekrīt. Un katrs aitu bars ar saviem ganiem ir pārlicināts, ka viņa Elks būs tas īstais visiem. Bet kas man daļas par viņiem, bet viņiem, protams, pilnīgi nekādas daļas par mani. Un tas ir labi. Tā teikt – *Scire, Tacere, Creare Aurum* (latiņu teiciens, kuru netulkošu). Taču viņi nav noteicēji par Visuma Domu jeb Viedumu un Mīlestību, jo es, būtībā katrs cilvēks var vērsties pie šiem Visvarenajiem Spēkiem, izjust To starojumu un gūt atziņu, kas juceklī un citu uzspiestos scenārijos ļauj saglabāt skaidru skatu un neatgriezeniski saprast, ka Lielais, cilvēka prātā neietilpstošais Spēks, ko dēvējam par Dievu, ir visiem Viens un tajā pašā laikā pilnīgi personīgi uzrunājams caur Mīlestību.

2010. gada 7. oktobris

Vilks

Dažreiz Dvēselē skaudri iegaudojas vilks. Viss it kā labi – ir jumts virs galvas, maize galdā un diena ir tavā rīcībā.

Sākumā tu pat nepamani smalko smilkstienu, tad pamani, bet izliecies, ka nedzirdi. Un tieši tas, ka tu gribi to nedzirdēt, noklusināt, teikt, ka nekāda vilka nav, liek beidzot tev vibrēt šo gaudu kāpjošā frekvencē.

Un tad es sajutu ko dīvainu – izrādās, ka ļaut vilkam gaudot, tā teikt, “uz pilnu klapi” ir labi. Ir labi gaudot un smelgt līdz pamatam.

Nezinu, kā citi apklusina vilku. Varbūt viņi dzird to vienmēr un ir saraduši ar to. Saraduši ar ciešanām, ar trūkumu.

Mana Depresigas
Tama
B.

Saraduši ar nepiepildītām iecerēm un savas gaudas vērs pret apkārtējiem, alkstot žēlastību un palīdzību vai vismaz sa-
pratni.

Ja tieku līdz tam, ka ļāju vilkam gaudot, to netraucējot, gaudas pārtop dziesmā – sirds skaidrā lūgšanā ar pateicības sajūtu un tādu kā gandarījumu, ka Dvēselē dažkārt dzirdamā vilka balss iestīgojusi tevi citā dimensijā.

2011. gada 8. maijs
Savāds apsveikums

Diena saulaina un silta. Domāju par tēmām, kurām, ja būs atvēlēts laiks, gribētu savā mākslā pievērsties. Arī ideja uz-
radās, un, lai gan braucu uz tirgu kā suņiem, tā pašiem pēc
“provianta”, gatavoju ēdienu (kaut arī nemākulīgi) un vadāju
Cezaru (suni, protams), domas rosījās ap iespējamām kom-
pozīcijām. Varbūt jau pirmdien kaut ko lietas labā varētu uz-
sākt.

Tikai bez steigas un “saflamēšanās”. Iedvesma nepieciešama
gandrīz pastāvīgi, tikai ne tādā pakāpē, ka zūd pamats zem kā-
jām.

Domas jānovērš no destruktīviem brikšņiem, ja tādi mē-
ģina ieperināties. Labi, ka esmu daudz maz apguvusi, kā tajos
neiebraukt, kaut gan negatīvie sprakšķi zibsnī uz nebēdu.

Vienu tādu zibsnī man īsziņā atsūtījusi radiniece. Mierā
neliekas.

Īsziņa šāda: “Sveicu tevi, Mātes d-ā! Rakstiski, lai nebūtu
noteikuma, ka tikai “no sirds”. Ar ko tad manu aknu vai “vā-
verītes” sveiciens sliktāks?

Pats noteikums kā tāds izslēdz prasīto, tas sagriež, sadala.

Pēdējā “Mistērijā” 34.–35. lpp. L. Masahaji pēctecis pateicis visu par tādiem priekšstatiem (meliem) kā sirds un mīlestības uztvere un Dievs! (kuru, piemēram, tu meklē “punktā” vai visumos, bet tikai ne patiesībā, jo Tā šķiet biedējoša...)”

Es skatos uz šo rakstu kā uz plaisām viņas smadzenēs un domāju – vai tās radušās no hipertrofētas lielummānijas vai no uzkrāta niknuma, jo visi raksti, īsziņas un pat lamas, arī horoskopi, ko es un mani draugi ir saņēmuši, ir ar uzblīdušu vēlmi izlaist no sevis sēra smaku.

Par viņas “aknīgo” sveicienu Mātes dienā man jādodomā divējādi:

1) vai nu viņai ir totāls takta trūkums, vai nezināšana, ka atraitņus neapsveic kāzu kopdzīves dienās un mātes neapsveic Mātes dienā, ja bērni ir Citā Saulē;

2) vai arī, un te jau vīd bestijas gājiens, vēlme atgādināt, ka, re – dēla tev nav, bet es tev par to atgādināšu.

Protams, man tiešām būtu jāsaskumst, jo cilvēciskais faktors ir tāds, kāds ir. Bet mani sargā mana Pārliecība. No Tās visi dzeloņi atlec atpakaļ.

Tālāk seko biedēšana ar biedējošu Patiesību. Laikam radnieces Dievs ir Biedējoša Patiesība. Var būt arī šāda versija, jo katrs ir tiesīgs domāt, kā vien tam ienāk prātā, un otrs ir tikpat tiesīgs uz to reaģēt vai arī laist gar ausīm un palikt pie savas Patiesības, kas rādās ar citādām iezīmēm, pat gluži pretējām.

Te gribot negribot jāpasmaida par biedēšanu, ja būtu neticīga vai nezinātu, ka visu nosaka Visuma likumības, no kurām neviens nevar izkāpt kā no tramvaja, tad robežšķirtnes būtu asarām un bēdām pildītas, bet viena, varbūt pat galvenā,

no šīm likumbām ir: “Mīlestība nekad nebeidzas.” Tas ir tilts pāri visām robežšķirtnēm.

Protams, ja raugās uz pasauli tuvplānā, tad gandrīz katra cilvēka dzīve ir kā gaidot devīto vilni vai jau esot tajā, un tikai retais ir to pārcietis, izpeldējis sveikā, un spēj uz to neatskatīties.

To apzinoties, man nav nekādas vēlēšanās saviem laika-biedriem nedz draudēt, nedz kratīt viņu priekšā “biedējošas Patiesības” pirkstu. Viss, ko varu darīt, ir viņus saprast, būt labvēlīgai un atsaucīgai savu iespēju robežās. Katrs pats zina, kur viņš ir iekļuvis, pats arī attapsies un izkulsies sveikā, jo būtībā labākais padomdevējs cilvēkam ir viņš pats, ja to pareizi saprot un nesirgst ar lielummāniju, kas apstulbina.

Lūk, šo lielummāniju, kas draudoši samilzusi uz neizmantotu talantu drupām, pie kā, viņasprāt, ir vainīgi apstākļi un visi citi, tikai ne viņa pati, ne es, ne mani draugi sākumā nepamanijām. Turklāt viņa apgalvoja, ka ir “pilnīga”, un teica to visai nopietni. Ieminējos, ka tā jau tas varētu būt, ja sevī atrod Dievu, bet tad jāredz tāda pati pilnība it visā un visur, kas ir augstākais stāvoklis šīs pasaules cilvēkam. Bet uz to radniecība neparakstās – viņa ir pilnīga, citi ne!

Bet, ja cilvēks domā, ka ir pilnīgs starp nepilnīgiem, gudrais starp muļķiem, pamācītājs starp pirmklasniekiem, tad viņā iemājo bestija un sāk pilnīgo piesmiest, saniknojot un liekot darīt pāri sev pašam. Un radniecība sēž un tērē laiku, sūtot muļķīgas īsziņas, kurās krata pirkstu, biedē ar viņai vien zināmo Patiesību, draud un kaunina, neredzēdama, ka tas viss attiecas tikai uz viņu pašu.

Attiecības ir izsmeltas. Lai viņai tiešām klājas arvien labāk un labāk...

Un man ir labs prāts, ka varu to vēlēt no sirds (jūtu čakra taču!). Viņa tak arī kaut ko būs dzirdējusi par čakrām, tāpēc vajadzētu zināt, ka “aknu un vāverītes” čakrām ir citi uzdevumi.

Mēs noteikti neesam viena līmeņa cilvēki. Bet es nesaku, ka mans līmenis ir augstāks vai zemāks. Tas ir citāds.

Ej, radniece, savu ceļu un mēģini būt pret līdzcilvēkiem PATIESI (nevis biedējoši) SIRSNĪGĀKA, jo visiem cilvēkiem dzīve ir pārbaudījumu pilna.

2011. gada 26. maijs
Lilita Postaža (Ozola)

Aizgājis mans labais, gaišais draugs, mana garīgā māsa – Lilita Postaža (dzim. Ozola). Es biju pēdējā no tuviniekiem, kas viņu redzēja vēl šeit esam. Zināju, ka viņa pirms pāris dienām atrodas Gaīļezera slimnīcā. Sazvanos. Un viņa saka, lai ciemos nebraucot, jo esot drūma slimnīcas gaisotne. Kad nolieku klausuli, atpodos – man jābrauc, jo, runājot par drūmo gaisotni, viņa domāja par mani, nevis sevi, jo tajā atrodas.

Zvanu un saku, ka braukšu gan. Ir svētdiena, un es taisos tūdaļ doties, bet Lilita saka, lai braucot ap astoņiem vakarā, kad visi būs prom un mēs varēsim parunāties par mūsu pašu lietām. Vēl viņa saka, lai paņemtu līdzī Rūnu kārtis, tās, ko es esmu izveidojusi. Bet es nevaru kārtis atrast, izmeklēju malu malas – nav. Man, protams, ir vara Rūnas maisiņā, tās savukārt man dāvāja Lilita, bet tās ir manu meditāciju Rūnas,

kurām jābūt savā vietā – nav pārnēsājamas. Līdz astoņiem ir vēl četras stundas. Sameklēju datorā Rūnu kāršu pamatzīmējumus un, par laimi, atrodu tām piemērotu papīru – tieši tik daudz, lai iznāktu mazāka formāta kārtis. Sēžos klāt un drukāju jaunu kāršu kavu. Kad no saspringtās darbības paceļu galvu, pulkstenis ir bez piecpadsmit astoņi. Kavējos, un tas mani uztrauc.

Kad esmu jau 14. trolejbusā, zvana Lilita, saku:

– Es jau braucu... es jau braucu, tūdaļ būšu.

Un mēs pavadām ar Lilitu brīnišķīgus brīžus. Lilita izskatās ļoti labi – viņai jauka, iesārta sejiņa, gaišie, iesirmie mati pakausī sasprausti vieglos viļņos. Viņa izskatās tā, ka pēc pāris dienām varētu būt atkal zirgā. Saku, lai viņa daudz nerunā – stāstīšu es, jo mazliet aizraujas elpa, tāda kā aizdusa. “Nē, nē,” viņa saka, “es varu runāt. Bet tu, Mārīt, palasi man priekšā, kamēr es paēdišu vakariņas.” Lilita dūšīgi uzēd, un es lasu gabaliņu no kādas viņas vai viņai atnestas grāmatas par slepenajām biedrībām – par alkīmiķiem un rožkrustiešiem. Tad viņa saka, ka mums jāiziet koridorā, kur var mierīgi pārunāties bez citu klātbūtnes. Mēs apsēžamies ērtos atzveltņu krēslos, un Lilita lūdz, lai es izlieku Rūnu kārtis. To arī daru. Iekrīt radošā rūna, kuras otrā nozīme ir svētlaimes iespējamība, tad intuīcijas rūna un trešā – krasu, bet labu pārmaiņu rūna. Lilita arī zina rūnu nozīmes, turklāt uz manām kārtīm tās ir arī uzrakstītas. Lilita pieliek pirkstu pie pārmaiņu rūnas un klusu nosaka: “Būs krasas pārmaiņas.”

Tā kā Lilita ir tik dzīves gaišuma pilna, tad domāju, ka krasās pārmaiņas attiecas uz šīs pasaules pusi, tomēr tās izrādījās uz pāriešanu citā dimensijā.

Ārā jau tumšs, pulkstenis pāri desmitiem, saku, ka nu gan

man jāiet, jo apkārtni nepazīstu, nezinu, kur trolejbusa pietura, jo tā atpakaļceļā pavisam citā vietā.

Apskaujami, un es saku: “Miļā, lūdzu, kad ej gulēt un laidies miegā, palūdz no Visuma tevi visvairāk mīlošo Garu – to, kas tevi pazīst labāk nekā tu pati sevi. Lai Tas nes tev mieru un ieskauj mīlošās, stiprās un drošās rokās!”

Varu Lilitai tā teikt, jo neesam kādas vienas konfesijas cilvēki, bet ticam Tam, kas ietver tās visas un arī mūs, ticam Kosmosam un Energijām, var tās saukt arī par eņģeļiem vai gariem, kas tajā mājō un piesaukti ierodas.

Tieši tajā naktī, kad Lilita aizgāja, ap pulksten četriem pāri Latvijai pārtraucās kaut kas meteoram līdzīgs. Laikam saukts – bolīds, tas esot novērots no vairākām vietām arī Rīgā, un tā ir patiesa meteorologu ziņa.

Daudziem jau pamazām radusies nojauta par pāriešanu uz gaišāku, labāku, vieglāku, tomēr radošu dimensiju, jo cilvēka Dvēsele aug kā smuidra egle ar galotni debesīs, it īpaši radošas Dvēseles, kurām ir vēl daudz ko teikt un kuras nebūt nevēlas gulēt kā bomji kaut kur nezināmā vietā, gaidot pastardienas bazūnes. Tās atrod sev piemērotu dimensiju, lai turpinātu savu izaugsmi, vai arī atgriežas uz Zemes. Lilita nebija mirēja, bet, ja viņa naktī pamodās un sarunājās ar Dievišķās Mīlestības Garu, tad viņi abi izlēma, ka tā būs labāk.

Lilitai bija smaga dzīve, ko viņa uztvēra, pareizāk sakot, centās uztvert viegli. Būdamā ciltsmāte veselam mākslinieku klanam, kas, kā jau mākslinieki, dzīvo no rokas mutē, gribēja tos balstīt visiem iespējamiem spēkiem. Turklāt par uzcelto nelielo, bet skaisto māju Saulkrastos bija jāmaksā lieli kredītprocenti, kuri katru mēnesi bija jāsarūpē, jo ne jau

bērni tur varēja ko līdzēt, drīzāk prasīt vēl šo to sev, un, ja arī neprasīja, tad Lilita redzēja, ka mājās nav sviesta, un gādāja, lai būtu.

Tā ka esmu pārliccināta, ka Lilita neaizgāja uz kādas konfesijas izdomātu ledusskapi gaidīt pastaro tiesu, bet, kļūdama par daudzdimensiju būtni ar neierobežotām iespējām, būs arī savai plašajai ģimenei sargātājgars un aizstāvis, ja tikai viņi savu ciltsmāti atcerēsies, godās, mīlēs un piesauks.

Domāju, ka no blakus dimensijām viņa varēs daudz vieglāk gādāt par tuviniekiem un arī attīstīt tālāk savus talantus. Es jūtu tur tevi kā dzīvu un radošu Dvēseli, mans mīļais draugs!

2011. gada 13. jūnijs
Gredzens

Rīta stundās es dzīvoju pa pusei vīziju pasaulē – iedvesmojošu vīziju pasaulē. Kad gaismas jūras paisums, kas nāk no manas patiesās būtības (ikvienā cilvēkā tāda ir), aizklājis un izkļiedējis kvantu plūsmās visas negatīvās emocijas, seko bēgums.

Gaismas jūra it kā ievēl elpu jaunam vilnim. Un es skatos, ko jūra attīrītā krasta smiltājā atnesusi. Šai Gaismas jūrā, kad tā atkāpjas, nav dražu vai netīrumu.

Tīrajās smiltīs atrodu brīnumlietas. Tās apskatu, pētu un, atrodot to noderīguma jēgu, mēģinu tās pārcelt pāri smalkajai robežai, kas šķir vīziju pasauli no tās, kur Māra Rikmane dodas savās dienišķajās gaitās.

Un tā šorīt bēguma smiltīs jau pēc pirmajiem soļiem pamanu tādu kā nelielu apsūbējušu sīklietiņu. Paceļu un redzu, ka tas ir gredzens. Tas nemirdz un nelaistās, tāds necils.

Varbūt sudraba, pat tāds kā svina, jo to klāj tādi paši viņi kā pirms jaunā gada lietos laimes lējumus, par kuriem, tos aplūkojot, ļaudis priecājas – jaunais gads būs bagāts, arī naudas netrūks.

Tuvāk aplūkojot, redzu, tomēr tas ir no sudraba. Un sudraba viņi klāj tādu kā uz iekšpusi vērstas spirāles virsmu. Sākumā nezinu, ko domāt, kur to likt. Pats par sevi saprotams, ka par to jāpateicas un tas jāgodā, tā taču Gaismas jūras dāvana. Un es lieku to kreisās rokas pirkstā un pārkāpju atpakaļ šajā realitātē, kur aiz loga trauc mašīnas, taurē policijas vai ātrās palīdzības spēkrati un uz balkona vārna knābā Cezara (suņa, protams) nobrāķētās ēdiena paliekas.

Došos uz darbnīcu, šodien nāks ciemos Zane (Jančevska). Un mēs jauki parunāsimies par šo un to.

Es, šķiet, patiešām mīlu savus draugus un atrodu viņos daudz pievilcīguma un labu īpašību, pat neatkarīgi no tā, vai sarunas ir dižas vai gluži dienišķas.

Un pēkšņi kā atspulgs no vīziju pasaules man uzzibsnī doma, ka šorīt tur atrastais gredzens taču ļoti līdzinās tam, ko man pirms kāda laika uzdāvināja Alīnīte – tur arī bija attēlota spirāle, iekšupvērsta spirāle.

Es to nenēsāju, un to būs pārklājis laika sūbējums, gluži kā to tur – viņā pusē atrasto. Tā kā esmu samērā nekārtīga, tad nevaru atcerēties, kur tas varētu būt nolikts. Piesaucu To, kas allaž man palīdz atrast vajadzīgo, un atrodu ar.

Apskatu gredzenu. Tas tagad man rādās nozīmīgs un dārgs. Ar kodu no Brīnumpasaules. Gredzens man jau, izrādās, bija, bet bez koda. Es tagad zinu tā vērtību un nozīmi. Man pirkstā burvju gredzens. Novēlu sev labu saprašanos ar to. Un pateicos gredzena devējai.

2011. gada 24. jūlijs
Tēva mantojums

Manā lūgšanu un apceru vietā pie pretējās sienas atrodas tēva glezna. Tur attēlota ēnaina, priežu ieskauta, tumša meža upīte, tāda, kas atgādina tās Kalnciema taku ainas, kādas mana māte, mani šad tad paņemdama līdzī, izstaigāja krustu šķērsu ogodama, sēņodama. Upīte plūst no tuvējā Tīreļu purva.

Glezna ir uz paliela audekla, nav pabeigta, atgādina ātru uzmetumu. Laikam tēvs, kas gleznoja dabā, to ātri piefiksējis ar nodomu pabeigt darbnīcā. Bet to pabeidza Laiks. Un te, manā acu priekšā, ir tēva melanholiskā, perfektā kolorītā darinātā, ātros otas vēzienos ietvertā ainava.

Jo vairāk uz gleznu skatos, jo dziļāka, nozīmīgāka tā kļūst.

Es lūgšanā atvainojos tēvam, ka sākumā to nenovērtēju, pat slikti pret to izturējos, savā neprātībā pat gribēju gleznu pabeigt. Ja būtu šo nodomu izpildījusi, protams, neviens nepamanītu, jo to es spēju, pazīstot tēva krāsu gammu. Toties to zinātu es pati, un tagad, kad glezna man kļuvusi tik nozīmīga, manas otas pieskārieni būtu kā dadzis acīs.

Bet tagad, lūk, es skatos uz šo koku ieskauto tumši ēnaino meža upīti, kas tomēr niansētu vibrāciju pilna, un jūtu, ka ar katru dienu vairāk tā iepludina mani mieru un klusumu – dabas dzīvo klusumu, to klusumu, ko rada dabas daudzo balsu kopums, sasniedzot satekpunktu.

Upe nes man ilgi un nesekmīgi lūgto iekšējo mieru un klusumu. Man tikai jāatver sirds šim tēva mantojumam, jāiebrien šajā upītē un jāļauj tai strāvot cauri visām manām šūnām, nervu stīgām, jūtām un domām. Jāļauj, lai tumšais, noslēpumainais eliksīrs, kas pilns Zemes Mātes veselības “zalbju”, apņem mani, lai kļūstu radniecīga šai straumei, kas

plūst un plūst... Lai kopā ar tās dziļo mieru un klusumu atnāku atpakaļ tur, kur rīb, klab, grab un kur ir arī daudz kā laba, tātad šajā realitātē. Lai man veicas saglabāt tēva mantojuma elpu dienas gaitās!

2011. gada 27. jūlijs

Rezumē

Kopsavilkums un iemesls, kāpēc esmu tik neatlaidīgi, gandrīz visu dzīvi, urbusies pati sevī un mēģinājusi pārtikt no neaizgūtām, personīgi izjustām atklāsmēm, jo tās, lai nepaģaistu, bija jāpieraksta. Šī mana indeve plus daudzie muļķīgie, varbūt dažu labu aizskarošie, emociju izvirdumi radījuši šo krietni prāvo dienasgrāmatu krāvumu.

Ja pārdomāju savu dzīvi un uzmetu skatu plauktam, kas piestampāts ar manām dienasgrāmatām, ar kurām sarunājos kopš piecpadsmit gadu vecuma, tad viss reducējas uz sevis izzināšanas procesu. Šim procesam ir arī mērķi, viens no tiem, varbūt pat dominējošais, ir adekvāti iepazīt pašai sevi un patiesi izpausties, ņemot vērā ideālus, uz kuriem tiecos.

Tas, tēlaini runājot, būtu – sameklēt, attīrīt, nospodrināt un ienest pasaulē to vislabāko, ko vien es zem savas spurnās, nepakļāvīgās, pat asās dabas kambariem spēju samanīt. Jau kopš sevi sāku apzināties, jutu, ka zem rakstura asumiem ir kaut kas man ļoti svarīgs, nepieciešams, kaut kas tāds, kas pilnībā izgaismotu manu dzīvi un noderētu arī citiem, ja vien es to atrastu, iznestu virspusē un ja pēc tā būtu pieprasījums.

Otra lieta ir – bez citu padomiem tikt galā ar nomācošu

domu, ka droši vien esmu nodarījusi pāri saviem tuviniekiem kā šajā, tā citās dzīvēs.

Tātad atpestīties no vainas apziņas.

Es it kā atskatos atpakaļ un saku sev:

– Tā taču nevajadzēja darīt, tā nevajadzēja rīkoties.

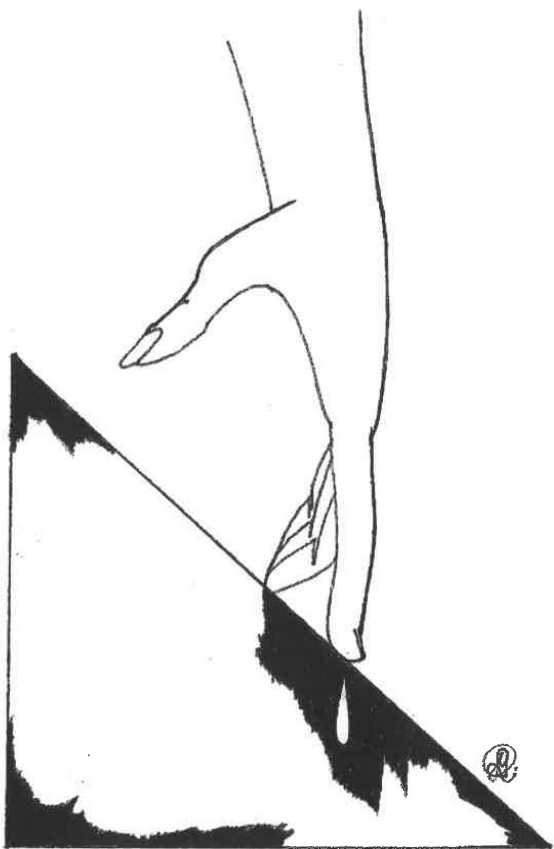
Protams, savās meditācijās un lūgšanās es no tā Visuma spēka, ko saucu par Absolūto Mīlestību un kas vienīgais mani, ja nožēloju līdz pamatu pamatiem to, kur esmu atkāpusies no sirds likumiem, varētu no pašpārmetumiem atpestīt, esmu saņēmusi zināmas atlaides, tomēr tas, ka tīrradnis, ko meklēju savas būtības pamatos un gribu kā dārgakmeni iznest virspusē, tā arī neiemirdzas visā spožumā, liek man domāt, ka par kaut ko neesmu atvainota.

Es varu iedomāties tos labi domātos padomus, kas nāktu no dažādu ticību cilvēkiem, psihoterapeitiem, arī draugiem, bet arī viņi tikai rādītu, ieteiktu to, ko paši meklē un varbūt epizodiski arī apjauš, kad lūgšanā vai dziļākā apcerē cilvēka ego izbālē. Un onkulītim, kas sēž baznīcā būdiņā aiz aizkariņa un kas cilvēka paša sirdsapziņas vietā var atlaist gan vieglus, gan smagus grēkus, neuzticos ne mazākajā mērā, jo tiesības būt par starpnieku uz Dieva ausi baznīcas institūcija ir piešķīrusi sev pati, bez Dieva paraksta.

Tas skan iedomīgi, taču tā tas nav – manus grēkus un nepilnības var atlaist vienīgi mans Mīlestības Radošais Gars.

Un vārds “mans” šeit ir teikts, lai Visumā esošā Radošā Gara skatu pievērstu tieši sev, apzinoties, ka Tas ir visiem kopīgs.

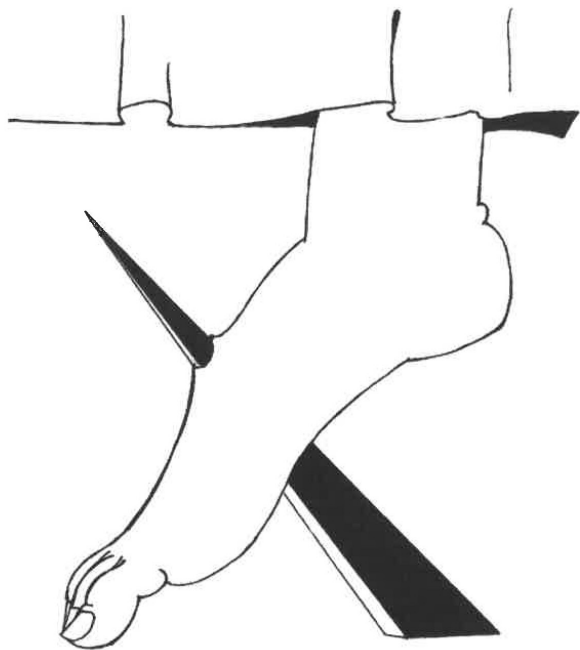
Katrs var pieslēgt Tam savu apziņu, ja vien ir tik neatliekama vajadzība, kā tas ir, piemēram, man.

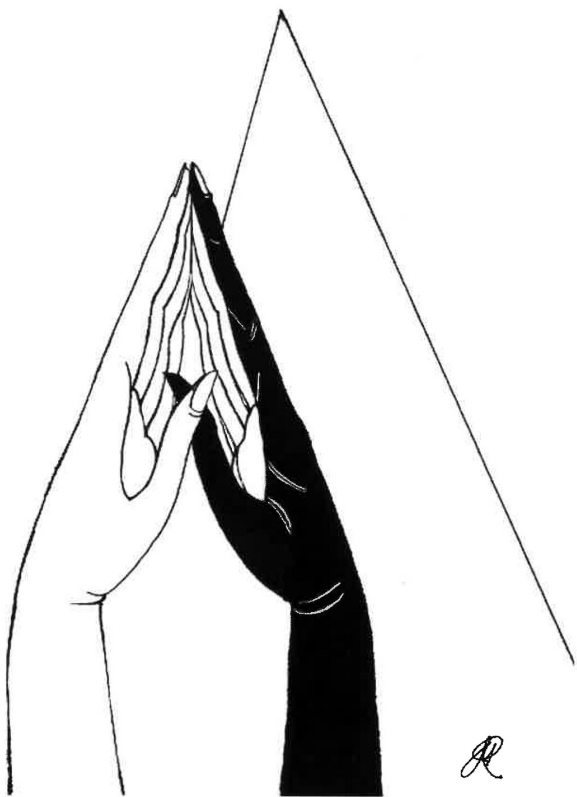
A sunny

Райчуриньанас

Кодерфа

R

Virsoe

Tas ir novedis mani pie slēdziena, ka Dievs, ko katrs var saukt sev piemērotā vārdā, ietilpinot tajā visur klātesošā jēgu, ir visiem un visam kopīgs un tajā pašā laikā pilnīgi personīgs. Ar Viņu jārūnā personīgi, un visi starpnieki labākajā gadījumā ir tikai ceļveži, bet sliktākajā – pielūdzēju baru radītāji, lai pastāvētu lielākas un mazākas institūcijas ar Dieva privatizācijas ambīcijām. Tomēr ceļvežiem, kas noveduši mani līdz brīvībai, nepiepulcinot mani kā aitu kādam ganam vai institūcijai, esmu pateicīga visiespējamākā sirds mīlestībā.

Gribu piebilst, ka nepretendēju uz kādu vispārīgu patiesību, nevēlos to kādam iestāstīt vai novirzīt no starpniekiem, patiesību es esmu atradusi tikai sev, to labprāt piedāvātu vēl kādam, tomēr ieteiktu labāk meklēt pašam savu.

2011. gada 28. jūlijs
Skeleti skapī

Lūk, kas notiek, ja ilgi lolotās vēlēšanās labā ir daudz kas darīts, bet viss veltīgi – beidzot cilvēks ir tā nogurdināts, ka tā pārtop savā pretmetā – nevēlēšanās. Nevēlēšanās pat domu vērst uz to pusi. Nevēlēšanās vispār kaut ko vēlēties.

Vēlēšanās kļūst kā skeleti skapī – negribas šīs skapja durvis vairst virināt.

Var vienīgi atvainoties tām: lai kā centos tās jo pilnīgāk iemiesot šajā realitātē sev un apkārtējiem par labumu un prieku – to nepratu.

Aiz žēluma pret šiem skeletiem apraudos.

2011. gada 29. jūlijs

Nākamajā dienā pēc apraudāšanās, lai konstatētu galīgo faktu, nolemju skapī tomēr ieskatīties.

Savādi! Tur nav sabrukušu kaulu kaudzes, kur viss juku jūkām un kuru vajadzētu sabērt kādā pieklājīgā kastē un tepat vecajos baronu kapos, Miera un Mēness ielas stūrī, slepeni nakts melnumā norakt.

Skeleti skapī stāv braši kā stalti bruņinieki.

Tiem pat ir acis, kas dīvaini koncentrēti, reizē dusmīgi un pārmetoši noraugās manī.

Jā, skaidrs, skapī tiem nepatīk! Un, kad ieraugu, ka tiek izrādītas dzīvības zīmes, aicinu tos laukā.

Un nu man tikai atliek nobrīnīties, kā visi skeleti – manas vēlēšanās – atkal atguvušas prieku būt.

Labi, labi, saku tām, ja jau jūs neatstājaties, tad esmu jums vajadzīga, jo uz varmācību, pat atteikšanās veidā, neesmu spējīga. Tikai vienu lūdzu, par piepildīšanos gādājiēt pašas, jo līdz šim man nav bijis padoma, kā jūs gandarīt.

Laikam jau izdarīju labu darbu, jo skeletiem skapī nav jābūt!

Gregs Bradens: – Nepietiek ar to vien, ka mēs izvēlamies jaunu realitāti. Lai izvēlētos kvantu iespēju, mums jāķļūst par tādu būtņi. Kā saka Nevils, mums “jāpamet” sevi jaunajai iespējai un, pateicoties savai mīlestībai pret šo stāvokli, jādzīvo jaunajā stāvoklī, nevis iepriekšējā.

Pabeidzu lasīt Grega Bradena “Dievišķā matrice”. Iedvesmojoši, paldies viņam!

2011. gada 9. septembris

Jo vairāk un biežāk cilvēks ir saskarsmē ar savu pielūgsmes tēlu vai veidu, jo biežāk viņš jūt, ka viņā mājo neizsmeļamas mīlestības rezerves.

To ir tik pāri mēram, ka tās plūst un plūst, ietverot kā tu-vāko, tā tālāko apkārtni, pat nesadalot to atsevišķos fenome-nos, bet ietver visu kopumu.

Ja paprasītu – ko tad tu, cilvēk, tā īsti mīli?

Tad atbilde, atrodoties meditatīvā stāvoklī, būtu – jebko un jebkuru!

Bet, kad šis universālais mīlestības vilnis sastopas ar cil-vēka dabu, tad daba vairākumā gadījumu ņem virsroku, un sākas šķirošana, kā zilējot plūcot margrietiņas ziedlapiņas – mīl, nemīl, no sirds, mazdrusciņ, nemaz.

Pasaule jeb realitāte sadalās mīlamos, nemīlamos, maz-drusciņ ciešamos un nemaz nepanesamos cilvēkos un parā-dībās.

Ko darīt? Kā nezaudēt mīlestības brīnumviļņa sajūtu un tomēr paturēt šai realitātei nepieciešamo loģiku un intuī-ciju, lai zinātu, kas ir kas? Lai, mīlot jebko un jebkuru, neie-skrietu luksofora stabā? Cilvēkam vajadzētu censties uzturēt sevi tādā stāvoklī, lai šis mīlestības vilnis turpinātu saprātīgi un mierīgi plūst tālāk, un, ja sastopas ar nepieņemamo, kas draud to pārklāt ar murgu pasaules ainām, tad atcerēties, ka Visumā ir viss, arī murgi, bet izvēle pieder pašam cilvēkam un iespēju robežās ir iespēja no tiem atteikties, nepakļaujot sevi to okupācijai.

2012. gada 21. aprīlis
Saruna ar Šaubu Garu

(meditatīva apcere svētdienas rītā)

Visums (Neaptveramais Noslēpums) no sava Bezgalīgā Bagātību lauka man ir uzdāvinājis izdarīt pareizās izvēles, no kurām trīs manai dzīvei ir ļoti svarīgas un nesušas daudz gaišuma. Tās sajūtu līmenī nēsāju līdzī kā talismanus, kas gatavi allaž iemirdzēties reālajā dzīvē, darot to (uzdrošinos teikt) dažkārt pat aplaimotu, tiklīdz tās iedarbinu.

Un iedarbināt tās man līdz šim nav bijis grūti. Būtībā tās allaž bijušas pie rokas. Un tās ir: Pateicība, Atvainošanās, Labvēlība. Labvēlību varētu saukt arī par Mīlestību, bet šī sakrālā vārda lietošana tik daudzās interpretācijās liek man no tā atturēties.

Kad esmu to uzrakstījusi un jūtu, ka esmu pret sevi un netveramo kvantu plūsmu patiesa, uzrodas Šaubu Gars, Mefistofelis, un jautā, pievērsdamies tieši manai trešajai izvēlei, Labvēlībai vai Mīlestībai, kas Šaubu Garam šķiet visšaubīgākā: “Vai tu, Māra (mums ir personīga saruna), tā gluži pret visiem esi labvēlīga?”

Atbildu: “Jā, ja esmu meditatīvā stāvoklī, jūtu labvēlības plūsmu, sākot no blusas un varbūt kādas man tik tikko apjaušamas sīkbūtnes līdz dinozauram un kādam prātu mulsiņošanai lielumam, kuram pa vidu virpuļojam mēs, cilvēki, ar savām izdarībām, karmas likumībām, saviem likteņiem.”

Šaubu Gars mani pārtrauc: “Tātad tu jūti vienādu labvēlību pret aligatoru un sārto flamingo, kas, neko ļaunu nenozaudams, vēro debesis, un tūdaļ notiks asiņains vardarbības

akts? Vai tava labvēlība nepārvēršas gluži citās jūtās – šausmās un bezspēcībā to novērst?”

Atzīstos: “Tieši tā – pārvēršas šausmās un bezspēcībā!”

Bet tad es jūtu, ka šajā dialogā, kurā varu samulst un zaudēt, manī ieskanas kāda Maiga Balss: “Māra, Es tev esmu dāvājis tiesības just labvēlību pret visām Manām radībām, to veidiem un formām, bet par mijiedarbību, kas pat nav tavā tuvumā, nekriti izmisumā – tā ietilpst Manos plānos.”

Es pateicos šai Balsij un uzsmaidu Šaubu Garam, un ieskatos Viņa melnajās, nemāku pateikt, vai skaistajās vai baismīgajās, acīs un redzu Tumsas bezgalīgo okeānu.

“Ko meklē te?” – Viņš jautā.

Es sastingstu un nezinu, ko atbildēt, esmu fascinēta kā pele kobras priekšā.

Bet tad atkal ieskanas Maigā Balss, kurā atpazīstu Mīlestības tembru: “Māra, Viņš ir mans talantīgais kalps, kas allaž izmantojis savas neizsmeļamās dotības, lai savtīgā ego apsēstie prāti caur ciešanām un skumjām taptu saprātīgi un izbrīstu no Murgu purva.”

“Bet kā tad sanāk ar manu Labvēlību, tad jau tā jāvērs arī pret Šaubu Garu kā Dieva, Harmonijas Likuma kalpu?”

Jūtu, ka pret pašu Šaubu Garu kā pret Universa melnstrādnieku, ja tas parādās pat ar pasaulīgām goda zīmēm greznots, man nav ko bilst, bet par Viņa šaušalīgām, viltīgām izdarībām vienpusīgi spriest vairs neatļaujos, jo tās ir netveramās kvantu plūsmas pārziņā, kas mums – cilvēkiem – līdz šim (es nesaku, ka nekad) netiek atklātas, iespējams, tieši savstarpējās labvēlības trūkuma dēļ.

Šaubu Gars pievēra savas Tumsas okeāna acis un izgaisa.

Es PATEICOS par atklāsmi, es ATVAINOJOS, ja kaut ko

izdarīju vai sapratu nepareizi, un sargāju savu LABVĒLĪBAS sajūtu, neskatoties uz apkārtējo ņīgu ņegu, kas man nav nedz apturams, nedz izskaidrojams.

2012. gada 18. jūnijs
Māksla mākslai

Man ir divas tēmas, kas vienmēr mani fascinējušas ar savu neizdibināmo noslēpumainību un dziļumu. Šīm tēmām varētu veltīt vēl kādu mūžu, jo šajā gadu nav atlicis daudz, nepaspēšu. Viena no tām ir cilvēks un viņa ēna, otra – spogulis. Mulsina tas, ka māksla mākslai jeb saruna ar sevi, neiesaistot tajā sabiedrību, tikai pavairotu manu smagnējo, filozofisko darbu klāstu, jo kam būtu vajadzīgs spogulis, kur redzama patiesība, kam ēna, kas tev seko līdz kapa malai.

Tad no manas ēnas puses uzrodas “džokers” un, greizi smīnēdams, čukst ausī: – Uzglezno puķīti, rozīti vai cukurgailīti ar eņģeļa spārniņiem un citus smukumiņus – tev taču tas labi padodas, būs kam tas patiks. Uz dienišķās maizītes parādīsies arī kaviārs. Paskaties pasaules spogulī. Vai redzi uzrakstu – Pūlim pieder māksla! Pūlis ir pasūtītājs, un tam vajag vai nu kaut ko zem jostas vietas, un, jo perversāk, jo labāk, vai cukurgailīšus.

2012. gada 25. jūnijs
Cīruļi un vārnas

Labi nodomi, gan tādi, kas attiecas uz savu domu pieskatīšanu, lai tās neiekāpj vecās galošās un nebrien pa vecām, rutīnas iemītām takām, gan tādi nodomi, kas attiecas uz praktiskām

lietām, lai tās nesablīvējas putas kalnā, kam nevar izspraukties cauri, lai tiktu iecerētajā harmonijas laukā, kur darbi, kas neatiecas uz mākslu, nekristu uz nerviem. Vajadzīgs tīrs lauks, kas sagaida ideju kā brīnumputnu, lai tam piedotu zemes krāsas un uztveramu formu.

Redzēs, kas sanāks!

2012. gada 26. jūnijs

Nekas prātīgs tomēr nesanāca. Rīta cīruļu triļļi pagaisa debesu plašumos, un pēc pulksten četriem brīnumputna vietā ap mani sāka pulcēties vārnas un fonā iegaidojās vilks.

Domas tomēr atrada savus neceļus un apvienojās kopīgā dziļā gropē. Sēdēju tās dziļumā, un nācās atzīt, ka manī tomēr mājō smagas, dziļas skumjas un es nezīnu, ko ar tām iesākt. Kam lai uzticu tās? Apgrūtināt kādu? Kādam no saviem draugiem, kuriem ir pašiem savi – gan cīruļi, gan vārnas? Viņi jau gribētu tās klievēt, taču zīnu, viņi nespētu, jo es neprastu tās izteikt vārdos.

Varbūt uzticēt tās Skumju Garam – Dēmonam, kas manā iztēlē ir mats matā līdzīgs Ļermontova aprakstītajam, Vrubeļa uzgleznotajam un Rubiņšteina Dēmona ārijā sadzirdamajam, īpaši, ja to izpildītu Šaļapins vai mūsu Ādolfs Kaktiņš no mūžības laukiem. Tik bezdibenīgas ir Viņa skumjas, ka manējām tur vieta atrastos, tās tur ietilptu.

Būtībā tās jau arī nāk no turienes – no Skumju Gara.

Es gan mēģināju tās uzticēt Tam, kas visu var, ja vien grib. Tam, kuru piesauc dažādos vārdos un ticībās, bet domājams kā Dievs.

Viņš acīmredzot motivētu, taču man nezināmu iemeslu dēļ nav tās nedz pieņēmis, nedz kļiedējis, vienīgi ļāvis ar lūgšanām un pašiedvesmu tās piesegt.

Un tad, šķiet, es spēju saprast šo Skumju Garu, jo skumju pamats ir viens un tas pats (un nu jau man ir pat pārliecība), tas veidojies no apgrēkošanās. Šis pamats ir kopīgs kā Dēmonam, tā man un jebkuram citam.

Nolaižoties pie tiešamības, ienāk prātā Alīnīte un citi mani katoļu ticības draugi, viņi zinātu, kā kļiedējamās skumjas, tās jāuztic vīram, kas sēž pie maza lodziņa aiz aizkariņa, un viņš to nodos Dievmātei, kas parūpēsies, lai tās izgaistu. Citas ticības cilvēki to dara tāpat, uzticot savas sirdis citos vārdos sauktiem dieviem gan caur starpniekiem, gan bez tiem. Arī man ir savs veids, kā uzrunāt Gaismas Avotu. Bet gribas draugiem pajautāt, vai esat pilnīgi atpestīti no Skumju Gara? Vai tas izdevies? Bet cilvēks nevar piemānīt ne pats sevi, ne Gaišo, ne Tumsos spēku. Mānīšanās, izlikšanās atriebjas. Te katram jāizloba sava patiesība, vēlams tāda, kas viņu neizposta.

P. S. Lūk, kā man sanāca, neskatoties uz visgaišāko vakardienas rīta meditāciju un lūgšanu. Ko lai daru?

Laikam neko. Iespēju robežās ar to saprašānu, kas man dota, dzīvošu, kustēšos tālāk. Varbūt atkal iedziedāsies rīta cīruļi un es, izlecot no gultas, iesaukšos:

– Kur ir mans zirgs un manas bruņas!

2012. gada 17. jūlijs

For ever

Nodomi – uz darbnīcu! Sākt priekšdarbus pasūtījuma gleznai.

Tēma interesanta. Jāuzglezno kāda mana laba drauga, Lilitas D., vīzija.

Viņa pati šo gleznu nosaukusi *For ever*. Būdināju, ka mūsu vīzijas var nesakrist, pat sagādāt vilšanos.

Viņa atbildēja:

– Tas nekas. Glezno!

Uzmetu jau vakar mazu skicīti. Jāizšķiras par formātu – horizontālu vai vertikālu. Ko gleznošu, neskatoties uz skici, viss vēl miglā tīts. Kā to veikšu, arī nezinu. Gleznā paredzēti divi zirgi. Zirgi man problēmu nesagādā, bet kā to iekļaut tādā kā sapnī. Tur vajadzētu būt vairākiem plāniem, ar atkāpi no realitātes, taču arī nekādus murgus. Jāpiesauc Radošais Gars un jāķeras tik klāt! Tikai neko nesasteigt! Dodos uz galeriju “M6”, kuru tagad vada Ingūna, un tā sen vairs nav Mārstaļu ielā 6. Tagad tā vairs nav galerija, bet mākslas preču veikals. Meklēju audeklu. Nav piemērota formāta, un ķīļrāmji tādi skalīgi, arī audekli kokvilnas. Bet vajadzīgs stabils, plats apakšrāmis un parupjš, labs audekls. Tēma tik interesanta, tāpēc jāpapūlas, lai viss ir kā pienākas. Iedrošina tas, ka Lilitai nepiemīt daža laba pasūtītāja nejaukā indeve – likt kaut ko izlabot vai pārtaisīt. Ja reiz gribi no kāda mākslinieka darbu, tad nepamāci viņu, kā darbam jāizskatās, un, ja galīgi nepatīk, dod atpakaļ, bet samaksā par mākslinieka dzīves stundām, ko viņš tevis dēļ veltīgi izšķiedis. Tā kāds kolekcionārs nejauki izdarījies ar Jurģi Skulmi, licis krančainā rāmī iegleznot darbu, pēc tam pateicis, ka tas

nepiestāv pie rāmja, un sveiki. Tas, ka tagad, kad Jurģis ir viņšaulē, glezna ir dārgāka par nieka rāmi, lai cik izcaktu, viņam nepielēca. Jādodas uz Mākslas akadēmijas veikaliņu un, ja nebūs, tad labs linu audekls ar kārtīgu ķīļrāmi jāpasūta. Tas aizkavēs procesu, bet neko darīt. Tā arī bija, pasūtīju.

Biju noskraidījusies pa abām bodēm, kas katra ir savā malā, tā ka, atnākot darbnīcā, neko nepadariju, tikai drūmajai gleznai “Pasaules jumts” izlaboju fonu, kur vietu vietām vīdēja cauri gaišā grunts. Pievakarē atnāca draugi un, kaut arī katrs savos darbos mazliet saguris, tomēr atdzīvojamies labā noskaņā. Sanikums pagaisa.

2012. gada 26. jūlijs

Par labsajūtu

Pateicos par vakardienu:

1) pie audekla tiku rīta pusē;

2) fotošopu atjaunoju daudz jaunākā variantā. (To paveica Arnolds Garkalns – savas godprātības dēļ, cilvēks ar lielo burtu – manā vērtību skalā);

3) pārtiku pašiem un abiem suņiem sanesu;

4) kaimiņienei daudz maz kaligrāfiskā rokrakstā uzrakstīju apsveikumu, kuru viņa nolasīs mazmeitas kāzās.

Labsajūta saglabājās. To jau arī es Debesīm un Zemes Mātei lūdzu – labsajūtu un labklājību.

Ja man jautātu, kāpēc man tas tik nepieciešams, tad atbildētu, lai būtu mierīgs prāts materializēt vērtības no Gara pasaules, kas tikamas Dvēselei un noder kopīgam labumam, kaut vai vissīkākā piliena veidā. Lai šis piliens nāk no labas

sirds, nevis izspiests caur nemieru un dažādiem sastrēgumiem kā asara.

Tik šķietami absurda ir šī vēlēšanās uz apkārtesošās kofoniskās skaņās virpuļojošās pasaules fona, ka liekas neiespējama. Taču šī vēlēšanās un tās pamatojums dzīvo tajā starā, kas mani vieno ar To, kas var visu.

2013. gada 31. janvāris

Splīns

Paiet gads pēc gada. Man jau 72, iet 73. Un, sākot no piecpadsmit gadiem, es rakstu tā sauktās dienasgrāmatas. Rakstu gandrīz regulāri, ar nelieliem starplaikiem. Tās ir dažāda izmēra un biezuma klades. Kad uzmetu acis plauktam un galda stūrim, kur tās sakrautas, uznāk vēlēšanās tās saskaitīt, bet slinkums to darīt, jo vienmēr kādā citā stūrī atrodu vēl kādus pierakstus, un tā es neesmu skaidrībā, cik man to ir pavisam. Vajadzētu pārlasīt, lieko likvidēt, bet nav uzņēmības, jo šķiet, ka pieskaršos pišļiem. Cik daudz cerību, cik daudz lūgšanu, cik daudz iedvesmu un sanikuma, pat izmisuma brīžu, cik daudz stimulējošu atklāsmju un cik daudz rieta laika muļķību tajās ietverti!

Drausmīga pārspilētu emociju kaudze! Tomēr, būdamas samērā spilgtas un it kā dažādas, būtībā tās ir izteikti divdaļīgas. Jā, tikai divdaļīgas. Ar retiem izņēmumiem man rīta lūgšanās un meditācijās iegūto iedvesmas gaisotni izdevies vakaros atnest mājās. Rīti allaž sākušies ar cīruļu treļļiem, bet krēslas stundās mani knābājušas vārnas.

Gandrīz par katru iedvesmu samaksāju ar asarām, labākajā gadījumā – ar nomāktību. Pat tad, kad atradu visbrīnīš-

ķīgāko sajūtu, kas milēta un godāta kā pilnīgi atbilstoša manam ideālam – Lielajam Es, Absolūtās Mīlestības Radošajam Garam, nespēju to noturēt. Tuvojoties vakaram, tā sašķobījās un dīvaini sačokurojās kā ugunī iemesta plastmasas pudele.

Kurā brīdī es no tās atsacījos, pazaudēju vai kurā brīdī tā pameta mani, to nespēju notvert. To, ka tā sākusi gaist, pamaniju, bet visi pasākumi to noturēt un saglabāt beidzās ar neveiksmi. Gribēju sev iestāstīt, ka tā nav, ka mans ideāls – Radošais Mīlestības Gars – nekur nav pazudis, ka Tas vienmēr ir te, ka Tas tikai jāpiesauc, jāuzrunā. Bet piemānīt jau var tikai prātu, sajūtu – ne.

Tas notika arī vakar. Tāpēc šorīt, sākot savu rīta apceres stundu, es saku saviem gaišajiem cīruļiem:

– Ak, sirds mīļotie, kas dziedat tik brīnišķīgi, solot man visu, ko šodien vēlos redzēt piepildītu, dariet to dziļāk un klusāk manī, jo tad, iespējams, vārnas jūs nesadzirdēs un dosies vakariņot uz citu pusi.

Pārdomājot to, ka esmu gandrīz vai iebaidīta no pacilājošiem iedvesmas stāvokļiem, bet tomēr tos novērtējot, varbūt lūgt Debesis, lai tie paliek iekšējā Mierā, lai tie sevi nepiesmej, pārvēršoties emociju virpuļos, kur teļa priekus nomaina zoss asaras. Bet tad samulstu. Vai kaut kas tāds jālūdz atkal vēl un vēl, ja paskatos uz savām pierakstu kladēm, tad no to kaudzes kā vārpatu saknes šī lūgšana par iekšējo Mieru un darbošanos tā robežās stīgo pāri gadiem līdz šim brīdim. Vai tad tāda brīnumenerģija kā Radošs Miers nepastāv? Bet tādai ir jābūt, jo Visumā ir viss.

Tā izdomājusies un izrakstījusies, pavadīju dienu daudz maz labā saskaņā. Par to pateicos Visumam un tai enerģijai, ko izvēlējos no Lielā Izvēles lauka kā sev ideālo.

Un atšķaidot nopietni domāto ar šo to drastiskāku – pateicos kā Dievam, tā Velnam, ka tie abi turēja mani rāmī, viens otru neizprovocējot uz kašķi.

Krustcelēs

Ja Tu, Dievs, atbildētu man
Par ko? Kāpēc?
Tad, nonākdama krustcelēs,
Es zinātu, kurp pagriezties,
Lai prastu labāk uzvesties,
Jo iemesli Par ko? Kāpēc?
Tev jau no saknes zināmi –
Man aptuveni minami.
Tā stāvu es te krustcelēs
Un nezinu, kurp jādodas.
Te atliek tikai nožēlot,
Kas bija zinot, nezinot,
Pret mīlestību sagrēkots.
Vairs nespēju te lūgt neko
Par ko lai mani apbalvo?
Ir labi tā, kā ir, tā ir,
Un Dievam pateicos, ka vēl
Ko sliktāku man nepiešķir.
Cik jauks bij' laiks,
Kad lūdzu to,
Sev dzīvī kvēli kāroto.
Man šķita – tūlīt, tūlīt būs,
Un viss ap mani
Spožāks kļūs!

Bet ir jau labi, labi tā,
Ka sēžu vēl kaut atmatā.
Te druvas lekni nekuplo,
Bet tomēr šis tas sazaļo,
Par ko var tiešām brīnīties
Un, protams, tūdaļ pateikties.
Tik sirdī senā lūgsna rūs,
Ka krāšņāks lauks man
Piešķirts būs,
Kur gribēju es izvērsties,
Ar līdzilvēkiem dalīties,
Jo kam ir daudz,
Tam ir ko dot,
Var dažu labu aplaimot.
Kam maz, tam maize dienišķā
Tik sīkās druskās dalāma,
No tām maz kādam labuma.

2013. gada 3. aprīlis
Lūgšana + meditācija

Es lūdzu Tevi, Absolūtā (Bezrobežu) Mīlestība, visu ticību, reliģiju Patiesais Cēlonis un, izejot spirāles loku lokus, arī Galamērķis, dod man saprašanu saklausīt Tavu balsi sevī un domāt, runāt, rīkoties saskaņā ar to!

Tas vēl šķiet kā tāla nākotnes mirāža, un es apgrēkojos pret Tevi jo bieži. Taču man ir laimējies just Tavu pieskārienu manai Dvēselei. Un kaut ko brīnumaināku, visu ietverošāku un apskaidrojošāku es nevaru ne iedomāties, ne sajust. Es, protams, saprotu, ka līdzīga sajūta pārņem budistu, iedomājoties

vai sajūtot Budas apskaidrības tuvumu, kristīgo, pielūdzot Jēzu vai Mariju, dievturi, sajūtot Baltā Tēva klātbūtni utt. Bet vai budists, ja ir patiess pret savām emocijām, jūt to pašu Vatikānā un kristīgais budistu svētnīcā, un dievturis nevis ozolu birzi, bet pie Raudu mūra Jeruzalemē?

Varbūt starp miljonu miljoniem arī tādi atradīsies, bet tad jau tie ir izkāpuši no reliģiskās paštaisnības ambīcijām un pievienojušies, lūk, šai Bezrobežu Mīlestībai. Labi, ka rodas aizvien vairāk un vairāk ļaužu, kas nesaka: “Mēs dievturi, mēs, budisti, mēs katoļi vai luterāņi utt.!” Viņi saka: “Mēs Cilvēki.”

Tāpēc es lūdzu Tevi, Zelta Laikmeta Dieve, lai Tu ieskaties šajā asajā laikmetā, kas bieži līdzinās Dantes Ellei vai labākā gadījumā Šķīstītavai, lai atkāpjās šķeltnieciskais un uztverams vienojošais! Atpestī un pasargā mani no personīgā un citu ego kroplīgajām izpausmēm! Lai Tavas acis ierauga mani un visus tos, kas pēc Tevis alkst vai alks – visus! Lai ierauga un pasargā mūs no paštaisnības aizspriedumu barjerām kā manī, tā līdzcilvēkos!

Lai vienmēr manī skan Tava Brīvības, Skaistuma un Plašuma Dziesma, jo Tevi nekas nevar piesavināties, ierobežot, tu sācies cilvēka sirdī un ietver Visumu jeb Kopumu. Un atgriezies atpakaļ ar augstāko balvu, ko vien var iegūt – ar apskaidrību.

Ar apskaidrību, kuru aizklāt var vienīgi personīgā ego tīmekļi. Mana mīlestība uz Tevi, Absolūtā Mīlestība, arī ir absolūta, un es paļaujos, ka Tā mani vadīs, laikus darīs uzmanīgāku kā pret manis pašas, tā citu ego tīkojumiem, atpestīs un pasargās no tiem! Lai katram tā ir, ja vien viņam tas ir saprotams un pieņemams!

Caur cilvēka sirdi iet Dievišķa stīga,
Tā spoža, tīra un bezgalīga.
Tā spēcīgi, dzidri un brīvi skan.
Tā dota ikvienam, kā tev, tā ar' man.
Kad ēnas un bēdas sāk apkārt tev stāt,
Pie stīgas atceries tvērties tad klāt;
Caur stīgu šo dzīvības uguns plūst,
Kā sniegs pērmais, liekais tai apkārt kūst.

Te gan jāpiemin Emanuela Kuē (*Cue*, 1857–1926) – par brīnumārstu dēvētā, viena no pirmajiem zemapziņas pētniekiem – teiktais:

Ja cilvēkiem pasaka kaut ko nedzirdētu, neizprotamu, tad tādu cilvēku notur par plānprātiņu, līdz neizprotamais pierādās personīgā dzīvē.

Un vēl viņš piebilst:

Ir Patiesība, ko saprot visi. Ar piebildi, ka ir tikai trīs šķiras ļaužu, kam tā iet secen:

1. Tādi, kas nesaprot, par ko ir runa;
2. Tādi, kas to negrib saprast;
3. Un tādi, kas ir vienkārši muļķīši (med. diagnoze).

2013. gada 12. jūlijs

Nodoms pabeigt iesākto kompozīciju, domās jau to daru. Domas līdzīgi dzīvām būtnēm riņķo ap šo nodarbi. Tagad tik jātrauc tām līdzī. Darbnīcā iekšā, durvis ciet un pie audekla klāt! Tomēr te sanāca tā, ka domāts nav darīts. Dižā rosišanās izpalika. Laiks tik karsts, ka kleita pielipusi pie muguras.

Novirzījos no trases un aizgāju uz Ingūnas veikaliņu nopirkt divas atšķirīgas sudraba krāsas. Kad pieklupu pie audekla, jutu, iedvesma pagaisusi, telpā ir tikai nenormāls karstums, jo jumts ir bez izolācijas un skārds tā nokarsis, ka klimatiskie apstākļi noderīgi vienīgi paātrinātai tomātu nogatavināšanai.

Negaidīti uzrodas arī Ilze. Atnesusi efektīgu, temperamentīgi uzgleznotu darbu – ābeļziedus.

Viņai tiešām ir talants. Ja viņa spētu šai virzienā ieskrieties, tad māksla viņu glābtu gan materiāli, gan morāli. Morāli – tādā ziņā, ka rimtos totāli negatīvā attieksme pret cilvēkiem un lielmanība bez pamata un seguma. Māksla to absorbētu, un nešpetnums pārvērstos iedvesmā. Varētu sanākt labas lietas, bet viņai pietiek ar apziņu, ka ir izcilāka par citiem un nekādi pierādījumi darbu ziņā nav vajadzīgi.

2013. gada 19. decembris
Novēlējums

Lai katrs cilvēks, kas redz, ka tas, kas notiek karu un cita veida postu skartās vietās un kas līdzinās un pat pārspēj Dantes “Dievišķās komēdijas” Elles un Šķīstītavas vīzijas, saprot, ka vienīgais glābiņš no murgiem ir uz Mīlestības pamata veidot savu Gara pasauli un censties to atblāzmot sev apkārt, ticot uz tauriņefektu līdzcīvēkos.

Radītājs savu Radošo Garu ir dāvājis katram no mums. Un mēs paši sevi un, iespējams, pasauli varam glābt no Elles un Šķīstītavas purva, ja sadarbojamies uz tā Mīlestības viņņa, kas ceļas no cilvēka Gara pasaules centra, kur iesēta Mūžīgās Dzīvības sēkla.

Ja sadarbojamies šādi, tad šai savienībai līdzī nāk arī Gudrība un Viedums. Tā neļaujas apsmieklam.

Šī Mīlestība nav muļķīga pazemība, bezjēdzīga pieticības slavētāja.

Tā nepieņem nevienu liekulīgu domu un prot saskatīt ego tīkojumus.

Tā nav akla, kā to dažkārt dzird sakām, gluži otrādi, Tā ir visspēcīgākā un tālredzīgākā Mūžības enerģija. Nekas to nespēj aizstāt. Visi mēģinājumi to darīt agrāk vai vēlāk cieš fiasko.

Te, protams, tiek runāts par Mīlestības tīrradni – Absolūto Mīlestību, kurai neko nevar ne pielikt, ne atņemt. To nevar arī intelektuāli izskaidrot, to var vienīgi sajust.

Nav Dievišķai Mīlai mērkrūze līdz,
Kam vairāk vai mazāk ko iedalīt,
Vienalga, uz ko tā paskatās,
Pie sirds tas jo cieši piekļaujas.

2014. gada 10. septembris
Piekrītu Džonam Vīleram

Konstatēju, ka ārpasaules notikumi, ja tie nav dramatiski, zaudējuši nozīmību, lai tos aprakstītu, jo vairāk noņemot ar savu iekšējo pasauli un mēģinu atrast, dažkārt tas pat izdodas, sevī to spēku un atbalsta punktu, ko citi meklē plašās debesīs, baznīcās, mošejās, ceļojumos uz izslavētām svētvietām, kalnu klosteriem, retāk kultūras dzīves pasākumos utt. Visuresošam Radītājam jābūt arī savās radībās, tātad arī

manī, un nevajag traukties un meklēt, nekas labāks nebūs. To es pati sev esmu lieliski pierādījusi, jo esmu nomētājusies tā, ka par maz neliksies. Teikuma priekšmets esmu es pati (tāds būtībā ir katrs cilvēks), to esmu atradusi sevī, un pārējie ap to var būt tikai izteicēji, papildinātāji, apzīmētāji, laika apstākļi, vārdu sakot, tas viss, kas ir ap teikuma priekšmetu, lai tas doto spēju robežās būtu tāds, kādu to Lielais Nevienam Nezināmais ir iecerējis. Un tie, kas pretendē uz Lielā Nezināmā piesaistīšanu reliģijām, pat dodot Tam dažādus vārdus, māna ne tikai paši sevi, bet arī ļaužu barus, dēvētus par aitām, un šie bari, izliekoties miermīlīgi, metas cīņā cits pret citu gan garīgā, gan tīri fiziskā jomā, cerot, ka Lielais Nezināmais ir tikai caur šo baru sasniedzams, šim baram piederošs. Es lūdzu, ja kāds te rakstīto lasītu, kaut saprastu, ka neesmu tik aprobežota, lai domātu, ka esmu atradusi kaut ko piederošu tikai mana šaurā ego nozīmē. Lielais Nezināmais Radītājs ir visiem Viens, bet sastopams katram personīgi caur Mīlestību un Apziņu. To mēs, cilvēki, šķiet, sapratīsim tad, kad būsīm noasiņojuši savstarpējo konfrontāciju bezjēdzībā un pēc Kali jugas murgiem visi gribēsīm spert soli pāri Zelta Laikmeta sliexsnim. Tad piepildīsies filozofa un fiziķa Džona Vīlera vārdi:

Visam jābalstās uz vienkāršu ideju. Kad beidzot būsīm to atklājuši, tā būs tik pārlicinoša, tik skaista, ka mēs sacīsim cits citam – jā, kā gan citādi!

(Džons Vīlers, 1911–2008, fiziķis)

Tās ir rīta pārdomas, bet te tomēr dienišķā dzīvē, kurā šoreiz atgadījās dažas labas lietas.

1. Diezgan veiksmīgi izdevās divi pasūtījuma darbi. Pat nobrīnijos, ka tā sanāca, jo nezināju, kā tiem pieķerties. Stāvēju balta audekla priekšā kā bullis pie jauniem vārtiem.

2. Atbrauca Bela Javorskis ar kundzi Mariju. Viņš bija pirmais Ungārijas sūtnis pēc neatkarības atgūšanas Latvijā un nodienēja divus terminus, t. i., sešus gadus. Rezidence bija Somijā, Helsinkos, kur vairākas reizes ciemojos, un, kad viņš bija Rīgā, vienmēr apciemoja mani. Uzgleznoju arī viņa kundzes portretu, un viņš nopirka vairākas manas gleznas. Ar viņu un viņa kundzi izveidojās tik siltas attiecības, ka tagad, tiekoties pēc tik daudz gadiem, likās, ka satieku mīļus, tuvus radus – viena vienīga vēlēšanās apkampt un spiest pie sirds. Pavadām jauku atmiņu vakaru, esam pa šo laiku arī nosirmojuši, un nojaušam, ka diez vai šajā dzīvē vēl tiksimies, bet nākamajā – noteikti, to nolemjam.

3. Cerīgas sarunas ar Pēteri Jankavu. Un neskatoties uz to, kas no tām sanāks, viņš man ir un būs simpātisks cilvēks. Viņam vairāk patīk sirdsdraugi nekā sirdsraudzenes, bet tas man ir pilnīgi mazsvarīgs faktors. Labāk sapratišos ar smalkjūtīgu, taktisku citas orientācijas cilvēku nekā ar iznesīgu mačo, kas bieži izrādās intelektuāls stulbenis.

2014. gada 12. septembris

Šodien, iespējams, atnāks Valdis Bisenieks. Lūdzu viņam iztulkot vācu valodā Aspazijas dzejoli “Mazā sirmā kumeliņā...”. Gribu to aizsūtīt Belam un Marijai uz Budapeštu, jo uzdāvināju viņiem savu sienas šķīvi ar šo motīvu. Bela krievu un angļu valodu pārvalda tikai nepieciešamības līmenī. Viņa saziņas valoda ir vācu, tāpēc gribēju, lai viņš izjūt šīs dzejas

burvību, jo pats ir vācu literatūras tulkotājs, tāpat kā Valdis. Dzejai jābūt iztulkotai iespējami augstākā līmenī. Un tāda tā arī būs.

2014. gada 14. novembris
Maiņas punkts

Pieņemot, ka Universs ir liels izvēles lauks cilvēka domai un rīcībai, iedomājos, ka tas varētu būt tāds kā tirgus placis, kurā atrodas arī “Maiņas punkts”. Iespējams, ka esmu izdarījusi tur gan veiksmīgas, man piemērotas izvēles un arī daudzas falšas, par kurām esmu saņēmusi kārtīgas vicas švīkas pa stilbiem, tāpēc atvainojos par falšām un pateicos par pareizām un veiksmīgām. Tirgus placis šoreiz nav mans mērķis, bet tajā esošais “Maiņas punkts” gan. Te vēlos apmainīt visas savas eiforijas pret mierīgu labsajūtu, kurā es varētu veikt kaut ko daudz sakarīgāku, noderīgāku.

Domāju, ka eiforija un teļa prieki varētu noderēt tādiem fanotājiem, kuriem nekāds miers nav vajadzīgs, gluži otrādi, jo trakāk, jo labāk.

Tā kā bieži raudu, vēlos apmainīt arī savu pieraudāto spilvenu un piešķaukāto kabatlakatiņu. Bet nezinu, pret ko mainīt un kam tie būtu vajadzīgi. Skaidrs, ka nevienam. Arī man pašai ne! Uz mājām atpakaļ stiept arī negribas. Atstāju to “Maiņas punktā” un pielieku klāt brīdinājuma zīmīti: “Te atrodas bīstamu baciļu maisiņš! Klāt nenākt, vaļā netaisīt, iet ar likumu, līdz kvantu plūsmas to būs izkļiedējušas neredzamos pikseļos!”

2014. gada 14. novembris

Cilvēku no sliedēm izsit nevis notiekošais, bet paša emocijas.

Emocionāla cilvēka dzīve ir gandrīz nepārtraukta svārsta kustība, kas nespēj apstāties viduspunktā. Tāds cilvēks bieži ir priecīgs kā jūnija pļavā vai arī vientuļi šņukst kādā stūrī. Un, jo lielāks svārsta atvēziens eiforijas virzienā, jo slapjāks spilvens pēc neilga brīža. Es rakstu par sevi, jo apzinos, ka piederu šāda tipa cilvēkiem. Vienīgais labums, ka es apzinos šī viduspunkta esību, kur no svārstībām var atvilkt elpu. Mans glābiņš ir šis viduspunkts un zona ap to.

Eiforija rada apkārtējos mulsuma un tādu kā neērtības sajūtu. Tevi uzskata par gaisā parautu vai muļķīti. Savukārt asarainā līdzjūtība vai izmisums par acīm redzamo postu, kam nav iespējams palīdzēt vai kas jau noticis, saindē atmosfēru, ja ap to tinas domas un runas. To esmu tūkstoškārt pārbaudījusi un izjutusi uz savas ādas. Jā, mans glābiņš no šiem kontrastiem, kas mani totāli nogurdinājuši, pat iebaidījuši, ir šis Nulles punkts jeb – kā es to pirms daudziem gadiem nodēvēju – Brīnumpunkts, kur mājo Miers un kur var sajūst Dievišķo. Tas, dīvainā kārtā, nekur tālu nav jāmeklē, tas ir manī (domāju, ka ikvienā no mums). Liekas, ka svārstības sāk pārraudzīt Dievišķais un tās zaudē kontrastus, vēršot to harmoniskā labsajūtā. Un, ja no šī stāvokļa rodas kāda sakarīga darbība, tā noder pašam un vēl vismaz kādam. Tā ir kā piliens kopīgam labumam.

Padoms

Visapkārt ņirboņa un dejas,
Viens raud, cits teļa priekos smejas,
Viens peld, cits augstu lec pār kārti,
Un auro pūlis – gūti vārti.
Bet bēgļu laivas
Dzelmē grimst
Ar kliegzieniem,
Kāpēc bij' dzimt?
Šis mistrojums, kur prieks ar šausmām
Ir tīti vienā kamolā,
Kā spraislis ādamābolā,
Nav norijams, nedz izspļaujams.
Viss šķiet man gluži bezcerīgs,
Kam jāaug taisnam, izaug liks.
Ir bezkaunība tronī celta,
Un blēdim pods no tīra zelta.
Kāds padoms man te spētu derēt,
Ja simtiem dzirdēti tie ir
No tiem, kas paši īsti nezina,
Uz kādu glābiņu tiem cerēt.
Vai slēpties vecās pasakās,
Kas mūs no bēdu lejas šķir?

Kas ievārijis ir šo putru,
Vai es, vai tu, vai kopā mēs?
Un kas par to reiz atbildēs?
Es baidos vainu uzņemties,
Jo, zinu, slikti tad man ies,
Jo Providences rēķinos

Nav muļķim labi iejaukties.
Šķiet, atliek vien tik saņemties
Un dziļi sevī vienoties,
Kur stāsta mājojot pats Dievs,
Tas pats, kas kalnu augstumos,
Kas okeāna plašumos,
Un galaktiku mirdzumos.
Te padomu nu saklausu,
Man saprašanai piemērotu,
Ko pieņemu, kā Dieva dotu,
Gandrīz līdz nullei vienkāršotu:
– Vērt pasaul's juku vārtus ciet,
Ņemt rokā liekšķeri un slotu,
Un savu sētu slaucīt iet!
Bet ne jau katram jāņem slota,
Ko labu veikt dažs var ar otu,
It īpaši, ja Dieva dotu.

2015. gada 3. marts

Jautāju savai dziļākajai Būtībai (tur katrs var atrast Augstākā Vieduma padomu un atbildes, kas nepieciešamas tieši personīgās dzīves kvalitātei): “Kas ir pats svarīgākais, lai ienestu realitātē savas idejas?”

Atbilde: “Tas ir Miers.”

Saku: “Tieši to es esmu vēlējusies gadu gadiem, bet kā tas iegūstams?”

Atbilde: “Tas iegūstams meditācijā.”

Saprātu, ka tikai Mierā veiktais un sasniegtais nes gandarījumu. Tā ir ar mani. Citam, iespējams, jāskrien plīvojošiem

matiem, degošām acīm, jābūt nospriegotam kā loka stīgai, pirms bulta dodas uz mērķi. Es arī to izmēģināju, bet, šķiet, neviena bulta netrāpīja desmitniekā. Tās vai nu neaizlidoja līdz mērķim, vai trāpīja attālākos lokos ap to.

Jautāju: “Vai Miers ir samierināšanās?”

Atbilde: “Miers ir saskaņošanās ar savu Būtību, kur katrā cilvēkā, vienalga, vai viņš līdz šai apziņai ir nonācis vai vēl nonāks, mājō ES ESMU. Ja Dvēselē un sirdī mājō Miers, tad visas lietas stāv mierā. Tad uz šī miera lauka var sākties radošs process, kas ir unisonā ar miesu, Dvēseli un Garu, kur mājō Dievišķais, lai kādā vārdā to katrs pēc savas ticības sauktu, ja vien cilvēks to ir sapratis, atzinis, visdziļākā pateicībā un Mīlestībā pieņēmis sev par Ideālu.”

Šodien izmēģināšu šādu psiholoģisku spēli ar sevi (kā to bieži mēdzu darīt), apzinoties, ka pretstatu vienībā mājō Miers, darišu tā – līdzko prātā ienāks kaut kas ar negatīvu saturu, tūlīt piesaukšu pretējo un centīšos pie tā turēties, taču ne krampjaini, jo viss, ko grib par katru cenu pieturēt vai saglabāt, raujas prom, un tā vietu atkal ieņem pretstats.

Šajā skolā esmu ar mieru sākt visu no gala kā ābečnieks, jo, neskatoties uz visu bagāžu, ko esmu savā dzīvē savākusi saskaroties un iedziļinoties, protams, sava prāta un sajūtu robežās, gan kristietībā, gan sintoismā, gan savas tautas dievturībā, gan Sarvepalli Rādhakrišnana Indijas hindu apkopotajā filozofijā – brahmanisma sistēmās, Tibetas budisma un arī Tibetas pirmsbudisma Bompo ticības atklāsmēs – es varētu saukt un saukt visu to, ko esmu caurmalusi ar dziļu ieinteresētību, pietāti un toleranci, t. i., nevienu neturot augstāku par citām, izņemot pret tām reliģijām, kas sevi uzskata par

vienīgajām patiesības zinātājām un to intensīvi propagandē, pārējās noliedzot, man ir uzradusies alerģija – tātad pretmets. Un te var sākties mani ābečnieka pirmie soļi. Te jāmeklē pretmets alerģijai.

Bet kas tas ir? Alerģijai varbūt pretmets ir imunitāte un līdz ar to izpratne, ka Visumā ir viss – gan lielmaņas, gan individuālas personības, gan veseli bari un to institūcijas, kas nodarbojas ar Dieva privatizēšanu un postulātu: “Tikai tā un ne citādi!” Vidū starp alerģiju un izpratni mājō Miers.

Visums ir pilnība, un tajā netrūkst nekā un, pēc Marka Aurēlija domām, kurām piekrītu, netrūkst arī neliešu.

Šo metodi mēģināšu lietot daudz un dažādos gadījumos, arī gauži piezemētās lietās, jo bieži vien tieši tās savāc nemieru un, manā gadījumā, pat tādu kā “mandrāžu”, kas izpaužas pat tik muļķīgā veidā, ka varu dusmās salauzt drēbju pakaramo, ja trīs reizes pēc kārtas no tā noslīd rūpīgi karinātais smagais ziemas mēteliš. Pēc tam gan nosmejos un saprotu, ka savos Miera meklējumos esmu tikai ābečniece.

Tātad sākšu atkal visu no gala, soli pa solim, domādama, ka iegūtās zināšanas un salauztais drēbju pakaramais kā pieredze man tomēr kādreiz palīdzēs neizgāzties vismaz pašas acīs.

2015. gada 5. marts

Eldorado

Domāju tā – katrā cilvēkā, lai kādu savas dzīves lomu viņš šajā reinkarnācijā būtu uzņēmis, lai kādās proporcijās viņā būtu sastājušās melnbaltās gradācijas starp daudz un dažādām sajūtu gammām, kas cilvēku gan ceļ, gan gremdē, ir

Punka Dimensija.

viena sajūta, kas daudziem šķiet kā neiespējamība un uzturas dziļi zemapziņā kā nogrimusi inku zelta pilsēta Eldorado. Tā ir Absolūtās Mīlestības (*Eternal Love*) sajūta. Daži protot tajā paviesoties.

2017. gada 23. maijs
Izvēles lauks

Visums ir Tas, ko pielūdzu. Visums vienmēr ir manī, un es esmu Visumā. Visumā ir viss. Es esmu Visuma mantiniece. Katrs cilvēks tāds ir. Mantojums ir pārmēru bagāts un prātā neietilpstošs. Es prasīju Visumam, ko drīkstu izvēlēties un lietot no šīs pārpilnības. Un atbilde ir, ka varu izvēlēties, ko vien gribu un cik vien gribu.

Un es iegāju Visuma supermārkētā ar lielu grozu un daudz naudas. Te viss mirdzēja un laistījās žilbinošos uguņos. Man vajadzēja tik daudz – gan šo, gan to un vēl, un vēl. Es biju visgribe. Nē, es nebiju savtīga kampēja tikai sev vienai.

Ar groza saturu es vēlējos dalīties. Savāktās mantas es piedāvāju līdzcilvēkiem. Bet savādi! Es nespēju ar savu piedāvājumu viņus iepriecināt. Viens to uzskatīja par niecīgu, cits neievēroja, ka saņēmis, bet vēl kāds saņemto pat atdeva atpakaļ kā lieku.

Gāju tālāk ar savu pārpildīto grozu. Biju jau tā kā pagurusi, tomēr acīs vēl arvien iezalgotās spīdums, ieraugot kaut ko mirdzošu un kārdinošu. Beidzot grozu es vairs nevarēju pānest un arī šķietamās nepieciešamības iezibējās aizvien retāk.

Es apsēdos un izkrāmēju savas savāktās mantas, kas mani tā bija žilbinājušas. Bet to spožums bija zudis, un es atrados sev un citiem nevajadzīgu krāmu ielenkumā.

Es sapratu savu kļūdu – pirms izvēlamies vajadzīgo, ir jālūdz Visuma jeb Debesu Tēva un Zemes Mātes padoms un svētība.

Tagad manā grozā mantu nav daudz, bet ir sāta un gandarījuma sajūta. Un grozs ir viegls.

Šad tad kā atblāzma no apskurbuma, saņemot tiesības uz pārbagāto mantojumu, acīs vēl iezalgojas spīdums, un es iegādājos pa kādam spīgulim, bet tie vairs nepārklāj tās nedaudzās lietas, kurām svētība klāt.

Pēcvārds

Septiņjūdžu zābakos esmu pārskrējusi pāri gadu desmitu pierakstiem, uz labu laimi izgaismodama uzšķīrušās lapaspuses, tāpēc daudzas diezgan būtiskas lietas palikušas paēnā. Te neesmu pieminējusi savu pirmo vīru Hariju Skuju (bet ne dzejnieku, tā ir uzvārdu sakritība). Es iemilējos viņā, vēlāk viņš mani. Viņš atbilda maniem jaunības dienu vīriešu skais-tuma kritērijiem, atgādinādams trīsdesmito gadu Holivudas zvaigzni Robertu Teiloru, kura dēļ neskaitāmas reizes devos uz filmu “Vaterlo tilts”. Viņam bija biezi, tumšbrūni, vijīgi mati, slaidis augums (189 cm), laba sirds un mierīga, sirsnīga daba. Un, ja mani nebūtu apsēdis iemīlēšanās trakums pa labi un pa kreisi, kad biju atpestījiesies no apsēstības ar Raulu, mēs būtu nodzīvojuši gaišu mūžu.

Par savu otro vīru Oļģertu Kraukli arī šeit neesmu ievie-tojusi mūsu kopdzīves ainiņas, bet par viņu varu teikt to la-bāko, jo dzīvoju kopā ar džentlmeni, es gan nezinu, vai mēs esam ideāli saderīgs pāris, jo manu vīru, toreiz jaunu, pēc skata ļoti glītu, daudzsološu arhitektu, Dailes teātra aktrises Almas Ābeles dēlu, bija apsēdis vesels spiets jaunkundžu, pat operas baleta zvaigznes, tāpēc es brīnos, ka satikāties un

sapratāmieš, kaut es esmu pelēkās peles tips un augumā tikai centimetru garāka par Napoleonu, t. i., metru piecdesmit deviņi. Domāju, ka viņš būtu varējis dabūt skaistāku, slaidāku, saimnieciskāku, un varbūt kāda cita būtu viņu darījusi laimīgāku, jo man ir stūrainā daba un dāmas izskatam, kādā pienāktos stāvēt blakus džentlmenim sabiedrībā, neesmu ne tuvu. Te gan ir laba sakritība ar manām izjūtām, jo dāmas, atšķirībā no lēdijām, kas ir retums, manuprāt, jo vairāk pucētas, jo vairāk pēc zosīm izskatās. Neesmu ne viena, ne otra, tāpēc kā nu ir, tā ir.

Tāpat izlaists krietns posms par uzturēšanos un gleznošanu Džaiapurā, Indijas kultūras darbinieka, pēc mantotā kastu statusa, radžas, Ranbira Sinha senču pilī Dundlodā. Viņš rūpējās par manu izstādi un tās reklāmu, kā arī atklāja indiešu filozofiskās domas toleranci pret citādi domājošiem, ja vien tie nav vardarbīgi.

Arī mana atrašanās uz lidojošā paklāja kopā ar Valdi Bisenieku paliek arhīvos. No viņa man saglabājusies pabeizta Māras dienā veltīta, ar roku rakstīta dzejoļu klade un Dantes “Dievišķās komēdijas” viņam tulkošanas, man ilustrēšanas laiks.

Valdim patika daudzas sievietes, tā ka es te ne tuvu nepretendēju uz liktenīgās sievietes statusu. Kad Valdis pats domāja, ka ir manī iemīlējies, viņa kundze, par to nesatraukdamās, noteikusi:

– Gan jau šitā mīlestība arī izšķīdīs kā pīļu sūdi, tāpat kā visas pārējās.

Prātīgi vārdi, lai gan tik garīgi bagāta, pat ģeniāla cilvēka jūtas atstāj savas pēdas, tāpēc tagad, kad Valdis ir citā dimensijā, pabāzušas galvas vairākas mēness meitiņas, gribēdamas

būt bijušas ekskluzīvas viņa dzīvē. Amizanti! Bet ekskluzīva, galu galā, izrādījies tikai viņa kundze, kas pieturējusi lidojošā paklāja stūri, lai tas neaiznesas pa gaisu gaisiem.

Tāpat, lai neapgrūtinātu lasītāju ar savām “Būt vai Nebūt” jeb “Ir vai Nav” pārdomām, neizvilku dienas gaismā meditāciju pierakstus, ko astoņu gadu garumā veltīju savam garīgajam skolotājam, filozofam un indiešu svētajam Ramanam (Venkataramanam) Maharši (nevis Mahariši, kā pieņemts saukt augstos skolotājus). Viņa doma par mazā ego “es” un “Lielā Dievišķā Es” attiecību satuvināšanu līdz saplūsmei, kad paliek tikai ES kā tīra Augstākā Apziņa, man vēl arvien ir un būs Rīta zvaigzne. Šī izpratne cilvēku dara brīvu un nepiesaista rituāliem noblietētiem ceļiem, pa kuriem vadoņu uzraudzībā virzās atšķirīgo ticību karapulki.

Šī doma aicina, apzinoties Vienojošo Kopīgo, uz zināšanu pieredzes bāzes iet savu neiemītu taku, kaut reizēm caur dūkstī.

Vārdu sakot, apsēžos, novelku savus septiņjūdžu zābakus un domāju, vai tas viss noticis ar mani, varbūt tas ir tikai filmas scenārijs, pašas vai Augstāku spēku uzrakstīts, kurā uz laiku tēloju galveno varoni? Atskatoties nesaprotu, kura daļa šajā scenārijā un galvenajā varonī prevalējusi – tumšā vai gaišā? Laikam līdzinos mārdadzim – asai nezālei, tomēr tautas medicīnā noderīgam augam, kaut gan pēc puķu horoskopa esmu balts un smalks ēdelveiss, bet līdz tik augstai kalnu korei, kur zied šī brīnumpuķe, tāls ceļš.

Par šo dzīvi dažkārt piezogas skepse, un gribas jautāt to pašu, ko Pjuzo romānā, kuru kādreiz ilustrēju, sev jautājis mafijas boss Dons Karleone:

– Priekš kam tas viss bija vajadzīgs?

– Labi, labi – es sevi mierinu. – Tas viss bija vajadzīgs, lai gūtu Atziņu. Atziņu paturēšu pie sevis, kaut tā manos pierakstos pazibējusi jo bieži, bet noformulēta īsos vārdos kā prātula, tā var sastingt kā visas citas prātulas, zaudēt krāsu mirdzumu un pat dzīvību. Sargāšu to.

Pateicības

Konstatēju, ka pateicībām man ir pilnas kabatas, un, tā kā valkāju ērtu sporta vesti, tad kabatu tajā ir daudz, tāpēc nesmu pārliecināta, vai, tās tukšojot un pateicības sūtot, kāda nebūs aizķērusies un palikusi stūrītī nenosūtīta. Jau laikus atvainojos.

Pateicos projekta vadītājai Renātei Neimanei, bez viņas ierosmes no 63 gadu garumā rakstītās dienasgrāmatu kaudzes izvēlētie fragmenti nebūtu klajā nākuši. Pateicos redaktorei Dzintrai Birnbaumai, kas gādāja, lai teikumos izteiktā doma neietu bojā pieturzīmju jūklī un tiktu nedaudz pieklusināti manas asās mēles dzēlieni. Manu pateicību saņēmēju pirmajās rindās, protams, jāmin mans dzīves draugs arhitekts Oļģerts Krauklis, kas manu melnbalto svārstību pilno emocionālo dzīvi spējis noturēt sliedēs, tādējādi palīdzēdams man neiestrēgt galējībās un radoši izpausties.

Glūzi nejauši jau no sākta gala esmu iegriezusies pareizā ceļā, visus deviņdesmit deviņus procentus veltot nevis pūlēm iespraukties slavas un atpazīstamības rampas gaismā, kur jau tā biezs kā siļķu mucā, bet draugiem un dvēselei tuviem cilvēkiem. Visu, ko sevī atradu gaišu un tīru, es veltīju viņiem, arī

savas dzīves laiku un darbus. Darīju to ar prieku un patiku, un viņi man to bagātīgi atstrāvojuši atpakaļ. Arī trešajā no maniem vistumšākajiem dzīves posmiem, kad “sagāja dēli” veselība un Brīvības ielas 68 nama neapkurināmo, nenoil-tināto bēniņu telpu (darbnīcu) pārņēma apsaimniekotājs no kampēju klana, īri paaugstinot četras reizes, nama stāvokli neuzlabojot, no draugu uguns-mūra, kas mani pasargāja šajās nedienās, atdalījās tikai viens ķieģelītis, taču, ieskatoties rūpī-gāk, tas nemaz nebija ķieģelītis, bet tikai apmetums, uguns-mūris pastāv joprojām. Draugi gadu desmitu garumā man snieguši nenovērtējamu gan intelektuālu, gan garīgu, gan arī gluži praktisku guvumu.

Tāpēc pateicos Rolandam Masaļskim, viņa klātbūtnē spēju ātrāk attapties, kas cilvēka dzīvē ir ļoti svarīgi. Un klāt vien-mēr tiek piebilsts gluži praktisks jautājums: “Vai nevajag kaut ko palīdzēt?” Abas šīs lietas esmu izmantojusi jo bieži.

Alīnai un Jāzepam Pentjušiem par sirds siltumu un izglāb-šanu no parāda negoda. Allai Matvejevai par desmitu gadu garumā man veltītām siltām draudzības izpausmēm.

Gleznotājam, filozofam un dzejniekam Pēterim Džiguram par regulāriem telefona zvaniem katru pirmdienas rītu ar laba vēlējumiem un dzeju.

Mudītei un Guntim Marksiem, kuri līdzējuši jomā, kur ir neatliekama vajadzība, bet man tajā nav nekādu talantu vai prasmju.

Ilmāram Naglim, kurš negaidīti ik pa laikam man sagādā-jis sirdi iepriecinošus pārsteigumus. Tie var šķist kā mazno-zīmīgas nianšes, taču, trāpot desmitniekā, atstāj gaišas vēdas. Tādā sakarībā pieminami arī Guntiņa un Jānis Verļi.

Anitai Šņevelei par man radniecīgu, pat nepieciešamu

vēlmi pacelties virs pelēcības brīvas domas lidojumos, apmaiņoties ar tur rastām atziņām. Un arī ar piebildi – ja sauksi, nākšu palīgā, ko arī vienmēr ir darījusi. Dzintrai Elnionei par palīdzību un pāri plūstošo optimismu, kas appludinājis arī mani.

Diviem gājputniem Lindai un Federiko Pelličioli no Lugāno, kas krāšņi iederējušies manu draugu vainagā.

Pateicos gleznotājai un rokdarbniecei Lailai Pānei par spēju no minimāliem komponentiem radīt skaistas, paliekošas un noderīgas lietas, kas dāvātas arī man. Mana mīļā brāļa sievai Ārijai, kura visu savu mūžu veltījusi rūpēm par līdzcilvēkiem, arī par mani.

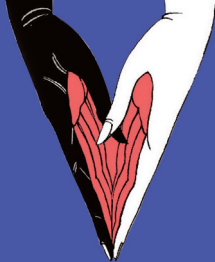
Manu draugu ugunsmūrim nedaudz vēlāk piebiedrojās trīs neaizstājami cilvēki – Lilita Dravniece, kā arī Tija un Andris Erdmaņi. Viņu izpratne un praktiskā palīdzība manas dzīves neparedzētās kolīzijas darīja un dara līdzienākas.

Un, protams, es sūtu pateicību, kuras sinonīms ir Dievišķā Mīlestība, arī visām tām dzīvē sastaptām tuvinieku dvēselēm, kuras pārkāpušas šīs asās un spilgtās dimensijas robežšķirtni un mājō manas sirds paradīzes dārzā, kur viņi var būt brīvi un laimīgi katrs pēc savām vēlmēm.

Grāmatas internetā ar piegādi mājās veikals.la.lv

Izdevējs – izdevniecība “Latvijas Mediji”, Dzirnau ielā 21, Rīgā, LV-1010

Iespiests un iesiets SIA “Jelgavas tipogrāfija”, Langervaldes ielā 1A, Jelgavā, LV-3002

Grafiķe, gleznotāja, grāmatu ilustratore **Māra Rikmane** (1939) ir vērīga vērotāja, filozofe un spoža stāstniece. Dienasgrāmata ar šodienas remarkām ļauj ieskatīties mākslinieces dvēselē, dzīves spilgtākajos un traģiskajos brīžos; viņa spilgti apraksta sava laika personības rakstniecībā, mākslā, mūzikā. Dienasgrāmatas stāstos dzīvojas Egīls Plaudis, Knuts Skujenieks, Biruta Delle, Lolita Zikmane, Vidvuds Eglītis, Valdis Bisenieks, Lauma Reinholde, Biruta Baumannē, Eižens Finks, bohēmas pārņēmtie no bāra “Skapis”, spoži personāži no galerijas “M6” Mārstaļu ielā un daudzi citi.

Autore izteikusi arī asus spriedumus par mūsdienām, filozofiskas un personiskas atklāsmes par pasaules kārtību un Visuma spēku.

Ejot ārā, ienāk prātā doma, ka tikai, darbu nodevusi, neielienu “atpūsties” “Skapī”, jo ceļš uz izdevniecību “Liesma” ved gar bāru. Nē, to nu gan ne! Lai varētu vieglāk izpildīt nodomāto, sameklēju gandrīz tikai kā piemiņu saglabātu, no Amerikas tantes sūtītu vecu, bet reiz skaistu uz zīda uzšūtu mežģīņu blūzi, kurai bija krietni atirušas vīles abu elkoņu rajonā un izvilkušies diegi. Tas būs mans bruņukrekls pret kārdinājumiem, jo tādā blūzē cilvēkos rādīties nevar, tas skaidrs kā diena. Pāri būs lietusmētēlis, kuru izdevniecībā varu nost nevilkt, un tad atpakaļ tainā ceļā pāri tiltam uz Kalnciema ielu 2b, dzīvoklis 8.

Apsēžos, novelku savus septiņjūdžu zābakus un domāju, vai tas viss noticis ar mani, varbūt tas ir tikai filmas scenārijs, pašas vai Augstāku spēku uzrakstīts, kurā uz laiku tēloju galveno varoni? Atskatoties nesaprotu, kura daļa šajā scenārijā un galvenajā varonī prevalējusi – tumšā vai gaišā? Laikam līdzinos mārdadzim.